Reo-Bankowned Properties
From Sanjose to Sacramento
Call Master of Winners in Multiple Offers
510-304-9292

JASSI GILL
Broker/Owner
GOLDEN STATE REALTY

SELLING MOTELS IS OUR ONLY BUSINESS

Jas Randhawa
510.406.5056
SUPER 8
Kansas
50 Units, Interior Corridor
Manager's Apartment
Grossing-$815,000
Asking– 3.4 Times

Bob Seth
408.807.9784
INDUS VALLEY INVESTMENTS

ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਸੇਵਾਵਾਂ
ਫੈਮਿਲੀ ਲਾਅ
Kuldip Singh Dhariwal
Attorney At Law
Tel: (510) 744-1280
Fax: (510) 744-4192

ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਧਾਰੀਵਾਲ
3100 Mowry Ave. #303, Fremont, CA 94538
E-mail: kuldipdhariwal@yahoo.com

Tenth Year in Publication
ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਐਡੀਸ਼ਨ Price 50¢
ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਅਤੇ ਸਾਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਤੋਂ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹਫਤਾਵਾਰ
Email:punjabtimes1@sbcglobal.net
www.punjabtimesusa.com

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

Punjab Times, Vol 10, Issue 17, 25 April, 2009
20451 N Plum Grove Rd. Palatine, IL 60074
Ph:847-359-0746, Fax:847-705-9388

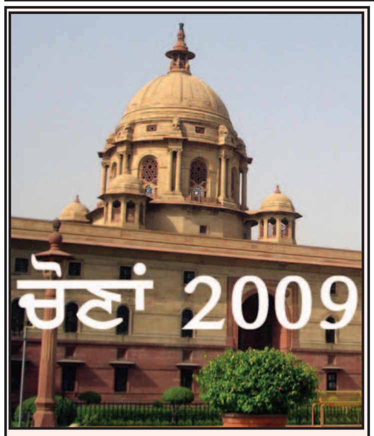

ਪਹਿਲੇ ਗੇੜ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਮੁਕੰਮਲ, ਹਿੰਸਾ ਦੌਰਾਨ 18 ਮਰੇ *(ਸਫਾ 21 'ਤੇ)*

ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਝੱਲ: ਸਿਆਸੀ ਆਗੂ ਦੱਬੇ ਮੁਰਦੇ ਪੁੱਟਣ ਲਗੇ (ਸਫਾ 6 'ਤੇ)

ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ: ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਹੱਥ ਉਤੇ (ਸਫਾ 4 'ਤੇ)

ਡੇਰਾਮੁਖੀ ਵਲੋਂ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਨਵੀਂ ਪੇਸ਼ਕਸ਼, ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਸ਼ਸ਼ੋਪੰਜ 'ਚ (ਸਫਾ 8 'ਤੇ)

ਖਾਲਸੇ ਦੇ ਸਿਰਜਣਾ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਸਟਾਕਟਨ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਠਾਠਾਂ ਮਾਰਦਾ ਦਰਿਆ (ਤਸਵੀਰ:ਲੌਂਗਮੈਨ ਸਟੂਡੀਓ)

ਸਟਾਕਟਨ ਦੀ ਫਿਜ਼ਾ 'ਚ ਘੁਲੀ ਇਲਾਹੀ ਨਾਦ ਦੀ ਧੁਨੀ

ਸਟਾਕਟਨ: ਗਦਰੀ ਬਾਬਿਆਂ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਲਈ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਥਾਂ ਰਖਦੇ ਇਸ ਨਗਰ ਦੇ ਭਾਗ ਉਦੋਂ ਮੁੜ ਜਾਗੇ ਜਦੋਂ ਲੰਘੇ ਐਤਵਾਰ ਇਲਾਹੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਕੀਰਤਨ ਦੀਆਂ ਧੁਨਾਂ ਇਸ ਦੀ ਫਿਜ਼ਾ ਵਿਚ ਗੂੰਜੀਆਂ ਅਤੇ ਦੂਰੋਂ-ਨੇੜਿਓਂ ਆਈਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਦੀ ਧੂੜ ਇਸ ਧਰਤੀ ਤੇ ਪਈ। ਇਹ ਮੌਕਾ ਸੀ ਹਰ ਸਾਲ ਖਾਲਸਾ ਸਿਰਜਣਾ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਮੁਖ ਰਖਦਿਆਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦਾ। ਇਸ ਸਾਲ ਇਹ 11ਵਾਂ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਸੀ। ਸਟਾਕਟਨ ਉਹ ਧਰਤੀ ਹੈ ਜਿਥੇ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੀ ਅਜਾਦੀ ਲਈ ਲੜੇ ਗਦਰੀ ਬਾਬਿਆਂ ਨੇ 1912 ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਬਣਾਇਆ। ਇਹ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣਾ ਗੁਰੂਘਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵੇਲੇ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਦਾ ਹਿਸਟੋਰੀਕਲ ਲੈਂਡਮਾਰਕ

(ਬਾਕੀ ਸਫਾ 19 ਉਤੇ)

ਕਾਰ, ਘਰ, ਜੀਵਨ ਤੇ ਬਿਜਨਸ

ਵਾਜਬ ਭਾਅ 'ਤੇ ਬੀਮੇ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸਭ ਲੋੜਾਂ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰੋ
Truck Insurance
Liquor Store/Gas Stations
Workers Compensation
Manjit Gill
Prisident
CA Lic#OB23990
Civil Service Employees
CSE Insurance Group
Gill Financial & Insurance Services
510-415-2368
209-524-4008
www.gillfinancial.com

ਮਠਿਆਈਆਂ ਅਤੇ ਕੇਟਰਿੰਗ ਦੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ
Raja SWEETS & INDIAN CUISINE
LUNCH BUFFET - DINNER - TAKE OUT - CATERING - BANQUETS
TOLL FREE 1-866-FOR RAJA
ਹਰ ਮੌਕੇ ਜਿਵੇਂ ਅਖੰਡ ਪਾਠ, ਜਨਮ ਦਿਨ, ਵਿਆਹ-ਸ਼ਾਦੀ ਜਾਂ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਤੱਕ ਬੰਦਿਆਂ ਦੇ ਖਾਣੇ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।
ਅਸੀਂ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵਿਚ ਕੁਆਲਟੀ ਮਠਿਆਈਆਂ ਅਤੇ ਕੇਟਰਿੰਗ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਮਾਤ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ।
Wholesale and Retail
Raja Indian Cuisine & Bar
Ph: 510-264-9300
1275 W Winton Ave
Hayward, CA 94545
Ph: 510-489-9100
Fax:510-489-9111
31853 Alvrado Blvd
Union City, CA 94587
ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮਾਂ ਲਈ ਸਪੈਸ਼ਲ ਰੇਟ।
Call Makhan Bains or Ravinder Singh for your next party
Or visit us: www.rajasweets.com

Law Offices Of Manpreet S. Gahra

Manpreet S.Gahra
Attorney At Law
*ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਸੇਵਾਵਾਂ
*ਫੈਮਿਲੀ ਲਾਅ
*ਬਿਜਨਸ ਲਾਅ
Berkeley Office
2161 Shattuck Ave. #304, Berkeley
Ph. 510-841-4582
Fax: 510-217-6847
Sacramento Office
Call For Appointments
Ph. 916-924-1617
Email:manpreet@gahralaw.com

ਹਾਕੀ ਲਈ ਗਾਖਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਅਹਿਮ ਯੋਗਦਾਨ-ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਫਰੀਮਾਂਟ: (ਗੁਰਦਾਵਰ ਸਿੰਘ ਮਹੇੜੂ): ਸੁਰਜੀਤ ਹਾਕੀ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਭਾ ਦੇ ਮੀਡੀਆ ਆਫੀਸਰ ਸ੍ਰ. ਗੁਰਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਇਥੇ ਪਹੁੰਚਣ ਉਤੇ ਹਾਕੀ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿੱਘਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਡੈਲਸ, ਟੈਕਸਸ ਵਿਚ ਹੋਏ ਹਾਕੀ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰਨ ਲਈ ਇੰਡੀਆ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਸਨ।

ਬਿਜਨਸਮੈਨ ਅਤੇ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ, ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸ੍ਰੀ ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ ਦੇ ਉਦਮ ਨਾਲ ਹਾਕੀ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਵਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਣ ਵਿਚ ਰਾਜਾ ਸਵੀਟਸ, ਯੂਨੀਅਨ ਸਿਟੀ ਵਿਖੇ ਇਕ ਖਾਸ ਡਿਨਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਸ਼ਰੀਕ ਹੋਏ ਹਾਕੀ ਦੇ ਵਧੀਆ ਖਿਡਾਰੀ ਤੇ ਪ੍ਰਮੋਟਰ ਸ੍ਰੀ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਧੁੱਗਾ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਕਿਹਾ। ਜਦਕਿ ਸ੍ਰੀ ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜਲੰਧਰ ਵਿਚਲੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਬਾਰੇ ਆਏ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਪਾਈ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਰਜੀਤ ਹਾਕੀ ਸੁਸਾਇਟੀ ਹਾਕੀ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸ. ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਹਾਕੀ ਲਈ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਉਪਰਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਪਰਵਾਸੀ ਵੀਰਾਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗਾਖਲ ਮੋਹਰੀ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਜਿੱਥੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਗੋਲਡ ਜਿੰਮ ਵਰਗੇ ਵਧੀਆ ਜਿੰਮ ਦਾ ਸਫਲ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਉਥੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਦੇ ਨਗਦ ਇਨਾਮ ਦੇ ਕੇ ਵੀ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੁਰਜੀਤ ਯਾਦਗਾਰੀ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਦੇ 25 ਸਾਲਾ ਸਿਲਵਰ ਜੁਬਲੀ ਮੈਚਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਪਾਂਸਰ ਸ੍ਰੀ ਗਾਖਲ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਹੀ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 2.50 ਲੱਖ ਦਾ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਸ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ। ਸੁਰਜੀਤ ਸੁਸਾਇਟੀ ਬਾਰੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਕੀ ਦੇ ਮਹਾਨ ਖਿਡਾਰੀ ਸ੍ਰੀ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਦੀ ਅਚਾਨਕ ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ ਵਿਚ ਹੋਈ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਯਾਰਾਂ ਦੋਸਤਾਂ ਵਲੋਂ 25 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਸੁਸਾਇਟੀ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਜਿਸ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਉਹ ਹਨ। ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਲੰਪਿਕ ਵਿਚ ਸੋਨ ਤਗਮਾ ਜਿੱਤਣ ਦਾ ਮਾਣ ਹਾਸਲ ਹੈ। ਸ. ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਆਏ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਾਹੁਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਈਆਂ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਵਿਚ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ, ਗਿਆਨੀ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ, ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਤੱਖਰ, ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਔਜਲਾ, ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ, ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ, ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਜੁਗਰਾਜ ਸਿੰਘ ਸਹੋਤਾ, ਦਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੱਡਾ, ਪਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ, ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪੰਮਾ ਗਾਖਲ, ਕੈਮ ਗਿੱਲ, ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਅਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਂ, ਹਰਮੀਕ ਸਿੰਘ ਸਰਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਰਾਜਾ ਸਵੀਟਸ ਵਲੋਂ ਤਿਆਰ ਭੋਜਨ ਦਾ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੇ ਅਨੰਦ ਮਾਣਿਆ।

ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਗੁਰੂ ਘਰ 'ਚ ਦਸਤਾਰ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਕੈਂਪ

ਸੈਨਹੋਜ਼ੇ: ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਸੈਨਹੋਜ਼ੇ ਵਿਚ ਖਾਲਸੇ ਦੇ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਪਿਛਲੇ ਐਤਵਾਰ ਦੇ ਦੀਵਾਨ ਸਮੇਂ ਕਥਾ-ਕੀਰਤਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਲੋਂ ਦਸਤਾਰ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ ਇਸ ਸਮੇਂ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦਸਤਾਰਾਂ ਸਜਾਉਣ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ। ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਰਾਜ ਬਡਵਾਲ, ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਅਤੇ ਉਨਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਲੋਂ ਗਤਕੇ ਦੇ ਜੌਹਰ ਦਿਖਾਏ ਗਏ।

ਲਾਇਨਜ਼ ਹੈਲਥ ਕਲੱਬ ਵਲੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਮੁਫਤ ਮੈਡੀਕਲ ਕੈਂਪ ਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਕੈਂਪ ਵਿਚ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ, ਸ਼ੂਗਰ, ਅੱਖਾਂ ਅਤੇ ਕੰਨਾਂ ਦੇ ਟੈਸਟ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਸਫਲ ਮੈਡੀਕਲ ਕੈਂਪ ਵਿਚ ਰੀਨੀ ਜੌਹਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਮਰੀਕਨ ਲਇਨਜ਼ ਕਲੱਬ, ਦਿਸ਼ਾ ਦਰਸ਼ਨ ਗਇਤ੍ਰੀ ਪਰਿਵਾਰ, ਅਮਰੀਕਨ ਰੈਡ ਕਰਾਸ, ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਇਮੀਗਰਾਂਟ, ਵਿਰਦੀ ਕੰਸਟਰਕਸ਼ਨ ਅਤੇ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਹਲ ਨੇ ਸਰਗਰਮ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ।

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਨੇ ਸਮੂਹ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਆਸ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਕਿ ਅੱਗੋਂ ਤੋਂ ਵੀ ਇਹ ਸਹਿਯੋਗ ਮਿਲਦਾ ਰਹੇਗਾ।

ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਮਨਟੀਕਾ ਵਿਖੇ ਜੋੜ-ਮੇਲਾ 26 ਨੂੰ

ਮਨਟੀਕਾ, ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ: ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਮਹਾਂਪੁਰਖ ਬਾਬਾ ਠਾਕੁਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਿੱਠੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਮਨਟੀਕਾ (4640 ਈਸਟ ਵੁਡਵਾਰਡ ਐਵਨਿਊ) ਦੀ ਨਵੀਂ ਉਸਾਰੀ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਉਦਘਾਟਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਇਕ ਭਾਰੀ ਜੋੜ ਮੇਲਾ 24 ਤੋਂ 26 ਅਪਰੈਲ ਨੂੰ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਦਾ ਅਰੰਭ 24 ਅਪਰੈਲ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗਾ, 25 ਅਪਰੈਲ ਨੂੰ ਦੀਵਾਨ ਸਜਣਗੇ ਜਿਸ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਠਾਕਰ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਅਕੈਡਮੀ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ 26 ਅਪਰੈਲ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 10 ਵਜੇ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਦੇ ਭੋਗ ਪਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਉਪਰੰਤ ਨਵੀਂ ਇਮਾਰਤ ਵਿਚ ਦੀਵਾਨ ਸਜਣਗੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪੰਥ ਦੇ ਮਹਾਨ ਰਾਗੀ ਢਾਡੀ ਜਥੇ, ਕਵੀਸ਼ਰ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰ ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਜੋੜਨਗੇ ਅਤੇ ਗਤਕਾ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸ਼ਸਤਰ ਵਿਦਿਆ ਦੇ ਜੌਹਰ ਵਿਖਾਉਣਗੀਆਂ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਫੋਨ 209-824-4433 ਜਾਂ 209-321-1733 ਤੋਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਵਲੋਂ ਪੰਥਕ ਏਕੇ 'ਤੇ ਜੋਰ

ਫਰੀਮਾਂਟ : ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜਾ ਵਿਸਾਖੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਫਰੀਮਾਂਟ ਵਿਖੇ ਸ਼ਰਧਾ ਅਤੇ ਭਾਰੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਪਹਿਲਾਂ ਦਿਨ ਦੇ ਦਿਨ 14 ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੀ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਅਤੇ ਉਪਰੰਤ 17 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿਚ ਅਤੇ 1978 ਹੱਥੋਂ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ 17 ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ, ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ 4 ਅਤੇ ਜਪੁਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਾਠ ਰੱਖੇ ਗਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਭੋਗ ਪਾਏ ਗਏ। ਉਪਰੰਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਛਤਰ ਛਾਇਆ ਹੇਠ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਦੇ 21 ਸਰੂਪਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲਾ ਅਲੌਕਿਕ ਅਤੇ ਰੂਹਾਨੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਸੀ, ਸੰਗਤਾਂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਜਾਪ ਅਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਉਪਰੰਤ ਭਾਰੀ ਦਿਵਾਨ ਸਜਾਏ ਗਏ। ਬਾਬਾ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਾਨਕਸਰ ਕੁਰਾਲੀ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਕੀਰਤਨ ਅਤੇ ਕਥਾ ਨਾਲ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਮਹਾਨ ਪੂਰਬ ਨੂੰ ਸੰਗਤਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਨਾਰਵੇ ਵਿਚ ਸਾਬਕਾ ਰਾਜਦੂਤ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਸ. ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਲੀਡਰ ਅਖਵਾਉਂਦੇ ਲੋਕ ਅਤੇ ਪੰਥ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਪਦਵੀਆਂ ਉਪਰ ਬੈਠੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਹੁਕਮਨਾਮਿਆਂ ਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਉਂਦੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਾਡੀ ਆਪਣੀ ਧਰਤੀ ਉਪਰ ਸਾਨੂੰ ਪਾਖੰਡੀ ਦਲ ਲਲਕਾਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਥ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਥ ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁਧ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿਢਣਾ ਸਮੇਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੌਮ ਨੂੰ ਇਕਮੁੱਠ ਹੋਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਸ. ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਨੂੰ ਗੁਰੂਘਰ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਿਰੋਪਾ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਗੁਰੂਘਰ ਕਾ ਲੰਗਰ ਅਤੁਟ ਵਰਤਿਆ।

ਅਹੁਦੇ ਨਾ ਮਿਲਣ ਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵਲੋਂ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਘਸੀਟਣ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ- ਭਾਈ ਢਿੱਲੋਂ

ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ (ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਬਿਊਰੋ): ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਿਲੋਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਅਹੁਦਿਆਂ ਤੋਂ ਵਖ ਹੋਏ ਕੁਝ ਲੋਕ ਖੁਸੇ ਅਹੁਦਿਆਂ ਦਾ ਇੰਨਾ ਹੇਰਵਾ ਮੰਨ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਗੁਰੂਘਰ ਨੂੰ ਕੋਟ-ਕਚਹਿਰੀਆਂ ਵਿਚ ਲੈ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਘਾੜਤਾਂ ਘੜਨ ਲਗ ਪਏ ਹਨ। ਗੁਰੂਘਰ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਮਾਰਚ ਮਹੀਨੇ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੋ ਚੁਕਾ ਹੈ ਪਰ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਸੰਗਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਕੋਰਟ-ਕਚਹਿਰੀਆਂ ਦੇ ਰਾਹ ਪੈਂਦੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਇਹ ਬਿਆਨ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਕੇ ਅਸੀਂ 20-21 ਸਾਲ ਸੇਵਾ ਕਰ ਲਈ ਹੈ ਸਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਲਾਲਚ ਨਹੀਂ ਫਿਰ ਅਹੁਦੇ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਕਿਉਂ?

ਭਾਈ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ

ਇਥੇ ਜਾਰੀ ਇਕ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਭਾਈ ਢਿਲੋਂ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਗੁਰੂਘਰ ਦੀ ਬਣ ਰਹੀ ਖੂਬਸੂਰਤ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿਚ ਕੋਈ ਅੜਿਕਾ ਨਾ ਆਵੇ ਇਸ ਖਾਤਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਸੰਗਤ ਦੇ ਕੁਝ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪਰ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਕਿਸੇ ਕੁਲ ਨਹੀਂ ਆਈ। ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵਲੋਂ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਭੇਜੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 12 ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ 6 ਹੋਰ ਸਮਝੌਤਾ ਸਬ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਸਲਾਹ ਕਰਕੇ 20 ਮੈਂਬਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚੋਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ 4 ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਨੂੰ ਯੋਗਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕਈ ਪ੍ਰਮੁਖ ਅਹੁਦਿਆਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਵਿਚ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ ਆਨਰੇਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਬਚਿੱਤਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ ਮੁੱਖ ਖਜ਼ਾਨਚੀ, ਬਖਸੀਸ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਹੋਠੀ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਣ ਰਹੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਲਈ ਢਾਲ (ਫੰਡ) ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਬ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਫੰਡ ਪ੍ਰਤੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਸਟੇਜ਼ ਤੋਂ ਬੋਲਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸਾਰੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਬਣ ਰਹੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਲਈ ਦੋ ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੱਤਾ ਜਾਏਗਾ ਪਰ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਟਾਲ-ਮਟੋਲ ਵਾਲੀ ਨੀਤੀ ਤਹਿਤ ਸਮਾਂ ਖਰਾਬ ਕੀਤਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ, ਮਿੱਕੀ ਰੰਧਾਵਾ, ਜੰਗ ਸਿੰਘ ਬਦੇਸ਼ਾ, ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ, ਚੰਦ ਸਿੰਘ, ਕੇਵਲ ਸੱਚਦੇਵਾ, ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਮਾਸਟਰ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸਰਾਂ, ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਵੀ ਆਦਿ ਨੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਪਰ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੇ ਹੁੰਗਾਰਾ ਨਹੀਂ ਭਰਿਆ।

ਭਾਈ ਢਿੱਲੋਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੇ ਮਨਪਸੰਦ ਅਹੁਦੇ ਨਾ ਮਿਲਣ ਦੇ ਵਿਯੋਗ 'ਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਕੋਰਟ-ਕਚਹਿਰੀਆਂ ਵਿਚ ਘਸੀਟਣ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ? ਅਹੁਦੇ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਗੁਪਤ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕਰਨੀਆਂ ਅਤੇ ਮੁਕਰ ਜਾਣਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਮ ਸੁਭਾਅ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਮੁਖਾਤਬ ਹੁੰਦਿਆਂ ਭਾਈ ਢਿੱਲੋਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਣ ਰਹੀ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਚਲ ਰਹੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਦਸਾਂ ਨੌਹਾਂ ਦੀ ਕਿਰਤ ਕਮਾਈ ਵਿਚੋਂ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਫੰਡ ਗੌਰਮਿੰਟ ਨੂੰ ਦਿਵਾਉਣਾ ਹੀ ਹੁਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮਕਸਦ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਇਹ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕੋਰਟ-ਕਚਹਿਰੀਆਂ ਅਤੇ ਰਸੀਵਰ ਲਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

ਭਾਈ ਢਿਲੋਂ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਨਵੀਂ ਬਣ ਰਹੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੋਂ ਜਬਰਦਸਤੀ ਦਸਤਖਤ ਕਰਵਾ ਕੇ ਕੰਨਸਟਰੱਕਸ਼ਨ ਮੈਨੇਜਰ ਨੂੰ ਚਿੱਠੀਆਂ ਭੇਜੀਆਂ, ਫੇਰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦਾ ਲੋਨ ਰੁਕਵਾਉਣ ਲਈ 9 ਸਫਿਆਂ ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਭੇਜੀ। ਕੁੱਝ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਰਵੱਈਆ ਇੰਨਾ ਮਾੜਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਟੋਰਾਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਅਖਬਾਰਾਂ ਗਾਰਬੇਜ਼ ਵਿਚ ਸੁਟਵਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਸੰਗਤ ਤੱਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਖਬਰ ਹੀ ਨਾ ਪਹੁੰਚ ਸਕੇ। ਅਖਬਾਰਾਂ ਸੁਟਣ ਵਾਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਪੱਕੇ ਸਬੂਤ ਛੇਤੀ ਹੀ ਸੰਗਤ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਚੋਣਾਂ ਮਾਰਚ 2010 ਵਿਚ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਖੂਬਸੂਰਤ ਬਿਲਡਿੰਗ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਇਹ ਅਧੋਂ ਵੱਧ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਾਲ ਦੇ ਅਖੀਰ ਤੱਕ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਵਿਚ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਦਰਬਾਰ ਹਾਲ ਹੈ (140 ਫੁੱਟ ਯ 130 ਫੁੱਟ) ਜਿਸ ਵਿਚ ਕੋਈ 3-4 ਹਜ਼ਾਰ ਸੰਗਤ ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣ ਸਕੇਗੀ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਬਾਲਕੋਨੀ ਦੋ ਪਾਸਿਆਂ ਤੇ 10-10 ਫੁੱਟ ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਪਾਸੇ 15 ਫੁੱਟ ਚੌੜੀ ਹੈ, ਵਿਚ ਵੀ ਸੰਗਤ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਬੈਠ ਕੇ ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣ ਸਕੇਗੀ। ਇਕ ਬਹੁਤ ਵਡੀ ਕਿਚਨ, ਗੁਰੂ ਕੇ ਲੰਗਰ ਹਾਲ, ਖਾਲਸਾ ਸਕੂਲ ਦੇ 12 ਕਮਰੇ, 2 ਖਾਲਸਾ ਸਕੂਲ ਦੇ ਦਫਤਰ, ਪਾਠੀ ਸਿੰਘਾਂ ਲਈ 12 ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਕਮਰੇ, ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਅਤੇ ਮੀਟਿੰਗ ਰੂਮ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਵਡੇ ਦਿਲ ਨਾਲ ਇਸ ਉਸਾਰੀ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਲਈ ਮਾਇਆ ਗੁਰੂ ਕੀ ਗੋਲਕ ਵਿਚ ਪਾਉਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਭਾਈ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਿਲੋਂ 408-568-0034 ਜਾਂ ਭਾਈ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ 408-406-0703 ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

PANNUN THE LAW FIRM
ATTORNEYS & COUNSELLORS
ਗੁਰਪਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂੰ
ਅਟਾਰਨੀ ਐਟ ਲਾਅ

ਤੁਹਾਡਾ ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕੇਸ ਬੰਦ ਹੈ ਜਾਂ ਤੁਸੀ ਡੀਪੋਰਟ ਹੋ ਰਹੇ ਹੋ?
ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ

ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਾਅ
- ਸਿਟੀਜ਼ਨਸ਼ਿਪ ਅਪੀਲਜ਼
- ਰੀਲੀਜਿਅਸ ਵਰਕਰਜ਼
- ਬੋਨਾਫਾਇਡ ਅਸਾਇਲਮ ਪਟੀਸ਼ਨਜ਼

ਡੀਪੋਰਟੇਸ਼ਨ ਕੇਸਿਜ਼
- ਬੋਰਡ ਆਫ ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਪੀਲਜ
- 9th & 2nd ਸਰਕਿਟ ਅਪੀਲਜ਼
- ਕੈਨਸੇਲੇਸ਼ਨ ਆਫ ਡੀਪੋਰਟੇਸ਼ਨ

NEW YORK
T 718.672.8000
JACKSON HEIGHTS, NY 11370

CALIFORNIA
T 510.796.9000
39300 CIVIC CENTER DR. SUITE 170 FREMONT, CA 94538
FREMONT, CA 94538

REAL ESTATE

Specialize in Bay Area

PARMINDER DEOL Call:925-980-1279

ਪਰਮਿੰਦਰ ਦਿਓਲ 925-980-1279
forhomes@yahoo.com

RESIDENTCIAL, BUSINESS AND COMMERCIAL PROPERTIES

ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਘਰ ਖਰੀਦਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਸੁਨਹਿਰੀ ਮੌਕਾ

ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਘਰ ਲੈਣ ਨਾਲੋਂ ਆਪਣਾ ਘਰ ਖਰੀਦਣਾ ਹੁਣ ਕਿਤੇ ਸੌਖਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੀ ਕਿਸ਼ਤ ਕਿਰਾਏ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

Best Time to Buy Bankowned, Foreclosure and Short Sale Properties

ਬਿਹਤਰੀਨ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਸਲਾਹ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਕਾਲ ਕਰੋ:
209-996-1681

SBA Loan

UNITED MORTGAGE & REALTY

HOME LOANS

Sacramento and Central Valley

JAG BHANGU Call: 916-759-1923

Attention Homes Buyer & Realtor
Get qualified for loan before looking for a house.

ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਘਰ ਖਰੀਦਣ ਵਾਲੇ 8000 ਡਾਲਰ ਦੇ ਟੈਕਸ ਕਰੈਡਿਟ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ

ਮੈਂ ਜਿਸ ਲੋਨ ਅਫਸਰ ਤੋਂ ਘਰ ਲਈ ਲੋਨ ਕਰਵਾ ਰਹੀ ਸਾਂ, ਉਸ ਨੇ ਮੇਰਾ ਲੋਨ ਤਾਂ ਕੀ ਕਰਾਉਣਾ ਸੀ ਸਗੋਂ ਮੇਰਾ 10,000 ਡਾਲਰ ਵੀ ਡੋਬ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੇਰਾ ਲੋਨ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਝੱਟਪਟ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ। -ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਬੈਂਸ

ਜੈਗ ਭੰਗੂ
408-598-9605
916-759-1923

Purchase home with 3.5% Down FHA

ਘਰਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ ਬੇ-ਏਰੀਆ, ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਅਤੇ ਸੈਂਟਰਲ ਵੈਲੀ ਲਈ ਲੋਨ ਉਪਲਬਧ ਹੈ।

Direct Mortgage Lender Rates Are LOW Now
CA DRE Lic 01364174

DIRECT LENDERS AND MAJOR BANKS LOAN AVAILABLE

Self Employed OK First Time Home Buyers OK
Loan Available For Bank Owned Properties

ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ:ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਹੱਥ ਉਤੇ

ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ੀਰੀ

ਦੋ ਗੇੜਾਂ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਛਪਣ ਤੱਕ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਸਿਰਫ 2 ਹਫਤੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਰਹਿ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਵੋਟਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨੇੜੇ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸੱਸੇ ਵੀ ਵਧ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਮੁਕਾਬਲਾ ਤਿੱਖਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਹਿਣ ਨੂੰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਇਕ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਆਗੂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਆਗੂਆਂ ਵਰਕਰਾਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖੇ, ਪਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਨੇ ਕਿਉਂਕਿ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਘਰੋਗੀ ਮਾਮਲਾ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਸਾਰੀ ਲੜਾਈ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਨੂੰਹ ਅਤੇ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਜਿਤਾਉਣ ਤੱਕ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਵੀ ਅਮਰਿੰਦਰ ਪਰਿਵਾਰ ਭਾਰੂ ਹੈ ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਹਾਲਤ ਨਿਰੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਕੰਪਨੀ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਬਣੀ ਹੈ ਤੇ ਮੁੱਖ ਦਬਦਬਾ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈਕਮਾਨ ਦਾ ਹੈ।

ਬਠਿੰਡੇ ਵਿਚ ਲੜਾਈ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੋਣ ਨਾਲ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਧਿਆਨ ਆਪਣੇ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਟੁੱਟ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਬਾਕੀ 12 ਸੀਟਾਂ ਉੱਪਰ ਅਕਾਲੀ ਭਾਜਪਾ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਅੱਗਾ ਸਵਾਰਨ ਲਈ ਯਤਨ ਖੁਦ ਆਪ ਹੀ ਕਰਨੇ ਪੈ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਬਹੁਤਾ ਸਾਥ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਿਹਾ।

ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਬਠਿੰਡਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਨੇੜਿਓਂ ਦੇਖ ਰਹੇ ਚੋਣ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਆਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਜ਼ੁਬਾਨ ਉੱਪਰ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਬੇਟਾ ਰਣਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਨੂੰਹ ਨਾਲੋਂ ਕੁਝ ਅੱਗੇ ਵਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਰੇਸ਼ੋ ਹੈ 60-40 ਦੀ ਹੀ। ਬਠਿੰਡਾ ਸਮੇਤ ਸਮੁੱਚੇ ਮਾਲਵਾ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜੱਟ ਕਿਸਾਨੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਹੈ ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਰਾਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮਾਲਵੇ ਦੀ ਕਿਸਾਨੀ ਦਾ ਖਾਸ ਰੂਪ ਵਿਚ ਖਿਆਲ ਰੱਖਿਆ। ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਬਠਿੰਡਾ ਦੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟ ਸਮੇਤ ਸਮੁੱਚੇ ਮਾਲਵਾ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਡੇਰਾ ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦੀ ਵੋਟ ਵੀ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨੁਕਤਾ ਨਜ਼ਰ ਤੋਂ ਜੱਟ ਕਿਸਾਨੀ ਦੀ ਵੋਟ ਵਧੇਰੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ।

ਅਕਸਰ ਹੀ ਗਰਜਵੀਂ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਗੱਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੈਪਟਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਬੇਟਾ ਰਣਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਇਥੇ ਆਪਣੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਲੜਦਿਆਂ ਬਹੁਤੀ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਬੋਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਨਾਰਾਜ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਮੂਡ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਰੈਡੀਕਲ ਧਿਰਾਂ ਬਾਦਲ ਨਾਲੋਂ ਉਸ ਦਾ ਵਧੇਰੇ ਪੱਖ ਪੂਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਉਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿਚ ਡੇਰਾ ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਤੋਂ ਵੋਟਾਂ ਮੰਗਣ ਦੀ ਹਿਮਾਕਤ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ। ਉਸ ਦਾ ਆਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਡੇਰੇਦਾਰ ਕੋਲ ਵੋਟਾਂ ਮੰਗਣ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ, ਸਗੋਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵੇਖਦਿਆਂ ਸਾਰੇ ਡੇਰੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਧਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਨੇ ਬਠਿੰਡਾ ਸੀਟ ਜਿੱਤਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸਮੁੱਚੀ ਤਾਕਤ ਝੋਕ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਬਠਿੰਡਾ ਦੀ ਸੀਟ ਜਿੱਤਣ ਲਈ ਜਥੇਬੰਦਕ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਹੈ, ਉਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਅੱਗੇ ਹਨ। ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਜਥੇਬੰਦਕ ਸਮਰੱਥਾ ਨੇ ਆਪਣਾ ਲੋਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਦੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿਚ ਮਨਵਾਇਆ ਹੈ। ਇਥੇ ਆਪਣੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਲੜਦਿਆਂ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਘਰ ਘਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਹਰ ਘਰ ਨੂੰ ਬਠਿੰਡਾ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਵਾਸਤਾ ਪਾ ਕੇ ਚਿੱਠੀਆਂ ਪਹੁੰਚਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਅਤੇ ਵਰਕਰਾਂ ਦੇ ਪੋਟਿਆਂ 'ਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਮੁੱਚੇ ਵੋਟਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਵਿਚ ਵੀ ਹਨ ਅਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਵੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੁਕਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਹਾਲੇ ਗੋੜ੍ਹੇ ਵਿਚੋਂ ਪੂਣੀ ਹੀ ਕੱਤੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਹਾਲਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਕਾਫੀ ਅੱਗੇ ਹੈ। ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਮਾਲਵੇ ਦੀ ਕਿਸਾਨੀ ਅਕਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵੰਡੀ ਗਈ ਹੈ।

ਕਿਸਾਨੀ ਦੇ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਭੁਗਤਣ ਦਾ ਕਾਰਨ, ਕਾਂਗਰਸ ਰਾਜ ਵੇਲੇ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨੀ ਫਸਲਾਂ ਦਾ ਨਾ ਰੁਲਣਾ ਅਤੇ ਨਰਮੇ ਦੀ ਭਰਵੀਂ ਫਸਲ ਹੋਣਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਪਾਸ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਬਿੱਲ ਮਾਲਵੇ ਦੀ ਕਿਸਾਨੀ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿਚ ਵਸਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ ਵੋਟਰ ਖਾਮੋਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੱਦ ਤੱਕ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਵੀ ਵਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਭਾਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਖੜੇ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਬਹੁਤੇ ਸਰਗਰਮ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਕਾਲੀ ਰੈਡੀਕਲ ਧਿਰਾਂ ਵੀ ਬਹੁਤੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਬਹੁਤੀ ਸਮਰੱਥਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਬਣ ਨਹੀਂ ਸਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਨਾ ਸਿਰਫ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ 60-40 ਦੀ ਰੇਸ਼ੋ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਬਾਕੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵੀ ਏਨੇ ਕੁ ਫਰਕ ਨਾਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਗਠਜੋੜ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਾੜੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਹੈ। ਉਂਜ ਇਹ ਤੱਥ ਵੀ ਲੁਕਿਆ-ਛੁਪਿਆ ਨਹੀਂ ਕਿ ਲੋਕ ਇਸ ਵਾਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਹੇ ਅਤੇ ਹਾੜੀ ਦੀ ਵਾਢੀ ਕਾਰਨ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਕੰਮੀਂ ਕਾਰੀਂ ਵੀ ਜੁੱਟੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਚੁੱਪ ਇਹ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਦੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਨਤੀਜੇ ਵਧੇਰੇ ਦਿਲਚਸਪ ਅਤੇ ਅਣਕਿਆਸੇ ਹੋਣਗੇ।

ਬਠਿੰਡਾ 'ਚ ਕਰੜਾ ਮੁਕਾਬਲਾ, ਸਾਰਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਜੁਟਿਆ

-ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਿਊਜ਼ ਸਰਵਿਸ

ਬਠਿੰਡਾ: ਬਠਿੰਡਾ 'ਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚਾਲੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੰਗ ਫਸ ਗਏ ਹਨ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਇਹ ਸੀਟ ਏਨੇ ਵੱਕਾਰ ਦਾ ਮਸਲਾ ਬਣ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਇਥੇ ਝੋਕ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ, ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਬਾਕੀ ਸੀਟਾਂ ਵਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਧਿਆਨ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ। ਵਾਧੇ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਤੰਗ ਹੋਏ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਆਗੂ ਕੈਪਟਨ ਕਾਰਨ ਕਾਂਗਰਸ ਵਲ ਤੁਰੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਮਾਨਸਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਫਫੜੇ ਅਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਸਮੇਤ ਲੰਘੀ 17 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲਿਬੜਾ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ।

ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ. ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦੋ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਛੱਡ ਕੇ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਬੂਲ ਲਈ। ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਰਣਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਕਾਗਜ਼ ਦਾਖ਼ਲ ਕਰਾਉਣ ਬਠਿੰਡੇ ਪਹੁੰਚੇ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸੰਮੇਲਨ ਦੌਰਾਨ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਛੇਤੀ ਹੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ 2 ਮਈ ਨੂੰ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਅਤੇ 4 ਮਈ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪੁੱਜਣਗੇ। 30 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਬੀਬੀ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਪ੍ਰਨੀਤ ਕੌਰ ਦੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰਾ ਦੇਣ ਲਈ ਆਉਣਗੇ। ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਾਨਫਰੰਸ 'ਚ ਕੈਪਟਨ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰਣਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬਠਿੰਡਾ ਸੀਟ ਤੋਂ ਬਾਦਲ ਪਰਵਾਰ ਇੰਨਾ ਹਿਲਾ ਦਿਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਬਾਕੀ 12 ਸੀਟਾਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਕੇ ਇਕੱਲੇ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਹੀ ਵੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਂਜ ਇਹ ਗੱਲ ਆਜ਼ਾਦ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਵੀ ਮੰਨੀ ਹੈ ਕਿ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ ਨੇ ਸਾਰਾ ਜ਼ੋਰ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚੋਂ ਆਪਣੇ ਹਮਾਇਤੀ ਤੇ ਲੱਠਮਾਰ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਢੋ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

ਉਧਰ ਇਸ ਸਾਰੇ ਕੁਝ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚੇਤਾਵਨੀਆਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਪਿਛਲੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤੀ ਚੋਣਾਂ ਵਾਂਗ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਚੁੱਪ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਦੇ ਸਬੂਤ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਉਸ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਬਠਿੰਡਾ ਸਮੇਤ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਸੀਟਾਂ ਉਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਫੋਰਸਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਹੀ ਚੋਣਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਲੋਂ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਰਕਰਾਂ ਵਿਰੁਧ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਝੂਠੀਆਂ ਦਸਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਮੈਂ ਅੱਜ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਡੱਟ ਕੇ ਐਲਾਨ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਬਣਨ ਪਿਛੋਂ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਵਿਰੁਧ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਵਧੀਕੀਆਂ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬਖ਼ਸ਼ਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ।'

ਸੌਦਾ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਤੋਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਾਂਗ ਇਸ ਵਾਰ ਵੋਟਾਂ ਮੰਗਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਦਿਆਂ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਮੈਂ ਡੇਰੇ ਤੋਂ ਵੋਟਾਂ ਮੰਗਣ ਨਹੀਂ ਜਾਵਾਂਗਾ, ਸਗੋਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਪ੍ਰਦਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਉਹ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀਆਂ ਵੇਖ ਕੇ ਹੀ ਵੋਟ ਪਾਉਣ।'

ਕਾਂਗਰਸ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਸ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਫਫੜੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਠਿੰਡਾ-ਮਾਨਸਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਕ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਵਾਲੇ ਹਰ ਅਕਾਲੀ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਉਤੇ ਤੁਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਟਿਕਟ ਤੋਂ ਜਿੱਤੇ ਕਈ ਵਿਧਾਇਕ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਛੱਡਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਏ ਹਨ।' ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸੀਨੀਅਰ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਚਾਉਕੇ, ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਖ਼ਸ਼ੀਵਾਲਾ, ਗੱਜਣ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਤੇ ਮਰਹੂਮ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਖ਼ਿਆਲਾ ਦਾ ਇਕ ਪੁੱਤਰ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਮਰੇਡ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਢਿਲਵਾਂ ਤੇ ਚੂਹੜ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੋ ਕੇ ਕਾਂਗਰਸ 'ਚ ਆਏ ਹਾਂ।

ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਦਾ ਸਫਲ ਤਜਰਬਾ

ਬਾਲਾਸੌਰ: ਉੜੀਸਾ ਦੇ ਚਾਂਦੀਪੁਰ 'ਚ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਤਕ ਮਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਦਾ ਸਫਲ ਤਜ਼ਰਬਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇੰਟੈਗਰੇਟਿਡ ਟੈਸਟ ਰੇਂਜ ਦੇ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਡਿਫੈਂਸ ਰਿਸਰਚ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਸੰਗਠਨ ਵਲੋਂ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਨੂੰ ਲੰਘੀ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 10.20 ਵਜੇ ਇਕ ਮੋਬਾਈਲ ਲਾਂਚਰ ਨਾਲ ਛੱਡਿਆ ਗਿਆ। 200 ਤੋਂ 216 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ ਤਕ ਮਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇਸ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੁਹਾਰਤ ਸਿੱਧ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਲਗਾਇਆ।

ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਡੀ.ਆਰ.ਡੀ.ਓ. ਅਤੇ ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. ਦੇ ਕਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਤਕ ਮਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇਸ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਨੂੰ ਜੰਗ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਰਣਨੀਤਕ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਬੇਹੱਦ ਅਹਿਮ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਿਜ਼ਾਈਲ 250 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਤੋਂ 700 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਜੰਗ ਸਮੱਗਰੀ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲਿਜਾਣ ਦੇ ਸਮਰਥ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਭਾਰ ਢੋਣ ਦੀ ਸਮਰਥਾ 1000 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਤਕ ਵਧਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਤਜ਼ਰਬਾ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸ੍ਰੀਹਰੀਕੋਟਾ ਦੇ ਰਾਕੇਟ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ 12 ਫਰਵਰੀ 1988 ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਦੇ ਕਈ ਸਫਲ ਤਜ਼ਰਬੇ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਹੁਣ ਅਡਵਾਨੀ 'ਤੇ ਚੱਪਲ ਸੁਟਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼

ਕਟਨੀ : ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਪੀ ਚਿਦੰਬਰਮ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਨਵੀਨ ਜਿੰਦਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੰਘੀ 16 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਇਥੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ 'ਤੇ ਚੱਪਲ ਸੁੱਟਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ (ਭਾਜਪਾ) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਦੇ ਮੰਚ 'ਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਰਕਰ ਵਲੋਂ ਚੱਪਲ ਸੁੱਟਣ ਦੀ ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਨਸਨੀ ਫੈਲ ਗਈ। ਕਟਨੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਐਸ ਪੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਡਵਾਨੀ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਮੰਚ 'ਤੇ ਆਏ ਤਾਂ ਇਕ ਵਰਕਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਚੱਪਲ ਮੰਚ 'ਤੇ ਸੁੱਟਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਿਆ। ਪੁਲਿਸ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਡਵਾਨੀ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਮੰਚ ਵਲ ਵਧੇ ਤਾਂ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਯੁਵਾ ਮੋਰਚਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਪਾਵਸ ਅਗਰਵਾਲ ਨੇ ਚੱਪਲ ਮੰਚ ਵਲ ਵਗਾਹ ਮਾਰੀ।

ਸੂਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਅਗਰਵਾਲ ਦੀ ਹਰਕਤ ਦੇਖ ਕੇ ਚੌਕਸ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਅਗਰਵਾਲ ਨੂੰ ਦਬੋਚ ਲਿਆ।

ਮਾਲੀ ਮੰਦੇ ਨੇ 20 ਲੱਖ ਦੇ ਨੇੜੇ ਨੌਕਰੀਆਂ ਨਿਗਲੀਆਂ

ਮੁਹਾਲੀ : ਆਰਥਿਕ ਮੰਦੇ ਕਾਰਨ ਸਾਲ 2008 ਦੌਰਾਨ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਲਗਭਗ 20 ਲੱਖ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਤੋਂ ਹੱਥ ਧੋਣਾ ਪਿਆ। ਇਹ ਤੱਥ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਬਿਜ਼ਨਸ ਸਕੂਲ ਲਾਂਡਰਾਂ ਵਿਖੇ ਆਰਥਿਕ ਮੰਦੇ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੇ ਬਦਲਦੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਸੈਮੀਨਾਰ ਦੌਰਾਨ ਉਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ। ਇਸ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੱਤਕਾਲੀ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਸੈਮੀਨਾਰ ਵਿਚ ਉਦਯੋਗ ਜਗਤ ਅਤੇ ਬਹੁਕੌਮੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ, ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਅਤੇ ਨਾਮਵਰ ਆਰਥਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਉੱਘੀ ਬਹੁਕੌਮੀ ਕੰਪਨੀ ਕੁਆਰਕ ਦੇ ਵਾਈਸ ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ (ਐਚ.ਆਰ.) ਸੋਫੀ ਜ਼ਹੂਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬਦਲ ਰਹੇ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਕਾਜ ਵਿਚ ਵੀ ਤੇਜ਼ੀ ਲਿਆਉਣੀ ਪਵੇਗੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਚ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਪਰਿਵਰਤਨ ਹੋਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਪਰਿਵਰਤਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਢਾਲਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ 22 ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ 22 ਹਜ਼ਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਇਕ ਸਰਵੇ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿੰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਖਪਤਕਾਰੀ ਵਿਚ ਗਿਰਾਵਟ ਹੀ ਆਰਥਿਕ ਮੰਦੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਨੋਰੰਜਨ, ਖਾਦ ਪਦਾਰਥ, ਅਰਾਮਦਾਇਕ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਾਰਾਂ, ਮੋਬਾਈਲ ਆਦਿ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਖਪਤਕਾਰੀ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਗਿਰਾਵਟ ਆਈ ਹੈ।

ਪਾਕਿ ਵਿਚ ਜਲਦ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਆਨੰਦ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ : ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਯੂਸੁਫ ਰਜ਼ਾ ਗਿਲਾਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਆਨੰਦ ਕਾਰਜ ਐਕਟ ਜਲਦ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਮੰਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਦੇ ਲਈ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਵਿਸਾਖੀ ਪੁਰਬ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਪਾਕਿ ਗਏ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਯਾਦਗਾਰੀ ਕੀਰਤਨ ਦਰਬਾਰ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਸ਼ਿਸ਼ਟਮੰਡਲ ਦੇ ਨਾਲ ਲੰਘੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਗਿਲਾਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਨੰਦਕਾਰਜ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੇ ਲਈ ਗਠਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਮੇਟੀ 12 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗੀ।

ਮਾਲਟਾ ਕਿਸ਼ਤੀ ਕਾਂਡ : ਇਟਲੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਤੀਹ-ਤੀਹ ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ

ਜਲੰਧਰ : ਮਾਲਟਾ ਕਿਸ਼ਤੀ ਕਾਂਡ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮਨੁੱਖੀ ਤਸਕਰ ਗਿਰੋਹ ਦੇ ਦੋ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਇਟਲੀ ਦੀ ਇਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 30-30 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਯਿਊਹਾਨ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਕਪਤਾਨ ਨੂੰ 30 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਮਾਲਟਾ ਕਿਸ਼ਤੀ ਕਾਂਡ ਜਾਂਚ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖੇੜਾ ਨੇ ਦਸਿਆ, ''ਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਬੂਰ ਪਿਆ ਜਦੋਂ ਇਟਲੀ ਤੋਂ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਦਸਿਆ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮਨੁੱਖੀ ਤਸਕਰ ਗਿਰੋਹ ਦੇ ਤਰਾਬ ਅਹਿਮਦ ਸ਼ੇਖ਼ ਅਤੇ ਸੀ. ਜਰਵੋਡਾਕੀਜ਼ ਨੂੰ 30-30 ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਹੈ।''

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਸਿਆ ਕਿ ਤਰਾਬ ਅਹਿਮਦ ਸ਼ੇਖ਼ ਮੂਲ ਰੂਪ 'ਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਲਟਾ ਦੀ ਔਰਤ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਾ ਕੇ ਉਥੇ ਹੋਟਲ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਦਕਿ ਸੀ. ਜਰਵੋਡਾਕੀਜ਼ ਲਿਬਨਾਨ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੂਜੀ ਵਿਸ਼ਵ ਜੰਗ 'ਚ ਵਰਤਿਆ ਪੁਰਾਣਾ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ ਐਫ਼-84 ਖ਼ਰੀਦਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਂਡ 'ਚ ਵਰਤਿਆ। 25 ਦਸੰਬਰ, 1996 ਨੂੰ ਯਿਊਹਾਨ ਜਹਾਜ਼ ਉਤੇ 565 ਭਾਰਤੀ, ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਤੇ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾਈ ਇਟਲੀ ਜਾਣ ਲਈ ਸਵਾਰ ਸਨ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਜਹਾਜ਼ 'ਚ ਬਦਲੀ ਸਮੇਂ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਦੁਰਘਟਨਾ ਗ੍ਰਸਤ ਹੋਣ ਕਾਰਨ 290 ਵਿਅਕਤੀ ਸਮੁੰਦਰ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹ ਗਏ ਸਨ। ਭਾਈ ਖੇੜਾ ਨੇ ਦਸਿਆ, ''ਇਟਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਕਤ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਰਾਹਤ ਨਾ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦਿਆਂ 30-30 ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਹੈ।''

ਚੇਤੇ ਰਹੇ ਕਿ ਯਿਊਹਾਨ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਕਪਤਾਨ ਅਲ ਹਲਾਲ ਯੂਸਫ਼ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 30 ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਹੋ ਚੁਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਪਰਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਹੋਏ ਸਨ। ਭਾਈ ਖੇੜਾ ਨੇ ਦਸਿਆ, ''ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਇਸ ਕਾਂਡ ਦੇ 27 ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਰੁਧ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਚੀਫ਼ ਮੈਟਰੋਪਾਲੀਟਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਤੀਸ ਹਜ਼ਾਰੀ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਵਲੋਂ ਕੇਸ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਹੌਲੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਵਿਰੁਧ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਦਖ਼ਲ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ 15 ਮਈ ਤਕ ਪਹਿਲੇ ਗੇੜ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਹੁਣ ਇਸ ਸਬੰਧੀ 23 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਸੁਣਵਾਈ ਹੋਵੇਗੀ।'' ਦਸਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀਆਂ 'ਚ 2 ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ 7 ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਚੁਕੀ ਹੈ। ਭਾਈ ਖੇੜਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਸ ਫ਼ੈਸਲੇ ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਪਰਵਾਰਾਂ ਦਾ ਨਿਆਂ ਵਿਚ ਭਰੋਸਾ ਵਧਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮਿਲਣ ਦੀ ਆਸ ਬੱਝੀ ਹੈ।

CALIFORNIA SHINE DENTAL

3151 S White Rd, # 101, San Jose CA 95148

Ph:408-223-9600 www.californiashinedental.com

Email:info@californiashinedental.com

Certified Invisalign Provider

$2500 Off Invisalign

Free Sonicare Toothbrush

Free Dental Exam

Free Teeth Whitening

with treatment $399 value

Cash Patients 50% Off

Dr. Gagan Sandhu, DDS

- New Patients Welcome
- State of the art dental equipment and technology
- Easy Payment Plans available
- Same Day Emergency Service
- Open 7 Days 9am to 7:30pm

Please do call us for second opinion

ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਸ਼ਾਈਨ ਡੈਂਟਲ

3151 S White Rd, # 101, San Jose CA 95148

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਕਰੀਬ

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਮਹਿੰਗਾ ਪੈ ਸਕਦੈ ਜ਼ੋਰਾ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੂੰ ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ ਕਰਨਾ

ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਛਾਉਣੀ : ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਲੋਂ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਟਕਸਾਲੀ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਜ਼ੋਰਾ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ 'ਚ ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਟਿਕਟ ਕੱਟਣਾ, ਇਸ ਹਲਕੇ ਅੰਦਰ ਹਾਕਮ ਅਕਾਲੀ ਦਲ-ਭਾਜਪਾ ਗਠਜੋੜ ਨੂੰ ਮਹਿੰਗਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਲੋਂ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਜ਼ੋਰਾ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਗੁੱਸਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਲਾਵੇ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪਸੰਦ ਰਹੇ ਜ਼ੋਰਾ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਥਾਪਨਾ ਸਦਕਾ ਦੋ ਵਾਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਰਹੇ ਤੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ 1998, 1999 ਅਤੇ 2004 ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਬਣੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਐਮ.ਪੀ. ਕੋਟੇ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਦਿਲ ਨਾਲ ਵੰਡਿਆ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੂਰੇ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਵੱਡਾ ਸਿਆਸੀ ਆਧਾਰ ਬਣਿਆ।

ਜ਼ੋਰਾ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੇ ਵਧਦੇ ਸਿਆਸੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਨੇੜਤਾ ਕਾਰਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚਲੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਵੱਡੇ ਆਗੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਿਆਸੀ ਰੰਜਿਸ਼ ਰੱਖਣ ਲੱਗੇ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਘੁਬਾਇਆ ਨੂੰ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਲਿਆ ਕੇ ਜਲਾਲਾਬਾਦ ਤੋਂ ਪਾਰਟੀ ਟਿਕਟ ਦਿਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਜ਼ੋਰਾ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਹੀ ਸਨ, ਪਰ ਬਾਅਦ 'ਚ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਿਆਸੀ ਦੂਰੀਆਂ ਵਧ ਗਈਆਂ।

ਇਸ ਮਗਰੋਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਤੇ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਆਪਣੇ 'ਖਾਸ ਆਦਮੀ' ਜ਼ੋਰਾ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਤੋਂ ਸਿਆਸੀ ਦੂਰੀਆਂ ਵਧਾ ਲਈਆਂ ਤੇ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ ਲੈ ਆਂਦਾ।

ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਜ਼ੋਰਾ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਸਿਆਸੀ ਝਟਕਾ ਦੇ ਕੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਰਾਏ ਸਿੱਖ ਬਰਾਦਰੀ ਦੇ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਘੁਬਾਇਆ ਨੂੰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਵੋਟਰਾਂ, ਕੰਬੋਜ ਵੋਟਰਾਂ ਤੇ ਮਾਨ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵੋਟਰਾਂ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪ੍ਰਤੀ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਤੇ ਗੁੱਸਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਮੁਕਤਸਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਨਵੇਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਮੁਕਤਸਰ ਤੇ ਮਲੋਟ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਜ਼ੋਰਾ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀਆਂ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀਆਂ ਤੇ ਸਨੇਹੀਆਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਜਾਲ ਹੈ ਜੋ ਅਕਾਲੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਉਲਟ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਭਾਵੇਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਘੁਬਾਇਆ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜ਼ੋਰਾ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਸਿਹਤ ਪੱਖੋਂ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਇਸ ਕਾਰਨ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੇ, ਪਰ ਅਸਲ ਵਿਚ ਜ਼ੋਰਾ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਬਿਲਕੁਲ ਸਿਹਤਮੰਦ ਹਨ।

ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਝੱਲ: ਸਿਆਸੀ ਆਗੂ ਦੱਬੇ ਮੁਰਦੇ ਪੁੱਟਣ ਲਗੇ

ਬਿੰਦਰ ਬਸਰਾ

ਜਲੰਧਰ: ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਵਧ ਤੋਂ ਵਧ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਛਿੱਕੇ ਟੰਗ ਕੇ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ 'ਤੇ ਚਿੱਕੜ-ਉਛਾਲੀ ਕਰਦੀਆਂ, ਦੱਬੇ ਮੁਰਦੇ ਪੁੱਟਦੀਆਂ, ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਗੱਲ ਵੱਢਣ ਵਲ ਅਹੁਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਦੋ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਭਾਜਪਾ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚਾਲੇ 'ਕਮਜ਼ੋਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ' ਅਤੇ 'ਲੋਹ ਪੁਰਸ਼ ਦੇ ਪਿਘਲਣ' ਦਾ ਵਿਵਾਦ ਅਜੇ ਥੰਮਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਨੇਤਾ ਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ 'ਬੁੱਢੀ ਕਾਂਗਰਸ' ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਗੁੱਡੀ ਕਾਂਗਰਸ' ਦਾ ਰਾਗ ਅਲਾਪ ਦਿੱਤਾ।

ਹੁਣ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਨਤਾ ਦਲ (ਆਰ.ਜੇ.ਡੀ.) ਦੇ ਮੁਖੀ ਲਾਲੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਯਾਦਵ ਨੇ ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਿਦ ਢਾਹੁਣ ਸਬੰਧੀ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਰਗੜੇ ਲਾਏ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਭਾਜਪਾ ਹਾਈਕਮਾਂਡ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਅਰੁਣ ਜੇਤਲੀ ਨੇ ਸਾਕਾ ਨੀਲਾ ਤਾਰਾ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸਕ ਭੁੱਲ ਮੰਨਦਿਆਂ ਐਲ.ਕੇ. ਅਡਵਾਨੀ ਵਲੋਂ 'ਮਾਈ ਕੰਟਰੀ ਮਾਈ ਲਾਈਫ' ਵਿਚ ਤੇ 24 ਜੁਲਾਈ 1984 ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਭਾ 'ਚ ਸਾਕਾ ਨੀਲਾ ਤਾਰਾ ਬਾਰੇ ਕੀਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ 'ਤੇ ਗੋਲਮੋਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਕੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਟਾਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ।

ਰੇਲ ਮੰਤਰੀ ਲਾਲੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਯਾਦਵ ਵਲੋਂ ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਿਦ ਢਹਿ ਢੇਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਨਾਲ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਨਤਾ ਦਲ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚਾਲੇ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪਿਆ ਪਾੜਾ ਹੋਰ ਡੂੰਘਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਲਾਲੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਯਾਦਵ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਲੰਘੇ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਇਕ ਚੋਣ ਰੈਲੀ ਦੌਰਾਨ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਭਾਜਪਾ ਇਸ ਮਸਜਿਦ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣ ਲਈ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ ਤਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਵੀ ਇਸ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਭੱਜ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਨਿਚਰਵਾਰ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦਿੰਦਿਆਂ ਮਸਜਿਦ ਢਾਹੁਣ ਦੀ ਘਟਨਾ ਲਈ ਭਾਜਪਾ ਤੇ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ 16ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੀ ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮਸਜਿਦ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਕਾਮ ਰਹੀ।

ਸ੍ਰੀ ਯਾਦਵ ਨੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਲਈ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ, ਸਗੋਂ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਆਗੂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਅਗਾਂਹ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਕਰੇਗਾ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵੀ ਜਨਤਕ ਕਰ ਦੇਣਗੇ। ਇਥੇ ਹੀ ਬਸ ਨਹੀਂ ਸ੍ਰੀ ਲਾਲੂ ਨੇ ਜਿਥੇ ਸ੍ਰੀ ਅਡਵਾਨੀ ਨੂੰ ਇਸ ਘਟਨਾ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਦੱਸਿਆ, ਉਥੇ ਭਾਜਪਾ ਵਿਰੁਧ ਤਲਖ਼ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਪਾਰਟੀ 'ਭਾਰਤ ਜਲਾਓ ਪਾਰਟੀ' ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਜਲਦਿਆਂ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਨਤਾ ਦਲ ਦੇ ਮੁਖੀ ਅਤੇ ਰੇਲ ਮੰਤਰੀ ਲਾਲੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਯਾਦਵ ਦੇ ਇਸ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਖਾਰਿਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਿਦ ਢਾਹੇ ਜਾਣ ਲਈ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਾਲੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਯਾਦਵ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਿਦ ਢਾਹੇ ਜਾਣ ਲਈ ਕਾਂਗਰਸ ਕਿਤੇ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੀਨੀਅਰ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਵਾਇਲਰ ਰਵੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲਾਲੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਯਾਦਵ ਦਾ ਬਿਆਨ ਮੰਦਭਾਗਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਦੇ ਨਾਲ ਹਿੰਦੁਤਵੀ ਤਾਕਤਾਂ ਨੇ 1992 ਵਿਚ ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਿਦ ਨੂੰ ਢਾਹਿਆ ਸੀ ਤੇ ਲਾਲੂ ਯਾਦਵ ਇਹ ਗੱਲ ਜ਼ੋਰ-ਸ਼ੋਰ ਨਾਲ ਉਠਾਉਂਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ।

ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਬਲਬੀਰ ਪੁੰਜ ਨੇ ਜਿਥੇ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਸਾਹਮਣੇ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਆਖੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਲਾਲੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੂੰ ਕੈਬਨਿਟ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਪੁੰਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਆਰ.ਜੇ.ਡੀ. ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਵਰਗ ਦੀ ਹਮਦਰਦੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸ੍ਰੀ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਦੇ 'ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚੋਂ ਕਾਲੇ ਧਨ ਦੀ ਵਾਪਸੀ' ਸਬੰਧੀ ਲਗਾਤਾਰ ਆ ਰਹੇ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਪੀ. ਚਿਦੰਬਰਮ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਣਬ ਮੁਖਰਜੀ ਨੇ ਤਿੱਖਣੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਚਿਦੰਬਰਮ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਅਡਵਾਨੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੈਂਕਾਂ 'ਚ ਕਾਲਾ ਧਨ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਧਰੇ ਸੁਚੇਤ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਚਾਰ ਹਫਤਿਆਂ 'ਚ ਨਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਬਣਨ ਤੱਕ ਉਹ ਆਪਣਾ ਪੈਸਾ ਕਢਾ ਲੈਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਅਫਸੋਸ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਅਡਵਾਨੀ ਲਗਾਤਾਰ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਉਛਾਲ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਉਸ ਵੇਲੇ ਜਦ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਬੰਧ 'ਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਕਦਮਾਂ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਵਾਅਦੇ 'ਤੇ ਚੋਟ ਕਰਦਿਆਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਣਬ ਮੁਖਰਜੀ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਐਲ. ਕੇ. ਅਡਵਾਨੀ ਪਿਛਲੀ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ ਕੀ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ? ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਜੰਗੀਪੁਰ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਆਗੂ ਜਦੋਂ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਸਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਕਾਲਾ ਧਨ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕੀ ਕੀਤਾ ਸੀ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਾਲੇ ਧਨ ਦੀ ਧੁਲਾਈ ਰੋਕਣ ਲਈ 2002 ਵਿਚ ਇਕ ਪਿੱਦਾ ਜਿਹਾ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ 2004 ਅਤੇ 2009 ਵਿਚ ਦੋ ਵਾਰ ਸੋਧ ਕਰਨੀ ਪਈ। ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨ ਮੁਤਾਬਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿਚ ਛੁਪਾ ਕੇ ਰੱਖੇ ਧਨ 'ਚੋਂ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ 500 ਤੋਂ 1400 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਰਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਧਿਆਨ ਸਵਿਸ ਬੈਂਕ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੀ 2006, 2007 ਅਤੇ 2008 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਈ ਇਕ ਮੀਡੀਆ ਰਿਪੋਰਟ ਵਲ ਦਿਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦਾ ਸਵਿਸ ਬੈਂਕਾਂ 'ਚ ਪਿਆ ਪੈਸਾ 1456 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਤੋਂ 1891 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਤੱਕ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਸਵਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਾਲੇ ਧਨ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਲੇ ਧਨ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਬਾਰੇ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ ਬਣੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਸਹਿਯੋਗ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਅਦਾਰੇ (ਓ.ਈ.ਸੀ.ਡੀ.) ਨੇ ਗੈਰ-ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਸਰਕਾਰ ਫਾਇਨੈਂਸ਼ੀਅਲ ਐਕਸ਼ਨ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਚਲਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਵੋਟਾਂ ਬਟੋਰਨ ਲਈ ਦੱਬੇ ਮੁਰਦੇ ਉਖਾੜ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਖੇਡਣ ਦੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਯਤਨ ਸਬੰਧਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਭਾਵੇਂ ਵਕਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਜਸੀ ਹੁਲਾਰਾ ਦੇ ਦੇਣ, ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨਾਲ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦਾ ਕੋਈ ਭਲਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੂਸ਼ਣਬਾਜ਼ੀ ਛੱਡ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਰਸਤੇ ਤੋਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਤ ਕਰਨ।

ਕੈਪਟਨ ਤੇ ਰਾਣਾ ਗੁਰਜੀਤ ਨੇ ਮਾਝੇ ਵਿਚ ਗਾਹ ਪਾਇਆ

– ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ

ਤਰਨ ਤਾਰਨ : ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਰਾਣਾ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਾਰੀ ਇਕੱਠ ਕਰਕੇ ਕਾਗਜ਼ ਦਾਖ਼ਲ ਕਰਵਾਏ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਇਕ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋੜ ਰੈਲੀ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਲਗਭਗ 60 ਹਜ਼ਾਰ ਕਾਗਰਸੀ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਪੁੱਜ ਕੇ ਇਕ ਨਵਾਂ ਇਤਿਹਾਸ ਸਿਰਜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਰੈਲੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ 13 ਦੀਆਂ 13 ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤ ਕੇ ਇਤਿਹਾਸ ਰਚੇਗੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਪੂਤ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਏਗੀ। ਕੈਪਟਨ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੇ ਵਰ੍ਹਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਕਲੰਕਿਤ ਕਰ ਰਹੇ। ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀ ਵਾਲੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਿਚ ਬਾਦਲ ਨੇ ਬਾਦਲ ਜੁੰਡਲੀ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਸਰਹੱਦੀ ਇਲਾਕੇ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਗੜ੍ਹ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਨਗਰੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕੇ ਬਾਦਲ ਦਾ ਛੋਕਰ ਵਾਧਾ ਮੇਰਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਵਿਗਾੜ ਸਕਦਾ। ਜੇਕਰ ਇਹਨਾਂ ਪੋਲਿੰਗ ਬੂਥਾ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਮੂੰਹ ਤੋੜ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੇਰੇ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਡੱਬੀ ਵਿਚ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਹੀ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਬਠਿੰਡੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾ ਕੇ ਦੂਸਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਚੋਣ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਿਹਾ।

ਰੈਲੀ ਨੂੰ ਰਾਣਾ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਹਾਰ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦੇ, ਇਕ ਵਾਰ ਜਿਤਾ ਦਿਉ ਮੈਂ ਫਿਰ ਹਾਰਦਾ ਨਹੀਂ, ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਏਨੇ ਕੰਮ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਖੁਦ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਜਿਤਾਈ ਜਾਣਾ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਇੰਡਸਟਰੀ ਲੈ ਕੇ ਆਵਾਂਗਾ ਤਾਂ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨਾ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮਿਲ ਸਕੇ।

ਗੁਰਜੀਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਦਹਿਸ਼ਤ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀ ਦੇਣ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਧਾਇਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਧੱਕਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਵੀ ਇੱਟ ਦਾ ਜਵਾਬ ਪੱਥਰ ਨਾਲ ਦੇਣਾ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਆਉਣ 'ਤੇ ਪੂਰਾ ਹਿਸਾਬ ਲਵਾਂਗੇ।

ਤਰਨਤਾਰਨ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਪੋਰਟ

ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰੈਲੀ ਤੋਂ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਕਾਂਗਰਸ ਨਾਲ ਖੜੇ ਹਨ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਸਾਰੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤੇਗੀ। ਰੈਲੀ ਨੂੰ ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜ਼ੀਰਾ, ਨਰੇਸ਼ ਕਟਾਰੀਆ ਵਿਧਾਇਕ ਜ਼ੀਰਾ, ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਗੁਲਜਾਰ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਚੇਤ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ, ਡਾ. ਧਰਮਵੀਰ ਅਗਨੀਹੋਤਰੀ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ, ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦਿਉਲ, ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਘਸੀਟਪੁਰਾ, ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਛੱਜਲ ਵੱਡੀ ਆਦਿ ਨੇ ਵੀ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ।

ਮਾਝਾ ਮਾਲਵਾ ਤੇ ਦੁਆਬੇ ਵਿਚ ਫੈਲੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਬਦਲ ਸਕਦੇ ਹਨ ਸਮੀਕਰਣ : ਨਵੀਂ ਹਲਕਾ ਬੰਦੀ ਅਨੁਸਾਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਤਰਨਤਾਰਨ ਨੂੰ ਤੋੜ ਕੇ ਨਵਾਂ ਹਲਕਾ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਤਰਨਤਾਰਨ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਚਾਰ ਅਸੈਂਬਲੀ ਹਲਕੇ ਤਰਨ ਤਾਰਨ, ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ, ਪੱਟੀ ਤੇ ਖੇਮਕਰਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ, ਅਸੈਂਬਲੀ ਹਲਕੇ ਜੰਡਿਆਲਾ ਗੁਰੂ ਤੇ ਬਾਬਾ ਬਕਾਲਾ ਦੁਆਬੇ ਦੇ, ਕਪੂਰਥਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਦੋ ਅਸੈਂਬਲੀ ਹਲਕੇ ਕਪੂਰਥਲਾ ਤੇ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ, ਮਾਲਵੇ ਦੇ ਜ਼ਿਲਾ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦਾ ਇਕ ਅਸੈਂਬਲੀ ਹਲਕਾ, ਜ਼ੀਰਾ ਵੀ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਪੁਰਾਣੀ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟ ਤੋਂ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਵੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਲੀਡ ਲੈ ਕੇ ਜਿੱਤ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਥੋਂ ਸਵ. ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋਂ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਟਿਕਟ 'ਤੇ ਜਿੱਤੇ ਸਨ। ਹੁਣ ਇਸ ਸੀਟ 'ਤੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੀਟ ਨੂੰ ਪੱਕੀ ਅਕਾਲੀ ਸੀਟ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਪਰ ਹੁਣ ਨਵੀਂ ਹਲਕਾਬੰਦੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਵਾਰ ਨਤੀਜੇ ਬਦਲ ਵੀ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਥੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਡਾ. ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਅਜਨਾਲਾ ਨੂੰ ਟਿਕਟ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਤੋਂ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਤਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਹਲਕੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਏ ਨਾ ਹੀ ਕਦੀ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕਦੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸੁਣੀ ਹੈ।

ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਜਲੰਧਰ ਤੋਂ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਰਾਣਾ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਸ ਵਾਰ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਉਤਾਰਿਆ। ਕਪੂਰਥਲਾ ਅਸੈਂਬਲੀ ਸੀਟ ਤੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਧਰਮ ਪਤਨੀ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਮਿਲਾਂ ਰਾਣਾ ਸ਼ੂਗਰ ਮਿਲ ਤੇ ਰਾਣਾ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਲੋਹਕਾ ਵੀ ਇਸ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਹਨ। ਦੂਜਾ ਉਹਨਾਂ ਕਾਫੀ ਪਹਿਲਾਂ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਤੇ ਹਰੇਕ ਵੋਟਰ ਦਾ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਰਾਬਤਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦਾ ਕਿਲ੍ਹਾ ਢਹਿਣ ਦੇ ਕੰਢੇ ਹੈ। ਮਾਝੇ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੰਚਾਇਤ ਚੋਣਾਂ ਸਮੇਂ ਕਾਫੀ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਸਰਪੰਚ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਬਣਾ ਲਏ, ਪਰ ਹੁਣ ਲੋਕ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀਆਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਰਾਣੇ ਦੇ ਖੇਮੇ ਵਿਚ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਬੁਹਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਡਾ. ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹੀ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਹਨ, ਜੋ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲਾ ਸਕਦਾ ਹਨ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਹੁਣ ਤੱਕ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਣਾ ਦਾ ਹੱਥ ਉਤੇ ਹੈ।

Punjab Times

Established in 2000
10th Year of Publication

Published every Saturday
by **A B Publication Inc.**
20451 N Plum Grove Rd.
Palatine, IL 60074-2018

Ph:847-359-0746
Fax:847-705-9388

Editor:
Amolak Singh Jammu

Astt. Editor:
Jaspreet Kaur
Kuljeet Singh

Graphics:
Mandeep Singh

California Bureau:
Ashok Bhaura
(Bureau Chief)
925-752-8025
Tarlochan Singh Dupalpur
(408) 903-9952
Charanjit Singh Pannu
408-608-4961
Devinder Singh
(510) 750-5757
Shiara Dhindsa
661-703-6664

Director Bus. Relations:
Pritam S. Grewal
408-406-0703

Jalandhar Bureau:
Jasvir Singh Sheeri
181-325-1889
181-279-1422

Distributed in:
California, Illinois, Indiana, Michigan, Wisconsin, Ohio, Iowa, Missisipi, Arkansas, Texas, Nevada, Virginia, Oregon, Arizona, Georgia, Florida, Massachusettes, Washington, Kansas, Minnesota

ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਪਰਚਾ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ
ਸਾਲਾਨਾ ਚੰਦਾ: 75 ਡਾਲਰ,
ਪੰਜ ਸਾਲ ਲਈ: 350 ਡਾਲਰ

ਨੋਟ: ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਛਪੇ ਲੇਖਾਂ ਵਿਚਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਅਦਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।
ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਛਪੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਦਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਤਾਈਦ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ।

Disclaimer

The views expressed in the articles published in the columns of Punjab Times are that of their writers, and it is not implied that Punjab Times endorses them.

Sameway Punjab Times does not necessarily endorses the claims made in the advertisements published in Punjab Times.

All disputes subject to Chicago jurisdiction.

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਆਨਰੇਰੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ

ਬੀਬੀ ਨਵਦੀਪ ਕੌਰ (ਡਾ.)
ਸ੍ਰੀ ਸੰਨੀ ਧੂੜ (ਮਿਸ਼ੀਗਨ)
ਪ੍ਰੋ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦੇਵ
ਸ. ਸਵਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ
ਸ. ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ
ਸ. ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਦਿਓਲ
ਡਾ. ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਬਸਰਾਨ

ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ
ਸ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ
ਸ. ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਹੀ
ਸ. ਜੈਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੱਠਲ
ਸ.ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੰਘ ਹੀਰ

ਸ. ਜਗਦੀਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਕਲੇਰ (ਮਿਲਵਾਕੀ)
ਸ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦਰੜ
ਸ. ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ
ਸ. ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੂਰਾ
ਸ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ (ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ)

ਲੋਕ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੀ ਅਨਹੋਂਦ ਵਿਚ ਦੋ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਹੈਂਕੜ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣੀ

ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਰਾਜਸੀ ਚੋਣ ਅਖਾੜਾ ਇਸ ਵਾਰ ਮਾਝੇ ਤੇ ਦੁਆਬੇ ਦੀ ਥਾਂ ਮਾਲਵੇ 'ਚ ਜਾ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਿਛਲੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਇਸ ਰਵਾਇਤੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਹੂੰਝਾ ਹੀ ਫਿਰ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਜਿੱਤ ਹਾਸਲ ਹੋਈ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਉਲਟ ਦੁਆਬੇ ਤੇ ਮਾਝੇ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਮਾਂਜਾ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਹੀ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਗੱਠਜੋੜ ਸਰਕਾਰ ਹੋਂਦ 'ਚ ਆਈ ਸੀ।

ਜਲੰਧਰ : ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਗਠਜੋੜ ਦੀ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਢਿੱਲੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਕਾਰਨ ਕਾਂਗਰਸ ਨਵੇਂ ਹੌਸਲੇ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਕੁੱਦੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਹਵਾ ਨਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੋਧੀ ਭਾਵਨਾ ਕਾਰਨ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਹੱਥ ਕੁਝ ਉੱਚਾ ਹੈ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਗਠਜੋੜ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ, ਰਾਜ ਅੰਦਰ ਸਰਦਾਰੀ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁੱਥਮ-ਗੁੱਥਾ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਰਾਜਸੀ ਚੋਣ ਅਖਾੜਾ ਇਸ ਵਾਰ ਮਾਝੇ ਤੇ ਦੁਆਬੇ ਦੀ ਥਾਂ ਮਾਲਵੇ 'ਚ ਜਾ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਿਛਲੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਇਸ ਰਵਾਇਤੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਹੂੰਝਾ ਹੀ ਫਿਰ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਜਿੱਤ ਹਾਸਲ ਹੋਈ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਉਲਟ ਦੁਆਬੇ ਤੇ ਮਾਝੇ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਮਾਂਜਾ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਹੀ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਗੱਠਜੋੜ ਸਰਕਾਰ ਹੋਂਦ 'ਚ ਆਈ ਸੀ। ਸਿਆਸੀ ਹਲਕਿਆਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕਾਂਗਰਸ ਅੰਦਰ ਇਹ ਆਮ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਦੁਆਬੇ ਤੇ ਮਾਝੇ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਉਪਰ ਆ ਗਈ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਮੁੜ ਹਾਵੀ ਪੁਜ਼ੀਸ਼ਨ ਅਖ਼ਤਿਆਰ ਕਰ ਗਏ ਹਨ।

ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਮੰਦੀ ਹਾਲਤ ਹੋਣ ਅਤੇ ਬਸਪਾ ਦੇ ਹਾਥੀ ਦੀ ਸੁਸਤ ਚਾਲ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕਾਂਗਰਸ ਦੁਆਬੇ ਤੇ ਮਾਝੇ ਵਿਚ ਵਧੇਰੇ ਉਤਸ਼ਾਹ 'ਚ ਹੈ, ਪਰ ਮਾਲਵਾ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਲੜਾਈ ਬੇਹੱਦ ਸਖ਼ਤ ਹੈ। ਗੱਠਜੋੜ ਸਰਕਾਰ ਸ਼ਾਖ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜੀਅ-ਜਾਨ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਠਿੰਡਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਉੱਪਰ ਅੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ 60 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਫੰਡ ਝੋਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਚਰਚਾ ਚੱਲਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਬਾਅਦ 'ਚ ਡਿਪਟੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣੇ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ

ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦਾ ਤਾਂ ਸਾਰਾ ਜ਼ੋਰ ਹੀ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਲੱਗਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਆਰੰਭ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਸਮੁੱਚੇ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਬਠਿੰਡਾ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਹੀ ਬੀਤ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਉਪ-ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਇਸੇ ਹੀ ਹਲਕੇ 'ਚ ਵਧ ਘੁੰਮ ਰਹੇ ਹਨ।

ਦੂਜਾ ਧਿਆਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਟਿਆਲਾ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਬਠਿੰਡਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਰਣਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਮਹਾਰਾਣੀ ਪ੍ਰਨੀਤ ਕੌਰ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਠਿੰਡਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਨੂੰਹ ਬੀਬੀ ਹਰਸਿਮਰਤ ਕੌਰ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਹੈ। ਕੈਪਟਨ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਦੋ ਹਲਕਿਆਂ 'ਚੋਂ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਕਾਲੀ ਦਲ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਵੀ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਹਲਕੇ ਹੀ ਵੱਕਾਰੀ ਬਣ ਗਏ ਹਨ।

ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸਿਆਸੀ ਜਲਵਾ ਅਜੇ ਵੀ ਮਾਲਵਾ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕਾਇਮ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ 'ਚ ਕੀਤੇ ਰੋਡ ਸ਼ੋਅ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵਿਸਾਖੀ ਮੇਲੇ ਉਪਰ ਹੋਏ ਇਕੱਠ ਨੇ ਇਸੇ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਭਲਵਾਨ ਸਮਝੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾ ਸ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੀ ਭੱਲ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਸੁਖਬੀਰ ਨੂੰ ਉਭਾਰਨ 'ਚ ਉਹ ਆਪਣਾ ਕੱਦ ਤਾਂ ਛੋਟਾ ਕਰ ਬੈਠੇ ਹਨ, ਪਰ ਸੁਖਬੀਰ ਆਪਣਾ ਕੱਦ ਨਹੀਂ ਵਧਾ ਸਕੇ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅਕਾਲੀ ਹਲਕਿਆਂ 'ਚ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚਿੰਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਧੂਹ-ਪਾਊ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ।

1997, ਫਿਰ 2002 ਤੇ 2004 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਸਮੇਂ ਸ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਧੁੰਮਾਂ ਪਾਉਂਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਬਾਅਦ 'ਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਵੱਡੇ ਤੇ ਛੋਟੇ ਬਾਦਲ ਦੇ ਰੋਲ ਘਚੋਲੇ ਨੇ ਹਾਲਾਤ

ਕੈ. ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਬਦਲ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਆਮ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹੀ ਹੈ ਕਿ 2007 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਸਿਰਫ 48 ਸੀਟਾਂ ਤੱਕ ਸਿਮਟ ਜਾਣਾ ਇਸੇ ਗੱਲ ਦਾ ਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਹੈ।

ਕਾਂਗਰਸ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਧੜੱਲੇਦਾਰ ਤੇ ਧੂਹ ਪਾਊ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹਨ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਅੰਦਰਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਕੈਪਟਨ ਦੇ ਇਸ ਅਕਸ ਨੂੰ ਲੱਖ ਯਤਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਢਾਅ ਨਹੀਂ ਲਗਾ ਸਕੇ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈਕਮਾਨ ਨੇ ਵੀ ਆਖਿਰ ਇਸੇ ਗੱਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਦਿਆਂ ਟਿਕਟਾਂ ਦੇਣ ਵਿਚ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਦੀ ਵਾਗਡੋਰ ਵੀ ਉਸੇ ਨੂੰ ਹੀ ਸੰਭਾਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਕਾਂਗਰਸ ਵਲੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨੂੰ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਉਭਾਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨੂੰ ਛੱਜ 'ਚ ਪਾ ਕੇ ਛੰਡਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਗਠਜੋੜ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤਾਂ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਕਾਂਗਰਸ ਵਲੋਂ ਟਾਇਟਲਰ ਤੇ ਸੱਜਣ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਟਿਕਟਾਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਫਿਰ ਸਾਰਾ ਧਿਆਨ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਉੱਪਰ ਹੀ ਜਾ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੋਇਆ।

ਸਿਆਸੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਲਾਭ ਵੀ ਬਹੁਤਾ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਹੀ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਟਾਈਟਲਰ ਮੁੱਦੇ ਉੱਪਰ ਰੌਲਾ ਪੈਣ ਨਾਲ ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਿੰਦੂ ਵਸੋਂ ਦਾ ਮੂੰਹ ਵਧੇਰੇ ਕਾਂਗਰਸ ਵਲ ਹੋਇਆ ਤੇ ਫਿਰ ਟਿਕਟਾਂ ਕੱਟਣ ਨਾਲ ਉਹ ਇਹ ਕਹਿਣ ਜੋਗੇ ਹੋ ਗਏ ਕਿ ਦੇਖੋ, ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈਕਮਾਨ ਸਿੱਖਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਬੜੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਾਰੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਬੋਲਣ 'ਚ ਬੜੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੁਖਬੀਰ ਦਾ ਸਿਆਸੀ ਭਵਿੱਖ ਹੀ ਤੈਅ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ, ਸਗੋਂ ਨਵੀਂ ਸਿਆਸੀ ਸਫਬੰਦੀ ਲਈ ਰਸਤਾ ਵੀ ਖੋਲ੍ਹਣਗੇ।

Real Estate and Loans Under One Roof

We can help you get a loan with as little as 3.5% down.

Interest rates are historic low and to get your dream home or investment property.

Call: Sam Chahal Tel: 916-612-5773

Reo-Bankowned Properties

Serving from Bay Area to Sacramento

Sam (Sohanpreet)Chahal

CA Lic. 01504071

Realtor/Notary Public

e-mail:sam@jassigill.com

We Help You Buy/Sell Business & Homes

For Buying and Selling Residential, Commercial property and for Loans in Sacramento area

It's a Great time for Investors and first time buyers to buy their dream home.

ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਘਰ ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਲਈ ਸੁਨਹਿਰੀ ਮੌਕਾ

ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਘਰ ਖਰੀਦਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਡਾਲਰ ਟੈਕਸ ਕਰੈਡਿਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰੋ।

Price $119,000
3Bed, 2Bath, 1500 SQFT
Built in 1990 in Sacramento 95828

Sale Price $104,000
3Bed, 2Bath, 1230 SQFT,
Sacramento

Sale Price $369,900
5Bed, 3Bath, 4097 SQFT,
Elk Grove

Sale Price $143,900
3Bed, 2.5Bath, 1736 SQFT,
Sacramento

Sale Price $168,000
3Bed, 2Bath,
Elk Grove

Sale Price $115,900
3Bed, 2Bath,
Sacramento

Golden State Realty

Sacramento Office: 8695 Territorial Way, Elk Grove CA 95624

Tel: 916-612-5773 Fax: 916-689-5707

ਡੇਰਾਮੁਖੀ ਵਲੋਂ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਨਵੀਂ ਪੇਸ਼ਕਸ਼, ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਸਸ਼ੋਪੰਜ 'ਚ

ਜਲੰਧਰ : ਡੇਰਾ ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਸਰਸਾ ਦੇ ਮੁਖੀ ਵਲੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਹਫ਼ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸੀ ਫ਼ਿਜ਼ਾ 'ਚ ਨਵੀਂ ਹਲਚਲ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਹਿਲੋਂ ਹੀ ਬਚ-ਬਚਾਅ ਕੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਲਈ ਨਵੀਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਖੜ੍ਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਤੋਂ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ ਪਰ ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ 'ਚ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਕਰ ਲਈ ਜਾਵੇ। ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਵਲੋਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਇਸ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧ ਗਿਆ ਹੈ।

ਡੇਰਾ ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਦੇ ਮੁਖੀ ਤੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਜਿਥੇ ਗਰਮ ਖਿਆਲੀ ਸੰਗਠਨ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਹੋ ਕੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਥੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੋਟਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਲਗਾਤਾਰ ਠੰਡਾ ਛਿੜਕਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਕਈ ਵਾਰ ਤਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਟਕਲਾਂ ਵੀ ਚਲਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾ ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਯਤਨ ਵੀ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਡੇਰਾ ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਨੇ ਫਰਵਰੀ 2007 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਰੇਆਮ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਗੱਠਜੋੜ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੋਂਦ 'ਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਹੀ ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਵਲੋਂ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਕਾਰਨ ਵੱਡਾ ਵਿਵਾਦ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ, ਖ਼ਾਸ ਕਰ ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਦੇ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਾਲੇ ਬਠਿੰਡਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਵਿਚਲੇ ਉਸਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਅਕਾਲੀ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਵਧੇਰੇ ਚਿੰਤਤ ਹਨ। ਡੇਰਾ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦੀ ਵੋਟ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਜਿਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਨਰਮ ਰੁਖ਼ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਵੋਟਾਂ ਲੈਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਕੋਲ ਜਾਣ ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਕਾਂਗਰਸ ਆਗੂ, ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਡੇਰਾ ਵੋਟਾਂ ਆਪਣੀ ਜੇਬ ਵਿਚ ਸਮਝਦਾ ਹੋਇਆ ਡੇਰਾ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕੁਝ ਸਖ਼ਤ ਭਾਸ਼ਾ ਵਰਤ ਕੇ ਗਰਮ ਖਿਆਲੀ ਵੋਟਾਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਹੱਕ 'ਚ ਭੁਗਤਾਉਣ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਵਿਚ ਹੈ।

ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਲਈ ਕਸੂਤੀ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਡੇਰੇ ਪ੍ਰਤੀ ਨਰਮ ਰੁਖ਼ ਜਾਂ ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਗੱਲ ਨਾਲ ਗਰਮ ਖਿਆਲੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਡੇਰੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸਖ਼ਤ ਰੁਖ਼ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਧੱਕਣ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਰੂਪ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਹੱਕ 'ਚ ਭੁਗਤਣ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਸ਼ੋਪੰਜ ਵਾਲੀ ਅਜਿਹੀ ਹਾਲਤ 'ਚ ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਵਲੋਂ ਆਈ ਨਵੀਂ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨਾਲ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਮੁਸੀਬਤ ਹੋਰ ਵਧ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਾਲੀ ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਦਾ ਗਰਮ ਖਿਆਲੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਗਠਨਾਂ ਵਲੋਂ ਵੀ ਵਿਆਪਕ ਵਿਰੋਧ ਹੋਣਾ ਤੈਅ ਹੈ।

ਖਾਲਸਾ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਭਾਈ ਮੋਹਕਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ 'ਸ਼ਰਤਾਂ

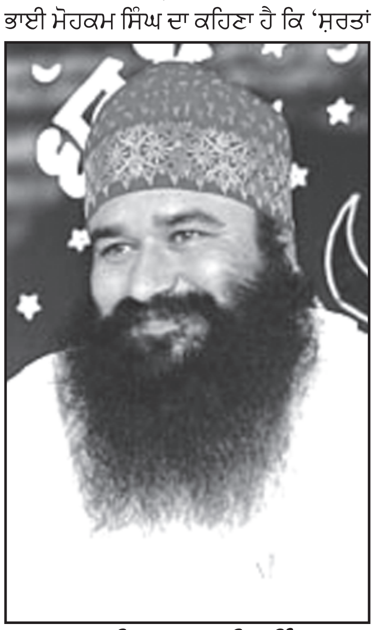

ਗੁਰਮੀਤ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਸਿੰਘ

ਤੇ ਚੋਰੀ ਨਾਲ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗਣ ਦੀ ਗੱਲ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਿੱਖ ਧਾਰਮਿਕ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵੀ ਗੁਪਤ ਮੀਟਿੰਗਾਂ 'ਚ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਕੇ ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਨੂੰ 'ਮੁਆਫ਼' ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਹਿਮਤ ਸਹੇੜਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ। ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਦੀ ਨਵੀਂ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਉਪਰ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾ ਕੋਈ ਵੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਜਨਰਲ ਸ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ ਨੂੰ ਜਦ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਤਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਤਖ਼ਤਾਂ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਦੱਸ ਸਕਣਗੇ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਥੇਦਾਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮੱਕੜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫੀ ਬਿਨਾ ਸ਼ਰਤ ਮੰਗਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਹੀਂ ਰੱਖਣੀਆ ਚਾਹੀਦੀਆਂ।

ਉਧਰ ਡੇਰਾ ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਸਿਰਸਾ ਦੇ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਰਾਜਨੀਤਕ ਵਿੰਗ ਪੰਜਾਬ ਵਲੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰੱਖਦਿਆਂ ਹੋਏ ਹਲਕਾ ਵਾਰ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ 13 ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ 117 ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਦੇ ਹਰ ਬਲਾਕ 'ਚੋਂ 7 ਮੈਂਬਰਾਂ, ਬਲਾਕ ਭੰਗੀਦਾਸਾਂ ਅਤੇ ਸੁਜਾਨ ਭੈਣਾਂ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਸਿਰਸਾ ਵਿਖੇ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਮੀਟਿੰਗ ਬਲਾਕ ਵਾਰ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿਚ ਡੇਰਾ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਵਲੋਂ ਇਹ ਰਾਇ ਲਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਕਿਹੜੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹੜੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਡੇਰਾ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਤੇ ਅੱਤਿਆਚਾਰ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਡੇਰਾ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੱਟ ਮਾਰੀ ਹੈ।

ਡੇਰਾ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਵਿੰਗ ਨੂੰ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਡੇਰਾ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੁਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬ) ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਹੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਬਹੁਤੇ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਾਇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਵਿੰਗ ਨੂੰ ਲਿਖਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਅਜੇ ਤੱਕ ਭਾਵੇਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਵਿੰਗ ਨੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਹਮਾਇਤ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ।

ਡੇਰਾ ਪ੍ਰੇਮੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਵਿੰਗ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਬੇਸਬਰੀ ਨਾਲ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਹੁਤੇ ਡੇਰਾ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਡੇਰਾ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਝੌਤੇ ਨਾਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਖੁਦ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਗੇ। ਡੇਰੇ ਦੇ ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਿਆਸੀ ਹਮਾਇਤ ਦਾ ਐਲਾਨ 3 ਮਈ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਬਾਦਲ 1984 ਦੇ ਕਾਤਲਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿਵਾਉਣ ਵਿਚ ਨਾਕਾਮ : ਕਰੀਮਪੁਰੀ

ਖਰੜ : ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਕਰੀਮਪੁਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ 7 ਸਾਲ ਸਾਂਝੀ ਸਰਕਾਰ ਰਹੀ, ਪਰ ਉਸ ਵੇਲੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਵਲੋਂ 1984 ਦੇ ਕਾਤਲਾਂ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਈ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਹੁਣ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

ਸ੍ਰੀ ਕਰੀਮਪੁਰੀ ਖਰੜ ਵਿਖੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦਾ ਵਾਰ ਵਾਰ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਉਹ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰ ਆਉਣ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੰਗਿਆਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਲੋਕਾਂ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨਗੇ, ਬਹੁਤ ਹੀ ਹਾਸੋਹੀਣਾ ਹੈ। 25 ਸਾਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅੰਦਰ ਦੇਸ਼ ਉੱਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਰਾਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ 1984 ਦੇ ਕਾਤਲਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਠੋਸ ਯਤਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ। ਬਸਪਾ ਦੀ ਕੌਮੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਾਇਆਵਤੀ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਸਰਕਾਰ ਬਣਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ 1984 ਦੇ ਕਾਤਲਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਫਾਸਟ ਟਰੈਕ ਕੋਰਟਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨਗੇ।

ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਤੇ ਟਕਸਾਲ ਵਲੋਂ ਡੇਰੇਦਾਰਾਂ ਖਿਲਾਫ ਮੁਹਿੰਮ

ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ :ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ, ਦਲ ਖਾਲਸਾ, ਖਾਲਸਾ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਨੇ ਸਿੱਖ ਰਾਜਨੀਤਿਕਾਂ ਵਲੋਂ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ ਡੇਰੇਦਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਭਰੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਚੌਂਕੀਆਂ ਦਾ ਤਿੱਖਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਦਲ ਖਾਲਸਾ 'ਤੇ ਖਾਲਸਾ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬੇਟੇ ਰਣਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ 'ਤੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਡੇਰਾ ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਕੋਲ ਵੋਟਾਂ ਮੰਗਣ ਲਈ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਯਾਦ ਰਹੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਮੀਡੀਏ ਵਿਚ ਡੇਰਾ ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਦੇ ਮੁਖੀ ਵਲੋਂ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਉੱਪਰ ਜਾ ਕੇ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗਣ ਦੀ ਚਰਚਾ ਵੀ ਛਿੜੀ ਹੈ। ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਆਪਣੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਚ ਬੀਤੀ 20 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਕ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਅਤੇ ਖਾਲਸਾ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਸਮੇਂ ਦੀ ਨਜ਼ਾਕਤ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਂਦਿਆਂ ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਭੰਬਲਭੂਸਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਵਲੋਂ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ ਉਸਨੇ ਵਿਅੰਗਮਈ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ

ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਆਗੂ ਕੰਵਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਿੱਟੂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ

ਤਿੱਖਾ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਵਲੋਂ ਵਰਤੀ ਗਈ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਨਿੰਦਣਯੋਗ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨੂੰ ਨੀਵਾਂ ਵਿਖਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਸਮਝੌਤੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਡੇਰੇ ਵਿਚ ਵੀ ਬੁਲਾਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੱਟ ਮਾਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਸ਼ਰਤ ਰੱਖਣ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਇਕ ਦੋਸ਼ੀ ਵਾਂਗ ਹੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੇ ਗੁਨਾਹ ਲਈ ਮਾਫੀ ਮੰਗਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਇਥੇ ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਲੰਘੇ ਦਿਨੀਂ ਦਲ ਖਾਲਸਾ, ਖਾਲਸਾ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਵਲੋਂ ਇਕ ਰੈਲੀ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਡੇਰਾ ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਨਿਰੰਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਰਾਧਾ ਸੁਆਮੀਆਂ ਸਮੇਤ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਛੇਕੇ ਗਏ ਸਮੁੱਚੇ ਡੇਰੇਦਾਰਾਂ ਵਿਰੁਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਡੇਰੇਦਾਰਾਂ ਵਿਰੁਧ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿਚ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਵੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਇਨਾਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਜ਼ੋਰ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵਿਰੁਧ ਹੀ ਸੀ। ਰੈਲੀ ਦੌਰਾਨ ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਝੂਠ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਚਲਾ ਰਹੇ ਡੇਰੇਦਾਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਨੂੰ ਬੜੀ ਵੱਡੀ ਪੀੜ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਵਾਇਆ।

When business is great but you still need cash,
YOU CAN BANK ON ME.

I help small and medium sized companies with the cash flow they need to grow and prosper!
I can turn your invoices into cash-instantly!
For excellent service and reasonable rates contact:

Dr. Amul Purohit
Global Capital of Northern California Inc.
Phone: 530-750-2585
Cell: 530-400-1106
Fax: 530-750-2585
apurohit@liquidcapitalcorp.com
www.liquidcapitalcorp.com/apurohit
ਅਸੀਂ ਛੋਟੀਆਂ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਕੈਸ਼ ਫਲੋਅ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਆਪਣੀਆਂ ਇਨਵਾਇਸਾਂ ਨੂੰ ਕੈਸ਼ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰੋ
Liquid Capital
FINANCING SUCCESS
ਬਿਜਨਸ ਬੱਲੇ ਬੱਲੇ ਹੈ, ਕੈਸ਼ ਲਗਾ ਥੱਲੇ ਹੈ,
ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਟੇਕ ਰਖ ਸਕਦੇ ਹੋ!

B & Sons Travel
➢All Airlines ➢International and Domestic
➢Wholesale Fares Around the World
We Will Beat or Match any Fare !
Office Hours
Mon-Fri:
9am -6pm
Saturday
9am-5pm

CST. REG. # 2092042-40
President : Avtar Singh
Tel:707-703-1451, Cell:707-688-6094
Fax : (707) 427-6573, Email:bsonstravel@yahoo.com
1652 West Texas St. Suite 205, Fairfield, CA 94533
We Also Have Special Vacation Packages
Contact any time from anywhere

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਚੋਣ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ 'ਚ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦੁਹਰਾਈਆਂ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ ਨੇ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਫਿਰ ਪੁਰਾਣਾ ਰਾਗ ਅਲਾਪ ਦਿੱਤਾ ਹੈ । ਲੰਘੀ 20 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਚੋਣ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ-ਰਾਜ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਾ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਤੈਅ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਆਰਥਕ, ਸਮਾਜਕ ਖ਼ੁਸ਼ਹਾਲੀ, ਬੋਲੀ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਕਰਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਇਹ ਵੀ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਦੇ ਇਲਾਕੇ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀਆਂ ਦਾ ਮਸਲਾ ਰੀਪੇਰੀਅਨ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹਲ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਉਹ ਅਪਣੇ ਯਤਨ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਗੇ।

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਜਨਰਲ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਵਰਗੇ ਫ਼ੈਡਰਲ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਰਾਜ ਵਧੇਰੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਤਰੱਕੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਚੋਣ ਮਨੋਰਥ ਪੱਤਰ ਇਥੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਚੋਣ ਮੈਨੀਫ਼ੈਸਟੋ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ ਨੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ।

ਚੋਣ ਮਨੋਰਥ ਪੱਤਰ 'ਚ ਇਹ ਵੀ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਕਰਜ਼ਾ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਵਾਉਣ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਧੰਦਿਆਂ ਲਈ 4 ਫ਼ੀ ਸਦੀ ਵਿਆਜ 'ਤੇ ਕਰਜ਼ਾ ਮੁਹਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਟੈਕਸ ਆਦਿ ਘੱਟ ਕਰ ਕੇ ਡੀਜ਼ਲ 10 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਲਿਟਰ ਘੱਟ ਕਰਨ, ਗੈਸ ਅਤੇ ਪੈਟਰੋਲ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ, ਕੱਚੇ ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਕੇਂਦਰ 'ਚ ਐਨ.ਡੀ.ਏ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਨ 'ਤੇ ਮੰਗ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਇਕ ਕਮੇਟੀ ਕਰੇ ਜਿਸ 'ਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ, ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਨੇਤਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ।

ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਵੀ ਇਸੇ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖ਼ੁਦਮੁਖ਼ਤਿਆਰੀ ਕਾਇਮ ਰਹਿ ਸਕੇ। ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ ਨਾਲ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਇਕ ਵਖਰਾ ਫ਼ੰਡ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਚੋਣ ਮਨੋਰਥ ਪੱਤਰ 'ਚ 1984 ਦੇ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਢੁਕਵੀਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਘਟੋ ਘੱਟ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬੇਸ਼ੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਵਧ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਪੱਕੀ ਸਾਂਝ ਭਾਜਪਾ ਨਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ 'ਚ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਦੀ ਸਰਕਾਰ 'ਚ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗੀ ਤੇ ਐਨ. ਡੀ.ਏ. ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰੇਗੀ।

ਜਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਰਲ ਕੇ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਕੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਵੇਗਾ, ਇਸ ਦੇ ਜਵਾਬ 'ਚ ਸ. ਬਾਦਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੱਕੀ ਸਾਂਝ ਭਾਜਪਾ ਨਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. 'ਚ ਹੀ ਸ਼ਾਮਲ ਰਹਿਣਗੇ।

ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ, ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਮੈਨੀਫ਼ੈਸਟੋ 'ਚ ਇਹ ਵੀ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ 'ਚ ਗ਼ਰੀਬਾਂ ਨੂੰ 116 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਪਲਾਟ ਅਤੇ ਫ਼ਲੈਟ ਬਣਾ ਕੇ ਦਿਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਮੈਨੀਫ਼ੈਸਟੋ ਨੂੰ ਮੁੜ ਦੁਹਰਾਉਂਦਿਆਂ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਹਰ ਗ਼ਰੀਬ ਪਰਵਾਰ ਨੂੰ ਦੋ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਲੋ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ 35 ਕਿਲੋ ਕਣਕ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਦੇਵੇਗੀ। ਕੇਂਦਰ-ਰਾਜ ਸਬੰਧਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਕੇਂਦਰ 'ਤੇ ਇਸ ਲਈ ਦਬਾਅ ਬਣਾਏਗੀ ਕਿ ਰਾਜਾਂ 'ਚੋਂ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦਾ 50 ਫ਼ੀ ਸਦੀ ਹਿੱਸਾ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ, ਟੈਕਸਾਂ 'ਚ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਦਾ ਫ਼ਾਰਮੂਲਾ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਮੰਗ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਵਲੋਂ ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਦੇ ਫ਼ਾਰਮੂਲੇ ਬਦਲੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਕੀਮਾਂ 'ਤੇ ਅਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪੰਜਾਬ ਇਕ ਖੇਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੂਬਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਖੇਤੀ ਨੂੰ ਲਾਹੇਵੰਦ ਧੰਦਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨੀਤੀਆਂ 'ਤੇ ਤਬਦੀਲੀ 'ਚ ਜ਼ੋਰ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਨਾਜ ਦੇ ਮੰਡੀਕਰਨ ਅਤੇ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਦੇ ਢੁਕਵੇਂ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਰੇਲਵੇ ਕੋਰੀਡੋਰ ਜਲਦੀ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਵੀ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਵੇਗੀ ਕਿ ਖੇਤੀ ਜਿਣਸਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਤੈਅ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਦੋ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ। ਉਦਯੋਗਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪਹਾੜੀ ਰਾਜਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰੇਗਾ। ਬਾਜ਼ੀਗਰ ਵਿਮੁਕਤ ਜਾਤੀ ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ 'ਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਵੀ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਉਦਯੋਗਾਂ ਨੂੰ ਅਫ਼ਸਰਸ਼ਾਹੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਾਉਣ, ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਬਿਹਤਰੀ, ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਪਸਾਰ, ਬਿਹਤਰ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ, ਫ਼ੌਜੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ, ਪਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਖਾਲੀ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਕੂਲ ਬਣਾਉਣਾ, ਕਾਲੀ ਸੂਚੀ 'ਚੋਂ ਨਾਮ ਕਟਾਉਣ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਆਦਿ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਮੈਨੀਫ਼ੈਸਟੋ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਪੰਥਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਖੋਰਾ ਲਾਉਣ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਦਸਦਿਆਂ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਨਾਲ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਤੋੜ ਕੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਗੁਰਦਵਾਰਿਆਂ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸਾਜਸ਼ ਕਾਮਯਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

FARMERS INSURANCE GROUP
Symbol of Superior Service
FARMERS®

ਆਟੋ, ਘਰ, ਬਿਜਨਸ, ਲਾਈਫ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਚੰਗੇ ਭਾਅ ਉਤੇ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿਓ, ਸਹੀ ਰਾਏ ਨਾਲ ਸਹੀ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕਵਰੇਜ ਲਓ ਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿੰਤ ਹੋ ਜਾਓ

*Auto *Home *Life *Umbrella
*Business Work Comp.

Duabba Insurance Agency
2450 Peralta Blvd Suite 120, Fremont CA 94536
Phone: 510-797-7989 Fax: 510-794-7398
visit us@ farmers.com

Gurcharan Singh Mann
Insurance Agent
License # 0C 70672

ਪਾਲਿਸੀ (ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ, ਜੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇ) ਸਿਰਫ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਉਪਲੱਬਧ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਦਫਤਰ ਵਲੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਹੈ।

MRP TRAVEL
Lowest International and Domestic Fares
FLY ANY AIRLINE OF YOUR CHOICE

Providing the lowest Airfare, Cruise and Travel Packages to Asia, Africa, Europe, the Middle East and North America

408-929-8005
E-mail:jkulwant@sbcglobal.net
2123 Port Way, San Jose, CA 95133
CST: 2097308-40

malaysia AIRLINES
SINGAPORE AIRLINES

SFO	MAA – CCU – AMD	$835 RT	Tax inc.
SFO	Mumbai	$846 RT	Tax inc.
SFO	DEL – HYD – BLR	$860 RT	Tax inc.
LAX	MAA – CCU – AMD	$889 RT	Tax inc.
LAX	Mumbai	$900 RT	Tax inc.
LAX	DEL – HYD – BLR	$915 RT	Tax inc.

Emirates

We Also Offer Notary Service

NCP College of Nursing
A DIVISION OF NURSING CARE PROVIDERS, INC.
Celebrating over 25 years of Excellence in the Health Care Industry

START A CAREER IN NURSING
Become an LVN in 12 months or a CNA in just 21 days!

100% NCLEX-PN Pass Rate for 2008 (4 Consecutive Qtrs) SSF Campus

PROGRAMS OFFERED:
- (LVN) VOCATIONAL NURSING PROGRAM (Full-time Program & Part-time Classes)
- PRE-REQUISITE COURSES FOR THE LVN PROGRAM ANATOMY & PHYSIOLOGY, GENERAL PSYCHOLOGY
- CNA NURSING ASSISTANT TRAINING
- CNA ACUTE CARE TRAINING*
- IV THERAPY AND BLOOD WITHDRAWAL* CERTIFICATION COURSE
- NCLEX-PN 5 DAYS TEST PREPARATION WORKSHOP*

*offered By Nursing Care Providers, Inc.

Affordable payment plans as low as $10.00 per month §

"Job Placement Assistance"

NOW IN TWO LOCATIONS TO SERVE YOU:

SSF Campus: 257 Longford Drive Rm#5, South San Francisco, Ca 94080, Tel# (650) 871-0701 • 1-800-339-5145

Hayward Campus: 21615 Hesperian Blvd. Suite A, Hayward, Ca 94541, Tel# (510) 785-0454 • 1-800-611-4054

Visit us online at: www.ncpcollegeofnursing.com
§on approved credit

NCP COLLEGE OF NURSING IS APPROVED AND ACCREDITED BY THE CALIFORNIA BOARD OF VOCATIONAL NURSING AND PSYCHIATRIC TECHNICIAN AND DEPARTMENT OF PUBLIC HEALTH. NCP IS APPROVED UNDER THE PROVISIONS OF TITLE 38, UNITED STATES CODE, TO TRAIN VETERANS AND THEIR ELIGIBLE DEPENDENTS. NCP IS AN APPROVED CALIFORNIA TRAINING PROVIDER FOR ADULTS AND DISLOCATED WORKERS THROUGH THE WORKFORCE INVESTMENT ACT (WIA)

Business For Sale

2 BP Gas stations/convenience plus a liquor store

1 store front on the lake with all fishing gear in Lexington South Carolina

2nd in the dowtown with liquor store next to Presbytarian College of Clinton South Carolina

Both are family owned. All sales data and photos to be provided to serious inquiries only

Please call Gurvinder Singh
Cell:803-463-8670
Home 803-808-4020

ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ 'ਦਸਤਾਰ ਦਿਵਸ' ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ 'ਚ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ

ਫਰੀਮਾਂਟ: ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਪਵਿਤਰ ਤਿਉਹਾਰ ਵਿਸਾਖੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ''ਸਿੱਖ ਦਸਤਾਰ ਦਿਵਸ'' ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਧੂਮਧਾਮ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਦਸਤਾਰ ਦਿਵਸ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫਰੀਮਾਂਟ, ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ, ਐਲ-ਸਬਰਾਂਟੇ, ਸਟਾਕਟਨ ਵਿਚ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਖ਼ਬਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੈਨੇਡਾ, ਫਰਾਂਸ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰਨਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਦਸਤਾਰ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਮਾਗਮ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਵੱਖ ਵੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਦਸਤਾਰ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਸਤਾਰ ਸਿਖਲਾਈ ਕੈਂਪ, ਦਸਤਾਰ ਮੁਕਾਬਲੇ, ਸਿੱਖੀ ਅਤੇ ਦਸਤਾਰ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਕੈਂਪ ਲਗਾਉਣੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਦਸਤਾਰ ਸਿਖਲਾਈ ਕੈਂਪ ਲਗਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਮੁਫਤ ਦਸਤਾਰਾਂ ਵੰਡੀਆਂ ਗਈਆ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਮੁਖ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਵਿਚ ਦਸਤਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਚਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੇ ਸਿੱਖ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੇਪਰ ਮੀਡੀਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨੇ ਦਸਤਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭਰੇ ਲੇਖ ਲਿਖੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰੇਡੀਉ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦਿਨ ਦਸਤਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪ੍ਰਸਾਰਤ ਕੀਤੇ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਵੈਨਕੋਵਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਅਦਾਰਾ ਸ਼ੇਰ-ਏ-ਪੰਜਾਬ ਰੇਡੀਓ ਵਲੋਂ ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਮੁਹਿਮ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਲ ਦਸਤਾਰ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਵਾਸਤੇ 2000 ਤੋਂ ਵਧ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਕੈਲਗਰੀ ਅਤੇ ਐਡਮਿੰਟਨ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਦਸਤਾਰ ਦਿਵਸ ਮਨਾਉਣ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ।

''ਸਿੱਖ ਦਸਤਾਰ ਦਿਵਸ'' ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਪਵਿਤਰ ਤਿਉਹਾਰ ਵਿਸਾਖੀ ਨੂੰ ਦਸਤਾਰ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਸਮਰਪਿਤ ਹਰ ਸਾਲ 13 ਅਪ੍ਰੈਲ (ਵਿਸਾਖੀ ਤੋਂ ਇਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ) ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਦਸਤਾਰ ਸਜਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਸਤਾਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ ਹੈ।

ਇਹ ਦਿਵਸ ਸਿੱਖ ਚਿਲਡਰਨ ਫੋਰਮ ਵਲੋਂ 2003 ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ''ਸਿੱਖ ਦਸਤਾਰ ਦਿਵਸ'' ਇੰਡੀਆ ਤੋਂ ਬਾਹਰ 2004 ਨੂੰ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਵਿਖੇ ਮਨਾਇਆ ਸੀ। ਏਸੇ ਹੀ ਸਾਲ ਇਹ ਦਿਵਸ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਮਨਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮਨਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਸ ਕਾਰਜ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਚੰਗੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਮਾਨਤਾ ਦੇ ਦਿਤੀ ਹੈ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ www.SikhTurbanDay.com ਜਾਂ info@sikhchildren.com ਤੋਂ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

'ਮੇਰੀ ਦਸਤਾਰ' ਕਲਾਸ ਸ਼ੁਰੂ: ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਫਰੀਮਾਂਟ ਵਲੋਂ ਚਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਖਾਲਸਾ ਸਕੂਲ ਨੇ ਦਸਤਾਰ ਦਿਵਸ ਵਾਲੇ ਦਿਨ 'ਮੇਰੀ ਦਸਤਾਰ' ਕਲਾਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਕਸਦ ਸਿੱਖ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦਸਤਾਰ ਸਜਾਉਣ (ਪੱਗ ਬੰਨਣ) ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਸਤਾਰ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਰੂਹਾਨੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ। ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਔਲਖ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਲਾਲੀ ਧਨੋਆ ਨੇ ਇਹ ਕਲਾਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਭਾਈ ਹਰਜੋਤ ਸਿੰਘ ਖ਼ਾਲਸਾ ਨੇ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦਸਤਾਰ ਬੰਦੀ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਲਈ ਇਸ ਨਵੀਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਕਲਾਸ ਵਿਚ ਭੇਜਣ।

ਰਾਜਿੰਦਰ ਬੇਦੀ ਵਲੋਂ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ

ਸ਼ਿਕਾਗੋ: ਇਕ ਅਮਰੀਕੀ ਭਾਰਤੀ ਜਿਸ ਨੇ ਇਲੀਨਾਇ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਗਵਰਨਰ ਰਾਡ ਬਲਾਇਗੋਵਿਚ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਧਨ ਜੁਟਾਇਆ ਸੀ, ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਰਾਜ ਦੇ ਵਣਜ ਵਿਭਾਗ 'ਚੋਂ ਚੋਟੀ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ, ਜਦੋਂ ਉਹਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਹੁਣ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਜਾਏਗਾ। ਬਲਾਇਗੋਵਿਚ ਨੇ ਉਹਨੂੰ 'ਮੇਰਾ ਸਿੱਖ ਯੋਧਾ' ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਨਵੇਂ ਗਵਰਨਰ ਪੈਟ ਕੁਇਨ ਦੇ ਤਰਜਮਾਨ ਰਾਬਰਟ ਰੀਡ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਰਾਜਿੰਦਰ ਬੇਦੀ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨੂੰ ਰਾਜ ਦੇ ਵਣਜ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਟਰੇਡ ਐਂਡ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਦਫਤਰ 'ਚ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਏਗਾ। ਸ੍ਰੀ ਬੇਦੀ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਦੇ ਭਾਰਤੀ-ਅਮਰੀਕੀ ਭਾਈਚਾਰੇ 'ਚੋਂ ਬਲਾਇਗੋਵਿਚ ਲਈ ਤਕੜਾ ਧਨ ਇਕੱਠਾ ਕਰ ਕੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਹਨੂੰ ਜੂਨ 2003 'ਚ ਬਲਾਇਗੋਵਿਚ ਨੇ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਸੀ। ਉਹਨੂੰ 111,708 ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ ਤੇ ਉਹ ਵਿਸ਼ਵ 'ਚ ਨੌਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਪਾਰ ਦਫਤਰਾਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ।

ਜਦੋਂ ਸਾਬਕਾ ਗਵਰਨਰ 'ਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲੱਗੇ ਸਨ ਤਾਂ ਬੇਦੀ ਤੇ ਬਲਾਇਗੋਵਿਚ ਦੇ ਇਕ ਹੋਰ ਸਮਰਥਕ ਰਘੁਵੀਰ ਨਾਇਕ ਦਾ ਨਾਮ ਉਭਰਿਆ ਸੀ। ਉਹਦੇ 'ਤੇ ਓਬਾਮਾ ਦੀ ਖਾਲੀ ਹੋਈ ਸੈਨੇਟ ਸੀਟ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੀ ਬੋਲੀ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦੇ ਯਤਨ ਕਰਨ ਦੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲੱਗੇ ਸਨ। ਕੁਇਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੇਦੀ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਉਹਦਾ ਬਲਾਇਗੋਵਿਚ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਇਕ ਭਾਰਤੀ ਬੈਂਕਰ ਅਮਰੀਸ਼ ਮਹਾਜਨ ਵੀ ਆਪਣੀ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

ਮਰੀਜ਼ ਦੇ ਫੇਫੜਿਆਂ 'ਚੋਂ ਮਿਲਿਆ ਦੋ ਇੰਚ ਦਾ ਕੇਲੇ ਦਾ ਰੁੱਖ

ਲੰਡਨ: ਮੰਨੋ ਭਾਵੇਂ ਨਾ ਪਰ ਰੂਸ ਦੇ ਸਰਜਨਾਂ ਨੂੰ 28 ਸਾਲ ਦੇ ਇਕ ਨੌਜਵਾਨ ਦੇ ਫੇਫੜਿਆਂ 'ਚੋਂ ਕੇਲੇ ਦਾ ਦੋ ਇੰਚ ਦਾ ਰੁੱਖ ਮਿਲਿਆ ਹੈ।

ਰੂਸ ਦੇ ਉਮਲ ਖਿੱਤੇ ਦੇ ਇਜ਼ਵੇਸਕ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਇਕ ਟੀਮ ਆਰਤਿਓਮ ਸਿਦਰੋਕਿਨ ਨਾਮ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਫੇਫੜਿਆਂ 'ਚ ਗੰਭੀਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਕੈਂਸਰ ਮੰਨ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਉਪਰੇਸ਼ਨ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਸ ਦੇ ਫੇਫੜੇ ਖੋਲ੍ਹੇ ਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਇੰਚ ਦਾ ਕੇਲੇ ਦਾ ਰੁੱਖ ਮਿਲਿਆ। ਡਾਕਟਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਸਿਦਰੋਕਿਨ ਛਾਤੀ ਦੇ ਤਿੱਖੇ ਦਰਦ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਉਹਦੀ ਖੰਘ 'ਚ ਖ਼ੂਨ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਹ ਜਾਪਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨੂੰ ਫੇਫੜਿਆਂ ਦਾ ਕੈਂਸਰ ਹੈ। ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਸੌ ਫੀਸਦੀ ਭਰੋਸਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਸਰੇ 'ਚ ਨਾਸੂਰ ਸਪਸ਼ਟ ਸੀ। ਡਾ. ਵਲਾਦੀਮੀਰ ਕਾਮਸ਼ੇਵ ਨੇ 'ਡੇਲੀ ਟੈਲੀਗਰਾਫ' ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਉਹਦੇ ਫੇਫੜੇ ਦਾ ਕੈਂਸਰ ਵਾਲਾ ਹਿੱਸਾ ਹਟਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਰਜਨਾਂ ਨੇ ਟਿਸ਼ੂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਹ ਚੌਂਕ ਗਏ। ਡਾ. ਕਾਮਸ਼ੇਵ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਮਾਇਆਜਾਲ 'ਚ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਹਾਇਕ ਨੂੰ ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਤਾਂ ਕੇਲੇ ਦਾ ਇਕ ਰੁੱਖ ਹੈ।

ਮੈਡੀਕਲ ਸਟਾਫ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਦਰੋਕਿਨ ਜ਼ਰੂਰ ਕਦੇ ਸਾਹ ਨਾਲੀ ਰਾਹੀਂ ਬੀਜ ਅੰਦਰ ਲੰਘਾ ਗਿਆ ਹੋਏਗਾ, ਜੋ ਬਾਅਦ 'ਚ ਫੁਟ ਗਿਆ। ਇਹ ਨਿੱਕਾ ਜਿਹਾ ਰੁੱਖ ਮਰੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਬਾਰੀਕ ਹਵਾ ਨਾਲੀਆਂ ਨਾਲ ਖਹਿ ਕੇ ਦਰਦ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਅਕਸ਼ੈ ਸ਼ਾਹਰੁਖ ਤੋਂ ਅੱਗੇ

ਦਿੱਲੀ: ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਦੇ ਚੋਟੀ ਦੇ 10 ਸਿਤਾਰਿਆਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਕੁੱਲ 90 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਇਸ ਸਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ 107 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਫਿਲਮ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਨਵੇਂ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਅਕਸ਼ੈ ਕੁਮਾਰ ਨੇ 31 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਟੈਕਸ ਦੇ ਕੇ ਸ਼ਾਹਰੁਖ ਖਾਨ ਨੂੰ ਪਛਾੜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਹਰੁਖ ਨੇ 30.99 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਟੈਕਸ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਸਲਮਾਨ ਖਾਨ ਅਤੇ ਸੈਫ ਅਲੀ ਖਾਨ ਤੀਜੇ ਅਤੇ ਚੌਥੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਰਹੇ।

SUPER TRAVEL
847-676-9090
E-mail: supertravel2003@yahoo.com
Lowest Fares With Excellent Service
AMERICAN AIR, CONTINENTAL AIR
JET AIRWAYS DELTA, AIR INDIA, KLM, LUFTHANSA.
For Emergency Call anytime at 847-673-3825
EARLY BIRD SALE!!!!
India $545
London $250

ਡਾ. ਸੰਧੂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ 'ਸੁਨਾਮੀ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਹੈ' ਰਿਲੀਜ਼

ਸਟਾਕਟਨ: ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੀ ਇਕ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਡਾ. ਨਿਰੰਜਣ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ 'ਸੁਨਾਮੀ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਹੈ' ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸਭਾ ਸਟਾਕਟਨ ਯੂਨਿਟ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੰਧੇਰ ਨੇ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਾਹਿਤਕ ਮੀਟਿੰਗ ਆਪਣੇ ਘਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਮਨਟੀਕਾ, ਫਰੈਂਚ ਕੈਂਪ, ਮਡੈਸਟੋ, ਸਟਾਕਟਨ ਅਤੇ ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਦੇ ਕੁਝ ਸ਼ਾਇਰਾਂ, ਕਹਾਣੀਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕਵਿੱਤਰੀਆਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਸਭ ਨੇ ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ ਕਲਮ ਦੇ ਰੰਗ ਨੂੰ ਸੁਰੀਲੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਘੋਲ ਕੇ ਮਹਿਫ਼ਲ ਦੌਰਾਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ।

ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਯੂਨਿਟ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਦ ਨੇ ਮੀਟਿੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦਿਆਂ ਸਾਰੇ ਆਏ ਹੋਏ ਅਦੀਬਾਂ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਆਖਿਆ। ਡਾ. ਨਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ 'ਸੁਨਾਮੀ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਹੈ' 'ਤੇ ਸ. ਪੰਧੇਰ ਨੇ ਪਰਚਾ ਪੜ੍ਹਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਲੰਕਾਰ, ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਬਿੰਬਾਂ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਤਾਬ 'ਚੋਂ ਸ਼ੇਅਰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਾਇਆ। 'ਸੁਨਾਮੀ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਹੈ' ਬਾਰੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਸੰਸਾਰ ਪੱਧਰ ਦੀ ਸੋਚ ਹੈ। ਮਸ਼ਹੂਰ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਤ੍ਰਿਪਤ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ ਨੇ ਵੀ ਕਿਤਾਬ ਵਾਰੇ ਪਰਚਾ ਪੜ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ। ਪਰਚਾ ਪੜਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਤਾਬ ਸਭਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਲੋਂ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਡਾ. ਸੰਧੂ ਨੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਇਕ-ਇਕ ਕਾਪੀ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਭੇਟ ਕੀਤੀ।

ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਦੂਜੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਦਾ ਆਗਾਜ਼ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਦ ਨੇ ਸ਼ਾਇਰਾਨਾ ਅੰਦਾਜ਼ ਨਾਲ ਕੀਤਾ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡਾ. ਸੰਧੂ ਨੂੰ ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਡਾ. ਸੰਧੂ ਨੇ ਫ਼ਖ਼ਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੀ ਕਲਮ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵੀ ਹਨ। ਹਰਜਿੰਦਰ ਪੰਧੇਰ, ਮਿਗਇੰਦਰ ਕੌਰ ਪੰਧੇਰ, ਤ੍ਰਿਪਤ ਭੱਟੀ, ਮਿਸਜ਼ ਭੱਟੀ, ਕਮਲ ਬੰਗਾ, ਕੁਲਦੀਪ ਢੱਖਰ, ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਡਾ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ, ਡਾ. ਦੇਵ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀ, ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੂਲੋ, ਕਿਰਨਜੀਤ ਕੌਰ, ਅਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ ਨੇ ਰੰਗ ਬੰਨਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾਂ ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਅਤੇ ਤਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੇ ਤਰੰਨਮ ਵਿਚ ਗਜ਼ਲਾਂ ਸੁਣਾਈਆਂ। ਅੰਤ ਵਿਚ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੰਧੇਰ ਨੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਅਮਰੀਕੀ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਨੇ ਬਣਾਏ ਸੌ ਗਿੰਨੀਜ਼ ਰਿਕਾਰਡ

ਨਿਊਯਾਰਕ: ਨਿਊਯਾਰਕ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਅਸ਼ਰਿਤਾ ਫੋਰਮੈਨ 100 ਗਿੰਨੀਜ਼ ਰਿਕਾਰਡ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਬਣ ਗਏ ਹਨ। ਖਬਰ ਏਜੰਸੀ ਡੀ.ਪੀ.ਏ. ਮੁਤਾਬਕ 'ਗਿੰਨੀਜ਼ ਵਰਲਡ ਰਿਕਾਰਡਜ਼' ਨੇ ਲੰਘੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਫੋਰਮੈਨ (54) ਦੇ ਨਾਂ ਜੋ 100 ਰਿਕਾਰਡ ਦਰਜ ਹਨ, ਉਹ ਕਦੇ ਟੁੱਟੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਫੋਰਮੈਨ ਨੇ ਗਿੰਨੀਜ਼ ਬੁੱਕ ਆਫ ਵਰਲਡ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚ 30 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਦਰਜ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜ ਘੰਟਿਆਂ ਵਿਚ ਹਜ਼ਾਰ ਵਾਰ ਛਾਲ ਮਾਰ ਕੇ ਪਹਿਲਾ ਰਿਕਾਰਡ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਇਕ ਕਵਿਤਾ ਦਾ 110 ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਪਾਠ ਕੀਤਾ। ਫੋਰਮੈਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ 230 ਰਿਕਾਰਡ ਬਣਾਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਟੁੱਟ ਗਏ।

ਡਾਇਮੰਡ ਹੇਅਰ ਕਟਿੰਗ ਸਲੂਨ
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬੀ ਲਈ ਸਮਾਰਟ ਹੋਣਾ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਵਧੀਆ ਦਿਖਣਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਵਧੀਆ ਹੇਅਰ ਕਟਿੰਗ ਤੇ ਆਪਣੀ ਦੱਖ ਹੋਰ ਸੋਹਣੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਜ ਹੀ ਮਿਲੋ ਮਿਸਟਰ ਟੋਨੀ ਨੂੰ, ਜੋ ਕਿ ਇੰਡੀਆ, ਇੰਗਲੈਂਡ ਯੂ ਕੇ, ਅਮਰੀਕਾ ਕੁਆਲੀਫਾਈਡ ਬਾਰਬਰ ਨੇ।
For men, women & Children
Make-up
Hair cut
Perm
Hair styler
Color
Facial, Threading
Bridal Make-up
Body Art (Henna)
TONY
26655 Mission Blvd.
Hayward, CA 94544
Wednesday thru Monday 10 am to 7pm,
Sunday 11 am to 6.00 pm Tuesday closed
Ph: 510-582-2472 Cell: (510) 825-0820

ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਸੁਰਗਵਾਸ

ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ: ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਇਕ ਜਾਣੀ ਪਛਾਣੀ ਉਘੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਸ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ 16 ਅਪਰੈਲ ਨੂੰ ਸਿਰਫ 49 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਅਚਾਨਕ ਦਿਲ ਦਾ ਦੌਰਾ ਪੈਣ ਕਾਰਨ ਇਸ ਫਾਨੀ ਜਹਾਨ ਨੂੰ ਸਦਾ ਲਈ ਅਲਵਿਦਾ ਆਖ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅੰਤਮ ਸੰਸਕਾਰ ਐਤਵਾਰ 26 ਅਪਰੈਲ ਚੈਪਲ ਆਫ ਚਾਈਮਜ਼, ਹੇਵਰਡ ਵਿਖੇ ਸਵੇਰੇ 10:30 ਤੋਂ 12:30 ਵਜੇ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਪਰੰਤ ਪਾਠ ਦਾ ਭੋਗ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਫਰੀਮਾਂਟ ਵਿਖੇ ਹੋਵੇਗੀ।

ਸ. ਬੈਂਸ ਪਿਛਲੇ 30-32 ਸਾਲ ਤੋਂ

ਯੂਨੀਅਨ ਸਿਟੀ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਕੰਸਟਰਕਸ਼ਨ ਦੇ ਬਿਜਨਸ ਵਿਚ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ। ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਦੀ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਡਮੁੱਲੀ ਸਲਾਹ ਦੇ ਕੇ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ। 16 ਅਪਰੈਲ ਨੂੰ ਤੜਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਚਾਨਕ ਦਿਲ ਦੀ ਧੜਕਣ ਬੰਦ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿਛੇ ਪਿਤਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ, ਮਾਤਾ ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰ ਬੈਂਸ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬੈਂਸ, ਪੁੱਤਰ ਗਗਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ, ਨੂੰਹ ਕਿਰਨਦੀਪ ਕੌਰ ਅਤੇ ਇਹ ਹੋਰ ਪੁੱਤਰ ਰਾਬਿਨ ਸਿੰਘ, ਦੋ ਭੈਣਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਕ ਸਬੰਧੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਂਦਿਆਂ ਛੱਡ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਫੋਨ 510-599-7267, 510-378-1774 ਜਾਂ 510-584-7316 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕੈਪਿਟਲ ਸਿੱਖ ਸੈਂਟਰ ਐਂਟੀਲੋਪ ਗੁਰੂ ਘਰ 'ਚ ਖਾਲਸਾ ਸਿਰਜਣਾ ਦਿਵਸ ਸਮਾਗਮ 24 ਤੋਂ

ਰੋਜ਼ਵਿਲ (ਕੈਲੇਫੋਨਰੀਆ): ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕੈਪਿਟਲ ਸਿੱਖ ਸੈਂਟਰ ਐਂਟੀਲੋਪ, ਰੋਜ਼ਵਿਲ (3000 ਯੂ ਸਟਰੀਟ ਐਂਟੀਲੋਪ, ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ 95843) ਵਿਖੇ ਖਾਲਸੇ ਦਾ 310ਵਾਂ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜਾ ਬੜੀ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ 24 ਅਪਰੈਲ ਨੂੰ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਅਰੰਭ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ 26 ਅਪਰੈਲ (ਐਤਵਾਰ) ਨੂੰ ਭੋਗ ਪੈਣਗੇ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੀਵਾਨ ਵੀ ਸਜਣਗੇ। ਇਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਰਕ ਪਰਿਵਾਰ ਰੋਜ਼ਵਿਲ ਵਲੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਭਾਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਸਾਬਕਾ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਦਾ ਰਾਗੀ ਜਥਾ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਮਨੋਹਰ ਕੀਰਤਨ ਨਾਲ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਢਾਡੀ ਜੱਥਾ ਗਿਆਨੀ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਾਥੀ ਗਰੇਵਾਲ ਦਾ ਜੱਥਾ ਢਾਡੀ ਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕਰੇਗਾ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 1 ਤੋਂ 3 ਮਈ ਤੱਕ ਪੰਥ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਥਾ ਵਾਚਕ ਭਾਈ ਪਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕਥਾ ਕਰਨਗੇ। ਉਹ 1 ਅਤੇ 2 ਮਈ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 7.30 ਵਜੇ ਤੋਂ 8.30 ਵਜੇ ਅਤੇ 3 ਮਈ ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 11.30 ਤੋਂ 12.30 ਵਜੇ ਤੱਕ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਕਥਾ ਸਰਵਨ ਕਰਾਉਣਗੇ।

ਇਹ ਗੁਰੂ ਘਰ ਸੱਤ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਇਕਾਂਤ ਜਗ੍ਹਾ ਵਿਚ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਉਪਰਾਲੇ ਨਾਲ ਹਰ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮੀਂ 5.00 ਵਜੇ ਤੋਂ 7.30 ਵਜੇ ਤੱਕ ਦੁੱਖ ਨਿਵਾਰਨ ਕੈਂਪ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਸਨਿਚਰਵਾਰ ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਸਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਕੈਂਪ ਸਵੇਰੇ 7 ਵਜੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮੀਂ 7 ਵਜੇ ਤੱਕ ਚੱਲਦਾ ਹੈ।

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ ਨੂੰ ਫੋਨ 916-825-7500 ਅਤੇ ਭਾਈ ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਰੋਡੇ ਨੂੰ ਫੋਨ 916-765-8885 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪੁਸਤਕ ਰਿਲੀਜ਼ ਸਮਾਰੋਹ 26 ਅਪਰੈਲ ਨੂੰ

ਫਰੀਮਾਂਟ: ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਬੇਅ-ਏਰੀਆ, ਯੂਬਾ ਸਿਟੀ ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ, ਸਟਾਕਟਨ ਅਤੇ ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਇਕਾਈਆਂ ਦੀ ਤ੍ਰੈ-ਮਾਸਿਕ ਸਾਹਿਤਕ ਮਿਲਣੀ 26 ਅਪਰੈਲ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ 1 ਤੋਂ 6 ਵਜੇ ਤੱਕ ਕਿਡੈਂਗੋ ਰਿਕਸ ਸੈਂਟਰ 43100 ਰੋਇਲ ਸਟਰੀਟ, ਫਰੀਮਾਂਟ 94538 ਵਿਖੇ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਵਲੋਂ ਸੰਪਾਦਿਤ ਅਮਰੀਕੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਪੁਸਤਕ 'ਉਧਾਰ ਲਏ ਪਰਾਂ ਦੀ ਦਾਸਤਾਨ', ਅਜਮੇਰ ਸਿੱਧੂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ 'ਬਾਬਾ ਬੂਝਾ ਸਿੰਘ', ਡਾ. ਸਵਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢਿਲੋਂ, ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ ਤੇ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਕੌਰ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਸੰਪਾਦਿਤ ਪੁਸਤਕ 'ਸੱਚ ਕੀ ਬਾਣੀ', ਡਾ. ਸਵਰਾਜ ਅਤੇ ਡਾ. ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਪੁਸਤਕ 'ਸਾਮਰਾਜ ਦਾ ਸੰਕਟ' ਅਤੇ 'ਪੂਰਬ ਦੀ ਚੜ੍ਹਤ' ਲੋਕ ਅਰਪਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਸਾਗਰ (510-453-5779), ਜਾਂ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਨੀਲਮ ਸੈਣੀ (510-502-0551) ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਇੰਡੋ-ਯੂ-ਐਸ ਹੈਰੀਟੇਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣੇ

ਫਰਿਜ਼ਨੋ: ਇੰਡੋ-ਯੂ-ਐਸ ਹੈਰੀਟੇਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੀ ਇਕ ਮੀਟਿੰਗ ਸ. ਗੁਰਨੇਕ ਸਿੰਘ ਰਾਏ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਬਰਾੜ ਫਾਰਮ ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਵਿਖੇ ਬੀਤੇ ਐਤਵਾਰ ਹੋਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਸੰਸਥਾ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਤੇ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਹੋਈ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਹੋਰ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਰਹਿਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਿੰ. ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਨਾਹਲ-ਪ੍ਰਧਾਨ, ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ-ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਮਿਨਹਾਸ-ਸਕੱਤਰ, ਪਾਲ ਧਾਲੀਵਾਲ-ਸਹਾਇਕ ਸਕੱਤਰ, ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ-ਵਿੱਤ ਸਕੱਤਰ ਚੁਣੇ ਗਏ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਿੱਝਰ, ਨਿਰਮਲ ਗਿੱਲ, ਰਣਜੀਤ ਗਿੱਲ, ਅਜੀਤਪਾਲ ਢਿਲੋਂ, ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਪੁਸ਼ਪਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਅਤੇ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਪਨੂੰ ਦਾ ਅਸਤੀਫਾ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਤੇ ਗੈਰ-ਸਰਗਰਮ ਮੈਬਰਾਂ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਰਗਰਮ ਕਰਨ ਹਿੱਤ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਲੈਣ ਬਾਰੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਵਲੋਂ ਵਿਸਾਖੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ: ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਵਲੋਂ 18 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵੈਸਟ ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਵਿਖੇ ਵਿਸਾਖੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਸਜਾ ਕੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਜ਼ਖਮੀ, ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਘੱਗ, ਤਾਰਾ ਸਾਗਰ, ਨੀਲਮ ਸੈਣੀ, ਜਯੋਤੀ ਸਿੰਘ, ਜੁਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ੌਂਕੀ, ਪੰਜਾਬ ਸਿੰਘ, ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਜਗਿਆਸੂ, ਡਾ. ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਵਿਸਾਖੀ ਸਬੰਧੀ ਲਿਖੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ, ਨਜ਼ਮਾਂ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਗੀਤਾਂ ਨਾਲ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ।

ਸ. ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਜਗਿਆਸੂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਦੀ ਜਾਣ-ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਵਾਈ। ਸ. ਰਾਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ ਨੇ ਵਿਸਾਖੀ ਸੰਬੰਧੀ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਸੰਗਤ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ। ਰਾਜ ਸਿੰਘ, ਤਤਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਅਭੀਤਾਬ ਸੈਣੀ ਨੇ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰੀ। ਸਮੁੱਚੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਮੰਚ ਸੰਚਾਲਨ ਡਾ. ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸੁਚੱਜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਇਆ।

ਤਿਰਛੀ ਨਜ਼ਰ

ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਦ

***ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਇਸਲਾਮੀ ਕਾਨੂੰਨ ਉਪਰ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਅਡਵਾਨੀ ਨੇ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਚਿੰਤਾ**

-ਭੁੱਲ ਗਏ ਮਹਾਸ਼ਾ ਜੀ? ਬਹੁਮਤ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਰਾਜ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਕੀਤਾ ਸੀ।

***ਰਾਹੁਲ ਨੇ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸ਼ੇਰ-ਏ-ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਉਪਾਧੀ ਦਿੱਤੀ**

-ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਤਾਂ ਪਤੈ ਬਈ ਉਹ ਸ਼ੇਰ-ਏ-ਸਰਕਾਰ ਐ।

***ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣੀ ਤਾਂ ਦਿੱਲੀ ਦੰਗਿਆਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿਆਂਗੇ-ਬਾਦਲ**

-ਸਜ਼ਾ ਦਿਓਗੇ ਤੁਸੀਂ ਸਵਾਹ ਤੇ ਖੇਹ! ਕਤਲੇਆਮ ਨੂੰ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਦੰਗੇ ਦੱਸੀ ਜਾਨੇ ਓਂ!

***ਵਿਅੰਗਮਈ ਚੋਣ ਮਨੋਰਥ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨਗੇ ਜਸਪਾਲ ਭੱਟੀ**

-ਚਲੋ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਲੋਕ ਹੱਸਣਗੇ ਤਾਂ ਸਹੀ। ਦੂਜੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਚੋਣ ਮਨੋਰਥ ਪੱਤਰ ਵੇਖ ਕੇ ਤਾਂ ਵੋਟਰ ਦਾ ਰੋਣ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦੈ।

***ਅਸ਼ਲੀਲ ਵਤੀਰੇ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਟਵਿੰਕਲ ਖੰਨਾ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ-ਖਬਰ**

-ਜਿਹੜੇ ਕਾਰੇ ਲਈ ਟਵਿੰਕਲ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੈ ਉਸ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਘਟੀਆ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਤਾਂ ਹਿੰਦੀ ਟੀ.ਵੀ. ਚੈਨਲਾਂ 'ਤੇ ਰੋਜ਼ ਵਿਖਾਏ ਜਾਂਦੇ ਐ। ਅਸੀਂ ਰਪਟ ਕਿਥੇ ਲਿਖਾਈਏ?

***ਬਾਦਲ ਜੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਾਤਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕਦੋਂ ਸਾਂਝ ਤੋੜੋਂਗੇ-ਯੂਥ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪੰਥ ਪ੍ਰਧਾਨੀ**

-ਯੇ ਦੋਸਤੀ, ਹਮ ਨਹੀਂ ਛੋੜੇਂਗੇ, ਤੋੜੇਂਗੇ ਦਮ ਮਗਰ ਯੇ ਸਾਥ ਨਾ ਛੋੜੇਂਗੇ।

***ਰਵੀਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਤਾ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ**

-ਚਲੋ! ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਹੋ ਗਿਆ। ਹਾਰ ਤਾਂ ਜਾਣਾ ਹੀ ਸੀ।

ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ

ਨੈਸ਼ਨਲ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਸਕੂਲ

Toll Free No. (866) 933-3038

*ਨੈਸ਼ਨਲ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਸਕੂਲ ਤੁਹਾਡੇ ਵਾਸਤੇ ਸਸਤੀਆਂ ਤੇ ਬੇਜੋੜ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲੈ ਕੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੈ। *ਵਾਜਬ ਰੇਟਾਂ 'ਤੇ ਸਿਖਲਾਈ। *ਸਰਟੀਫਾਈਡ ਪੰਜਾਬੀ/ਇੰਗਲਿਸ਼ ਟਰੇਨਰ। *ਲਾਇਸੈਂਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੰਮ ਲੱਭਣ 'ਚ ਮਦਦ। *ਕੰਪਨੀ ਵਲੋਂ ਟਰੇਨਿੰਗ ਪੂਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ। *ਰਿਹਾਇਸ਼ ਫਰੀ। *ਦਸ ਸਪੀਡ ਅਤੇ ਤੇਰਾਂ ਸਪੀਡ ਨਿਊ ਮਾਡਲ ਟਰੱਕਾਂ ਨਾਲ ਟੇਰਨਿੰਗ। *ਨੈਸ਼ਨਲ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਸਕੂਲ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ।

ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ।

Call: Kashmir Singh

916-564-3455

4585 Pell Dr. Secramento CA, 95838

For Honest and Reliable Real Estate Services

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਅਤੇ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਹੋਰਨਾਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਮਕਾਨਾਂ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਬਹੁਤ ਹੇਠਾਂ ਆ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਘਰ ਦਾ ਸੌਦਾ ਜਾਂ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਦਾ ਸੌਦਾ ਮਾਰਨ ਦਾ ਇਹ ਢੁਕਵਾਂ ਮੌਕਾ ਹੈ। ਸਹੀ ਸਲਾਹ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਕਾਲ ਕਰੋ।

Specializing in Bank Repo. And short sales.

Nand S. Brar
Broker Associate
DRE Lic No: 01816328

(916) 501-3974
(916) 344-5453

WestCo Realty
A REAL ESTATE & INVESTMENT GROUP

Email : nandsbrar@gmail.com, www.westcorealty.com

Reliable and Experienced Real Estate Professional

ਘਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਖਰੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਲਈ

ਗੁਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਫੋਨ: 209-815-1869

*Bay Area*Tracy *Manteca * Lathrop * Weston Ranch*Stockton *Lodi *Elk Grove *Sacramento *Modesto *Turlock *Brentwood *Antioch * Oakley *Discovery Bay

We Specialize in Bankowned, Foreclosure and Short Sale Homes

ਘਰਾਂ ਵਾਸਤੇ ਲੋਨ ਲੈਣ ਲਈ ਅਸੀਂ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅਖੀਰ ਤੱਕ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

We Do Loan Modification and Credit Repair to Save Your Home From Forclosure

Rent 'ਤੇ ਘਰ ਲੈਣਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ
Rent 'ਤੇ ਘਰ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇ

Right Time To Buy For Investers And First Time Home Buyers

REALTY WORLD
Millennium

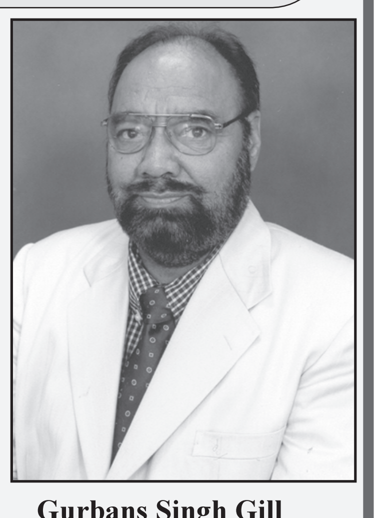

Gurbans Singh Gill
Realtor
11 Years Experiance in Real Estate
e-mail: gurbans@gotracy.com
Fax: 209-836-0706
www.gotracy.com

Gurbans Gill 209-815-1869

ਨਹਿਰੂਕਿਆਂ, ਬਾਦਲਕਿਆਂ ਤੇ ਅਡਵਾਨੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਪਿੜੋਂ ਕੱਢੋ

ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਪੱਤਰਕਾਰ

ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਬਾਨੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੂੰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸੋਝੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਵਰਤਾਰਿਆਂ ਦਾ ਸੱਚ ਕਿਵੇਂ ਬਿਆਨਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੰਢਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਮਨੁੱਖ ਕੁਦਰਤੀ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਸਿਖਰਲੀ ਉਪਜ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਦਿਮਾਗ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਦੀ ਸਿਖਰਲਾ ਵਿਕਾਸ ਹੈ।

ਪਰ ਹੈ ਉਹ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਦੇਣ ਹੀ। ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਨੂੰ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਦੇ ਚੌਖਟੇ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ 'ਆਦਿ ਸਚੁ ਜੁਗਾਦਿ ਸਚੁ' ਕਹਿ ਕੇ ਬਿਆਨਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਕਹਾਉਣ ਵਾਲੇ ਇਸ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਸਮੇਟਣ ਦੀ ਥਾਂ ਕੇਵਲ ਪੂਜਕ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰਧਾਮਾਂ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਵਜੋਂ ਉਭਾਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਪੂਜਾ ਤੇ ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਅੱਡਿਆਂ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਜਨਮ ਅਤੇ ਮੌਤ ਇਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸੱਚ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਮੁਢਲਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਇਸ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਉਹ ਕੀ ਕਰੇ? ਸਮੁੱਚੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਗਵਾਈ ਵਜੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਉੱਚੀ ਸੋਚ ਅਧੀਨ ਇਸ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਵਰਤਾਰਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਬਣਾ ਕੇ ਭੋਗਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਬਾਨੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ

ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ

ਸੱਚ ਭਾਵ ਅਸਲੀਅਤ/ਤੱਤ ਪਛਾਣਨ ਦੀ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਜਾਚ ਸਿਖਾਈ ਸੀ ਪਰ ਗਿਆਨ ਦੀ ਕਮੀ ਸਦਕਾ ਉਹ ਜਾਚ ਕੇਵਲ ਦਿੱਖ ਅਤੇ ਪਹਿਰਾਵੇ ਦਾ ਰੂਪ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਗਈ। ਅਜੋਕਾ ਮਨੁੱਖੀ ਭਾਈਚਾਰਾ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰ ਸਿੱਖ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਤੋਂ ਆਕੀ ਹਨ।

ਅਜੋਕੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਅਨੇਕਾਂ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਕੇਵਲ ਤੇ ਕੇਵਲ ਰਾਜਨੀਤੀ ਹੀ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਜੋ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਅੰਦਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਸਲਾਂ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਾਂ ਵਿਚ ਬੱਧੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਹੀ ਹਉਮੈ ਤੇ ਲਾਲਚ ਦੋ ਔਗੁਣ ਉਸ ਨੂੰ ਚਿੰਬੜੇ ਅਤੇ ਘੇਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ ਅੱਜ ਤਾਈਂ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਰੁ'ਚੀਆ ਦੇ ਮਾਰੇ ਇੰਦਰਾਕਿਆਂ, ਅਡਵਾਨੀਕਿਆਂ, ਬਾਦਲਕਿਆਂ ਅਤੇ ਜਗਤ ਨਰਾਇਣੀਆਂ ਨੇ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਸਿੱਖੀ ਮਾਰੂ ਇਕੋ ਅਗਨ ਰੱਥ 'ਤੇ ਸਵਾਰ ਹੋ ਕੇ ਸਿੱਖ ਗੁਰਧਾਮਾਂ, ਸਿੱਖ ਬਾਣੀ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਸੂਰਤ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਮਲੀਆਮੇਟ ਅਤੇ ਅਗਨ ਭੇਟ ਕਰਨ ਦਾ ਬੀੜਾ ਚੁੱਕਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਅਤੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸਮੂਹ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਕਿ ਨਿੱਜੀ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਲੁੱਟ ਜਾਰੀ ਰਹਿ ਸਕੇ। ਇਸ ਦੇਸ ਅੰਦਰ ਖੁਸ਼ਹਾਲ, ਤੰਦਰੁਸਤ ਅਤੇ ਸੰਤੁਲਤ ਸਮਾਜ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਨਾ ਆ ਸਕੇ।

ਉਪਰੋਕਤ ਚਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰਵਾਦੀ ਲਾਣੇ ਚੌਧਰ ਅਤੇ ਮਾਇਆ ਦੇ ਭੁੱਖੇ ਹਨ। ਉਪਜਦੇ ਹਨ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦ। ਜਿਸ ਕਰੁਚੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਣੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ, ਰਾਜਨੀਤੀ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਹੀ ਬਰਬਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸਗੋਂ ਅਮੀਰੀ-ਗਰੀਬੀ ਦੇ ਪਾੜੇ ਨੂੰ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਦੀ ਨਾਲ ਹੀ ਫਿਰਕੂ ਫੁੱਟ ਰਾਹੀਂ ਸਮੁੱਚੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਕਲੰਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆਵਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਵਿਚਰ ਰਹੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਰੁਚੀਆ ਵਾਲੇ ਚਾਰ ਖਾਨਦਾਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਨਸਲੀ ਚੌਧਰਾਂ ਤੇ ਹਕੂਮਤਾਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਦੇ 1947 ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਛੱਡਣ ਪਿਛੋਂ ਹੀ ਪੈਂਤੜੇ ਬੰਨਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਗਵਰਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇ ਕੇ, ਦੇਸ ਦੀ ਵੰਡ ਕਰਵਾ ਕੇ, ਵੱਡੇ ਉਜਾੜੇ ਦਾ ਮੁੱਢ ਬੰਨ੍ਹਿਆ, ਜੋ ਫਿਰਕੂ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੌਮੀ ਤੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਅੱਜ ਵੀ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨਹਿਰੂ ਦੀ ਧੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬੜੀ ਯੋਗਤਾ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਪਿਤਾ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ, ਪਰਿਵਾਰਵਾਦੀ ਜਕੜ ਨੂੰ ਦੇਸ ਉਪਰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪਿਉ ਵਾਂਗ ਹੀ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਇਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਧੋਖਾ ਕਰਕੇ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਲਾਂਭੇ ਸੁੱਟ ਰਾਜ ਗੱਦੀ 'ਤੇ ਸਵਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਨਹਿਰੂ, ਇੰਦਰਾ, ਸੰਜੇ ਅਤੇ ਰਾਜੀਵ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਚੌਧਰ ਲੈਣ ਲਈ ਹਰ ਹਰਬਾ ਵਰਤਿਆ ਅਤੇ ਜਦ ਜਦ ਲੋਕ ਦਬਾ ਥੱਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਦੀ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ੈਤਾਨੀ ਅਤੇ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦੀ ਹੱਥਕੰਡੇ ਵਰਤੇ ਤੇ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਢਾਏ।

1975 ਵਿਚ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ, ਸ਼ੇਖ ਅਬਦੁਲਾ ਅਤੇ ਜੈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨਰਾਇਣ ਜਿਹੇ ਵੱਡੇ ਕੱਦ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹੀ ਡੱਕਣਾ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੇ ਖੂਹ ਖਾਤੇ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਾ ਦੇਣਾ, ਇਸ ਦੀਆਂ ਉਘੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਹਨ। ਇਸ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ 'ਤੇ ਪੱਟੂ ਪਾਉਣ ਦੇ ਵੀ ਅਨੇਕਾਂ ਕਾਮਯਾਬ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਪਰ ਜਦ ਕਦੀ ਕਿਸੇ ਸਿੱਖ ਆਗੂ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਸੇਧ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿਧਾਂਤਕ ਪੈਂਤੜਾ ਲਿਆ (ਜਿਵੇਂ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ) ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੂੰ 'ਸਾਕਾ ਨੀਲਾ ਤਾਰਾ' ਜਿਹੀਆਂ ਮਾਰੂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਰਾਹੀਂ ਖੂਨੀ ਨਦੀਆਂ ਵਿਚ ਡੋਬ ਦਿੱਤਾ।

ਚੇਤਾ ਰਹੇ ਕੇ ਵਹਿਸ਼ਤ ਅਤੇ ਦਹਿਸ਼ਤ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਹੀਣਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਗੁਲਾਮ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਡੋਬਣ ਦਾ ਇਸ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਰਾਲਾ ਅਜੇ ਤਾਈਂ ਵੀ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਸਫਲ ਹੋਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ। ਉਲਟਾ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਅੰਦਰ ਇਸ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਪੈਰ ਲਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ਿੰਗਾਰੇ ਜਾ ਰਹੇ ਰਾਹੁਲ ਵਰਗੇ ਕਥਿਤ ਹਾਕਮਾਂ ਦਾ ਸਦਾ ਲਈ ਰਾਹ ਰੋਕਣ ਵਾਸਤੇ ਕੁਝ ਸਿੱਖ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਨੇ।

ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਪੁਚਕਾਰਨ ਲਈ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਜਾਣਾ ਅਤੇ ਪੰਜੀ ਹਜ਼ਾਰ ਅਣਪਛਾਤੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦੇ ਜ਼ੁਲਮ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਣਦਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਸਰਦਾਰ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਵਰਗੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਦੇ ਸ਼ਰੀਫ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਨੂੰ ਇਕ ਢਾਲ ਵਜੋਂ ਵਰਤ ਕੇ ਸਿੱਖ 'ਕੁੱਲ-ਨਾਸ' ਦੇ ਗੁੱਸੇ ਨੂੰ ਠੰਢਾ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ ਕਰਨਾ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਕ ਰਾਜਨੀਤਕ ਚਾਲ ਹੈ।

ਪਰ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਲੋਂ ਇਸ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸਦੀਵੀ ਮਿੱਤਰਤਾ ਸਿਰੇ ਨਹੀਂ ਚੜ੍ਹ ਸਕੀ, ਜਿਵੇਂ ਬਾਬਰ, ਜਹਾਂਗੀਰ, ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ, ਜ਼ਕਰੀਆ ਖਾਨ ਅਤੇ ਅਹਿਮਦਸ਼ਾਹ ਅਬਦਾਲੀ ਜਿਹੇ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨਾਲ ਇਤਿਹਾਸਕ ਯਾਦਾਂ ਕਾਰਨ ਅੱਜ ਤਾਈਂ ਵੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਬਣ ਨਹੀਂ ਸਕੀ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸਿੱਖ ਕਾਂਗਰਸੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸੀ ਸਿੱਖ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

ਅੱਗੇ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਅਡਵਾਨੀਕਿਆਂ (ਭਾਜਪਾਈਆਂ) ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਧੀਕ ਸਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਕਰਾੜਾਂ ਨਾਲ ਦੋਸਤੀ ਨੂੰ 'ਕੂੜੇ ਕੂੜੀ ਪਾਇ' ਦਸਿਆ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੋਂ ਪੂਰਨ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੋਰੇ ਬਾਦਲਕਿਆਂ ਨੇ ਅਡਵਾਨੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਯਾਰੀ ਗੰਢ ਕੇ ਬਾਣੀ ਦੀ ਅਵੱਗਿਆ ਤਾਂ ਕੀਤੀ ਹੀ ਕੀਤੀ, ਸਗੋਂ ਮਾਇਆ ਦੇ ਲਾਲਚ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੀ ਭੁੱਖ ਨਾਲ ਅੰਨ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਅਨੇਕ ਕਿਰਤੀ ਸਾਬਤ ਸੂਰਤ ਸਿੱਖ ਕਹਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਝੋਲੀ ਵਿਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਅਡਵਾਨੀ ਅਤੇ ਵਾਜਪਾਈ ਹੀ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਪਿੱਛੋਂ ਇੰਦਰਾ ਨੂੰ ਵਧਾਈਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ।

ਇਸ ਲੜੀ ਦੀ ਅਗਲੀ ਕਥਾ 19ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਅੰਤ ਅਤੇ 20ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਆਰੰਭ ਵਿਚ ਗੁਜਰਾਤੀ ਸ਼ਾਤਰ ਸੋਝੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜੀ ਸਦਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਵਾਮੀ ਦਇਆਨੰਦ ਤੋਂ ਚਲਦੀ ਹੈ। ਦਇਆਨੰਦ ਨੂੰ ਇਹ ਠੀਕ ਹੀ ਜਾਪਿਆ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ

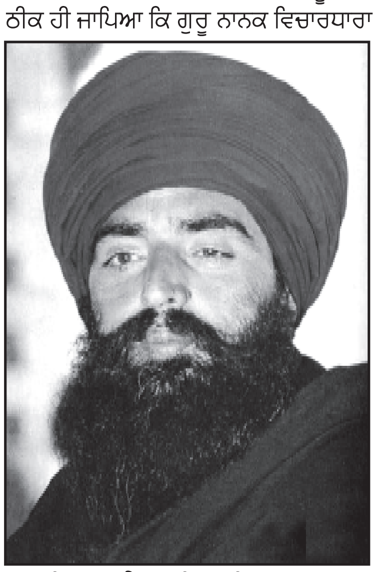

ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ

ਕਿਰਤ ਪੱਖੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਬਾਣੀਆਵਾਦੀ ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰੋਂ ਜੜ੍ਹੋਂ ਪੁੱਟ ਦੇਵੇਗੀ।

ਯਾਦ ਰਹੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਵੰਡ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਜਗਤ ਨਰਾਇਣ ਜਿਹੇ ਜ਼ਹਿਰੀ ਫਿਰਕੂ ਹਿੰਦੂਤਵੀਏ ਅਤੇ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜੀ ਹੀ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫਿਰਕੂ ਹਵਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚਾਰ ਸਾਧਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਿਖਰਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਹੋ ਹੀ ਲੋਕ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਜਾਨੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਬਣ ਗਏ। ਗੁਰਮੁਖੀ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖੇ ਗਏ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਸਕਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇਕ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੀ ਲਿਪੀ ਵਿਰੁਧ ਅਤਿ ਦੀ ਨਫ਼ਰਤ ਨੂੰ ਮਨ ਵਿਚ ਪਾਲਦੇ ਹੋਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬੇ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਲੱਖਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਲਈਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਸੂਬੇ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸਾਧਨ ਲੁੱਟੇ, ਲੁਟਵਾਏ ।

ਆਪਣੇ ਸਿੱਖ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਵਿਰੋਧੀ ਮਨਸ਼ੇ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੱਡ ਵਡੇਰਿਆਂ ਨੇ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦਿੱਖ ਵਜੋਂ ਦੁਰਗਿਆਣਾ ਮੰਦਰ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਇਕ ਈਰਖਾ ਭਵਨ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਬਾਦਲਕਿਆਂ ਵਰਗੇ ਸਿੱਖ ਆਗੂ ਵੀ ਉਥੇ ਜਾ ਕੇ ਮੱਥੇ ਰਗੜਦੇ ਹਨ। ਬਾਦਲਕਿਆਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਸਾਬਤ ਸੂਰਤ ਦਿੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਤੋਂ ਮੂੰਹ ਫੇਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪ ਵੀ ਮੂਰਤੀਆਂ ਅਤੇ ਮੂਰਤੀ ਪੂਜਕਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਬਣ ਗਏ ਹਨ। ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਸਾਹ ਸੂਤ ਲੈਣ ਪਿਛੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਹਿੰਦੂਤਵੀਆਂ ਦੇ ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ. ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ, ਭਾਵ ਬਾਦਲਕਿਆਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਗੱਦੀਆਂ ਪਰੋਸ ਦਿੱਤੀਆਂ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਬਣਨ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਲੜੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿੱਖ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨਾਲੋਂ ਲਗਪਗ ਟੁੱਟ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਉਜੜੀ ਪੁਜੜੀ ਸਿੱਖ ਜਨਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਲੀਹੋਂ ਲੱਥੇ ਆਗੂ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਮੁੜ ਵਸਾਊ ਯਤਨਾਂ ਵਿਚ ਫਸੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਸਮਾਂ ਪਾ ਕੇ ਜਦ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਵਾਅਦੇ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਨਹਿਰੂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਸੀ 'ਸਮਾਂ ਬੀਤ ਗਿਆ ਹੈ।' ਨਵੀਂ ਪਹੁੰਚ ਕੇਵਲ ਏਨੀ ਰਹਿ ਗਈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬਾ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਆਰੀਆ ਸਮਾਜੀ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਨਫ਼ਰਤ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਮੀਡੀਆ ਲਾਲਾ ਜਗਤ ਨਰਾਇਣ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਥੱਲੇ ਲਾਮਬੰਦ ਹੋ ਕੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦਾ ਇਕ ਧੜਾ ਬਨਾਉਣ ਵਿਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ, ਜਿਸਨੂੰ ਨਹਿਰੂਕਿਆਂ ਨੇ ਭਰਪੂਰ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਚੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਪੈਰ ਉਖੜ ਗਏ।

ਥੋੜ੍ਹਾ ਸਹਾਰਾ ਮਿਲਿਆ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਵਿਰੁਧ ਸੰਤ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਹੁਰਾਂ ਦੇ ਨਿਰੰਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੋਧੀ ਪੈਂਤੜੇ ਸਮੇਂ। ਸਿੱਖ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲਾਉਣ ਲਈ ਸਦਾ ਹੀ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਤਿਆਰ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਸੇ ਲੜੀ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਨੇ ਨਿਰੰਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ 1978 ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਹੋਏ ਟਕਰਾਅ ਵਿਚ ਨਿਕਲਿਆ ਤੇ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਉਸਨੇ ਵੱਡੇ ਯੁੱਧ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਲਿਆ।

ਸਿੱਖਾਂ ਅੰਦਰ ਹਾਵੀ ਪੱਖ ਸੀ ਕਈ ਰੂਪਾਂ ਵਿਚ ਮੰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦਾ। ਉਸ ਨੇ ਸਿਆਸੀ ਰੂਪ ਧਾਰਿਆ ਅਨੰਦਪੁਰ ਮਤੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ, ਜਿਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵੀ ਵੱਖਰੇ-ਵੱਖਰੇ ਰੂਪਾਂ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਧਰਮਯੁੱਧ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਸਿਖਰ ਸਾਕਾ ਨੀਲਾ ਤਾਰਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ 'ਕੁਲ-ਨਾਸ' ਵਜੋਂ ਹੋਈ। ਲੌਂਗੋਵਾਲੀਆ ਨੇ ਅੰਦਰਖਾਤੇ ਬਾਦਲਕਿਆਂ ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨਾਲ ਨੇੜਤਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸਰਗਰਮ ਲੀਡਰ ਅਤੇ ਕੇਡਰ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਖਾਤਮੇ ਪਿਛੋਂ ਬਾਦਲਕਿਆਂ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਚੱਲਣ ਲਈ ਮੈਦਾਨ ਸਾਫ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਵੀ ਓਹੀ ਸੀ ਜੋ ਨਹਿਰੂਕਿਆਂ ਤੇ ਇੰਦਰਾਕਿਆਂ ਦਾ ਸੀ।

ਭਾਵ ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਚੌਧਰ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਲੁੱਟ। ਇਸ ਮਨਸ਼ੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਬਾਦਲਕਿਆਂ ਨੇ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਨੂੰ ਵਰਤਿਆ ਅਤੇ ਜਥੇਦਾਰ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਲਾਏ, ਜਿਹੜੇ ਇਸ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਧੁੱਪ-ਛਾਂ ਬਣਦੇ ਰਹੇ। ਲਗਪਗ ਇਹੀ ਪਹੁੰਚ ਇੰਦਰਾਕਿਆਂ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਅਪਣਾਈ ਅਤੇ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਜਿਹੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਪੱਖੀ ਆਰਥਕ ਮਾਹਿਰ ਅਤੇ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਦਿੱਖ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਗੁੱਸੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਕ ਢਾਲ ਵਾਂਗੂੰ ਵਰਤਿਆ।

ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਲਗਪਗ ਪਰਖ ਹੀ ਲਿਆ ਸੀ ਜਦ ਦਿੱਲੀ ਫੇਰੀ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਇਕੱਲਿਆਂ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਸਿਰਜੀ ਵਿਉਂਤ ਸਿਰੇ ਨਾ ਚੜ੍ਹੀ ਅਤੇ ਵਾਪਸੀ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿਚ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਵਾਰ ਵਾਰ ਇਹ ਦੋ ਸ਼ਬਦ ਉਚਾਰਨੇ ਆਰੰਭ ਕੀਤੇ, 'ਇਹ ਪੰਛੀ ਇਕੱਲਾ ਏ ਇਹਦੇ ਮਗਰ ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਬਹੁਤੇ' ਤੇ 'ਸਿਰ ਦਿੱਤਿਆਂ ਬਾਜ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ, ਧਰਮ ਸਿਰ ਦਿੱਤਿਆ ਬਾਜ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ'

ਨਹਿਰੂ, ਇੰਦਰਾ, ਰਾਜੀਵ, ਸੋਨੀਆ ਤੇ ਰਾਹੁਲ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਬੀਬੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਬੀਬੀ ਹਰਸਿਮਰਤ ਕੌਰ ਤਾਈਂ, ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ

ਐਲ.ਕੇ. ਅਡਵਾਨੀ

ਪਰਿਵਾਰ ਸਮੇਤ ਅੱਜ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਗੱਦੀਆਂ ਸਾਂਭਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਦਾ ਹੜ੍ਹ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਤਾਂ ਆਰੰਭ ਤੋਂ ਹੀ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਜੜ੍ਹੋਂ ਪੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਇਸ ਸੇਧ ਵਿਚ ਤੁਰਦਿਆਂ ਪ੍ਰਿਵਾਰਵਾਦ ਨੂੰ ਦਫਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਪ੍ਰਿਵਾਰਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਲਈ ਪੈਂਤੜਾ ਬੰਨ੍ਹਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੈਨਹੋਜ਼ੇ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ

ਸੈਨਹੋਜ਼ੇ (ਸਰਬਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਵੱਦੀ): ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੇ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ 'ਤੇ ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਸਜਾਏ ਦੀਵਾਨਾਂ ਵਿਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਣ ਰਹੀ ਖੂਬਸੂਰਤ ਇਮਾਰਤ ਲਈ ਦਿਲ ਖੋਲ ਕੇ ਮਾਇਆ ਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੱਜਣਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਸਿੱਖ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਖਾਲਸੇ ਦੇ ਸਿਰਜਣਾ ਦਿਵਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੌਰਾਨ ਰਾਗੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਢਾਡੀ ਜਥਿਆਂ ਨੇ ਵਾਰਾਂ ਗਾ ਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ।

ਦੰਦਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਡਾਕਟਰ ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਮਾਂਗਟ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਦੋ ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਮਾਇਆ ਪੱਖੋਂ ਹੋਰ ਵੀ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 51-51 ਹਜ਼ਾਰ ਡਾਲਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ, ਮਹਿੰਗਾ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾਸਾਂਸੀ, ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤੱਖਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੱਖਰ, ਨਸੀਬ ਸਿੰਘ ਮਾਵੀ, ਮਾਲਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੋਹਲੀ, ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ, ਪਨੀਤ ਸਿੰਘ, ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਠੀ, ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਮਾਹਲ ਅਤੇ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਦੌਧਰ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਦੀਵਾਨ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਅੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਖੂਬਸੂਰਤ ਨਵੀਂ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੀਦਾਰੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਨੇ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਦਰਸ਼ਨ ਦੀਦਾਰੇ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬੀਬੀਆਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਨੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਬਣੀ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਸੀ।

ਵਿਸਾਖੀ ਮੌਕੇ ਕੀਰਤਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਰਾਗੀ ਜਥਾ

ਅਡਵਾਨੀ ਨੂੰ ਕੱਢੀ ਗਾਲ

ਪਟਨਾ : ਰੇਲ ਮੰਤਰੀ ਲਾਲੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਯਾਦਵ ਨੇ ਲੰਘੀ 18 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਨੈਤਿਕਤਾ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਿਆਂ ਸੀਨੀਅਰ ਭਾਜਪਾ ਨੇਤਾ ਸ੍ਰੀ ਅਡਵਾਨੀ ਨੂੰ 'ਹਰਾਮ...' ਦੀ ਗਾਲ ਤਕ ਕੱਢ ਦਿੱਤੀ। ਭਾਜਪਾ ਨੇਤਾ ਵਰੁਣ ਗਾਂਧੀ 'ਤੇ ਰੋਡ ਰੋਲਰ ਚਲਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਆਪਣੇ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੇ ਬਿਆਨ ਕਾਰਨ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਭਾਜਪਾ ਬੁਲਾਰੇ ਬਲਬੀਰ ਪੁੰਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਏਨੇ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਲਾਲੂ ਜੀ ਨੂੰ ਸਮਝ ਆ ਗਈ ਹੈ। ਉਹ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਰਹੇ ਅਤੇ ਹੁਣ ਵੀ ਮੰਤਰੀ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਲਾਲੂ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਇਕ ਹੀ ਸਿੱਕੇ ਦੇ ਦੋ ਪਹਿਲੂ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪਹਿਲੇ ਗੇੜ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਲਈ 122 ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 7 ਮਈ ਨੂੰ ਹੋਣ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਪਹਿਲੇ ਗੇੜ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਚਾਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਪਟਿਆਲਾ, ਸੰਗਰੂਰ, ਬਠਿੰਡਾ ਅਤੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਤੋਂ ਕੁੱਲ 122 ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਾਰਾਂ ਹਲਕਿਆਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਕਈ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਮੈਦਾਨ 'ਚ ਉਤਰ ਆਈਆਂ ਹਨ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਨੂੰਹ ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਪਤਨੀ ਹਰਸਿਮਰਨਤ ਕੌਰ ਬਾਦਲ ਬਠਿੰਡਾ ਤੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਨ।

ਇਥੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੱਸ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਾਦਲ ਕਵਰਿੰਗ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਨ। ਹਰਸਿਮਰਤ ਕੌਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਰਣਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਟਿੱਕੂ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਨ। ਟਿੱਕੂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਰਿਸ਼ਮਾਂ ਕੌਰ ਨੂੰ ਕਵਰਿੰਗ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ।

ਪਹਿਲੇ ਗੇੜ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਜਨਰਲ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ ਸੰਗਰੂਰ, ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਤਨੀ ਪ੍ਰਨੀਤ ਕੌਰ ਪਟਿਆਲਾ, ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਤੇਜ਼ਤਰਾਰ ਨੇਤਾ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਚੰਦੂਮਾਜਰਾ ਪਟਿਆਲਾ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਸੰਗਰੂਰ ਅਤੇ ਸੰਗਰੂਰ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਹੀ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਮੂਵਾਲੀਆ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਚੋਣ ਦਫਤਰ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਠਿੰਡਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਤੋ 18 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਦਿਨ ਤੱਕ 32 ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਭਰੇ ਗਏ ਹਨ। ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ. ਦੇ ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਰਸ਼ੀ, ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ. (ਐਮ.ਐਲ.) ਲਿਬਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸਮਾਓਂ, ਬਸਪਾ ਸਿੰਘ ਮੰਡ, ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਮਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ (ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦੀ) ਦੇ ਮਨੋਜ ਕੁਮਾਰ, ਬਸਪਾ ਦੇ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ,

ਹਰਸਿਮਰਤ ਕੌਰ ਬਾਦਲ

ਰਣਇੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ

ਦੇ ਨੇਮ ਚੰਦ ਤੇ ਹਨੀ ਜੈਨ, ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਦੇ ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਗਲਾ, ਨਵਨੀਤ ਕੁਮਾਰ, ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ (ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦੀ) ਦੀ ਗੀਤਾ ਰਾਣੀ, ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ (ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ) ਦੇ ਦਿਆਲ ਚੰਦ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਲੋਕ ਜਨ ਸ਼ਕਤੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕਿਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲਹਿਰੀ, ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਭਾਰਤੀ ਦਲ ਦੇ ਰਾਮ ਚੰਦ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ, ਰਾਜਾ ਸਿੰਘ, ਰਜਨੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਪਰਵੀਨ ਹਿਤੈਸ਼ੀ, ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ, ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਰਾਜ ਕਮਲ, ਸੁਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਨਿਰਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸਾਰੇ ਆਜ਼ਾਦ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਘੁਬਾਇਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਰਾਣੀ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਦੇ ਧਿਆਨ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਮਥਰਾ ਦਾਸ, ਆਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਗਰੀਬ ਜਨਤਾ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ, ਭਾਰਤੀਆ ਗਾਓਂ ਤਾਜ ਦਲ ਦੇ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੇ ਰਾਜਿੰਦਰ।

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਪੱਪੂ ਸਿੰਘ, ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬਾਬੂ ਸਿੰਘ, ਲੋਕ ਜਨਸ਼ਕਤੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਬ ਸਿੰਘ, ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਦਲਿਤ ਵੈਲਫੇਅਰ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਬਲਵਿੰਦਰ ਪਾਲ, ਮਥਰਾ ਦਾਸ, ਆਤਮਾ ਰਾਮ, ਸੁਭ ਲਕਸ਼ਮਨ, ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ, ਬਲਤੇਜ ਸਿੰਘ, ਮੁਨਸ਼ਾ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ, ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਰਵਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਰੇ ਆਜ਼ਾਦ ਸਮੇਤ ਕੁੱਲ 35 ਉਮੀਦਵਾਰ ਫਿਰੋਜ਼ਪਰ ਤੋਂ ਹਨ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਗਰੂਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸੀ (ਆਈ) ਵਿਜੇਇੰਦਰ ਸਿੰਗਲਾ ਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੀਪਾ ਸਿੰਗਲਾ,ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਮੂਵਾਲੀਆ, ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ. (ਐਮ.ਐਲ.) ਲਿਬਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਜੋਧਾਂ, ਬਸਪਾ ਦੇ ਸੁਖਦੇਵ ਜਮਾਲਉਰ ਦੀਨ ਤੇ ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ, ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ ,ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅ) ਦੇ ਆਗੂ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ, ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਲੋਕ ਜਨ ਸ਼ਕਤੀ ਪਾਰਟੀ, ਬਿੱਲੂ ਸਿੰਘ ਬਾਬਾ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਦਲ, ਰਤਨ ਲਾਲ, ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ, ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਅਮਰ ਸਿੰਘ, ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਆਜ਼ਾਦ ਸਮੇਤ 22 ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਨ।

ਪਟਿਆਲਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਨੀਤ ਕੌਰ ਦੇ ਕਵਰਿੰਗ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਗਲਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ, ਦੀਪਕ ਜੋਸ਼ੀ ਤੇ ਰਾਮ ਸਰੂਪ ਬਸਪਾ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ, ਡਾ. ਬਰਜੇਸ਼ ਬੱਤਰਾ ਲੋਕ ਜਨ ਸ਼ਕਤੀ ਪਾਰਟੀ, ਨਿਤਿਨ ਤੇ ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਬਾਲ ਠਾਕਰੇ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ, ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਬਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਸੋਹਨ ਸਿੰਘ, ਮਦਨ ਗੋਪਾਲ, ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਸਮਸਾਨ ਵਿਨੋਦ, ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ ਗੋਇਲ, ਨੀਰਜ ਚੋਪੜਾ, ਵੇਦ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਣਜੀਤ ਕੌਰ ਆਦਿ ਸਮੇਤ ਕੁੱਲ 33 ਉਮੀਦਵਾਰ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਹਨ।

ਈਸਾਈਆਂ ਵਲੋਂ ਅਕਾਲੀ ਭਾਜਪਾ ਗਠਜੋੜ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਸੱਦਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ : 1984 ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਵਾਲੇ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਪੁਸ਼ਤਪਨਾਹੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ ਦੇਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਹੁਣ ਉੜੀਸਾ ਵਿਚ ਇਸਾਈਆਂ ਵਿਰੁਧ ਭੜਕਾਏ ਗਏ ਦੰਗਿਆਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਟਿਕਟਾਂ ਦੇਣ ਦਾ ਇਸਾਈ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸਾਈ ਆਗੂ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ੀਓ ਇਕਨੋਮਿਕ ਡੀਵੈਲਪਮੈਂਟ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਡੈਨੀਅਲ ਬੀ ਦਾਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉੜੀਸਾ ਸੂਬੇ ਦੇ ਕੰਧਮਾਲ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਇਸਾਈਆਂ ਵਿਰੁਧ ਭੜਕਾਏ ਦੰਗਿਆਂ ਵਿਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਇਸਾਈ ਲੋਕ ਘਰੋਂ ਬੇਘਰ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ 40 ਤੋਂ ਵਧ ਵਿਅਕਤੀ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤੇ । ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਮੂਹਕ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤੇ, ਧਰਮਿੰਦਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਅਸ਼ੋਕ ਸ਼ਾਹੂ ਨੂੰ ਕਰਮਵਾਰ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਇੱਥੇ ਅਲੈਗਜੈਂਡਰਾ ਸਕੂਲ ਵਿਖੇ ਇਕ ਇਸਾਈ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵੀ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ ਦਲਿਤ ਭਾਈਚਾਰੇ ਅਤੇ ਇਸਾਈ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਭਾਜਪਾ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਬਾਈਕਾਟ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ।

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

ਸਨਿਚਰਵਾਰ, 25 ਅਪਰੈਲ, 2009

ਅਸਥਿਰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦੇ ਹਿੱਤ 'ਚ ਹਨ - ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ

ਸੰਪਾਦਕੀ

ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਗੇੜ ਪੂਰਾ

ਲੰਘੀ 16 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਗੇੜ ਵਿਚ 17 ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ 124 ਸੀਟਾਂ ਉੱਪਰ ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਵੋਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਨਕਸਲੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਸਮੇਤ ਕਈ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਹਿੰਸਾ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰੀਆਂ ਅਤੇ ਤਕਰੀਬਨ 18 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਚਲੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਗੇੜ ਵਿਚ ਕੇਰਲ, ਅਰੁਣਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਮੇਘਾਲਿਆ, ਮਿਜ਼ੋਰਮ, ਨਾਗਾਲੈਂਡ, ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ, ਅੰਡੇਮਾਨ ਨਿਕੋਬਾਰ, ਲਕਸ਼ਦੀਪ, ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਆਸਾਮ, ਬਿਹਾਰ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਜੰਮੂ ਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ, ਮਣੀਪੁਰ, ਉੜੀਸਾ ਅਤੇ ਝਾਰਖੰਡ ਵਿਚ ਹੋਈ ਵੋਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਭਾਵੇਂ ਸਖ਼ਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਬਿਹਾਰ, ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ, ਉੜੀਸਾ, ਝਾਰਖੰਡ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਚ ਕਈ ਥਾਈਂ ਹਿੰਸਾ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਆਈਆਂ ਹਨ। ਹਿੰਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਵਧ ਵਾਪਰੀਆਂ, ਜਿਥੇ ਨਕਸਲੀਆਂ ਦਾ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਿੱਕਮ ਵਿਚ ਵੀ ਹਿੰਸਾ ਵਾਪਰੀ। ਇਥੇ ਇਕ ਚੋਣ ਆਬਜ਼ਰਵਰ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨੀਪੁਰ ਵਿਚ ਵੋਟਾਂ ਪਾਉਣ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ। ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਚ ਵੀ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਦੇ ਕਾਰਕੁੰਨਾਂ ਵਲੋਂ ਵੋਟਾਂ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨ ਤੋੜੀ ਗਈ। ਬਿਹਾਰ ਵਿਚ ਵੋਟਾਂ ਪੁਆਉਣ ਵਾਲੇ ਚਾਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਵੀ ਖ਼ਬਰਾਂ ਆਈਆਂ। ਇੰਜ ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਆਪਕ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਹਿੰਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੇ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਗੇੜ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ।

ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਖ਼ੁਦ ਵੀ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਾਵੇਂ ਹਿੰਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਵਿਆਪਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਕਿਸੇ ਹੱਦ ਤੱਕ ਉਹ ਸਫ਼ਲ ਵੀ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਰ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਪੈਸਾ ਵੰਡਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਉਹ ਅਸਫਲ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੈਸੇ ਨਾਲ ਵੋਟਾਂ ਖਰੀਦਣ ਦੇ ਅਮਲ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਕੰਮ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੋਕਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਚੋਣ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 124 ਸੀਟਾਂ ਉੱਪਰ ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਜਿਥੇ ਕੁਝ ਸੀਟਾਂ ਉੱਪਰ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਬਿਹਤਰ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵਿਖਾਉਣਗੀਆਂ, ਉਥੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸੀਟਾਂ ਉੱਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਝੱਲਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਸਮੁੱਚੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਥਿਤੀ 'ਜੈਸੇ ਥੇ' ਵਾਲੀ ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੂਡ ਤੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਭਾਂਪਿਆਂ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਚੋਣਾਂ ਉੱਪਰ ਤਿੱਖੀ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਆਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਦਿਲਚਸਪ ਨਤੀਜੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣਗੇ। ਇਥੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਕਾਂਗਰਸ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਤੇਲਗੂਦੇਸਮ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲਾ 'ਮਹਾਕੋਟਮ' ਗਠਜੋੜ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ। ਵਖਰੇ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਰਾਜ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੀ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਮਤੀ ਇਸੇ ਗਠਜੋੜ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ 17 ਸੀਟਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪਹਿਲੇ ਗੇੜ ਦੌਰਾਨ 5 ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣਗੇ। ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਵਿਚ ਅਸਲ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਹਾਲਤ ਮੰਦੀ ਹੈ। ਉਥੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਵਿਧਰਬਾ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਲਈ ਮੌਕੇ ਸਜਾਗਰ ਹਨ। ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਪਈਆਂ ਵੋਟਾਂ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਬੁਰੇ ਹਾਲੀਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਭਾਜਪਾ-ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਗਠਜੋੜ ਜਿੱਤ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਸਪਾ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਵਾਰ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਪਰ ਚੋਣ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਇਥੇ ਭਾਜਪਾ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਗਠਜੋੜ ਨੂੰ ਫਿਰ ਵੀ ਹਾਰ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਬੀਜੂ ਜਨਤਾ ਦਲ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬਖੇੜੇ ਕਾਰਨ ਉੜੀਸਾ ਵਿਚ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸ ਲਈ ਮੌਕੇ ਵਧੇਰੇ ਹਨ। ਇਸਾਈ ਵਿਰੋਧੀ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਗੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਕੰਧਮਾਲ ਪਹਿਲੇ ਗੇੜ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਹੀ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਸਾਈਆਂ ਦੀ ਹਿੰਸਾ ਵਾਲਾ ਮੁੱਦਾ ਕੋਈ ਪਾਰਟੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕ ਰਹੀ।

ਉੜੀਸਾ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਲਈ ਭਾਵੇਂ ਥੋੜਾ ਮੌਕਾ ਹੈ, ਪਰ ਝਾਰਖੰਡ ਵਿਚ ਉਸਦੀ ਹਾਲਤ ਮਾੜੀ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਗੇੜ ਵਿਚ ਜਿਹੜੀਆਂ ਛੇ ਸੀਟਾਂ ਉੱਪਰ ਝਾਰਖੰਡ ਵਿਚ ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 4 ਸੀਟਾਂ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਗਠਜੋੜ ਦੀ ਝੋਲੀ ਵਿਚ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਕ ਸੀਟ ਮਿਲੀ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਵਾਰ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਹਾਲਤ ਚੰਗੀ ਹੈ। ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਭੋਜਪੁਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਨਤਾ ਦਲ-ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਗੱਠਜੋੜ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਨ। ਪਰ ਵਧੇਰੇ ਜਿੱਤਣ ਦੇ ਆਸਾਰ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੀ ਹਨ। ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਭੋਜਪੁਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਜਨਤਾ ਦਲ ਯੂਨਾਈਟਡ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਗਠਜੋੜ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਨਤਾ ਦਲ-ਜਨ ਸ਼ਕਤੀ ਪਾਰਟੀ ਗਠਜੋੜ ਦਰਮਿਆਨ ਮੁਕਾਬਲਾ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਇਥੇ ਇਕ ਜਾਂ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਦੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 11 ਸੀਟਾਂ ਲਈ ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਹੱਥ ਉੱਪਰ ਵਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚੋਣ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ 11 ਵਿਚੋਂ 7 ਸੀਟਾਂ ਇਹ ਪਾਰਟੀ ਲਿਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜੇ ਹੂੰਝਾ ਵੱਜਿਆ ਤਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵਧ ਵੀ ਲਿਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਲੰਘੀ 16 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਕੇਰਲ ਦੀਆਂ 20 ਸੀਟਾਂ ਉੱਪਰ ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਕੰਮਲ ਸੀਟਾਂ ਉੱਪਰ ਖੱਬੇਪੱਖੀਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਐਲ.ਡੀ.ਐਫ. ਨੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਵਾਰ ਹਵਾ ਕੁਝ ਕੁਝ ਇਸ ਗਠਜੋੜ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲਾ ਯੂ.ਡੀ.ਐਫ. ਵੀ ਕੇਰਲ ਵਿਚ ਚੰਗਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇੰਝ ਆਸ ਇਹ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਖੱਬੇਪੱਖੀਆਂ ਦੀ ਇਥੇ ਦੁਰਗਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਖੱਬੇਪੱਖੀ ਕੇਰਲ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਆਧਾਰ ਬਚਾ ਕੇ ਰੱਖ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਇਹੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਤ ਕੁਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਗੇੜ ਵਿਚ ਪਈਆਂ ਵੋਟਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਉੱਪਰ ਨਤੀਜੇ ਵੀ ਖਿਚੜੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਸਹੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣੇ ਤੋਂ ਨਤੀਜਿਆਂ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਬਿਹਾਰ ਜਿਹੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਵਿਕਾਸ ਬਨਾਮ ਜਾਤੀਵਾਦ ਅਤੇ ਘੱਟਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਵੋਟ ਪੈਟਰਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਮਸਲਾ ਵੀ ਵਿਆਪਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵੋਟ ਪੈਟਰਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰੇਗਾ। ਫਿਰ ਵੀ ਕੋਈ ਇਕ ਪਾਰਟੀ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਹੂੰਝਾ ਫੇਰਦੀ ਵਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੀ। ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਹਾਲਾਤ ਤਿੜਕਵੀਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਲ ਹੀ ਵਧ ਰਹੇ ਹਨ।

ਠਾਹ-ਸੋਟਾ

-ਚਾਚਾ ਬੇਲਿਹਾਜ਼

ਮਾਡਰਨ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ

ਧੀਆਂ-ਨੂੰਹਾਂ ਤੇ ਪੁੱਤ ਵੀ ਨਾਲ ਤੋਰੇ,
ਲੋਕ-ਲਾਜ ਤੇ ਸੰਗ ਨੂੰ ਛੱਡ ਮੀਆਂ।
ਵੋਟਾਂ ਪੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲੋਂ ਹੀ ਕਰਨ ਦਾਅਵੇ,
ਝੰਡੇ ਦਿੱਤੇ ਨੇ ਜਿੱਤ ਦੇ ਗੱਡ ਮੀਆਂ।
ਸੁਣੇ ਨਾ ਮਿੱਠੀ ਸਾਰੰਗੀਆਂ ਦੀ,
ਉਚੀ ਵੱਜਦੀ ਝੂਠ ਦੀ ਢੱਡ ਮੀਆਂ।
ਸਬਜ਼ਬਾਗ ਦਿਖਲਾਇਕੇ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ,
ਮਤਲਬ ਆਪਣਾ ਲੈਂਦੇ ਨੇ ਕੱਢ ਮੀਆਂ।
ਭੀਖ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਮੰਗਦੇ ਫਿਰਨ ਲੀਡਰ,
ਗਲੀ ਗਲੀ ਵਿਚ ਝੋਲੀਆਂ ਅੱਡ ਮੀਆਂ!

ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਸੜਕ ਹਾਦਸਿਆਂ ਲਈ ਕੌਣ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ?

ਬੀਤੀ 16 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ ਵੇਲੇ ਨਵਾਂਪਿੰਡ ਸ਼ੌਂਕੀਆਂ ਗੇਟ ਕੋਲ ਹੋਏ ਹਾਦਸੇ ਵਿਚ ਇਕੋ ਹੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਦਰਦਨਾਕ ਮੌਤ ਦਿਲ ਨੂੰ ਕੰਬਾਉਣ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਦਿਨ ਅਜਿਹਾ ਲੰਘਦਾ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਸੜਕ ਹਾਦਸਿਆਂ ਵਿਚ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਨਾ ਮਿਲਣ। ਸਭ ਤੋਂ ਦੁਖਦ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗਿਣਤੀ 15 ਤੋਂ 22 ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਮੋਹਰੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਜੰਗਲ ਰਾਜ ਚੱਲਦਾ ਹੈ। ਵਿਕਸਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਜੇਕਰ

ਸ਼ੰਮੀ ਸਰੀਨ

ਆਉਣ ਜਾਣ ਦੇ ਸਾਧਨ ਵਧੇ ਹਨ ਤਾਂ ਹਾਦਸਿਆਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਦੇ ਵੀ ਪੁਖਤਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹਨ, ਪਰ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਹੱਦ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਫਾਡੀ ਹਾਂ। ਇਕੱਲੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹਰ ਸਾਲ ਦੋ ਲੱਖ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਵੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਵਧਣ ਨਾਲ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਵਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਵਿਹਲ ਸ਼ਾਇਦ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਪਿਛਲੇ 20 ਸਾਲ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਜਾਣ ਕੇ ਹੈਰਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸੜਕ ਹਾਦਸਿਆਂ ਵਿਚ ਇੰਨੇ ਲੋਕ ਜਾਨਾ ਗੁਆ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਜਿੰਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਿਸ਼ਵ ਜੰਗ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਰੇ ਸਨ। ਸੜਕ ਹਾਦਸਿਆਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਦੀ ਲਾਪ੍ਰਵਾਹੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੇ ਪੈਰ-ਪੈਰ 'ਤੇ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀਆਂ ਧੱਜੀਆਂ ਉਡਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਨਾ ਸਿਰਫ ਖ਼ੁਦ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਬਲਕਿ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵੀ ਖਤਰੇ ਵਿਚ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਰਾਬ ਪੀ ਕੇ ਗੱਡੀ ਚਲਾਉਣਾ, ਨੀਂਦ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਡਰਾਈਵਿੰਗ, ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਓਵਰਟੇਕ ਜਿੰਦਾਂ ਕਿ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਨਵਾਂਪਿੰਡ ਸ਼ੌਂਕੀਆਂ ਗੇਟ 'ਤੇ ਹੋਇਆ, ਰਾਤ ਨੂੰ ਡਿਪਰ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਾ ਕਰਨਾ, ਸਾਹਮਣਿਓਂ ਆ ਰਹੇ ਵਾਹਨ ਚਾਲਕ ਨੂੰ ਅੰਨ੍ਹਾ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਤੇਜ਼ ਲਾਈਟਾਂ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਅਤੇ ਸੜਕ ਨੂੰ ਰੇਸਿੰਗ ਟ੍ਰੈਕ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਗਲਤੀ ਹਾਦਸਿਆਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਕਹਾਵਤ ਹੈ, 'ਕਾਹਲੀ ਅੱਗੇ ਟੋਏ।' ਬਿਨਾਂ ਕੁਝ ਸੋਚੇ-ਸਮਝੇ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਗੱਡੀਆਂ ਦੁੜਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਕਸਰ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਸੜਕ 'ਤੇ ਇਕੱਲੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੱਗੇ-ਪਿੱਛੇ ਗੱਡੀਆਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕਈ ਲੋਕ ਸਵਾਰ ਹਨ। ਭੀੜ-ਭੜਕੇ ਅਤੇ ਗਹਿਮਾ-ਗਹਿਮੀ ਵਾਲੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿਚ ਜ਼ਰਾ ਜਿੰਨੀ ਲਾਪ੍ਰਵਾਹੀ ਵੱਡੇ ਹਾਦਸਿਆਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਕਾਹਲੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਡ੍ਰਾਈਵਿੰਗ ਕਰਨਾ, ਓਵਰਲੋਡਿੰਗ, ਗਲਤ ਪਾਰਕਿੰਗ, ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਸਪੀਡ ਬ੍ਰੇਕਰ, ਡ੍ਰਾਈਵਿੰਗ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ 'ਤੇ ਗੱਪਾਂ ਮਾਰਨ ਦੀ ਆਦਤ ਵੀ ਵੱਡੇ ਹਾਦਸਿਆਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਛੋਟੇ-ਵੱਡੇ ਵਾਹਨ ਵੀ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਰਾਸ਼ਟਰੀ, ਰਾਜ ਅਤੇ ਲਿੰਕ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਇਕੋ ਹੀ ਸਮੇਂ ਟ੍ਰਕ, ਬੱਸਾਂ, ਕਾਰਾਂ, ਟ੍ਰੈਕਟਰ, ਸਕੂਟਰ, ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ, ਆਟੋ ਰਿਕਸ਼ਾ, ਗੱਡੇ ਅਤੇ ਟਾਂਗੇ ਚੱਲਦੇ ਹਨ। ਤੇਜ਼ ਰਫ਼ਤਾਰ ਇੰਜਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਨਾਲ ਬਿਨਾਂ ਇੰਜਣ ਵਾਲੇ ਹੌਲੇ ਸਾਈਕਲ, ਰਿਕਸ਼ਾ ਅਤੇ ਟਾਂਗੇ ਆਦਿ ਨਾ ਸਿਰਫ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਹੌਲੀ ਕਰਕੇ ਪੈਟਰੋਲ-ਡੀਜ਼ਲ ਦੀ ਖ਼ਪਤ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਬਲਕਿ ਹਾਦਸਿਆਂ ਦਾ ਸਬਬ ਵੀ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਹੌਲੀ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਵਾਹਨਾਂ ਲਈ ਵੱਖਰੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।

ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਐਕਟ 1988 ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਅਧੀਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਲਰਨਿੰਗ ਲਾਈਸੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਆਵਾਜਾਈ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਟੈਸਟ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੱਕਾ ਲਾਈਸੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਟੈਸਟ ਲੈਣਾ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿ ਗੱਡੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖ ਸਕੀਏ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇਸ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਅਣਗਿਣਤ ਅਨਜਾਣ ਚਾਲਕ ਗੱਡੀਆਂ ਦੁੜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਛੋਟੇ-ਮੋਟੇ ਹਾਦਸੇ ਲੜਾਈ-ਝਗੜਿਆਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਲਾਈਸੈਂਸ ਡ੍ਰਾਈਵਿੰਗ, ਰੈਡ ਲਾਈਟ ਜੰਪਿੰਗ, ਗਲਤ ਪਾਰਕਿੰਗ, ਅਚਾਨਕ ਬ੍ਰੇਕ ਲਗਾਉਣ ਵਰਗੇ ਕਾਰਨ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਚੌਕ 'ਤੇ ਸਿਪਾਹੀ ਖੜਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਉਥੋਂ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਦੀ ਤਰਸਯੋਗ ਹਾਲਤ ਦੇਖ ਕੇ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਵਾਜਾਈ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵਜੂਦ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੜਕ ਹਾਦਸਿਆਂ ਦਾ ਇਕ ਪਹਿਲੂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦਰਦਨਾਕ ਹਾਦਸੇ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਦ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਡਰਾਈਵਰ ਸਾਈਡ ਤੋਂ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਕੋਈ ਵੀ ਰੁਕ ਕੇ ਜ਼ਖ਼ਮੀਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਜਲੰਧਰ-ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸੜਕ 'ਤੇ ਟ੍ਰਕ ਅਤੇ ਟੈਂਪੂ ਵਿਚਾਲੇ ਹੋਈ ਸਿੱਧੀ ਟੱਕਰ ਵਿਚ ਦੋ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਵੀ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਉਦੋਂ ਨੇੜਲੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇਕ ਬਜ਼ੁਰਗ ਕਿਸਾਨ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਅਤੇ ਜ਼ਖ਼ਮੀਆਂ ਨੂੰ ਟੈਂਪੂ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲੱਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਸੜਕ 'ਤੇ ਖੜਾ ਹੋ ਕੇ ਜ਼ਖ਼ਮੀਆਂ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਲਿਫਟ ਮੰਗਣ ਲੱਗਾ, ਪਰ ਕੋਈ ਗੱਡੀ ਨਹੀਂ ਰੁੱਕੀ।

ਅਖੀਰ ਹਾਈਵੇ ਪੈਟ੍ਰੋਲਿੰਗ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਗੱਡੀ ਉਥੇ ਪਹੁੰਚੀ ਅਤੇ ਜ਼ਖ਼ਮੀਆਂ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖ਼ੂਨ ਨਿਕਲਣ ਨਾਲ ਦੋ ਜ਼ਖ਼ਮੀਆਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬੇਹੱਦ ਨਾਜ਼ੁਕ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਕੋਈ ਇਕਲੌਤਾ ਹਾਦਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਜ਼ਖ਼ਮੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਾਂ ਰਹਿੰਦੇ ਹਸਪਤਾਲ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਿਆ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਦਸੇ ਰੋਜ਼ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇਨਸਾਨੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮਨੁੱਖੀ ਸੰਵੇਦਨਾਵਾਂ ਵੀ ਦਮ ਤੋੜ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਇਕ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਨਾਮ ਤੋਂ ਹੀ ਘਬਰਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡਰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਕਿਤੇ ਦੁਰਘਟਨਾ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਾ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲੱਗੇ। ਕੁਲ ਮਿਲਾ ਕੇ, ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਯਾਤਰਾ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਰ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਸਮੱਸਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਿਘਾਰ ਨੂੰ ਭਲੀ ਭਾਂਤੀ ਸਮਝਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਨਮਾਨ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਉਠੇਗੀ, ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਛਿੜਿਆ ਮਹਾਭਾਰਤ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਛੋਟੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਿਗਲ ਰਹੀਆਂ ਵੱਡੇ ਮਗਰ ਮੱਛ

ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚ ਇਕ ਕੁਦਰਤੀ ਵਰਤਾਰਾ ਹੁੰਦੈ ਕਿ ਵੱਡੀ ਮੱਛੀ ਛੋਟੀਆਂ ਨੂੰ ਖਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਵੱਡੀ ਨੂੰ ਖਾਣ ਵਾਸਤੇ ਉਹਦੇ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਆਣ ਟਪਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਗੋਂ ਉਹਨੂੰ ਖਾਣ ਵਾਸਤੇ ਮਗਰਮੱਛ ਆ ਜਾਂਦੇ ਜਾਂ ਸ਼ਾਰਕ ਕਿਸੇ ਪਾਸਿਓਂ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਬਾਰੇ ਵੀ ਇਕ ਖੱਬੇ-ਪੱਖੀ ਲੇਖਕ ਨੇ ਇਹੋ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਐ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਕਿ ਇਥੇ ਵੱਡੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਨੂੰ ਖਾਈ ਜਾਂਦੀਆਂ ਨੇ। ਇਸ ਵਾਰੀ ਦਾ ਚੋਣ ਨਕਸ਼ਾ ਵੇਖ ਕੇ ਜਾਪਦੈ ਕਿ ਉਸ ਲੇਖਕ ਦੀ ਰਾਏ ਕਿਸੇ ਪੁਰਾਣੀ ਧਾਰਨਾ ਮੁਤਾਬਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਜਿੰਨੀ ਵੱਡੀ ਪਾਰਟੀ, ਓਨੀਆਂ ਵਧ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਹਨ। ਛੋਟੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ 'ਹੌਲਾ ਭਾਰ, ਸਾਥ ਦੇ ਮੂਹਰੇ' ਚੱਲਣ ਦੀ ਸੌਖ ਹੈ। ਉਹ ਤਾਂ 'ਢਾਈ ਟੋਟਰੂ' ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਜਿਥੇ ਮਰਜ਼ੀ ਡੇਰਾ ਲਾਉਂਦੀਆਂ ਨੇ, ਜਿਥੋਂ ਮਰਜ਼ੀ ਸਬੰਧ ਤੋੜ ਲੈਂਦੀਆਂ ਨੇ, ਕੋਈ ਪੁੱਛਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ। ਜਦ ਕਿ ਵੱਡੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚ ਇਕ ਵੱਡਾ ਲੀਡਰ ਰੁੱਸਿਆ ਹਾਲੇ ਮਨਾਇਆ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਦੂਜਾ ਰਾਜਨੀਤਕ ਰੱਫੜ ਪਾ ਬਹਿੰਦੈ! ਨਿੱਕੀ-ਨਿੱਕੀ ਗੱਲ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧੜੇ ਟੁੱਟਦੇ ਤੇ ਜੁੜਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਨੇ। ਸਿਰਫ਼ ਖ਼ੁਰਦਬੀਨ ਆਸਰੇ ਵੇਖੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਜੀਵ ਅਮੀਬਾ ਵਾਂਗ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਟੁੱਟਣ ਤੇ ਜੁੜਨ ਦਾ ਅਮਲ ਚੱਲਦੈ! ਵੱਡੀ ਮੱਛੀ ਨੇ ਛੋਟੀ ਨੂੰ ਕੀ ਖਾਣਾ, ਏਥੇ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਵਰਗੇ ਛੋਟੇ ਆਗੂ ਵੀ ਉੱਠ ਕੇ ਜਾਰਜ ਫਰਨਾਂਡੇਜ਼ ਵਰਗੇ ਪੁਰਾਣੇ ਪਹਿਲਵਾਨ ਨੂੰ ਧੋਬੀ ਪੱਟੜਾ ਮਾਰ ਕੇ ਅਖਾੜੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੁੱਟ ਦਿੰਦੇ ਨੇ।

ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਬਹੁਤੀ ਥਾਂਈਂ ਵੱਡੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਛੋਟੀਆਂ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਲੋੜ ਲਈ ਗੱਠਜੋੜ ਕਰਨਾ ਪੈ ਜਾਂਦੈ। ਛੋਟੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪਣੀ ਸਮਰੱਥਾ ਤੋਂ ਵਧ ਸੀਟਾਂ ਮੰਗਣ ਲੱਗਦੀਆਂ ਨੇ ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਯਕੀਨ ਫੇਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਪਿੱਛੋਂ ਉਹ ਨਾਲ ਹੀ ਨਿਭਣਗੀਆਂ।

ਹੁਣ ਮਿਸਾਲ ਹੀ ਲੈਣੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮਰਹੂਮ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਚੌਧਰੀ ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਚੌਧਰੀ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੇਖ ਲਵੋ। ਹਰ ਵਾਰੀ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਮੋਰਚਾ ਕਿਸੇ ਨਵੀਂ ਧਿਰ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦੈ! ਕਦੇ ਉਹ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜ ਜਾਂਦੈ ਤੇ ਕਦੇ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੁਲਾਇਮ ਸਿੰਘ ਵਲ ਮੁੜ ਜਾਂਦੈ! ਇਸ ਵਾਰੀ ਉਸ ਨੇ ਮੁੜ ਕੇ ਓਸੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਗੰਢ-ਤੁੱਪ ਜਾ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰੀ ਲਾ ਕੇ ਤੋੜ ਚੁੱਕੈ! ਉਸ ਦੀ ਕੋਈ ਰਾਜਨੀਤਕ ਨੀਤੀ ਨਹੀਂ, ਕੋਈ ਸਿਧਾਂਤ ਨਹੀਂ, ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤਣ ਦੀ ਨੀਤੀ ਹੈ, ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਉਹ ਸਿੱਧਾ ਫਾਰਮੂਲਾ ਵਰਤਦੈ!

ਬਾਬਿਓ, ਇਕ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਵੇਖਣ ਦੀ ਫੀਸ ਸੌ ਰੁਪਏ ਲਿਖ ਕੇ ਲਾਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਕ ਸ਼ਾਮ ਇਕ ਸ਼ਰਾਬੀ ਨੇ ਜਾ ਕੇ ਕਿਹਾ, ''ਡਾਕਟਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਜਾ ਕੇ ਮੇਰੇ ਘਰ ਵਿਚ ਇਕ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਵੇਖ ਲਓ।''

ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਕਾਰ ਕੱਢੀ, ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਤੁਰ ਪਿਆ! ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਉਸ ਬੰਦੇ ਨੇ ਕਿਹਾ, ''ਮੇਰਾ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਚੈੱਕ ਕਰੋ!''

ਹੈਰਾਨ ਹੋਏ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, ''ਮਰੀਜ਼ ਕੌਣ ਹੈ?''

ਸ਼ਰਾਬੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, ''ਮੈਂ ਹੀ ਤਾਂ ਹਾਂ!''

ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, ''ਜੇ ਤੂੰ ਹੀ ਮਰੀਜ਼ ਸੀ ਤਾਂ ਉਥੇ ਹੀ ਚੈੱਕ ਕਰਵਾ ਲੈਂਦਾ!''

ਸ਼ਰਾਬੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, ''ਚੈੱਕ ਕੀ ਕਰਵਾ ਲੈਂਦਾ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਠੀਕ-ਠਾਕ ਹਾਂ। ਘਰ ਆਉਣ ਨੂੰ ਟੈਕਸੀ ਵਾਲਾ ਦੋ ਸੌ ਰੁਪਏ ਮੰਗਦਾ ਸੀ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਸੌ ਰੁਪਏ ਵਿਚ ਤੇਰੀ ਕਾਰ 'ਤੇ ਘਰ ਆਉਣ ਲਈ ਬਹਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਸੀ!''

ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੀ ਦਿੱਲੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਡੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਡਾਕਟਰ ਵਾਂਗ ਵਰਤਦੀਆਂ ਨੇ, ਰਾਜਨੀਤੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ!

ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦੋ ਵੱਡੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ, ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਹੱਥ ਇਸ ਚੋਣ ਵਿਚ ਕੁਲ ਮਿਲਾ ਕੇ 272 ਸੀਟਾਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਆਉਣਗੀਆਂ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਹੁਮਤ ਜੁਟਾ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਕਿਸੇ ਇਕ ਵੱਡੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਗਠਜੋੜ ਟਿਕ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਖੇਤਰੀ ਦਲਾਂ ਵਿਚ ਜੋ ਵੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਨਣ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਲਈ ਕਾਂਗਰਸ ਜਾਂ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਾਂਗਰਸ ਪਵਾਰ ਪਿੱਛੇ ਕਦੇ ਖੜੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਠਜੋੜ ਸਥਿਤੀ ਜੋ ਵੀ ਹੈ, ਕਾਂਗਰਸ ਪਵਾਰ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਅਤੇ ਪਵਾਰ ਵੀ ਇਹ ਗੱਲ ਜਾਣਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਾਜਪਾ ਨਾਲ ਦੋਸਤਾਨਾ ਸੰਬੰਧ ਹੋਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।

ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਯਾਰ ਏ ਪਵਾਰ

ਸਿਧਾਰਥ ਭਾਟੀਆ

ਇਹ ਗੱਲ ਕੁਝ ਹਜ਼ਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਕਿ ਸ਼ਰਦ ਪਵਾਰ ਆਪਣੇ ਜਹਾਜ਼ ਵਿਚ ਤਕਨੀਕੀ ਖ਼ਰਾਬੀ ਆਉਣ ਕਾਰਨ ਭੁਵਨੇਸ਼ਵਰ ਵਿਚ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਰੈਲੀ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕੇ। ਇਹ ਉਹੀ ਸ਼ਖਸ਼ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੀ ਇਕ ਨੇਤਾ ਕੋਲ ਨਾਗਰਿਕ ਉਡਾਣ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਈ ਵੱਡੇ ਉਦਯੋਗਪਤੀਆਂ ਨਾਲ ਦੋਸਤੀ ਹੈ। ਉਹ ਪਲ ਭਰ ਵਿਚ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਜਹਾਜ਼ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੈਲੀ ਵਿਚ ਨਾ ਪਹੁੰਚਣ ਪਿੱਛੇ ਅਸਲ ਕਾਰਨ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਵਾਰੀ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਇਹ ਸਾਫ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਕਿ ਪਵਾਰ ਉਸੇ ਮੰਚ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸਦੇ (ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ) ਵਿਰੋਧੀ ਹਨ। ਪਵਾਰ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਾਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਗਿਆ। ਨਾ ਸਿਰਫ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਰਦ ਪਵਾਰ ਦਾ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨਾਲ ਗਠਜੋੜ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਵੀ ਭਾਈਵਾਲ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਦੋਸਤੀ ਦਾ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਵਧਾ ਸਕਦੇ।

ਪਰ ਅਸਲ ਵਿਚ ਪਵਾਰ ਨੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਇਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਵਿਚ ਕਦੇ ਉਹ ਸਫਲ ਰਹੇ ਅਤੇ ਕਦੇ ਅਸਫਲ। ਆਓ, ਅਤੀਤ ਵਿਚ

ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ

ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਰਾਜਨੀਤਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀਏ। ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਦੀਆਂ ਪੀਂਘਾਂ ਵਧਾਈਆਂ। ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਨਾਲ ਮੇਲ-ਜੋਲ ਵਧਾਇਆ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨਾਲ ਵੀ ਆਪਣੇ ਬਦਲ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਰੱਖੇ। ਜਦੋਂ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਚ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋ ਗਿਆ, ਉਦੋਂ ਜਾ ਕੇ ਉਸਦੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਸਮਾ ਗਏ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿਚ ਦੋ-ਪੱਖੀ ਬਿਆਨ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਨਣ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕਾਂਗਰਸ ਆਪਣੇ ਪੈਰ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਹਟਾਉਂਦੀ ਤਾਂ ਉਹ ਖੁਸ਼ੀ-ਖੁਸ਼ੀ ਭੁਵਨੇਸ਼ਵਰ ਦੀ ਰੈਲੀ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਥੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਸਿਰਫ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਰੈਲੀ ਦਾ ਮਿਜਾਜ਼ ਭਾਜਪਾ ਵਿਰੋਧੀ ਵੀ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਪਵਾਰ ਉਥੇ ਜਾਂਦੇ ਤਾਂ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਕੇਤਕ ਰੂਪ ਨਾਲ ਸੰਪ੍ਰਦਾਇਕਤਾ ਵਿਰੋਧੀ ਕੁਝ ਬਿਆਨ ਦਿੰਦੇ। ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੈਂਦੀ? ਸ਼ਰਦ ਪਵਾਰ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਚੋਣ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਣਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪਵੇਗੀ। ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਇਕ ਹੱਦ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਨਾਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

ਸ਼ਰਦ ਪਵਾਰ

ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਰਦ ਪਵਾਰ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਰਾਜਨੇਤਾ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਦਲਾਂ ਵਿਚ ਦੋਸਤ ਹਨ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਵੀ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਦ ਉਹ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਚ ਵਸੰਤ ਦਾਦਾ ਪਾਟਿਲ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਨੌਜਵਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸਨ। ਉਦੋਂ ਪਵਾਰ ਦੀ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਕਈ ਸੀਨੀਅਰ ਕਾਂਗਰਸੀ ਨੇਤਾ ਤਾਰੀਫ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਬਲਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਨੇਤਾ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਰੀਦ ਸਨ।

ਆਪਣੀ ਇਸ ਖੂਬੀ ਦੇ ਚਲਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 1978 ਵਿਚ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਕੇ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਪ੍ਰੋਗ੍ਰੈਸਿਵ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟਿਕ ਫ੍ਰੰਟ (ਪੀ.ਡੀ.ਐਫ.) ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਈ। ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਜਨਸੰਘੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਨੇ ਇਸ 38 ਸਾਲਾ ਰਾਜਨੇਤਾ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਰਥਨ ਦਿੱਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਵਰਗ ਦੇ ਦੋਸਤਾਂ ਦਾ ਤਗੜਾ ਨੈਟਵਰਕ ਬਣਾਇਆ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਚਲਾਕ, ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥ ਰਾਜਨੇਤਾ ਦੀ ਛਵੀ ਦੇਖਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਾਰੀਫ ਅਤੇ ਇੱਜ਼ਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜਕਰਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰ ਅੱਖਾਂ 'ਤੇ ਬਿਠਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਸਕੈਂਡਲਾਂ (ਖਾਸ ਕਰ ਜ਼ਮੀਨ ਸੰਬੰਧੀ) ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਵੀ ਅਫਵਾਹ ਉੱਡੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਕਸ 'ਤੇ ਦਾਗ ਨਹੀਂ ਲੱਗਾ। ਉਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਕਸ ਚੰਗਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰੀ ਵਿਚ ਕਈ ਰਾਜਨੀਤਕ ਮਿੱਤਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਵਾਲੇ ਮਰਾਠੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਮੋਹਰ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ ਪਰ ਅਸਲ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨ ਦੀ ਕਿੰਨੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ?

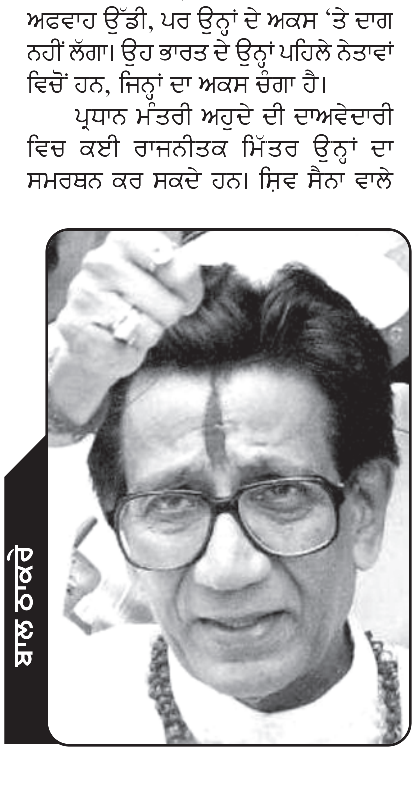

ਬਾਲ ਠਾਕਰੇ

ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦੋ ਵੱਡੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ, ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਹੱਥ ਇਸ ਚੋਣ ਵਿਚ ਕੁਲ ਮਿਲਾ ਕੇ 272 ਸੀਟਾਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਆਉਣਗੀਆਂ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਹੁਮਤ ਜੁਟਾ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਕਿਸੇ ਇਕ ਵੱਡੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਗਠਜੋੜ ਟਿਕ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਖੇਤਰੀ ਦਲਾਂ ਵਿਚ ਜੋ ਵੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਨਣ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਲਈ ਕਾਂਗਰਸ ਜਾਂ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੋਵੇਗਾ।

ਕਾਂਗਰਸ ਪਵਾਰ ਪਿੱਛੇ ਕਦੇ ਖੜੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਠਜੋੜ ਸਥਿਤੀ ਜੋ ਵੀ ਹੈ, ਕਾਂਗਰਸ ਪਵਾਰ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਅਤੇ ਪਵਾਰ ਵੀ ਇਹ ਗੱਲ ਜਾਣਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਾਜਪਾ ਨਾਲ ਦੋਸਤਾਨਾ ਸੰਬੰਧ ਹੋਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।

ਜਿੱਥੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਚ ਪਵਾਰ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹਾਈਪ ਦੇਖੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਇਸ ਸਿਖ਼ਰਲੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਹਨ, ਜੋ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਾਂਸਦ ਲੈ ਕੇ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰਾਤ

ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਰਥਨ ਵੀ। ਸੱਚਾਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਵਾਰ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਦੋਸਤ ਜਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਬਣਾਏ ਹਨ, ਉਹ ਸਭ ਤਾਂ ਠੀਕ ਹੈ, ਪਰ ਹੁਣ ਦੂਜੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਲੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ, ਉਹ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਸਾਮਣੇ ਆਉਣ। ਕਦੇ ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਹੋਵੋ ਅਤੇ ਕਦੇ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਚਤੁਰਾਈ ਨਾਲ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਝਾਂਸਾ ਦੇਣ ਦੀ ਖੇਡ ਇਕ ਹੱਦ ਤਕ ਹੀ ਚਲ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਪਵਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਉਹ ਜੋਖਮ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਕਾਬਲੀਅਤ ਗੁਆ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਵਿਚ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਅੱਗੇ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 1978 ਵਿਚ ਅਤੇ ਫਿਰ 1999 ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਛੱਡਦਿਆਂ ਦਰਸਾਇਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਵੱਡਾ ਦਾਅ ਖੇਡਣ ਦੀ ਭੁੱਖ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਟਿਕ ਸਕਿਆ, ਪਰ ਪਵਾਰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਟਿਕੇ ਰਹੇ ਬਲਕਿ ਅੱਗੇ ਵੀ ਵਧੇ।

ਇਸ ਵੇਲੇ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਸਾਹਸੀ ਕਦਮ ਨਦਾਰਦ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਕ ਕਦਮ ਅੱਗੇ ਅਤੇ ਦੋ ਕਦਮ ਪਿੱਛੇ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਦੀ ਨੀਤੀ ਇਹ ਪੱਕਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਦੇਖ ਕੇ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੇ ਕਈ ਰਾਜਨੇਤਾਵਾਂ ਵਾਂਗ ਪਵਾਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਤਾਂ ਬਣੇ ਰਹਿਣਗੇ, ਪਰ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਉਹ ਇਸ ਹੋੜ ਵਿਚ ਪਛੜ ਜਾਣਗੇ।

ਨੈਗੇਟਿਵ ਵੋਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਮੰਗ

ਸੁਰਿੰਦਰ ਸੇਠ

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਲੰਮੀ ਦੇਰ ਤੋਂ ਆਸਵੰਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਲੋਂ ਸੋਨੇ ਵਰਗੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਦੀ ਬਰਸਾਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਚੋਣ ਸ਼ਤਰੰਜ ਵਿਚ ਰਾਜਾ, ਵਜ਼ੀਰ ਅਤੇ ਪਿਆਦੇ ਲਗਭਗ ਤੈਅ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਗਰੀਬੀ ਹਟਾਓ ਦੇ 62 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੇ ਨਾਅਰਿਆਂ ਨੂੰ ਕਾਰਜ ਰੂਪ ਦੇਣ ਲਈ ਸਾਰੇ ਦਲਾਂ ਵਿਚ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਅੱਜ ਵੀ ਜਾਤੀ, ਧਰਮ ਅਤੇ ਵੋਟਾਂ ਬਟੋਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੈ। ਪਿਸ ਰਹੇ ਵੋਟਰਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਾਰਜਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਇਕ ਵਾਰੀ ਫਿਰ ਨੋਟਾਂ ਦੀ ਸਰਸਰਾਹਟ ਵਿਚ ਗੁਆਚ ਗਈ ਹੈ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਵੋਟਿੰਗ ਕੇਂਦਰ ਤੱਕ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕਿਤੇ ਆਮੀਰ ਖਾਨ- 'ਚੰਗੇ ਨੂੰ ਚੁਣੋ, ਸੱਚੇ ਨੂੰ ਚੁਣੋ' ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿਤੇ ਚਾਹ ਦੀ ਇਕ ਕੰਪਨੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ 'ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਵੋਟ ਨਹੀਂ ਪਾ ਰਹੇ ਤਾਂ ਸੌਂ ਰਹੇ ਹੋ।' ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ- 'ਪੱਪੂ ਕਾਂਟ ਵੋਟ' ਅਤੇ ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਸੋਸਾਇਟੀ ਆਵਾਜ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ- 'ਨੋ ਟੂ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲਜ਼'। ਇਸ ਰੌਲੇ-ਰੱਪੇ ਵਿਚ ਕੀ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਥੋਪੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ੀ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਜਾਂ ਮੌਕਾਪ੍ਰਸਤ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰ ਕੇ ਵੋਟਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨ ਦਾ ਉਹ ਬਟਨ ਦਬਾ ਸਕਣ ਜਿਹੜਾ ਗਿਣਤੀ ਕਰ ਸਕੇ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੋਟ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ।

ਇਨਸਾਫ ਦੀ ਮੂਰਤੀ ਬੀ.ਐਨ. ਅਗਰਵਾਰ ਅਤੇ ਜੀ.ਐਸ.ਸਿੰਘਵੀ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਸਾਹਮਣੇ ਨੈਗੇਟਿਵ ਵੋਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਇਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਸਲਾਹ ਦੇ ਕੇ ਉਮੀਦ ਦੀ ਇਕ ਕਿਰਣ ਦਿਖਾ ਦਿੱਤੀ। ਮੁੱਦਾ ਹੈ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰਥਾ ਵਿਹੂਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ। ਇਸ ਚਰਚਾ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਜਾਮਾ ਪਹਿਨਾਉਣ ਲਈ 2004 ਵਿਚ ਦਾਇਰ ਇਕ ਜਨਹਿੱਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹੈਰਾਨੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਸਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਸਾਲਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਅਤੇ ਫਾਈਲਾਂ ਵਿਚ ਦੱਬੇ ਚੋਣ ਸੋਧ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚੋਂ ਹੈ। ਆਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਿਸ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਵਿਧਾਨ ਨਿਰਮਾਤਾ ਬਨਣ ਦੀ ਫਿਰਾਕ ਵਿਚ ਹਨ, ਉਸਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਵੋਟਰ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਦੱਸਣ ਲਈ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਇਕ ਤਬਦੀਲੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਰਾਹ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਪਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਵੋਟਰ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰਾਂ ਕੋਲ ਆਪਣੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਾਪਸ ਆਏ। ਇਸ ਮਤੇ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਤਜ਼ਰਬੇ ਜਾਂ ਫਾਇਦੇ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਸ਼ੱਕੀ। ਪ੍ਰਜਾਤੰਤਰ ਦੇ ਅਪਰਾਧੀਕਰਣ ਅਤੇ ਵਿਪਾਰੀਕਰਣ ਕਾਰਨ ਹੀ ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਇਕ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਚੋਣ ਵਿਚ ਭਾਗ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੀ। 2004 ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ 28 ਕਰੋੜ ਵੋਟਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਰੁਝਾਨ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਨਿਰਪੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਹੈ।

ਇਸ ਨਾਲ ਜੇਕਰ ਨੈਗੇਟਿਵ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜੁੜ ਜਾਏ ਤਾਂ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਦਲ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਅਤੇ ਪਿਛੋਕੜ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਧੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਫਾਰਮ ਆਫ ਇਲੈਕਟਰੋਲ ਲਾਅਜ਼ ਦੀ 170ਵੀਂ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਇਸੇ ਮਸਲੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਦਲਾਂ 'ਤੇ ਨੈਤਿਕ ਦਬਾਅ ਬਣੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਨਾ ਭਰਨ ਦੇਵੇ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਨਵਾਡਾ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਵੋਟਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨ ਤੇ 'ਨਨ ਆਫ ਦੀਜ਼ ਕੈਂਡੀਡੇਟ' ਦਾ ਬਟਨ ਉਪਲਬੱਧ ਹੈ। ਸੰਨ 1999 ਵਿਚ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਡੈਮੋਕ੍ਰੈਟਿਕ ਰਿਫਾਰਮਜ਼ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵਿਚ ਇਕ ਜਨਹਿੱਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਕਾਗਜ਼ ਭਰਦਿਆਂ ਨਾਲ ਹੀ ਆਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵੀ ਲਗਾਈ ਜਾਏ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਸਨ 2000 ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁਧ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਸੁਮਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਮੋਹਰ ਲਾਈ। ਭਾਰਤ ਕੋਲ ਵੋਟਿੰਗ ਹੀ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਦਾ ਇਕਮਾਤਰ ਤਰੀਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਲੋਕ ਸਭਾ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਅਕਸ ਅਤੇ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪ੍ਰਜਾਤੰਤਰ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਰਟੀਕਲ 324 ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਫ੍ਰੀ ਐਂਡ ਫੇਅਰ'

ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਉਹ ਕੋਈ ਵੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਸੌਂਹ ਪੱਤਰ ਲੈਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਵੀ ਦਿੱਤੇ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਜ਼ਾ, ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਮਾਮਲਿਆਂ, ਜਾਇਦਾਦ, ਕਰਜ਼ੇ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਹੋਵੇ। ਜੂਨ 2002 ਵਿਚ ਕਾਨੂੰਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਅਤੇ ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਸਰਬਦਲੀ ਸਭਾ ਨੇ ਲੋਕਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਕਾਨੂੰਨ 1951 ਵਿਚ ਸੋਧ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿ

ਆ। ਇਕ ਵਾਰ ਮੁੜ ਮਾਰਚ 2003 ਵਿਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਾਂਸਦ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਨ 2001 ਵਿਚ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਤੇ ਜੁਲਾਈ 2004 ਵਿਚ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨੈਗੇਟਿਵ ਵੋਟ ਦੇ ਮਤੇ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਦੋਨਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ।

ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਦੇ ਗੁੰਮਨਾਮ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਵੱਡਾ ਹੱਕ ਮਿਲੇਗਾ ਅਤੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਸ਼ਵ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਲੋਕਤੰਤਰ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਲੋਕਤੰਤਰ ਵੀ ਬਣੇਗਾ, ਜਿਥੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਅਸਮਰੱਥ ਨੇਤਾ ਨੂੰ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਹੋਵੇਗਾ।

ਲਿਖਤੁਮ

ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਦੁਪਾਲਪੁਰ

ਮੁੜ ਵਤਨੀਂ ਮੈਂ ਆਇਆ ਹੂ!

ਤਕਰੀਬਨ ਵੀਹ-ਬਾਈ ਘੰਟਿਆਂ ਦਾ ਦਿਲ ਅਕਾਊ ਪੰਧ ਮੁਕਾ ਕੇ, ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਉਤਰਨ ਲੱਗਿਆਂ, ਜਦੋਂ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਮੋਹਰਲੇ ਟਾਇਰ ਰੰਨ-ਵੇ ਦੀ ਸੜਕ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਉਂ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸਵਾਰੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਬਣ ਕੇ ਇਹ ਜਹਾਜ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਨ-ਭੂੰਮੀ ਨੂੰ ਨਤ-ਮਸਤਿਕ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਈ ਸਵਾਰੀਆਂ ਆਪਣੇ ਕੰਨਾਂ ਨੂੰ ਛੂਹ ਕੇ ਅੱਖਾਂ ਮੁੰਦਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀਆਂ ਨੇ। ਕੋਈ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਸਿਰ ਨਿਵਾਉਂਦਿਆਂ, ਮਨ ਹੀ ਮਨ ਆਪਣੇ ਇਸ਼ਟ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਥੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ, ਪਾਇਲਟ-ਅਮਲੇ ਵਲੋਂ ਅਨਾਊਂਸ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਨਸੀਹਤ-ਨੁਮਾ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ 'ਦੇਸੀ ਸਵਾਰੀਆਂ' ਇਉਂ ਅਣਗੌਲਿਆ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿਤੇ ਦਿੱਲੀ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਪੂਰਨ ਅਜ਼ਾਦੀ' ਮਿਲ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਏਅਰ-ਹੋਸਟੈਸਾਂ ਵਲੋਂ ਵਾਰ ਵਾਰ ਮਨ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਕਈ ਜਣੇ ਖਲੋ ਕੇ ਮੈੜ ਜਾਂ ਉਸਲਵੱਟੇ ਜਿਹੇ ਲੈਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਆਪਣੇ ਹੈਂਡ-ਬੈਗ 'ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ' ਲਾਹੁਣ ਲਈ ਕਾਹਲੇ ਪੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

'ਪੇਮੀ ਦੇ ਨਿਆਣਿਆਂ' ਵਾਂਗ ਲੰਬੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਫਰ ਵਿਚੋਂ ਤਾਂ ਉਹ ਸਾਊ-ਸ਼ਰੀਫ਼ਾਂ ਵਾਂਗ ਲੰਘ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚਦਿਆਂ ਸਾਰ ਆਪਸ ਵਿਚੀ ਖੋਹਾ-ਖਿੱਚੀ ਕਰਨ ਡਹਿ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਰਸਤੇ 'ਚ ਆਉਂਦੇ ਏਅਰ-ਪੋਰਟਾਂ 'ਤੇ ਗੋਰਿਆਂ ਵਾਂਗ ਵਿਚਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇਸੀ ਭਾਈ-ਬੰਦ, ਦਿੱਲੀ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਆਪੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਦੇਸ ਪਹੁੰਚੀਆਂ ਸਵਾਰੀਆਂ ਦੇ ਚਿਹਰਿਆਂ ਉੱਤੇ ਇਕ ਅਨੋਖਾ ਜਲੌਅ ਡਲ੍ਹਕਾਂ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਕੋਈ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਹੜੀ ਘੜੀ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਾਂ ਅਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਹਵਾ ਵਿਚ ਸਾਹ ਲੈ ਕੇ ਤਾਜ਼ਗੀ ਹਾਸਲ ਕਰਾਂ। ਹਰੇਕ ਦੀ ਪ੍ਰਬਲ ਇੱਛਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੈਣ ਲਈ ਆਏ ਨਿਕਟ-ਵਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਦੋਂ ਜਾ ਗਲਵਕੜੀ ਪਾਈਏ! ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਤੋਂ ਵਿਛੜੇ ਭੈਣ-ਭਰਾਵਾਂ, ਪੁੱਤ-ਭਤੀਜਿਆਂ ਆਦਿਕ ਦਾ ਮੂੰਹ ਚੁੰਮੀਏ!!

ਆਪਣੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਕਦਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਬਿਹਬਲ ਹੋ ਰਹੇ ਅਜਿਹੇ ਯਾਤਰੀ-ਸਮੂਹ ਦਾ, ਮੈਂ ਵੀ ਬੀਤੀ ਫਰਵਰੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਫਤੇ ਦੇ ਇਕ ਦਿਨ, ਨਿਕਾ ਜਿਹਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਸਾਂ। ਚਾਅ ਤੇ ਉਮਾਹ ਕਾਰਨ ਮੇਰੇ ਵੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਪੈਰ ਨਹੀਂ ਸਨ ਲੱਗ ਰਹੇ। ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਬਾਹਰ ਮੇਰਾ ਛੋਟਾ ਪੁੱਤਰ ਮੈਨੂੰ ਉਡੀਕ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਇੰਡੀਆ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਉਦੋਂ ਈ ਹੋ ਗਿਆ, ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ-ਕਾਊਂਟਰ ਮੋਹਰੇ ਕਾਫੀ ਲੰਬੀ ਲਾਈਨ ਲੱਗੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਜਾਂਚ-ਪੜਤਾਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਪਾਸਪੋਰਟ ਦੇ ਸਫੇ ਇੰਜ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਪਲਟਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਉਹਨੂੰ ਬੁਖਾਰ ਚੜ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ।

ਲੇਕਿਨ ਜਦੋਂ ਮੇਰੀ ਰੇਹੜੀ 'ਤੇ ਦੋਵੇਂ ਅਟੈਚੀ ਰੱਖ ਕੇ, ਇਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੇ ਦੱਬਵੀਂ ਜੀਭੇ ਮੈਥੋਂ 'ਚਾਹ ਪਾਣੀ' ਮੰਗਿਆ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਜ਼ਿਹਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੋਣ ਦਾ ਯਕੀਨ ਆ ਗਿਆ। ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਦੀ ਇਕ ਸਵਾਰੀ ਤਾਂ 'ਚਾਹ ਪਾਣੀ' ਦਾ ਨਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਭੜਕ ਹੀ ਪਈ। ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਹਾਲੇ ਉਹਦਾ 'ਅਮਰੀਕਨ ਰੰਗ' ਉਤਰਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਈ ਸੱਜਣ ਉਸਨੂੰ 'ਨੇਕ ਸਲਾਹਾਂ' ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ- 'ਦੋ ਚਾਰ ਡਾਲਰ ਮੱਥੇ ਮਾਰ ਦੇ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਈ ਪੰਗਾ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ ਦੇਣੈਂ!'

ਬਾਹਰ ਆ ਕੇ, ਕਿਸੇ ਆਪਣੇ ਉਡੀਕਵਾਨ ਨੂੰ ਜੱਫੀਆਂ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ, ਟੈਕਸੀਆਂ-ਕਾਰਾਂ ਦੇ ਹੌਰਨ ਸੁਣ ਕੇ ਇਉਂ ਲਗਦੈ, ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹੋਣ- ''ਇੰਡੀਆ ਪਧਾਰਨ 'ਤੇ ਆਪ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਹੈ!'' ਗਲਵਕੜੀਆਂ, ਮੇਲ-ਮਿਲਾਪ ਅਤੇ ਰਾਜੀ-ਖੁਸ਼ੀ ਪੁੱਛਣ ਦਾ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਾਹਲੀ ਕਾਹਲੀ ਨਿਬੇੜ ਕੇ ਗੱਡੀ ਵਿਚ ਸਮਾਨ ਸੁੱਟ ਲਿਆ। ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਤੋਂ ਨਿਕਲਦਿਆਂ ਤਾਂ ਕਾਰ ਘੋੜੇ ਵਾਂਗ ਸਰਪੱਟ ਦੌੜਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਅੱਗੇ ਆ ਕੇ ਰੱਸ਼ ਵਿਚ ਜੂੰ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਤੁਰਦੀ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਇਕ ਬੱਤੀਆਂ ਵਾਲੇ ਚੌਂਕ ਵਿਚੋਂ ਰੈੱਡ ਲਾਈਟ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਾਡੇ ਡਰਾਈਵਰ ਨੇ 'ਅੱਖ ਬਚਾ ਕੇ' ਗੱਡੀ ਕੱਢ ਲਈ। ਇਥੇ ਹਾਲੇ ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ 'ਟਿਕਟ' ਦੇਣ ਦਾ ਪ੍ਰਚਲਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ?'' ਮੇਰੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਮਖੌਲ ਉਡਾਉਂਦਿਆਂ ਡਰਾਈਵਰ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ-

''ਟਿਕਟਾਂ ਤਾਂ ਇੱਥੇ ਬੱਸਾਂ-ਗੱਡੀਆਂ 'ਚ ਹੀ ਮਿਲਦੀਐਂ-ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਚਾਹ-ਪਾਣੀ ਦੀ 'ਡੀਲ' ਹੀ ਕਰਦੇ ਐ!''

''ਉਹ, ਉਰੇ ਆਈਂ ਬਈ?'' ਸੁਖਦੇਵ ਢਾਬੇ ਅੰਦਰ ਵੜ ਕੇ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਬਹਿੰਦਿਆਂ ਜਦ ਮੇਰੇ ਲੜਕੇ ਨੇ ਮੁੰਡੂ ਨੂੰ 'ਵਾਜ ਮਾਰੀ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਅਮਰੀਕਨ 'ਗੋ-ਥਰੂ' ਚੇਤੇ ਕਰਕੇ ਕਚਿਆਣ ਜਿਹੀ ਆ ਗਈ। 'ਕੀ ਕਰਨਾ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਜਿੱਥੇ ਔਘੜ ਨਾਥਾਂ ਵਾਂਗੂ ਤੁਰਦਿਆਂ ਤੁਰਦਿਆਂ ਹੀ ਖਾਣਾ ਫੜਨਾ ਪੈਂਦਾ ਏ। ਸਾਡੇ ਢਾਬਿਆਂ ਮੋਹਰੇ ਕੀ ਵਟੀਂਦੀ ਹੈ ਸੈਵਨਾ-ਇਲੈਵਨਾਂ ਅਤੇ ਫਸਟ-ਚੁਆਇਸਾਂ ਦੀ ਆਹ ਤਾਂ ਬਣੀ ਨਾ ਗੱਲ!' ਮਿੰਟੋ-ਮਿੰਟੀ ਸਾਡੇ ਅੱਗੇ ਤੁੜਕੀ ਹੋਈ ਮਾਂਹ ਦੀ ਦਾਲ ਵਿਚ ਮੱਖਣ, ਭਾਫਾਂ ਛੱਡਦੀ ਗਾਜਰ-ਮਟਰਾਂ ਦੀ ਸਬਜ਼ੀ, ਰੈਤਾ ਅਤੇ ਨਾਲ ਤੰਦੂਰੀ ਰੋਟੀਆਂ, ਪ੍ਰੋਸੇ ਹੋਏ ਥਾਲ ਰੱਖੇ ਗਏ। ਸਲਾਦ ਵਿਚ ਪਈਆਂ ਹਰੀਆਂ ਮਿਰਚਾਂ ਦੇਖ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਜਹਾਜ਼ ਵਿਚ ਖਾਧੇ 'ਹਿੰਦੂ ਮੀਲ' 'ਤੇ ਹਾਸਾ ਆ ਗਿਆ! ਹਵਾਈ-ਸਫਰ ਦੌਰਾਨ ਮੈਂ ਇਸੇ ਕੱਚ-ਭੁੰਨੇ ਜਿਹੇ ਹਿੰਦੂ-ਮੀਲ 'ਤੇ 'ਕਾਵਿ-ਵਿਅੰਗ' ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਸੀ।

''ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਤਰਸਦੇ ਰਹੀਦੈ ਉੱਥੇ!'' ਕਰਾਰੀ ਦਾਲ ਦਾ ਚਮਚਾ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਪਾਉਂਦਿਆਂ ਮੈਂ ਨਾਲ ਦਿਆਂ ਨੂੰ ਆਖਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਪੁੱਛਣ 'ਤੇ ਮੈਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉੱਥੇ ਮਿਲਦਾ ਸਭ ਕੁਝ ਹੈ, ਪਰ ਆਪਣੇ ਦੇਸ ਜਿਹਾ 'ਟੇਸਟ' ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ। ''ਟੇਸਟਾਂ-ਟੂਸਟਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰੋ ਗੋਲੀ, ਚਾਰ ਧੇਲੇ ਤਾਂ ਕਮਾਂਉਦੇ ਹੋ ਤੁਸੀਂ!'' ਡਰਾਈਵਰ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਿਆ ਜਿਵੇਂ ਮਾਂਹ ਦੀ ਦਾਲ ਖਾਂਦਿਆਂ ਮੇਰੇ ਮੂੰਹ 'ਚ ਰੋੜ ਜਾਂ ਕੋਕੜੂ ਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ! ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਦੇ ਤਾਂ ਲੰਚ ਕਰਕੇ ਫਟਾਫਟ ਉੱਠ ਖੜ੍ਹੇ, ਪਰ ਮੈਂ ਨਿਆਣਿਆਂ ਵਾਂਗ ਮਚਾਕੇ ਮਾਰ ਮਾਰ ਰੋਟੀ ਖਾਂਦਿਆਂ, ਚਾਅ ਚਾਅ ਵਿਚ ਕਈ ਹਰੀਆਂ ਮਿਰਚਾਂ ਵਾਧੂ ਈ ਰਗੜ ਗਿਆ।

ਸੜਕ ਦੇ ਦੋਹੀਂ ਪਾਸੀਂ ਹਰੀਆਂ-ਭਰੀਆਂ ਕਣਕਾਂ ਦੇ ਲਹਿ-ਲਹਾਉਂਦੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ, ਕਿਤੇ ਕਿਤੇ ਹਰਿਆਣਵੀ ਬੀਬੀਆਂ ਬਰਸੀਣ ਵਗੈਰਾ ਵੱਢ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਕਰੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਦਾਤੀਆਂ ਫੜ ਕੇ ਪੱਠੇ ਵੱਢਣ ਲੱਗ ਪਵਾਂ ਅਤੇ ਬਰਸੀਣ ਦੀਆਂ ਵੱਟਾਂ 'ਤੇ ਉੱਗੀਆਂ ਮੂਲੀਆਂ, ਆੜ ਵਿਚਲੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਧੋ ਧੋ ਕੇ ਖਾਵਾਂ। 'ਗੱਡੀ ਹੌਲੀ ਚਲਾਉ, ਘਰ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੀ ਕੋਈ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ।' ਸੜਕ ਕੰਢੇ ਲਿਖੀ ਇਸ ਹਦਾਇਤ ਨੇ 'ਘਰ ਮੁੜ ਆ ਸੱਜਣਾ, ਨਸੀਬੋ ਚੇਤੇ ਕਰਦੀ ਐ' ਵਾਲਾ ਗੀਤ ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਲੈ ਆਂਦਾ। ਇਹ 'ਨਸੀਬੋ' ਵੀ ਅਜੀਬ ਸੁਭਾਅ ਦੀ ਮਾਲਕ ਹੈ। ਦੂਰ ਗਏ ਨੂੰ ਔਂਸੀਆਂ ਪਾ ਪਾ ਯਾਦ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਘਰ ਆਏ ਤੇ 'ਤੂੰ-ਤੂੰ, ਮੈਂ-ਮੈਂ' ਵੀ ਛੇਤੀ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

ਪਿੰਡ ਪਹੁੰਚ ਕੇ, ਆਪਣੀ ਜੰਮਣ-ਭੁਇੰ ਨੂੰ ਸਜਦੇ ਕੀਤੇ। ਬਾਪ-ਦਾਦੇ ਦੇ ਵਰੋਸਾਏ 'ਆਪਣੇ ਘਰ' ਦੀ ਦਹਿਲੀਜ਼ ਟੱਪਦਿਆਂ ਸੌ-ਸੌ ਨਮਸਕਾਰਾਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਸਾਡੇ ਪਾਲਤੂ ਕੁੱਤਿਆਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਸਿਆਣਦਿਆਂ ਇਕ ਪਲ ਵੀ ਨਾ ਲਾਇਆ। ਘਰ ਦੇ ਜੀਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਮੇਰੇ ਪੈਰਾਂ ਵਿਚ ਵਿਛ-ਵਿਛ ਪੈਣ। 'ਉਡੂੰ ਉਡੂੰ ਕਰੇ ਮੇਰਾ ਜੀਅ ਨੀ ਸਹੇਲੀਓ' ਵਾਂਗ ਛਾਲਾਂ ਮਾਰਦਾ ਪੌੜੀ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਦੂਜੀ ਮੰਜਲ 'ਤੇ ਜਾ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਜਗਦੀ ਦੂਧੀਆ ਲਾਈਟ ਵਿਚ ਖੰਡਾ ਲਿਸ਼ਕਾਂ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਬਾਹਰਵਾਰ ਬਣੀ ਹੋਈ ਦਾਣਾ-ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਜਗਦੀਆਂ ਫਲੱਡ-ਲਾਈਟਾਂ ਚਾਨਣ ਹੀ ਚਾਨਣ ਬਿਖੇਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਦੋ ਕੁ ਮੀਲਾਂ ਦੀ ਵਿੱਥ 'ਤੇ ਵਗਦੇ ਸਤਿਲੁਜ ਦਰਿਆ ਦੇ ਕੰਢੇ ਨਾਲ ਵਸੇ ਪਿੰਡਾਂ ਜਾਨੀਵਾਲ, ਤਾਜੋਵਾਲ, ਚੱਕ ਮਲਕਪੁਰ ਅਤੇ ਚਕਲੀ ਸਜਾਇਤ ਦੀਆਂ ਲਾਈਟਾਂ ਤੱਕ ਕੇ ਸਰੂਰ ਆ ਗਿਆ।

ਚਾਅਵਾਂ ਤੇ ਰੀਝਾਂ ਨਾਲ ਬਣਾਏ ਇਸ 'ਆਪਣੇ ਘਰ' ਵਿਚ ਬੇਟੇ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਸਾਹਾ-ਚਿੱਠੀ ਆਈ, ਦੋਹਾਂ ਬੇਟਿਆਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਹਿਜ ਪਾਠ ਦਾ ਭੋਗ ਪਾਇਆ ਗਿਆ-ਇਲਾਹੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਕੀਰਤਨ-ਪ੍ਰਵਾਹ ਚੱਲੇ- 'ਕੁੜਮ ਕੁੜਮਾਈ ਆਇਆ ਬਲਰਾਮ ਜੀਓ' ਦੀ ਤੁਕ ਫਿਜ਼ਾ ਵਿਚ ਗੂੰਜਦਿਆਂ ਕੁੜਮਾਈ ਹੋਈ-ਮਾਈਆਂ ਲੱਗੀਆਂ-ਨਾਨਕੀਆਂ, ਦਾਦਕੀਆਂ ਨੇ ਸਿੱਠਣੀਆਂ ਨਾਲ ਵਿਹੜਾ ਹਾਸਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ-ਪਿੰਡ ਦੀ ਗਲੀ ਗਲੀ ਵਿਚ 'ਜਾਗੋ' ਨੇ ਰੌਣਕਾਂ ਲਾਈਆਂ-ਮਾਮਿਆਂ ਨੇ ਚੌਕੀ ਤੋਂ ਭਾਣਜਾ ਸ਼ਗਨਾਂ ਨਾਲ ਉਠਾਇਆ-ਭਾਬੀਆਂ ਨੇ ਸੁਰਮਾਂ ਪਾਇਆ-ਭੈਣਾਂ ਨੇ ਘੋੜੀਆਂ ਗਾਉਂਦਿਆਂ ਵਾਗਾਂ ਫੜੀਆਂ-ਵਾਜੇ ਗਾਜੇ ਵੱਜੇ...ਸ਼ਾਮਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਗਨਾਂ ਸਹਿਤ ਸੁਭਾਗੀ ਡੋਲੀ ਘਰ ਆਈ- 'ਪਾਣੀ ਵਾਰ ਬੰਨੇ ਦੀਏ ਮਾਏ' ਵਾਲਾ ਸੁਲੱਖਣਾ ਗੀਤ ਗਾਇਆ ਗਿਆ-ਚੌਗਿਰਦੇ ਵਿਚ ਲੱਡੂਆਂ-ਸੀਰਨੀਆਂ-ਸ਼ਕਰਪਾਰਿਆਂ ਦੀ ਸੁਗੰਧੀ ਫੈਲੀ-ਭਾਜੀਆਂ ਖਾਧੀਆਂ ਤੇ ਵੰਡੀਆਂ ਗਈਆਂ-ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਡੁੱਲ੍ਹਾ ਘਰ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ, ਸੱਜਣਾਂ ਮਿੱਤਰਾਂ ਨਾਲ ਨੱਕੋ-ਨੱਕ ਭਰਿਆ-ਭਰਪੂਰ ਰੌਣਕਾਂ ਲੱਗੀਆਂ....ਤੇ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਸਾਰਾ ਮੇਲਾ ਖਿੰਡ-ਪੁੰਡ ਗਿਆ....ਨਵੀਂ ਆਈ ਨੂੰਹ-ਰਾਣੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਸੀਂ ਓਹੀ ਰਹਿ ਗਏ ਢਾਈ ਟੋਟਰੂ!

> **'ਗੌਡ ਬਲੈੱਸ ਅਮੈਰਿਕਾ' ਵਾਲਾ ਸਟਿੱਕਰ ਘਰ ਦੇ ਬੂਹੇ 'ਤੇ ਲੱਗਿਆ ਦੇਖ, ਮੈਨੂੰ ਰੰਜ ਆਇਆ-ਕਿ ਇੱਥੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵਸਦਿਆਂ, ਸੱਤ ਸਮੁੰਦਰੋਂ ਪਾਰ ਦੇ ਮੁਲਕ ਲਈ ਰੱਬੀ ਅਸੀਸਾਂ ਮੰਗਣ ਦੀ ਤਾਂ ਕੋਈ ਤੁਕ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ। ਮੇਰੇ ਬੇਟੇ ਦੇ ਉੱਤਰ ਨੇ ਮੇਰਾ 'ਰੰਜ' ਪਲਾਂ ਵਿਚ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਖੇ- 'ਐਸ ਦੇਸ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਸਾਈਕਲ, ਤੀਂਘੜ ਫੀਂਘੜ ਕੇ ਮਿਲਿਆ ਸਕੂਟਰ। ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਐਥੇ ਤੇ ਉੱਥੇ ਕਾਰਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਿਚ ਥੋੜਾ ਚਾਹੇ ਬਹੁਤਾ, ਤੁਹਾਡਾ ਨਾਂ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਉੱਠਦੇ ਉਸ ਮੁਲਕ ਦੀਆਂ ਸੱਤੇ ਖੈਰਾਂ ਮੰਗਦੇ ਹਾਂ।'**

ਨਵੀਂ ਨਵੀਂ ਬਣੀ ਸੱਸ, ਜਾਣੀ ਕਿ ਮੇਰੀ ਨਸੀਬੋ, 'ਚਾਰ ਦਿਨ ਮੌਜਾਂ ਮਾਣ ਕੇ ਧੀਆਂ'....ਨਹੀਂ ਸੱਚ, ...'ਸੱਸ ਕਰ ਚੱਲੀ ਸਰਦਾਰੀ!' ਭਾਵ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਪਰਤ ਆਈ! ਹਫਤਾ ਕੁ ਨੂੰਹ ਰਾਣੀ ਦੇ ਪਕਾਏ ਪਰੌਂਠੇ ਖਾ ਕੇ, ਮੈਂ ਫਿਰ ਆਪਣੀ ਨਸੀਬੋ ਦੀਆਂ ਪੱਕੀਆਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਉਧਰੋਂ ਮਾਰਚ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਅਖੀਰ ਆ ਗਿਆ। ਗਰਮੀ ਅਗੇਤੀ ਪੈਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਮੱਛਰੀਲਾ-ਸੰਗੀਤ ਵੀ ਸ਼ਾਮ ਪੈਂਦੇ ਹੀ ਕੰਨਾਂ ਕੋਲ ਭੀਂ-ਭੀਂ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਬੈੱਡ ਵਾਲਾ ਗੱਦਾ ਵੀ 'ਹੁਣ' ਚੁੱਭਦਾ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਣ ਲੱਗਾ। ਦਿਨੇ ਇਧਰ-ਉਧਰ ਜਾਣ ਵੇਲੇ ਮੈਨੂੰ ਗਰਮੀ ਲੱਗਣ ਲੱਗੀ...। ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ (ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ) ਦੇ ਸੁਹਾਵਣੇ ਮੌਸਮ ਦੀ ਯਾਦ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਅੱਠ ਅਪ੍ਰੈਲ ਫਲਾਈਟ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਨੂੰ ਉਡੀਕਣ ਲੱਗਾ!

'ਗੌਡ ਬਲੈੱਸ ਅਮੈਰਿਕਾ' ਵਾਲਾ ਸਟਿੱਕਰ ਘਰ ਦੇ ਬੂਹੇ 'ਤੇ ਲੱਗਿਆ ਦੇਖ, ਮੈਨੂੰ ਰੰਜ ਆਇਆ-ਕਿ ਇੱਥੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵਸਦਿਆਂ, ਸੱਤ ਸਮੁੰਦਰੋਂ ਪਾਰ ਦੇ ਮੁਲਕ ਲਈ ਰੱਬੀ ਅਸੀਸਾਂ ਮੰਗਣ ਦੀ ਤਾਂ ਕੋਈ ਤੁਕ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ। ਮੇਰੇ ਬੇਟੇ ਦੇ ਉੱਤਰ ਨੇ ਮੇਰਾ 'ਰੰਜ' ਪਲਾਂ ਵਿਚ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਖੇ- 'ਐਸ ਦੇਸ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਸਾਈਕਲ, ਤੀਂਘੜ ਫੀਂਘੜ ਕੇ ਮਿਲਿਆ ਸਕੂਟਰ। ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਐਥੇ ਤੇ ਉੱਥੇ ਕਾਰਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਿਚ ਥੋੜਾ ਚਾਹੇ ਬਹੁਤਾ, ਤੁਹਾਡਾ ਨਾਂ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਉੱਠਦੇ ਉਸ ਮੁਲਕ ਦੀਆਂ ਸੱਤੇ ਖੈਰਾਂ ਮੰਗਦੇ ਹਾਂ।' ਆਪਣੇ ਬੇਟੇ ਦੀਆਂ ਅਕੱਟ ਦਲੀਲਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਸੁਖਦੇਵ ਢਾਬੇ ਵਿਚ ਰੋਟੀ ਖਾਣ ਵੇਲੇ ਡਰਾਈਵਰ ਦੀ ਆਖੀ ਗੱਲ ਯਾਦ ਆਈ। '...ਚਾਰ ਧੇਲੇ ਤਾਂ ਕਮਾਉਂਦੇ ਹੋ ਤੁਸੀਂ ਉਥੇ!' ਇਸ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਨੇ ਮੇਰੀਆਂ ਦਿਲੀ ਮੁਹਾਰਾਂ ਫਿਰ ਅਮਰੀਕਾ ਵਲ ਮੋੜ ਦਿੱਤੀਆਂ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿਚ ਵਾਪਰ ਰਹੀਆਂ ਰਾਜਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਬਦ-ਇੰਤਜ਼ਾਮੀ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਨੇ, ਮੇਰਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਲਈ ਝੂਰਦਾ ਮਨ ਖੱਟਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਚੜ੍ਹਦੇ ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੀ ਗਰਮੀ-ਖੁਸ਼ਕੀ ਨਾਲ ਸੁੱਕ-ਭੁਰੜ ਜਿਹੇ ਹੱਥ ਪੈਰ ਅਤੇ ਬਾਹਵਾਂ ਦੇਖ ਕੇ ਮੈਨੂੰ 'ਅਮਰੀਕਨ ਲੋਸ਼ਨ' ਯਾਦ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਦੇ ਸਾਫ-ਸੁਥਰੇ ਮੌਸਮ ਦੀ ਖਿੱਚ ਪੈਣ ਲੱਗੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਉਤਲੀ ਇਹ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਚੇਤੇ ਕਰਨ ਵਾਲੀ 'ਮੇਰੀ ਨਸੀਬੋ' ਮੈਥੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ, ਫੋਨ 'ਤੇ ਫੋਨ ਖੜਕਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਹਨੂੰ ਵੀ ਮੈਂ 'ਆਪਣੇ ਘਰ' ਬੈਠਾ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਹੁਣ....ਤੇ ਆਖਰ ਅੱਠ ਅਪ੍ਰੈਲ ਆ ਹੀ ਗਿਆ, ਮੈਂ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਮੁੜ ਉਡਾਰੀ ਮਾਰ ਲਈ। ਇਸ ਤਹਿਰੀਰ ਦਾ ਮਜ਼ਮੂਨ 'ਮੁੜ ਵਤਨੀ ਮੈਂ ਆਇਆ ਹੂ' ਪੜ੍ਹਕੇ, ਸ਼ਾਇਦ ਪਾਠਕ-ਜਨ ਦੁਬਿਧਾ ਵਿਚ ਪੈ ਜਾਣਗੇ ਕਿ ਮੁੜ ਵਤਨੀ ਆਉਣ ਦਾ ਮੇਰਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਜਾਣ ਤੋਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਮੁੜ ਆਉਣ ਤੋਂ? ਇਸ ਦੁਬਿਧਾ ਦਾ ਨਿਤਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਲਉ ਮੇਰੀ ਪਿੰਡੋਂ ਤੁਰਨ ਦੀ ਝਾਕੀ ਤੱਕ ਲਵੋ-

'ਵੱਡੇ ਤੜਕੇ ਤਿੰਨ ਵਜੇ ਉੱਠਿਆ-ਖੁਲ੍ਹੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਘੁੰਮਦਿਆਂ ਨਿੰਮ ਦੀ ਦਾਤਣ ਕੀਤੀ-ਗੁਸਲਖਾਨੇ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਬਮਰਸੀਬਲ ਮੋਟਰ ਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹੌਦ ਵਿਚ ਇਸ਼ਨਾਨ-ਪਾਨ ਕੀਤਾ, ਖੜਾਕਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਲਾਗਲੇ ਦਰਖਤਾਂ ਦੇ ਝੁੰਢ ਵਿਚੋਂ ਪੰਛੀਆਂ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਆਉਣ ਲੱਗੀਆਂ। 'ਘੈਂਕੋ ਘੈਂਕੋ' ਕਰਦਾ ਇਕ ਮੋਰ ਵਿੱਥ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੀ ਇਕ ਖੜ-ਸੁੱਕ ਟਾਹਲੀ 'ਤੇ ਜਾ ਬੈਠਿਆ- 'ਹਉ ਬਲਿਹਾਰੀ ਤਿੰਨਾਂ ਪੰਖੀਆਂ'-ਮੇਰੇ ਨਾਲੋਂ ਇਹ ਮੋਰ ਸੌ ਗੁਣਾ ਅਨੰਦ ਵਿਚ ਹੈ, ਆਲ੍ਹਣੇ 'ਚੋਂ ਉਡਾਰੀ ਮਾਰ ਕੇ ਲਾਗੇ ਹੀ ਜਾ ਬੈਠਿਆ, ਪਰ ਮੈਂ ਅੱਜ ਲੰਬੀ ਉਡਾਰੀ ਮਾਰਨੀ ਹੈ। ਨਦੀ ਨਾਵ ਸੰਜੋਗੀਂ ਮੇਲੇ! ਦਰਿਆ ਵਲੋਂ ਤੜਕੇ ਵਾਲੀ ਠੰਢੀ ਪੌਣ ਰੁਮਕ ਰਹੀ ਹੈ। ਤਿਆਰ-ਬਿਆਰ ਹੋ ਕੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਚੁਬਾਰੇ ਜਾ ਚੜ੍ਹਿਆ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਦੂਜੇ ਖੂੰਜੇ ਕੁੱਤੇ ਭੌਂਕ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਕਾਸ਼ ਵਿਚ ਚਮਕਦੇ ਤਾਰਿਆਂ ਦੀ ਖਿੱਤੀ ਲਹਿੰਦੇ ਦੀ ਗੁੱਠ ਜਾ ਪਹੁੰਚੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਦੇ ਰਹੇ ਗੁਆਂਢ ਦੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਵਲ ਨਜ਼ਰ ਦੁੜਾਈ, ਸਾਰਾ....ਪਿੰਡ ਸੌਂ ਰਿਹਾ ਹੈ! ਪੌੜੀਆਂ ਉਤਰਦਿਆਂ ਅੱਖਾਂ ਛਲਕ ਪਈਆਂ-ਅੰਦਰ ਜਾ ਕੇ ਗੁਰੂ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਸਰੂਪ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ- 'ਦਾਤਾ! ਇਸ ਘਰ ਦੇ ਕਿਵਾੜ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਰਹਿਣ-ਲੋਹ-ਲੰਗਰ ਤਪਦੇ ਰੱਖੀਂ-ਚਿਰਾਗ ਬਲਦੇ ਰਹਿਣ।' ਭਾਈਆ ਜੀ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਅੱਗੇ, ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ ਖੜ੍ਹਾ ਰਿਹਾ। ਦੋਵੇਂ ਪਾਲਤੂ ਕੁੱਤੇ ਵੀ ਗੇਟ ਮੋਹਰੇ ਜਾ ਕੇ ਲੰਬੀਆਂ ਲੱਤਾਂ 'ਚ ਬੂਥੀਆਂ ਸੁੱਟੀ ਮੇਰੇ ਵਲ ਦੇਖਣ ਲੱਗੇ। ਬੇਟਿਆਂ ਅਤੇ ਨੂੰਹ ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਵੀ ਰੋਂਦਿਆਂ ਦੇਖ ਕੇ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਫਿਰ ਭਰ ਆਇਆ।

ਗੱਡੀ 'ਚ ਬੈਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਵੇਂ ਜਾ ਕੇ ਨਲਕਾ ਗੇੜ ਲਿਆ-ਪਾਣੀ ਦਾ ਘੁੱਟ ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੁਹਾਇਆ। ਇਸੇ ਨਲਕੇ ਹੇਠ, ਮੇਰੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਾਣ ਲੱਗਿਆਂ, ਮੇਰੀ ਭੂਆ ਨੇ ਨਹਾਉਣ ਵੇਲੇ ਕਿਹਾ ਸੀ- 'ਆਪਣੇ ਬਾਬਲ ਦੇ ਵਿਹੜੇ 'ਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਨਲਕੇ 'ਤੇ ਜਾਂਦੀ ਵਾਰ ਦਾ ਨਹਾ ਲਵਾਂ!' ਇਹ ਗੱਲ ਚੇਤੇ ਕਰਕੇ ਮੇਰਾ ਰੋਣ ਨਿਕਲ ਗਿਆ। ਅੱਖਾਂ ਪੂੰਝਦਿਆਂ ਗੱਡੀ ਵਿਚ ਬਹਿਣ ਵੇਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਫ਼ਤਹਿ ਬੁਲਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ-ਬੱਸ ਹੱਥ ਹੀ ਜੁੜੇ ਰਹਿ ਗਏ-ਗਲੇ 'ਚੋਂ ਕੋਈ ਸ਼ਬਦ ਨਾ ਨਿਕਲ ਸਕਿਆ!

ਨਾ ਜਾਨੇ ਕੌਨ ਸੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀਆਂ
ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਲਾਈਂ ਥੀਂ।
ਵੋਹ ਜਬ ਤੱਕ ਜਿੰਦਾ ਰਹਾ,
ਘਰ ਯਾਦ ਕਰਤਾ ਥਾਂ।

ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਆਮਦ

ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ

*ਫਿਰ ਆਈ ਹੈ ਕਵਿਤਾ
ਮੇਰੇ ਕੋਲ
ਆਖਦੀ ਹੈ,
''ਲਿਖ ਲੈ ਮੈਨੂੰ
ਛੇਤੀ-ਛੇਤੀ
ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕਿਰ ਜਾਵਾਂਗੀ ਮੈਂ
ਤੇਰੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚੋਂ ਰੇਤਾ ਵਾਂਗੂੰ''*

*ਪੁੱਛਿਆ,
''ਕਿੱਥੋਂ ਕਿੱਥੋਂ ਘੁੰਮ-ਘੁੰਮਾ ਕੇ
ਆਈ ਏਂ ਐਤਕੀਂ''*

*ਆਖਣ ਲੱਗੀ
''ਕੀ ਪੁੱਛਦਾ ਏਂ?
ਵੇਖ ਮੇਰੇ ਬਸਤਰਾਂ ਨੂੰ
ਲਹੂ-ਭਿੱਜੇ
ਪੈਰ ਮੇਰੇ
ਬੇਗੁਨਾਹਾਂ ਦੀ ਰੱਤ ਵਿਚ ਲਿੱਬੜੇ''*

*''ਵੀਰ ਮੇਰੇ
ਕੀ ਕਹਾਂ
ਤੇਰੇ ਤੋਂ ਕਾਹਦਾ ਲੁਕਾ।
ਬਸਰੇ ਤੇ ਬਗਦਾਦ ਹੋ ਕੇ ਆਈ ਐਤਕੀਂ
ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਦੀ ਪੈੜ ਨੱਪਦੀ
''ਏਤੀ ਮਾਰ ਪਈ ਕੁਰਲਾਣੈ''
ਦੀ ਪੰਗਤੀ ਗੁਣਗੁਣਾਉਂਦੀ*

*ਗਲੀਆਂ ਵਿਚ ਭਟਕਦੀਆਂ
ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ
ਯਤੀਮਾਂ ਨੂੰ ਵਰਚਾਉਂਦੀ
ਕਿਸੇ ਦੀ ਲੱਤ ਕੱਟੀ
ਕਿਸੇ ਦੀ ਬਾਂਹ ਲੁੰਝੀ
''ਮੈਂ ਆਈ ਹਾਂ
ਥਾਂ ਥਾਂ ਪੱਛੇ
ਤੇ ਵਲੂੰਦਰੇ
ਇਰਾਕ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਨੂੰ ਵੇਖ
ਚਿਹਰਾ ਜੋ ਮਾਰੂਥਲਾ ਹੀ ਜਾਪਦਾ ਸੀ,
ਜਿੱਥੇ ਕੱਲ੍ਹ ਦੀ ਨਹੀਂ
ਅੱਜ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਸੀ।''*

*ਮੈਂ ਆਖਿਆ
''ਬੈਠ ਘੜੀ ਪਲ
ਆਪਾਂ ਕਾਫੀ ਪੀਂਦੇ ਹਾਂ''
ਆਖਣ ਲੱਗੀ,
''ਨਹੀਂ ਕਦੇ ਫੇਰ ਸਹੀ
ਮੈਂ ਅਜੇ ਕਾਬਲ ਤੇ ਕੰਧਾਰ ਵੀ ਜਾਣਾ ਹੈ''
ਜਿੱਥੇ ਦਨਦਨਾਉਂਦੀ ਫਿਰਦੀ ਹੈ ਮੌਤ
ਗਲੀ-ਗਲੀ, ਘਰੋ-ਘਰੀ
ਭੁੱਖੇ ਬਘਿਆੜਾਂ ਦੇ ਵਾਂਗ''*

*ਖਜੂਰਾਂ ਤੇ ਅੰਗੂਰਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ
ਜਿੱਥੇ ਅੰਬਰ ਤੋਂ
ਮੌਤ ਦੀ ਬਾਰਿਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ
ਜਾਂ ਫਿਰ ਰਾਕਟਾਂ ਦੀ
ਵੇਖ ਆਵਾਂ
ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਨਾਲ
ਕਾਤਲਾਂ ਦੇ ਕਾਲੇ ਕਾਰਨਾਮੇ
ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਅੱਖਰਾਂ ਦੇ ਨੂਰ ਨੂੰ
ਤਰਸ ਗਈਆਂ ਨੇ ਕੰਜਕਾਂ-ਕੁਆਰੀਆਂ
ਵੇਖ ਆਵਾਂ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ
ਜੋ ਆਮ ਅੱਖ ਨੂੰ ਦਿੱਸਦਾ ਨਹੀਂ
ਵਕਤ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ
ਫਲਸਤੀਨ ਵੀ ਜਾਵਾਂਗੀ
ਮਹਿਮੂਦ ਦਰਵੇਸ਼ ਦੇ
ਮਜ਼ਾਰ ਉੱਤੇ ਸਿਜਦੇ ਲਈ।*

*ਏਨਾ ਆਖ ਉਹ ਪਰਤ ਗਈ ਵਾਪਸ
ਤੇ ਮੇਰੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਫੜੇ ਵਰਕੇ
ਤਰਸਦੇ ਹੀ ਰਹਿ ਗਏ ਉਸਦੀ ਆਮਦ ਨੂੰ।*

ਗੁਰਦਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਸੈਨਹੋਜ਼ੇ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਦੀ ਨਵੀਂ ਬਣ ਰਹੀ ਇਮਾਰਤ ਲਈ ਮਾਇਕ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦਾਨੀਆਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸੱਜਣਾਂ ਦਾ ਲੰਘੇ ਐਤਵਾਰ ਮਾਣ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਤਸਵੀਰਾਂ

ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਬਣ ਰਹੀ ਇਮਾਰਤ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ

ਬੀਬੀਆਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਨਵੀਂ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ

ਸੀਨੀਅਰ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਬਖਸ਼ੀਸ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਲਸੀ, ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਲੰਬੜਦਾਰ ਚੂਹੜ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ, ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਮਹੇੜੂ, ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ, ਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਕਾਲਾ) ਅਤੇ ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨਵੀਂ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ 'ਚ 20ਵੇਂ ਵਿਸਾਖੀ ਮੇਲੇ 'ਤੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਭਰਵਾਂ ਇਕੱਠ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ: ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਵਲੋਂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ 20ਵਾਂ 'ਵਿਸਾਖੀ ਮੇਲਾ' ਯਾਦਗਾਰੀ ਹੋ ਨਿਬੜਿਆ। 18 ਅਪਰੈਲ ਨੂੰ ਐਸ.ਈ.ਐਸ. ਹਾਲ ਐਲਕ ਗਰੋਵ ਵਿਚ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਇਸ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਮੇਲੇ ਦੌਰਾਨ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਠਾਠਾਂ ਮਾਰਦਾ ਇਕੱਠ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਭਰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸੱਚਮੁੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਸਜੀਵ ਕਰਦੇ ਲੋਕ ਨਾਚਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਆਪਣੇ ਵਿਰਸੇ ਉੱਤੇ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਸੁਸਾਇਟੀ ਵਲੋਂ ਪਿਛਲੇ ਵੀਹਾਂ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਇਹ ਮੇਲਾ ਨਿਰੋਲ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਤੇ ਸਿਰਫ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਹੀ ਰੰਗ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਰੰਗਾਂ ਨਾਲ ਲਬਰੇਜ਼ ਦੂਰ ਨੇੜੇ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਤੋਂ ਆਈਆਂ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ 19 ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਰੰਗ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਕਿ ਦਰਸ਼ਕ ਅਸ਼ ਅਸ਼ ਕਰ ਉਠੇ।

ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੀ ਰਵਾਇਤ ਅਨੁਸਾਰ 20ਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਮੌਕੇ 20 ਗੁਬਾਰੇ ਹਵਾ ਵਿਚ ਛੱਡ ਕੇ ਰਸਮੀ ਉਦਘਾਟਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਟੇਜ ਸਕੱਤਰ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਦ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਭਾਵਪੂਰਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸਮਾਗਮਾਂ ਨੂੰ ਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਉੱਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦਿਆਂ ਪ੍ਰੋ. ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ। ਪ੍ਰੋ. ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇੱਕ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਗੀਤਾ ਗਾ ਕੇ ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ। ਉਪਰੰਤ ਮਨਟੀਕਾ ਤੋਂ ਪਵਿੱਤਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਈ ਭੰਗੜਾ ਟੀਮ ਨੇ ਸਟੇਜ ਨੂੰ ਚਾਰ ਚੰਨ ਲਾਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਤੋਂ ਆਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਗਿੱਧਾ ਤੇ ਭੰਗੜਾ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਬੱਲੇ ਬੱਲੇ ਕਰਵਾਈ। ਭਾਵੇਂ ਸਾਰੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਪੂਰੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰਕੇ ਤੇ ਵਧੀਆ ਪੁਸ਼ਾਕਾਂ ਵਿਚ ਸੱਜ ਧੱਜ ਕੇ ਆਈਆਂ ਸਨ ਪਰ ਬੇ-ਏਰੀਏ ਤੋਂ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਦੀ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਈ ਦੋ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਡਾਂਸ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ 'ਫੁੱਲ ਗੁਲਾਬ ਦਾ', ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਦੇ ਜੈਕੀ ਥਿੰਦ ਦੀ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਈ ਟੀਮ 'ਐਸਪਾਇਰ ਜਨੀਅਰ', ਭੰਗੜਾ ਟੀਮ ਡੇਵਿਸ ਦੀ ਡਾਇਨੈਸਟੀ (ਡੇਵਿਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ), ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਟੀਮ 'ਕੈਪੀਟਲ ਭੰਗੜਾ' ਤੇ ਪਰਦੀਪ ਕੌਰ ਧੂਨੀ ਦੀ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਈ ਬੱਚੀਆਂ ਦੀ ਗਿੱਧਾ ਟੀਮ 'ਗਿੱਧਾ ਪੰਜਾਬਣਾਂ ਦਾ' ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਤਾਂ ਇੰਨੇ ਕਮਾਲ ਦੀ ਸੀ ਕਿ ਦਰਸ਼ਕ ਅਸ਼ ਅਸ਼ ਕਰ ਉਠੇ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭੰਗੜਾ ਗਿੱਧਾ ਟੀਮਾਂ ਵਿਚ "ਬੁਆਏਜ਼ ਰੀਮਿਕਸ ਭੰਗੜਾ", ਸਿਮੀ ਗਰੇਵਾਲ ਦੀ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਈ ਟੀਮ 'ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸ਼ਾਨ', ਜ਼ੋਰਾਵਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਸਵਿੰਦਰ ਕਲੇਰ ਦੀ ਟੀਮ 'ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਵਾਜ਼', ਗਰੁੱਪ 'ਪੱਬ ਦੀ ਸ਼ਾਨ', ਵਰਿੰਦਰ ਫਰਵਾਲਾ ਦੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਟੀਮ 'ਵਿਰਸਾ ਪੰਜਾਬ ਦਾ', ਟਰਲੱਕ ਤੋਂ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਈ ਟੀਮ 'ਰੰਗਲਾ ਪੰਜਾਬ', ਸਿਮੀ ਗਰੇਵਾਲ ਤੇ ਮੋਨਾ ਖੇੜਾ ਦੀ ਟੀਮ 'ਜਵਾਨੀ', ਗਰੁੱਪ 'ਭੰਗੜਾ ਪੰਜਾਬਣਾਂ ਦਾ', ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਦੀ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਈ ਟੀਮ 'ਮਾਣ ਦੁਆਬੇ ਦਾ', ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਦੀ ਟੀਮ 'ਅਜੈ ਭੰਗੜਾ ਅਕੈਡਮੀ' ਕੁੜੀਆਂ ਦਾ ਡਾਂਸ ਗਰੁੱਪ 'ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਾਨ' ਅਤੇ ਅਜੈ ਭੰਗੜਾ ਗਰੁੱਪ ਦੀ ਗਿੱਧਾ ਟੀਮ 'ਬੇ-ਏਰੀਏ ਦਾ ਗਿੱਧਾ" ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਗੀਤ-ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਚੱਲੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਗਾਇਕ ਰਾਜ ਸਿੰਘ, ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਜੱਗੀ, ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਤੋਂ ਆਏ ਗਾਇਕ ਮਿੱਕੀ ਸਰਾਂ ਨੇ ਗੀਤ ਗਾ ਕੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਤੋਂ ਵਾਹ ਵਾਹ ਖੱਟੀ। ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਅਤੇ ਉੱਘੇ ਗਾਇਕ ਰਛਪਾਲ ਫਰਵਾਲਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੁਰਾਣੀ ਟੇਪ ਵਿਚੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਬੋਲੀਆਂ 'ਨੱਕ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਪੱਟ ਲਈ ਪਾ ਕੇ ਲੌਂਗ ਬਿਗਾਨਾ" ਗਾ ਕੇ ਚੰਗਾ ਰੰਗ ਬੰਨ੍ਹਿਆ।

ਬਤੌਰ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਕਾਉਂਟੀ ਦੇ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਮਿਸਟਰ ਜਿਮੀਂ ਯੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣਦਿਆਂ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਾਖੀ ਦੀ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ। ਮਿਸਟਰ ਜਿਮੀਂ ਯੀ ਨੇ ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਕਾਉਂਟੀ ਵਲੋਂ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਇਕ ਸਨਮਾਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਸਨਮਾਨ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵਲੋਂ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਰੂਹੇ-ਰਵਾਂ ਸ. ਰਛਪਾਲ ਸਿੰਘ ਫਰਵਾਲਾ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਪਤਨੀ ਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਫਰਵਾਲਾ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਿਆ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਆਏ ਹੋਏ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਖੜੇ ਹੋ ਕੇ ਫਰਵਾਲਾ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਮਾਣ ਬਖਸ਼ਿਆ। ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੇਲਾ ਸ . ਫਰਵਾਲਾ ਦੀ ਯੋਗ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਹਰ ਸਾਲ ਬੜੇ ਸਾਦੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਣ ਵਾਲੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦਰਸ਼ਕ ਇਕ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ। ਸਨਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ. ਰਛਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਨਮਾਨ ਸਿਰਫ ਮੇਰਾ ਨਹੀਂ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦਾ ਤੇ ਸਾਰੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਸਟੇਟ ਐਵਾਰਡ ਵੀ ਮਿਲ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

ਇਸ ਮੌਕੇ 20ਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ 'ਤੇ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਲੋਗੋ ਵਾਲੀਆਂ ਸੈਂਕੜੇ ਟੀ-ਸ਼ਰਟਾਂ ਵੀ ਵੰਡੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਸੁਸਾਇਟੀ ਵਲੋਂ ਇਸੇ ਸਾਲ ਜਨਵਰੀ ਵਿਚ ਕੈਲੰਡਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਰੇ ਰਿਕਾਰਡ ਮਾਤ ਪਾ ਦਿੱਤੇ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਕੰਧਾਂ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹ ਕੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਿਆ। ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੇਲੇ ਵਜੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਇਸ ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਬੱਚੇ, ਬਜ਼ੁਰਗ, ਬੀਬੀਆਂ, ਭੈਣਾਂ ਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦੇਖਿਆਂ ਹੀ ਬਣਦਾ ਸੀ। ਸਾਰੀਆਂ ਸਹਿਯੋਗੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਤੇ ਸਪਾਂਸਰ ਹੁੰਮ ਹੁੰਮਾ ਕੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਸਪਾਸਰਾਂ ਤੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਵੰਡੇ। ਹਰ ਸਾਲ ਵਾਂਗ ਇਸ ਸਾਲ ਵੀ ਅਹਿਮ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਅਤੇ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਨਮਾਨ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਤੋਂ ਸ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਸ਼ਾਇਰ ਕਮਲ ਬੰਗਾ, ਇੰਡਸ ਵੈਲੀ ਅਮੈਰੀਕਨ ਚੈਂਬਰ ਆਫ ਕਾਮਰਸ ਲਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿਵੀਆ ਅਤੇ ਮਿਸਿਜ਼ ਪ੍ਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਇੰਡੋ-ਅਮੈਰੀਕਨ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸ. ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ ਨੂੰ ਪਲੇਕਾਂ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਵੀਡੀਉ ਅਤੇ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫੀ ਐਮ.ਐਸ. ਚਾਹਲ ਵਲੋਂ ਮੁਫਤ ਬਣਵਾਈ ਗਈ।

ਪੰਜ ਘੰਟੇ ਚੱਲੇ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਦਾ ਸਟੇਜ ਸੰਚਾਲਨ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਦ ਨੇ ਬਾਖੂਬੀ ਨਿਭਾਇਆ। ਸ਼ਾਦ ਨੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਅਤੇ ਚੁਟਕਲਿਆਂ ਨਾਲ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ਗਵਾਰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਿਆ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਕਾਮਯਾਬ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਲਈ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰਾਂ ਸ੍ਰੀ ਰਜਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਪਰਹਾਰ, ਹਰਜਿੰਦਰ ਬਸਰਾ, ਤੀਰਥ ਸਹੋਤਾ, ਪਰਮਜੀਤ ਢਿੱਲੋਂ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਬਿੰਦਰਾ, ਅਜੈਬ ਕਾਹਲੋਂ, ਰਛਪਾਲ ਫਰਵਾਲਾ, ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਸਰਪੰਚ, ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਦੇਬੀ ਗਿੱਲ, ਸੁਖਰਾਜ ਸਿੰਘ, ਸੁਖਚੈਨ ਸਿੰਘ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਰਹਿਲ, ਕੁਲਦੀਪ ਬੈਂਸ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਪੂਨੀ, ਜਸਵੰਤ ਸ਼ਾਦ, ਐਸ.ਐਸ. ਚਾਹਲ, ਪਵਿੱਤਰ ਨਾਹਲ, ਸਤਵਿੰਦਰ ਰੰਗੀ, ਵਰਿੰਦਰ ਸੰਘੇੜਾ, ਕਮਲ ਬੰਗਾ, ਪ੍ਰਮਿੰਦਰ ਵਿਰਕ, ਜਸਚਰਨ ਗਿੱਲ, ਬਲਬੀਰ ਜੌਹਲ, ਕਮਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਅਵਤਾਰ ਡੋਡੇ ਨੇ ਪੂਰਨ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੱਤਾ। ਅੰਤ ਵਿਚ ਸ. ਰਛਪਾਲ ਸਿੰਘ ਫਰਵਾਲਾ ਨੇ ਸਾਰੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ, ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਤੇ ਸਪਾਂਸਰਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਸਟਾਕਟਨ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ

(ਸਫਾ ਇਕ ਦੀ ਬਾਕੀ)

(ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਥਾਨ) ਹੈ।

ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਆਰੰਭ ਸ਼ਬਦ ਗੁਰੂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਛੱਤਰ-ਛਾਇਆ ਹੇਠ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਹੋਇਆ। ਗੁਰੂ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਸਵਾਰੀ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਸਜਾਈ ਗਈ ਪਾਲਕੀ ਵਿਚ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਸੀ। ਪਾਲਕੀ ਵਾਲੇ ਇਸ ਫਲੋਟ ਉਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਰਾਗੀ ਸਿੰਘ ਇਲਾਹੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਕੀਰਤਨ ਦੀ ਬਰਖਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਤਾਬਿਆ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਦਰਬਾਰ ਸਹਿਬ, ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬੈਠੇ ਸਨ, ਜੋ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਮਾਂ ਗੁਰੂ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਤਾਬਿਆ ਰਹੇ। ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਵਿਚ ਨਾ ਸਿਰਫ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਹੀ ਦੂਰ ਨੇੜੇ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਸਗੋਂ ਹੋਰ ਸੂਬਿਆਂ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਜਿਹੇ ਮੁਲਕਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਸੰਗਤ ਪਹੁੰਚੀ।

ਗੁਰੂ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਸਵਾਰੀ ਵਾਲੇ ਫਲੋਟ ਦੇ ਪਿਛੇ ਸਿੱਖ ਯੂਥ ਆਫ ਅਮਰੀਕਾ, ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ), ਖਾਲਸਾ ਸਕੂਲ ਸਟਾਕਟਨ ਅਤੇ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਬਰਾਡਸ਼ਾਅ ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਦੇ ਫਲੋਟ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਵਿਚ ਹਾਜਰੀ ਭਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਸਾਊਥ ਗਰਾਂਟ ਸਟਰੀਟ ਉਤੇ ਸਥਿਤ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਚਲ ਕੇ ਫਿਫਥ ਸਟਰੀਟ ਸੈਨ ਜੌਕੁਇਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਟਰੀਟਾਂ ਤੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੋਇਆ ਵਾਪਸ ਗੁਰੂਘਰ ਪਹੁੰਚਿਆ। 80 ਡਿਗਰੀ ਤਾਪਮਾਨ ਵਿਚ ਗਰਮੀ ਕਾਫੀ ਸੀ ਪਰ ਗਰਮੀ ਤੋਂ ਨਿਜਾਤ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਠੰਡੇ ਪਾਣੀ, ਸ਼ਰਬਤ ਵਗੈਰਾ ਨਾਲ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਉਤਸ਼ਾਹ ਵੀ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਵਿਚ ਬੇ-ਹਿਸਾਬ ਸੀ। ਥਾਂ-ਥਾਂ ਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਮੁਖ ਧਾਰਾ ਦੇ ਲੋਕ ਵੀ ਇਸ ਸੇਵਾ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਇਨੀਆਂ ਦਸਤਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦੁਪੱਟਿਆਂ ਦੇ ਅਦਭੁਤ ਨਜ਼ਾਰੇ ਵੇਖ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਵੀ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ।

ਕੈਲੇਫ਼ੋਰਨੀਆ ਗਤਕਾ ਦਲ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਲਵਲਾ, ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਿੰਘ, ਸਨਮਿਤ ਸਿੰਘ, ਰਾਜ ਸਿੰਘ ਤੇ ਢੋਲ ਸੇਵਾਦਾਰ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਢੋਟੀਆਂ ਨੇ ਗਤਕੇ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਜੌਹਰ ਦਿਖਾਏ ਕਿ ਸੰਗਤਾਂ ਵੇਖ ਕੇ ਦੰਗ ਰਹਿ ਗਈਆਂ। ਅਖੰਡ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥਾ, ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ, ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ), ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਪੰਚ ਪ੍ਰਧਾਨੀ), ਖ਼ਾਲਿਸਤਾਨ ਅਫ਼ੇਅਰਜ਼ ਸੈਂਟਰ, ਸਿੱਖ ਯੂਥ ਆਫ਼ ਅਮਰੀਕਾ, ਅਮਰੀਕਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਗੁਰਮਤਿ ਚੇਤਨਾ ਲਹਿਰ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਵਖ ਵਖ ਗੁਰੂਘਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਵਿਚ ਹਾਜਰੀ ਭਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਵਿਚ ਹਾਜਰੀ ਭਰਨ ਆਏ ਸੱਤ ਫੁਟ ਅੱਠ ਇੰਚ ਦਾਹੜੇ ਵਾਲੇ ਸ. ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖਿੱਚ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਰਹੇ।

ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਦੇ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਆਲੋਅਰਖ, ਖ਼ਾਲਿਸਤਾਨ ਅਫ਼ੇਅਰਜ਼ ਸੈਂਟਰ ਦੇ ਸੰਚਾਲਕ ਡਾ: ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਜੌਹਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਫਰੀਮਾਂਟ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਖ਼ਾਲਸਾ,

(ਬਾਕੀ ਅਗਲੇ ਸਫੇ 'ਤੇ)

ਤਸਵੀਰਾਂ:ਲੌਂਗਮੈਨ ਸਟੂਡੀਓ, ਫੋਨ-916-256-8888

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਫੇਅਰਫੀਲਡ ਵਿਚ ਵਿਸਾਖੀ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀਆਂ ਰੌਣਕਾਂ

ਫੇਅਰਫੀਲਡ, ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ: ਇਥੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਿੱਖ ਟੈਂਪਲ ਵਿਖੇ ਵਿਸਾਖੀ ਦਿਹਾੜਾ ਅਤੇ ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਵਸ ਬੜੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਤਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਹੇਅਰ ਅਤੇ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਸਦਕਾ ਗੁਰੂਘਰ ਅੰਦਰ ਇਕ ਦਸਤਾਰ ਕੈਂਪ, ਮੈਡੀਕਲ ਕੈਂਪ ਅਤੇ ਖੂਨਦਾਨ ਕੈਂਪ ਵੀ ਲਾਇਆ ਗਿਆ।

ਸਵੇਰ ਸਮੇਂ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੇਵਾ ਉਪਰੰਤ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਸਲਾਮੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਦੇ ਭੋਗ ਉਪਰੰਤ ਸ਼ਬਦ ਕੀਰਤਨ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਰਾਗੀ ਢਾਡੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਅਤੇ ਗੁਰ ਸ਼ਬਦ ਵਿਆਖਿਆ ਰਾਹੀਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ।

ਗੁਰੂ ਘਰ ਅੰਦਰ ਪੰਜਾਬੀ ਅਮੈਰਿਕਨ ਕਲਚਰਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸਕੂਲ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦਾ ਮਾਣ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਪੈਲਿੰਗ-ਬੀ ਦਾ ਕਾਊਂਟੀ ਮੁਕਾਬਲਾ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲੀ ਰੂਪਕਿਰਨ ਕੌਰ ਮਿਨਹਾਸ ਦਾ ਵੀ ਉਚੇਚਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਗੁਰੂ ਘਰ ਅੰਦਰ ਦਸਤਾਰ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਲਾਏ ਗਏ ਇਕ ਦਸਤਾਰ ਕੈਂਪ ਵਿਚ ਦੋ ਸੌ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੱਗਾਂ ਬੰਨ੍ਹੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਪਗੜੀ ਬੰਨ੍ਹਣ ਦੀ ਟਰੇਨਿੰਗ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਟੌਰਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਇਕ ਮੈਡੀਕਲ ਕੈਂਪ ਲਾਇਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਗੋਰੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਦਸਤਾਰਾਂ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਮੁਆਇਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪੰਜਾਬੀ ਅਮੈਰਿਕਨ ਕਲਚਰਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਉਦਮ ਨਾਲ ਇਕ ਬਲੱਡ ਡੋਨੇਸ਼ਨ ਕੈਂਪ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ 80 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਖੂਨ ਦਾਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਵੋਟਾਂ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਦਿਹਾੜੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਭਾਂਤ ਸੁਭਾਂਤੇ ਪਕਵਾਨਾਂ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸਟਾਰ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਵਾਲੇਹੋ, ਬੰਬੇ ਪੈਲੇਸ ਫੇਅਰਫੀਲਡ, ਪੰਜਾਬੀ ਢਾਬਾ ਡਿਕਸਨ, ਨਿਊਯਾਰਕ ਪੀਜ਼ਾ ਫੇਅਰਫੀਲਡ ਅਤੇ ਮਾਈਕ ਮਾਊਂਨਟੇਨ ਪੀਜ਼ ਫੇਅਰਫੀਲਡ ਦੇ ਨਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਸੰਗਤਾਂ ਵਲੋਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਅੰਦਰ ਇਕ ਕੀਰਤਨ ਮਾਰਚ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਹੀ ਨਜ਼ਾਰੇ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਆਈਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ

ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਫਰੀਮਾਂਟ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬੈਣੀਵਾਲ, ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਦੇ ਖਜਾਨਚੀ ਭਾਈ ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੈਣੀਵਾਲ, ਅਮਰੀਕਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਡਾ: ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਹੋਠੀ, ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਰਾਣਾ, ਵਕੀਲ ਸ਼ੰਕਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ, ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਖ਼ਾਲਸਾ, ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸੁਖਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਿੰਪੀ, ਸਾਬਕਾ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਗੂ ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਮਾਣਾ ਵੀ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਵੇਰ ਸਮੇਂ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭੋਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀਵਾਨ ਸਜੇ ਜਿਸ ਵਿਚ ਭਾਈ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲਾਡੀ, ਭਾਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਠਾਨਕੋਟ ਦੇ ਜਥਿਆਂ ਨੇ ਸ਼ਬਦ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਭਾਈ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਣਖੀ ਦੇ ਢਾਡੀ ਜਥੇ ਨੇ ਬੀਰਰਸੀ ਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ। ਪੰਥ ਪ੍ਰਸਿਧ ਕਥਾਵਾਚਕ ਗਿਆਨੀ ਪਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਥਾ-ਵਿਆਖਿਆ ਰਾਹੀਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਮਤਿ ਗਿਆਨ ਦਿੱਤਾ। ਸ਼ਬਦ ਕੀਰਤਨ ਅਤੇ ਕਥਾ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਚਾਰ ਹਫਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਚਲ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਇਸ ਦੀਵਾਨ ਵਿਚ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਆਗੂ ਡਾ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਦੇ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਆਲੋਅਰਖ, ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਪੰਚ ਪ੍ਰਧਾਨੀ) ਦੇ ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਾਰਵੇ ਅਤੇ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਸੈਨ ਹੋਜੇ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਸਟੇਜ ਸਕੱਤਰ ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਹੋਠੀ ਨੇ ਪੰਥਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਕੁਝ ਅਮਰੀਕਨ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਕਾਂਗਰਸਮੈਨ ਤੇ ਸਟੇਟ ਸੈਨੇਟਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਣ ਸਤਿਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਟਾਕਟਨ ਦੀ ਮੇਅਰ ਬੀਬੀ ਐਨ ਜੌਹਨਸਨ ਅਤੇ ਕੌਂਸਲ ਜਨਰਲ ਸੁਖ ਧਾਲੀਵਾਲ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਆਈਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਭਾਂਤ-ਸੁਭਾਂਤੇ ਪਕਵਾਨਾਂ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਗੁਰੂ ਦਿੱਤਾ ਉਤਸ਼ਾਹ ਵੀ ਵੇਖਣਯੋਗ ਸੀ। ਕਿਧਰੇ ਸੰਸਾਰ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਵਾਲਿਆਂ ਵਲੋਂ ਪੂਰੀਆਂ-ਛੋਲਿਆਂ ਦਾ ਲੰਗਰ ਸੀ, ਲੱਛਰ ਭਰਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਗੰਨੇ ਦੇ ਰਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਵੈਨਕੋ ਟਰੱਕ ਸਟਾਪ ਤੋਂ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਬੋਪਾਰਾਏ ਛੋਲੇ-ਭਠੂਰੇ ਵਰਤਾ ਰਹੇ ਸਨ, ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਨਿੱਜਰ ਚਾਹ-ਪੂਰੀਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਗੈਰੀ ਵਲੋਂ ਮਾਊਨਟੇਨ ਮਾਈਕ ਪੀਜ਼ੇ ਨਾਲ ਪੀਜ਼ਾ ਖਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਆਈਸਕਰੀਮ, ਦਹੀਂ ਦੀ ਲੱਸੀ, ਮੇਵੇ ਤੇ ਕੋਲਡ ਡਰਿੰਕ ਬੇਹਿਸਾਬ ਵਰਤ ਰਹੇ ਸਨ।

ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ

ਇਸ ਸਾਲ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਵਧੀਆ ਗੱਲ ਇਹ ਕੀਤੀ ਕਿ ਖਰੀਦੋ-ਫਰੋਖਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਟਾਲ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਅਹਾਤੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਲਗਵਾਏ ਜਦੋਂਕਿ ਗੁਰੂਘਰ ਦੀ ਹਦੂਦ ਅੰਦਰ ਸਿਰਫ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਸੇਵਾ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਟਾਲ ਹੀ ਲਗਣ ਦਿਤੇ ਗਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਟਾਲਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਤੇ ਸੀ.ਡੀ. ਦੇ ਸਟਾਲ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਗੁਰੂਘਰ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ-ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਨੇਸਰ, ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਨੇਕ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ, ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਖੇਲਾ, ਖਜਾਨਚੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਨੌਲਾ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਭਾਈ ਗੁਲਭਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭਿੰਦਾ, ਕੁਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਿੱਝਰ, ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਲਵਲਾ, ਭਾਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਉਪਲ, ਸੋਢੀ ਸਿੰਘ, ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਭੋਲਾ, ਸੁਖਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਨਟੀਕਾ ਨੇ ਇਸ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਨੂੰ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਵਿਚ ਅਣਥਕ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਈ। ਭਾਈ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੱਸਾ ਤੇ ਭਾਈ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਸਮੇਤ ਦਿਨ ਰਾਤ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਈ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਨੌਲਾ ਪਾਸੋਂ ਫੋਨ 209-456-3210 ਤੇ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਦਸਤਾਰ ਦਿਵਸ ਤੇ 450 ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦਸਤਾਰਾਂ ਬੰਨ੍ਹੀਆਂ

ਸਟਾਕਟਨ: ਸਟਾਕਟਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਇਸ ਸਾਲ ਦਸਤਾਰ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੈਂਪ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦਸਤਾਰ ਬੰਨਣ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ ਦਾ ਖ਼ਾਸ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨਚੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਨੌਲਾ ਦੇ ਉਪਰਾਲੇ ਨਾਲ ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ ਤੋਂ ਇਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਕੈਂਪ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਤਕਰੀਬਨ 450 ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦਸਤਾਰਾਂ ਬੰਨ੍ਹੀਆਂ ਗਈਆਂ ਤੇ ਬੰਨਣ ਦੇ ਢੰਗ ਤਰੀਕੇ ਵੀ ਦੱਸੇ ਗਏ। ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚ ਦਸਤਾਰ ਬੰਨਣ ਲਈ ਖ਼ਾਸ ਤਰਾਂ ਦੀ ਖਿੱਚ ਪਾਈ ਗਈ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਤਕਰੀਬਨ 1100 ਸੌ ਮੀਟਰ ਦੀਆਂ ਦਸਤਾਰਾਂ ਵੰਡੀਆਂ ਗਈਆਂ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ

ਸਰਦਾਰੀਆਂ ਯੂਥ ਕਲੱਬ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਦਸਤਾਰ ਸਿਖਲਾਈ ਡੀ.ਵੀ.ਡੀ. ਮੁਫ਼ਤ ਵੰਡੀ ਗਈ ਜਿਸਤੋਂ ਦਸਤਾਰ ਬੰਨਣ ਦੇ ਢੰਗ ਤਰੀਕੇ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਿੱਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਨੌਲਾ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਸੀ ਡੀ www.sardardarianyouthclub.com ਤੋਂ ਵੀ ਡਾਊਨਲੋਡ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਗੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭਿੰਦਾ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਨੇਸਰ, ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਦੋਵਾਲੀਆ, ਮਨਜੀਤ ਉਪੱਲ, ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਬਲਰਾਜ ਸਿੰਘ ਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਬੱਚੀਆਂ-ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ।

ਪਹਿਲੇ ਗੇੜ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਮੁਕੰਮਲ, ਹਿੰਸਾ ਦੌਰਾਨ 18 ਮਰੇ

ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 'ਚ 60-65 ਫ਼ੀਸਦੀ, ਅਸਾਮ 'ਚ 65 ਫ਼ੀਸਦੀ, ਮਿਜ਼ੋਰਮ, ਨਾਗਾਲੈਂਡ, ਮੇਘਾਲਿਆ ਤੇ ਅਰੁਣਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 'ਚ 70 ਫ਼ੀਸਦੀ ਦੇ ਕਰੀਬ ਵੋਟਿੰਗ ਹੋਈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਮਣੀਪੁਰ 'ਚ 40 ਤੋਂ 50 ਫ਼ੀਸਦੀ ਤੱਕ ਵੋਟਿੰਗ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਲੰਘੀ 16 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ 15ਵੀਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲੇ ਗੇੜ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਨਕਸਲੀ ਹਿੰਸਾ 'ਚ 18 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਈ ਥਾਈਂ ਬੂਥ ਲੁੱਟਣ ਤੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰੌਨਿਕ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਲੁੱਟ ਕੇ ਲਿਜਾਣ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈਆਂ ਹਨ। ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ ਪਹਿਲੇ ਗੇੜ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵੋਟਿੰਗ ਸਵੇਰੇ 7.00 ਵਜੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਸ਼ਾਮੀ 5.00 ਵਜੇ ਖ਼ਤਮ ਹੋਈ। ਜਿੱਥੇ ਕਈ ਸੂਬਿਆਂ 'ਚ ਇਹ ਵੋਟਿੰਗ ਅਮਨ-ਅਮਾਨ ਨਾਲ ਸਿਰੇ ਚੜ੍ਹ ਗਈ, ਉਥੇ ਨਕਸਲੀ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਸੂਬਿਆਂ 'ਚ ਹਿੰਸਾ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈਆਂ।

ਪਹਿਲੇ ਗੇੜ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ 124 ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਲਈ ਕੇਰਲ, ਅਰੁਣਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ, ਮੇਘਾਲਿਆ, ਮਿਜ਼ੋਰਮ, ਨਾਗਾਲੈਂਡ, ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ, ਅੰਡੇਮਾਨ- ਨਿਕੋਬਾਰ, ਲਕਸ਼ਦੀਪ, ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਅਸਾਮ, ਬਿਹਾਰ, ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਜੰਮੂ ਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ, ਮਣੀਪੁਰ, ਉੜੀਸਾ ਤੇ ਝਾਰਖੰਡ 'ਚ 10,000 ਦੇ ਕਰੀਬ ਚੋਣ ਕਰਮਚਾਰੀ ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਬਿਹਾਰ, ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ, ਉੜੀਸਾ, ਝਾਰਖੰਡ ਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਤੋਂ ਕਈ ਹਿੰਸਾ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈਆਂ।

ਕਈ ਥਾਈਂ ਤਾਂ ਬੰਦੂਕ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੋਟ ਨਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਧਮਕੀਆਂ ਵੀ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੌਰਾਨ ਚੋਣ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਵਾਨਾਂ ਸਮੇਤ 17 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।

ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਲੋਕ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਤੇ ਝਾਰਖੰਡ 'ਚ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਸਵੇਰੇ ਵੋਟਿੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਹੀ ਨਕਸਲੀਆਂ ਨੇ ਝਾਰਖੰਡ ਦੇ ਲਤੇਹਾਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ 'ਚ ਸੀਮਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਸਤੇ ਦੇ ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਰਹੀ ਬੱਸ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੌਰਾਨ 5 ਜਵਾਨਾਂ ਤੇ ਦੋ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਕਸਲੀਆਂ ਨੇ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ 'ਚ ਚੋਣ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਲਿਜਾ ਰਹੀ ਬੱਸ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ 5 ਚੋਣ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਰਾਏਪੁਰ ਤੋਂ ਕਰੀਬ 350 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਦੰਤੇਵਾੜਾ ਤੇ ਨਰਾਇਣਪੁਰਾ 'ਚ ਵੋਟਿੰਗ ਕੇਂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਵੀ ਲਗਾਈ।

ਭਾਵੇਂ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਵਲੋਂ ਪਹਿਲੇ ਗੇੜ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਅੜਿੱਕੇ ਲਾਏ ਗਏ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਵੋਟਰਾਂ ਨੇ ਬੇਝਿਜਕ ਵੋਟਿੰਗ ਕਰਕੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਢਿੱਲੀ ਰਹੀ, ਪਰ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 'ਚ 60-65 ਫ਼ੀਸਦੀ, ਅਸਾਮ 'ਚ 65 ਫ਼ੀਸਦੀ, ਮਿਜ਼ੋਰਮ, ਨਾਗਾਲੈਂਡ, ਮੇਘਾਲਿਆ ਤੇ ਅਰੁਣਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 'ਚ 70 ਫ਼ੀਸਦੀ ਦੇ ਕਰੀਬ ਵੋਟਿੰਗ ਹੋਈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਮਣੀਪੁਰ 'ਚ 40 ਤੋਂ 50 ਫ਼ੀਸਦੀ ਤੱਕ ਵੋਟਿੰਗ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਹਿੰਸਾ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ, ਝਾਰਖੰਡ ਤੇ ਬਿਹਾਰ 'ਚ ਵੀ 50 ਫ਼ੀਸਦੀ ਵੋਟਿੰਗ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਮਾਹੌਲ ਕੇਰਲ 'ਚ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਇਸ ਸੂਬੇ ਅੰਦਰ 60 ਫ਼ੀਸਦੀ ਦੇ ਕਰੀਬ ਵੋਟਿੰਗ ਹੋਈ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਵੋਟਿੰਗ ਏਰਨਾਕੁਲਮ 'ਚ 67.5 ਫ਼ੀਸਦੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਪਹਿਲੇ ਗੇੜ ਵਿਚ 16 ਫੀਸਦੀ ਦਾਗੀ : ਲੰਘੀ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 124 ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਵੋਟਾਂ ਪੈਈਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਲਗਭਗ ਇਕ ਤਿਹਾਈ ਹਲਕਿਆਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵਧ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਖਿਲਾਫ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕੇਸ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਫਾਰ ਡੈਮੋਕਰੈਟਿਕ ਰਾਈਟਸ (ਏ.ਡੀ.ਆਰ.) ਦੀ ਇਕ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ 38 ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚੋਂ 17 ਬਿਹਾਰ ਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਬਿਹਾਰ ਵਿਚ 200 ਵਿਚੋਂ 51 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਹੈ ਅਤੇ 10 ਹਲਕੇ ਅਜਿਹੇ ਹਨ, ਜਿਥੇ ਅਪਰਾਧੀ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੇ ਤਿੰਨ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵਧ ਉਮੀਦਵਾਰ ਆਹਮੋ-ਸਾਹਮਣੇ ਹੋਣਗੇ। ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਗੁਆਂਢੀ ਸੂਬੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਪਹਿਲੇ ਗੇੜ ਦੇ ਮਤਦਾਨ ਲਈ ਸੱਤ ਹਲਕੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਦਬਦਬਾ ਹੈ।

ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਜਹਾਨਾਬਾਦ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਅੱਠ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਖਿਲਾਫ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕੇਸ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਚੰਦੌਲੀ ਅਤੇ ਚੰਦਰਪੁਰ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੇ ਸੱਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਨ। ਏ.ਡੀ.ਆਰ. ਨੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਕਾਗਜ਼ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਦਿੱਤੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਇਸ ਮੁਤਾਬਕ ਪਹਿਲੇ ਗੇੜ ਦੇ ਮਤਦਾਨ ਤਹਿਤ ਲਗਭਗ 16 ਫੀਸਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਖਿਲਾਫ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕੇਸ ਚੱਲਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਗੇੜ ਤਹਿਤ ਗਿਆਰਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ 1440 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ 222 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਖਿਲਾਫ ਗੰਭੀਰ ਕੇਸ ਦਰਜ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ 21 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਖਿਲਾਫ ਕਤਲ, 38 ਖਿਲਾਫ ਕਤਲ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਅਤੇ 14 ਖਿਲਾਫ ਅਗਵਾ ਦੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਹਨ।

ਕਾਂਗਰਸ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੇ 24, ਭਾਜਪਾ ਨੇ 23, ਬਸਪਾ ਤੇ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ 17 ਅਤੇ 10 ਉਮੀਦਵਾਰ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਉਤਾਰੇ ਹਨ। ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ.-ਐਮ.ਐਲ. (ਲਿਬਰੇਸ਼ਨ) ਦੇ 13 ਵਿਚੋਂ ਅੱਠ, ਜਨਤਾ ਦਲ (ਯੂ) ਦੇ 12 ਵਿਚੋਂ ਸੱਤ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਨਤਾ ਦੇ 16 ਵਿਚੋਂ ਸੱਤ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਖਿਲਾਫ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕੇਸ ਹਨ।

ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ 268 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ 46 ਅਤੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ 314 ਵਿਚੋਂ 34 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਖਿਲਾਫ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਹਨ। ਨੈਸ਼ਨਲ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਵਾਚ ਅਤੇ ਏ.ਡੀ.ਆਰ.ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਅਨਿਲ ਭੈਰਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਖਿਲਾਫ ਸੰਗੀਨ ਕਿਸਮ ਦੇ 306 ਕੇਸ ਦਰਜ ਹਨ।

ਪਾਕਿ 'ਚ ਸਿੱਖਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ

ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ : ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਰਹੱਦੀ ਸੂਬੇ ਦੇ ਕਬਾਇਲੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਤਾਲਿਬਾਨ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਜੀਣਾ ਮੁਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਹਨ। ਨਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਜਾਣ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਜਾਇਦਾਦ।

ਤਾਜ਼ਾ ਸੂਚਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਕਰ ਲਏ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਭਾਰੀ ਜਜ਼ੀਆ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਮਕਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਨਾ ਕੀਤੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚੋਂ ਹਿਜ਼ਰਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਕਈ ਸਿੱਖ ਰਾਹਤ ਕੈਂਪਾਂ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਕਈ ਭਾਰਤ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਭਾਵੇਂ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਉਹ ਮੁੜ ਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਹੀਂ ਜਾਣਗੇ। ਭਾਰਤ ਪਹੁੰਚੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਦਰਦਨਾਕ ਦਾਸਤਾਨਾਂ ਸੁਣਾਈਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ 'ਤੇ ਜੋ ਬੀਤੀ ਹੈ, ਉਹ ਅਸੀਂ ਕਦੀ ਵੀ ਭੁਲਾ ਨਹੀਂ ਸਕਾਂਗੇ।

ਮਰਦਾਨਾ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦਾ ਹੱਲ ਆਯੁਰਵੈਦ ਦੇ ਸੰਗ

ਮਰਦਾਨਾ ਤਾਕਤ ਲਈ ਸਿਹਤ ਰੀਯੰਗ ਕੋਰਸ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹੀ ਤਿੱਲਾ (ਸੁਪਰ ਪਾਵਰ)

ਇਕ ਹਫਤਾ ਦਵਾਈ ਖਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਸੀਂ ਗ੍ਰਹਿਸਥ ਜੀਵਨ ਦਾ ਭਰਪੂਰ ਅਨੰਦ ਉਠਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੋਵੇ-ਗ਼ਲਤ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਸ਼ੂਗਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਵਧਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਕਾਰਨ।

ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ | ਮੋਟਾਪਾ ਘਟਾਓ | ਸਿਹਤ ਬਣਾਓ
ਵਾਲਾਂ ਦਾ ਝੜਨਾ | ਸ਼ੂਗਰ ਕੰਟਰੋਲ | ਇਸਤਰੀ ਰੋਗ

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਫਾਰਮੇਸੀ ਜਿੱਥੇ ਮਰਦਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਪਿਛਲੇ 50 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਨਸਾਂ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹੀ (ਸੁਪਰ ਪਾਵਰ) ਤੇਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਮਰਦਾਨਾ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਬੁਢਾਪੇ ਵਿਚ ਜਵਾਨੀ ਵਰਗੀ ਤਾਕਤ ਦੁਬਾਰਾ ਹਾਸਿਲ ਕਰੋ।

ਪੂਰਾ ਕੋਰਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਬਾਰਾ ਦਵਾਈ ਖਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ।

ਡਾ. ਨੰਦ ਕਿਸ਼ੋਰ ਓਬਰਾਏ
ਆਯੂਰਵੈਦਿਕ ਰਤਨ
ਰਜਿ. ਨੰ. 59/AY/PB.

ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਭੈੜੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਵਿਚ ਫਸ ਕੇ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਤਰਨਾਕ ਅਤੇ ਗੁਪਤ ਰੋਗਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਔਰਤ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਨਾ ਰਹਿਣਾ, ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ, ਮਸਾਨੇ ਦੀ ਗਰਮੀ, ਪਿਸ਼ਾਬ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਉਣਾ, ਖ਼ੂਨ ਨਾ ਬਣਨਾ, ਖਾਂਦਿਆਂ ਪੀਂਦਿਆਂ ਸੁੱਕਦੇ ਜਾਣਾ ਆਦਿ ਤਮਾਮ ਤਕਲੀਫਾਂ ਤੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਸਾਡੀ 50 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਅਜਮਾਈ ਹੋਈ ਦਵਾਈ ਅਤੇ ਸੁਪਰ ਪਾਵਰ ਤੇਲ ਦੇ ਕੋਰਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ। ਇਸ ਦੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਵਰਤਣ ਨਾਲ ਸੁਪਨਦੋਸ਼ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਰਦਾਨਾ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਵਾਈ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਗਏ ਗੁਜ਼ਰੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਜਵਾਨੀ ਦੀ ਝਲਕ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

Surajvanshi Pharmacy (R)
MANUFACTURE & EXPORTER OF HERBAL PRODUCTS
25, New Model Town, Jalandhar (Punjab) INDIA.
Contact : Dr. Shweat Oberoi E-mail : shweat077@yahoo.com
Mobile : 98155-33933 Fax : 0091-181-5062627

Thandi Insurance Brokerage

LIC#OBO9151

Truck Insurance Specialist:
Auto liability, physical damage, motor truck cargo, general liability and worker's comp.

Coverage for:
Long and local haul owner operators, dump trucks, sand/gravel, seasonal vegetable, delivery, catering and ice cream trucks. DUI, new/young drivers accepted.

Quick Filing:
Personal auto, medical and homeowners insurance. SR22, MCP-65, BMC91-X, Form-E, UIIA.

Business Policies:
Gas stations, repair shops, mini marts, stores, restaurants, and warehouses.

We proudly represent

RRG

ਅਸੀਂ ਤਕਰੀਬਨ ਡੇਢ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਾਂ

For a Free insurance Quote Please Call :
1-800-917-2639
3090 Independence drive Suite # 246 Livermore CA 94551

ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਿਦ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਲਾਲੂ ਵਲੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਵੀ ਰਗੜਾ

ਅਡਵਾਨੀ ਹਰਾਮ ਦਾ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਅਸਲ ਨਾਂ ਭਾਰਤ ਜਲਾਓ ਪਾਰਟੀ-ਲਾਲੂ

-ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਿਊਜ਼ ਸਰਵਿਸ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਿਦ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਨਤਾ ਦਲ ਦੇ ਆਗੂ ਲਾਲੂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਯਾਦਵ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਵੀ ਰਗੜਾ ਫੇਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਚਨਚੇਤ ਹੋਏ ਇਸ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬੌਂਦਲੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਅੱਕੀਂ ਪਲਾਹੀਂ ਹੱਥ ਮਾਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਧਰ ਲਗਦੇ ਹੱਥ ਲਾਲੂ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਨੂੰ 'ਹਰਾਮ ਦਾ' ਤੱਕ ਕਹਿਣ ਦੀ ਹਿਮਾਕਤ ਕੀਤੀ।

ਲਾਲੂ ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਨਤਾ ਦਲ ਦੇ ਮੁਖੀ ਲਾਲੂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਯਾਦਵ ਦੇ ਉਸ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਖਾਰਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਿਦ ਢਾਹੁਣ ਲਈ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਗਲਤੀ ਸਿਰਫ਼ ਇੰਨੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕਲਿਆਣ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਉਸ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਿਦ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਲਿਆਣ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮਸਜਿਦ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਕਾਂਗਰਸ 'ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿ ਕਲਿਆਣ ਸਿੰਘ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਆਪਣੇ ਵਾਅਦੇ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨਗੇ। ਜਦਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਵਾਅਦੇ ਦੀ ਲਾਜ਼ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ। ਡਾ. ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਿਦ ਢਾਹੁਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਇਹੋ ਗਲਤੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫਿਰਕੂਵਾਦ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਖੰਡਤਾ ਲਈ ਇਕ ਵੱਡਾ ਖ਼ਤਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ਼ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ

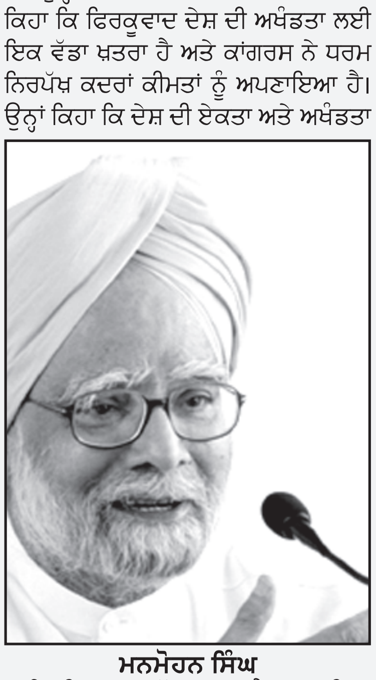

ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ

ਲਈ ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦ ਵੱਡਾ ਖ਼ਤਰਾ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਯਤਨਾਂ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਕਲਿਆਣ ਲਈ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਇਕ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦਾ ਗਠਨ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ 15 ਸੂਤਰੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਵਾਲੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਜਿਹੇ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਦਮਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਡਾ. ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਮਰਹੂਮ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਵਲੋਂ ਅਯੋਧਿਆ ਮੰਦਰ ਦੇ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਚੁੱਪ ਵੱਟ ਗਏ।

ਯਾਦ ਰਹੇ ਲੰਘੀ 18 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਦਰਭੰਗਾ ਵਿਚ ਲਾਲੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਯਾਦਵ ਨੇ ਦੋ ਸਨਸਨੀਖ਼ੇਜ਼ ਬਿਆਨ ਦਾਗ਼ੇ ਸਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਚੋਣ ਰੈਲੀ ਦੌਰਾਨ ਲਾਲੂ ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਿਦ ਢਾਹੁਣ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਾਂਗਰਸ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਨੂੰ 'ਹਰਾਮ ਦਾ' ਆਖਿਆ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੁਸ਼ੀਲ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦਾ ਸਾਂਢੂ ਦਸ ਕੇ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਭੜਕਾ ਦਿਤਾ।

ਬਿਹਾਰ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਨੂੰ ਨੇੜਿਉਂ ਵੇਖਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਪਹਿਲੇ ਦੌਰ ਵਿਚ 13 ਸੀਟਾਂ ਲਈ ਪਈਆਂ ਵੋਟਾਂ ਦੌਰਾਨ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਵੰਡੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਲਾਲੂ ਬੁਖਲਾ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਸਲਮਾਨ ਵੋਟਾਂ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਜੇ.ਡੀ. (ਯੂ.)-ਭਾਜਪਾ ਗਠਜੋੜ ਨੂੰ ਵੀ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਲਾਲੂ ਨੇ ਚੋਣ ਰੈਲੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਇਸ ਲਈ ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਿਦ ਨੂੰ ਢਾਹੇ ਜਾਣ ਲਈ ਜੁੰਮੇਵਾਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਤੋੜੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁਕਿਆ ਜਦ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਅਪਣੀ ਸਰਕਾਰ ਸੀ। ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਲਾਲੂ ਯਾਦਵ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਵਰੁਣ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ 'ਭਾਰਤ ਜਲਾਉ ਪਾਰਟੀ' ਕਰਾਰ ਦਿਤਾ ਸੀ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਮਨੂ ਸਿੰਘਵੀ ਨੇ ਲਾਲੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਯਾਦਵ ਵਲੋਂ ਲਾਏ ਇਸ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਨਿਰਾਧਾਰ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਰ.ਜੇ.ਡੀ. ਮੁਖੀ ਵਰਗੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਵਲੋਂ ਅਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਜਾਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੋਭਦਾ।

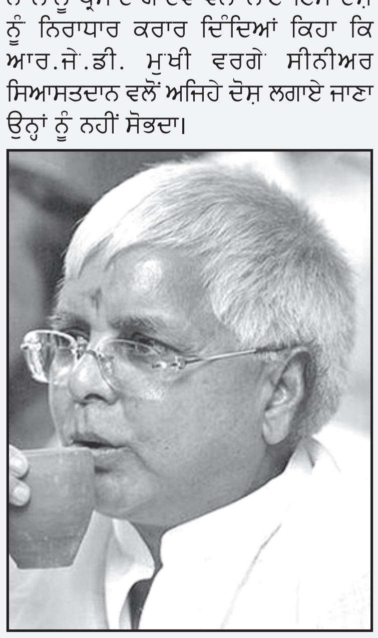

ਲਾਲੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਯਾਦਵ

ਸੀਨੀਅਰ ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ ਨੂੰ ਗਾਲ੍ਹ ਕੱਢੇ ਜਾਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਲਾਲੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਯਾਦਵ ਨੂੰ ਤੁਰਤ ਰੇਲ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਬਰਖ਼ਾਸਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਬਲਬੀਰ ਪੁੰਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲਾਲੂ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਪਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਲਾਲੂ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਵਿਰੁਧ ਅਜਿਹੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਰਤੀ ਹੋਵੇ। ਵਰੁਣ ਗਾਂਧੀ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤੈਸ਼ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਭੜਕਾਊ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇਣ ਵਾਲੇ 'ਤੇ ਰੋਡ ਰੋਲਰ ਚਲਾ ਦਿੰਦੇ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਲਾਲੂ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਰੋਡ ਰੋਲਰ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹਿ ਕੇ ਮਾਮਲੇ ਤੋਂ ਪੱਲਾ ਝਾੜਿਆ ਸੀ। ਬਲਬੀਰ ਪੁੰਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਮਹੂਰੀ ਢਾਂਚੇ ਵਿਚ ਭੱਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਰਤਣ ਵਾਲੇ ਲਈ ਕੋਈ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਰੇਲ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਹ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਿਦ ਢਾਹੇ ਜਾਣ ਲਈ ਜੁੰਮੇਵਾਰ ਕਰਾਰ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ, 'ਤੇ ਕੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਵਫ਼ਦ ਇਸ ਬਾਰੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਰਸਮੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵੀ ਕਰੇਗਾ। ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਲੂ ਵਿਰੁਧ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਦਿਤੀ ਹੈ। ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਿਤਿਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਲਾਲੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਯਾਦਵ ਵਲੋਂ ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਿਦ ਕਾਂਡ ਲਈ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰੇਲ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਕਾਂਡ ਬਾਰੇ ਸਮੁੱਚੇ ਤੱਥ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਿਦ ਕਾਂਡ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵਾਪਰੀਆਂ ਮੰਦਭਾਗੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ 'ਚੋਂ ਇਕ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਲਾਲੂ ਨੂੰ ਜੇਕਰ ਇਸ ਕਾਂਡ ਬਾਰੇ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਪਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਣ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਬਿਹਾਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਨਿਲ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਵਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਤੋਂ ਹਟਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦਿਆਂ ਲਾਲੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਯਾਦਵ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਜਨਤਾ ਦੇ ਦਮ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ 'ਚ ਮੰਤਰੀ ਹਨ।

ਸੋਨੀਆ ਦਾ ਮੋੜਵਾਂ ਹੱਲਾ : ਅਡਵਾਨੀ ਸੰਘ ਦਾ ਗੁਲਾਮ

ਬਿਦਰ (ਕਰਨਾਟਕ) : ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਐਲ.ਕੇ. ਅਡਵਾਨੀ ਨੂੰ ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ. ਦਾ ਗੁਲਾਮ ਗਰਦਾਨਦਿਆਂ ਆਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਗਵਾ ਆਗੂ ਸੰਘ ਦੇ ਡਰ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਵੀ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਇਕ ਰੈਲੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਇਹ ਅਡਵਾਨੀ ਹੀ ਹੈ, ਜੋ ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ. ਦਾ ਗੁਲਾਮ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਆਪਣੀ ਗੱਦੀ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਸੇ ਗੁਲਾਮ ਜ਼ਹਿਨੀਅਤ ਕਾਰਨ ਉਹ ਸੰਘ ਦੀ ਹਰੇਕ ਇੱਛਾ 'ਤੇ ਹੀ ਮੋਹਰ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਿੱਛੇ ਜਿਹੇ ਜਦੋਂ ਅਡਵਾਨੀ ਦੇ ਨਿਰਪੱਖ ਹੋਣ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਉੱਠਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ. ਨੇ ਕਾਫੀ ਰੌਲਾ ਪਾਇਆ ਸੀ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਡਵਾਨੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਛੱਡਣੀ ਪਈ। ਅਡਵਾਨੀ ਨੂੰ ਸਮਝ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਇਕੱਲੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਸਗੋਂ ਉਹ ਸਾਰੀ ਕੌਮ ਦਾ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਕਰਨੀ ਸਾਰੀ ਕੌਮ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਕਰਨ ਦੇ ਤੁਲ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਹੁਣ ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹਨ ਜਾਂ ਅਡਵਾਨੀ?

ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ

ਐਲ.ਕੇ. ਅਡਵਾਨੀ

ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਨਰਮ ਵਤੀਰੇ ਦੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ''ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਹੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਇੰਡੀਅਨ ਏਅਰਲਾਈਨਜ਼ ਦੀ ਉਡਾਣ ਦੇ ਅਗ਼ਵਾ ਕਰਨ ਮੌਕੇ ਕੰਧਾਰ ਤਕ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਮੁੰਬਈ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਨੇ ਪੂਰੀ ਕੂਟਨੀਤੀ ਨਾਲ ਸੰਭਾਲਦਿਆਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਕਬੂਲਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਦਿਤਾ।

ਯਾਦ ਰਹੇ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਭਾਜਪਾ ਤੇ ਅਡਵਾਨੀ ਨੇ ਇਹ ਰਟ ਲਾ ਰੱਖੀ ਹੈ ਕਿ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਕਮਜ਼ੋਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਹਨ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅੱਤਵਾਦ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਨਰਮੀ ਵਿਖਾਈ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਵਲੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸਗੋਂ ਹਰ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਕੋਲ ਭੱਜਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਵਰੁਣ ਗਾਂਧੀ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗ ਕੇ ਬਾਹਰ ਆਇਆ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਲੋਂ ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ ਵਰੁਣ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸਮੇਤ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੰਘੀ 16 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਹਫ਼ਤੇ ਲਈ ਪੈਰੋਲ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਰੁਣ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਏਟਾ ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦੇ ਕੇ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਦੁਬਾਰਾ ਫ਼ਿਰਕੂ ਭਾਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਦੇਣਗੇ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਨੂੰਨ (ਐਨ.ਐਸ.ਏ.) ਤਹਿਤ ਏਟਾ ਜੇਲ੍ਹ 'ਚ ਬੰਦ ਵਰੁਣ ਦੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਪੈਰੋਲ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਕੇ.ਜੀ. ਬਾਲਾਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ, ਜਸਟਿਸ ਪੀ. ਸਦਾਸਿਵਮ ਤੇ ਜਸਟਿਸ ਜੇ.ਐਮ. ਪੰਚਾਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵਰੁਣ ਹੁਣ ਜਨ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨਾ ਭੜਕਾਉਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਰੁਣ ਨੂੰ ਪੀਲੀਭੀਤ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਸਾਹਮਣੇ ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਮੁਚੱਲਕਾ ਤੇ ਐਨੀ ਹੀ ਰਾਸ਼ੀ ਦੀਆਂ ਦੋ ਜ਼ਮਾਨਤਾਂ ਦੇਣੀਆਂ ਪੈਣਗੀਆਂ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਰੁਣ ਵਲੋਂ ਏਟਾ ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕ ਹੋਰ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਹ ਦੁਬਾਰਾ ਫ਼ਿਰਕੂ ਭਾਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਦੇਣਗੇ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਰਿਹਾਅ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ।

ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਵਰੁਣ ਦੇ ਵਕੀਲ ਮੁਕੁਲ ਰੋਹਤਗੀ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਵਰੁਣ ਵਲੋਂ ਭੇਜਿਆ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਅਦਾਲਤ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ 13 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਹਰੀਸ਼ ਸਾਲਵੇ ਨੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਜਤਾਇਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੀ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਵਰੁਣ ਦੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਤੋਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਬੈਂਚ ਨੇ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਖ਼ੁਦ ਅਜਿਹਾ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦੇਵਾਂਗੇ, ਜੋ ਵਰੁਣ ਨੂੰ ਦਾਖ਼ਲ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਕਰੁਣਾਨਿਧੀ ਨੇ ਲਿੱਟੇ ਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਕਿਹਾ

ਚੇਨਈ : ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ. ਐਮ. ਕਰੁਣਾਨਿਧੀ ਨੇ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਤੋਂ ਪਲਟਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੀ ਤਾਮਿਲ ਬਾਗੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਲਿੱਟੇ ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਕ ਅੱਤਵਾਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਕਰੁਣਾਨਿਧੀ ਨੇ ਲਿੱਟੇ ਮੁੱਖੀ ਪ੍ਰਭਾਕਰਨ ਨੂੰ ਮਿਤਰ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਇਥੋਂ ਦੇ ਨਿਊਜ਼ ਚੈਨਲਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਸ੍ਰੀ ਕਰੁਣਾਨਿਧੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਲਿੱਟੇ ਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਹਾਲਾਤ ਬਦਲ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 1991 ਵਿਚ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਵੀ ਲਿੱਟੇ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਲਿੱਟੇ ਬਾਗੀ ਆਖਰੀ ਵੀਹ ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ 'ਚ ਘਿਰੇ, ਫੌਜ ਵਲੋਂ ਚਿਤਾਵਨੀ

ਕੋਲੰਬੋ : ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵਿਚ ਲਿੱਟੇ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਨਾਟਕੀ ਢੰਗ ਨਾਲ 35000 ਤੋਂ ਵਧ ਲੋਕ ਬਚ ਕੇ ਨਿਕਲ ਗਏ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੀ ਫੌਜ ਨੇ 15 ਹਜ਼ਾਰ ਹੋਰ ਤਾਮਿਲ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾ ਲਿਆ।

ਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਮਹਿੰਦਾ ਰਾਜਪਕਸ਼ੇ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਥਾਂ ਪਹੁੰਚਣ ਨੂੰ ਲਿੱਟੇ ਦੀ ਮੁਕੰਮਲ ਹਾਰ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰੀ ਕੰਢੇ 'ਤੇ ਲਿੱਟੇ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਵਾਲੇ ਆਖਰੀ 20 ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਲੈਣ ਲਈ ਫੌਜ ਆਪਣਾ ਪੂਰਾ ਜ਼ੋਰ ਲਾ ਦੇਵੇਗੀ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਲਿੱਟੇ ਮੁਖੀ ਪ੍ਰਭਾਕਰਨ ਨੂੰ ਅਲਟੀਮੇਟਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਥੀ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਅੰਦਰ ਆਤਮ-ਸਮਰਪਣ ਕਰ ਦੇਣ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਵੱਡਾ ਫੌਜੀ ਐਕਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਓਧਰ ਨੋ-ਫਾਇਰ ਜ਼ੋਨ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਹੋਏ ਦੋ ਆਤਮਘਾਤੀ ਹਮਲਿਆਂ ਪਿੱਛੇ ਲਿੱਟੇ ਦਾ ਹੱਥ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਮਲਿਆਂ ਵਿਚ 17 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਦਾ ਡਰ ਹੈ। ਰਾਜਪਕਸ਼ੇ ਨੇ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੇ ਜਾਸੂਸੀ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਵਲੋਂ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੀਡੀਓ ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਦੌੜ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀਡੀਓ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਲੋਕ ਲਿੱਟੇ ਬਾਗੀਆਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਥਾਵਾਂ ਵਲ ਭੱਜ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਅਜਿਹੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਵੀ ਹਨ ਕਿ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੀ ਫੌਜ ਨੇ ਲਿੱਟੇ ਦੀ ਇਕ ਰੱਖਿਆ ਪੰਕਤੀ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਕੇ 15000 ਤੋਂ ਵਧ ਤਾਮਿਲ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾ ਲਿਆ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਰਹਿਤ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਲਿੱਟੇ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦਕ ਬਣਾਈ ਰੱਖਿਆ ਸੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫੌਜ ਨੇ ਸਵੇਰੇ ਮੁੱਲਾਤਵੂ ਦੇ ਪਦੁਕਥਾਲਨ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਇਲਾਕੇ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਕ ਵਾਰ ਵਿਚ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਬਚਾਅ ਕੰਮ ਹੈ। ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੀ ਫੌਜ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਲਿੱਟੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਤਾਮਿਲ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲਾਂ ਅਤੇ ਲਿੱਟੇ ਵਿਚਾਲੇ ਜਾਰੀ ਜੰਗ ਵਿਚ ਫਸੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਮੁੰਬਈ ਹਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸੁਣਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ, ਕਾਸਬ ਪਹਿਲੇ ਬਿਆਨਾਂ ਤੋਂ ਮੁੱਕਰਿਆ

ਮੁੰਬਈ : ਮੁੰਬਈ ਦੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲੰਘੀ 17 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਇਥੋਂ ਦੀ ਆਰਥਰ ਰੋਡ ਜੇਲ੍ਹ ਸਥਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਸ਼ੂਰੂ ਹੋ ਗਈ। ਮੁਦਈ ਧਿਰ ਨੇ ਹਮਲਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਇਕੋ-ਇਕ ਅੱਤਵਾਦੀ ਮੁਹੰਮਦ ਅਜਮਲ ਆਮਿਰ ਕਾਸਬ ਅਤੇ ਦੋ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਰੁਧ ਮਾਮਲਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਉਜਵਲ ਨਿਕਮ ਨੇ ਕਾਸਬ, ਫ਼ਹੀਮ ਅੰਸਾਰੀ ਅਤੇ ਸਬਾਊਦੀਨ ਅਹਿਮਦ ਵਿਰੁਧ ਬਹਿਸ ਦੀ ਸ਼ੂਰੂਆਤ ਕੀਤੀ।

ਲਗਭਗ ਸਾਢੇ ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਮੁੰਬਈ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਹੈ। ਭਾਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਹੇਠ ਕਾਸਬ ਨੂੰ ਆਰਥਰ ਰੋਡ ਜੇਲ 'ਚ ਬਣੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਇਕ ਵਾਰ ਮੁੜ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਕਾਸਬ ਅਪਣੇ ਵਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿਤੇ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਤੋਂ ਮੁਕਰ ਗਿਆ। ਕਾਸਬ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਮੈਂ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਜਿਹੜਾ ਬਿਆਨ ਦਿਤਾ ਸੀ, ਉਹ ਅਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਦਿਤਾ ਬਲਕਿ ਮੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਦਿਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।" ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਕਾਸਬ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਅੱਬਾਸ ਕਾਜ਼ਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਮਲੇ ਸਮੇਂ ਕਾਸਬ ਨਾਬਾਲਗ ਸੀ। ਅੱਬਾਸ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕਾਸਬ ਵਿਰੁਧ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਚਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਸਬ ਦੀ ਉਮਰ 21 ਸਾਲ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਸਬ ਦੇ ਵਕੀਲ ਕੋਲ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵੀ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਹ ਨਾਬਾਲਗ਼ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਾਸਬ ਦੇ ਨਾਬਾਲਗ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖ਼ਾਰਜ ਕਰਦਿਆਂ ਸੁਣਵਾਈ ਨੂੰ ਸ਼ਨਿੱਚਰਵਾਰ ਤੱਕ ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿਤਾ।

ਅਜਮਲ ਆਮਿਰ ਕਾਸਬ

ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਉਜਵਲ ਨਿਕਮ ਨੇ ਕਾਸਬ ਦੇ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿਸਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਾਇਆ। ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਮੁਤਾਬਕ ਮੁੰਬਈ ਹਮਲੇ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਦੇਸ਼ ਵਿਰੁਧ ਜੰਗ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਹਥਿਆਉਣਾ ਵੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਘੜੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਭਾਰਤ ਵਿਰੁਧ ਜੰਗ ਅਤੇ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਨਿਕਮ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫ਼ੌਜ ਅਤੇ ਆਈ.ਐਸ.ਆਈ. ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਦਸੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿਤੀ ਸੀ। ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਕਾਸਬ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਹਸਦਾ ਵੀ ਰਿਹਾ, ਪਰ ਦੁਪਹਿਰ ਦੇ ਖਾਣੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਕੁਝ ਗੰਭੀਰ ਜਿਹਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਜੱਜ ਨੇ ਕਾਸਬ, ਜਿਸ ਨੇ ਗੂੜ੍ਹੇ ਗਰੇ ਰੰਗ ਦੀ ਟੀ-ਸ਼ਰਟ ਅਤੇ ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਦੀ ਨਿੱਕਰ ਪਾਈ ਹੋਈ, ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿਤੀ ਕਿ ਉਹ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਨਾ ਕਰੇ।

ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਈ ਦਿਨ ਦੇ ਬਖੇੜੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1993 ਦੇ ਮੁੰਬਈ ਧਮਾਕਿਆਂ ਦੇ ਕਈ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਐਸ.ਜੀ. ਅੱਬਾਸ ਕਾਜ਼ਮੀ ਨੂੰ ਲੰਘੀ 16 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਮੁੰਬਈ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਹਮਲੇ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਮੁਹੰਮਦ ਅਜ਼ਮਲ ਆਮਿਰ ਕਾਸਬ ਦਾ ਨਵਾਂ ਵਕੀਲ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅੰਜਲੀ ਵਾਘਮਾਰੇ ਨੂੰ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਕਾਸਬ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਟਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਸਬ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਵਕੀਲ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਉਜਵਲ ਨਿਕਮ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਾਸਬ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਸਬੰਧ 'ਚ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਫ਼ੈਕਸ ਭੇਜ ਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਸੁਨੇਹਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਨਿਕਮ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧ 'ਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਲੋਂ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਪੱਤਰ ਦੀ ਇਕ ਕਾਪੀ ਕਾਜ਼ਮੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਕਾਸਬ ਨੂੰ ਖੁਲ੍ਹੇਆਮ ਫਾਂਸੀ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇ : ਠਾਕਰੇ

ਮੁੰਬਈ : ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਮੁਖੀ ਬਾਲ ਠਾਕਰੇ ਨੇ ਲੰਘੀ 17 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੰਬਈ ਦੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲਿਆਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਅੱਤਵਾਦੀ ਅਜਮਲ ਆਮਿਰ ਕਾਸਬ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਦਿਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗੇਟਵੇ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਕੋਲ ਖੁੱਲ੍ਹੇਆਮ ਫਾਂਸੀ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਠਾਕਰੇ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਅਖ਼ਬਾਰ ਸਾਮਨਾ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕੀ ਵਿਚ ਕਿਹਾ, "ਕਾਸਬ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਦਦ ਕਿਉਂ ਦਿਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜਨਤਕ ਮੰਗ ਉਠ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਗੇਟਵੇ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਕੋਲ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਣਵਾਈ 'ਚ ਸਮਾਂ ਬਰਬਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ।" ਕਾਸਬ ਨਾਲ ਇਕ ਮਹਿਮਾਨ ਵਰਗਾ ਵਿਹਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਂਦਿਆਂ ਠਾਕਰੇ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਅਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਮਿਲਣ ਲਈ ਆ ਰਹੀ ਕਾਸਬ ਦੀ ਮਾਂ ਨਾਲ ਹੁਣ ਅਜਿਹਾ ਵਿਉਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਸ਼ਹੀਦ ਦੀ ਮਾਂ ਹੋਵੇ।" ਠਾਕਰੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਸਬ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜਨਤਾ ਦੇ ਗੁੱਸੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਰਾਹੀਂ ਸੁਰਖੀਆਂ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਾਣ-ਮਰਿਆਦਾ ਨਾਲ ਖੇਡ ਰਹੇ ਹਨ।

ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਰੈਲੀ 'ਚ ਬੋਲਿਆ ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ

ਮੰਗਲੌਰ : ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿਚ ਛੋਟੀਆਂ-ਮੋਟੀਆਂ ਭੁੱਲਾਂ-ਚੁੱਕਾਂ ਹੋ ਹੀ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪਤਾ ਤਦ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੀਰ ਕਮਾਨ 'ਚੋਂ ਨਿਕਲ ਚੁੱਕਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਕੁਝ ਬੀਤੀ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਹੋਇਆ। ਕਰਨਾਟਕ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਵੀ.ਐਸ. ਅਚਾਰੀਆ ਜਾ ਕਿਧਰੇ ਹੋਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਇਕ ਚੋਣ ਸਭਾ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਨ। ਕਰਨਾਟਕ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਵੀ.ਐਸ. ਅਚਾਰੀਆ ਨੇ ਉਡੂਪੀ ਵਿਚ ਇਕ ਚੋਣ ਰੈਲੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਖਰੀ-ਖੋਟੀ ਸੁਣਾਈ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਤਰੀਫਾਂ ਦੇ ਪੁਲ ਬੰਨ੍ਹ ਦਿੱਤੇ। ਸ਼ੂਰੂ ਵਿਚ ਉਥੇ ਮੌਜੂਦ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸੰਜਮ ਦਿਖਾਇਆ, ਪਰ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਸਟੇਜ ਛੱਡ ਕੇ ਭੱਜਣਾ ਪਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਰੈਲੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਥੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਸਮਰਥਕ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਸ਼ਰਮ ਨਾਲ ਸੁਰਖ ਹੋਏ ਅਚਾਰੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਅਚਾਨਕ ਇਥੇ ਪਹੁੰਚੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਰੈਲੀ ਹੈ।

ਦਰਅਸਲ ਵੀ.ਐਸ. ਅਚਾਰੀਆ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਆਗੂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਭੀੜ ਦੇਖੀ ਤਾਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਰੈਲੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਝੱਟ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇਣ।

'ਟਾਈਮਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ' ਅਨੁਸਾਰ ਮਹਿਮਾਨ-ਨਿਵਾਜ਼ੀ ਵਜੋਂ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਬੈਠਣ ਲਈ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ। ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਿਚ ਆਈਆਂ ਖਬਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਚਾਰੀਆ ਜਦੋਂ ਬੋਲਣ ਲੱਗੇ, ਉਸ ਵੇਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇਹ ਰੈਲੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਰਨਾਟਕ ਵਿਚ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਤਰੀਫਾਂ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਲੋਕ ਭੜਕ ਉੱਠੇ। ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਵੀ.ਐਸ. ਉਥੱਪਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਅਚਾਰੀਆ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣਾ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿਚ ਹੀ ਛੱਡ ਕੇ ਚਲਦੇ ਬਣੇ।

ਤਾਲਿਬਾਨ ਨੇ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਲਵ ਮੈਰਿਜ ਬਿਊਰੋ

ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ : ਪ੍ਰੇਮੀ ਜੋੜਿਆਂ ਦੀ ਕੁੱਟਮਾਰ ਸਮੇਤ ਔਰਤਾਂ 'ਤੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬੰਦਿਸ਼ਾਂ ਥੋਪਣ ਲਈ ਬਦਨਾਮ ਤਾਲਿਬਾਨ ਹੁਣ ਪ੍ਰੇਮੀ ਜੋੜਿਆਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿਚ ਉਤਰ ਆਇਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਭਾਵ ਖੇਤਰ ਸਵਾਤ ਘਾਟੀ ਵਿਚ ਤਾਲਿਬਾਨ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਜੋੜਿਆਂ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬਿਊਰੋ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹਨ। ਸ਼ੂਬਾ-ਏ-ਅਰੂਸਤ ਨਾਮਕ ਬਿਊਰੋ ਹੁਣ ਤੱਕ 11 ਪ੍ਰੇਮ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਤਾਲਿਬਾਨ ਆਗੂ ਮੁਸਲਿਮ ਖਾਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਤਾਲਿਬਾਨ ਕਮਾਂਡਰ ਅਬੂ ਅੰਮਦ ਸ਼ੂਬਪਾ-ਏ-ਅਰੂਸਤ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹੈ। ਤਿੰਨ ਸੌ ਮਰਦ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਲਵ ਮੈਰਿਜ ਲਈ ਸ਼ੂਬਾ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਵਾਰੀ ਆਉਣ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਖਾਨ ਨੇ ਬੀ.ਬੀ.ਸੀ. ਉਰਦੂ ਸਰਵਿਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, 'ਲਵ ਮੈਰਿਜ ਦੀ ਉਮੀਦ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ੂਬਪਾ ਨਾਲ ਇਕ ਫਿਕਸਡ ਟੈਲੀਫੋਨ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਤਾਲਿਬਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਿਊਰਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਨਿਕਾਹ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕੁੜੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤਾਲਿਬਾਨ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤੇ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਹਨ।

ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿਚ ਹੈ ਤਾਲਿਬਾਨ ਦਾ ਇਹ ਕਾਰਨਾਮਾ : ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਤਾਲਿਬਾਨ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਦਾ ਰਸਤਾ ਸਾਫ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਔਰਤ-ਮਰਦ ਨੂੰ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਤੱਕ 'ਤੇ ਤਾਲਿਬਾਨ ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਚ ਇਸ਼ਕ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕਿੰਦਾਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ? ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕੱਠਿਆਂ ਦੇਖਣ 'ਤੇ ਔਰਤ-ਮਰਦ ਦੀ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਤਾਲਿਬਾਨ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਲੜਾਕਿਆਂ ਦੇ ਦਮ 'ਤੇ ਸਵਾਤ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਇਲਾਕੇ 'ਤੇ ਸ਼ਾਸਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੌਲਾਨਾ ਫਜ਼ਲਉੱਲ੍ਹਾ ਨੇ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਇਕੱਲਿਆਂ ਬਾਜ਼ਾਰ ਜਾਣ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਹੋਈ ਹੈ।

Homeopathic Systems for Health Treatment
When you are tired of all treatments for any disease at any age
Try homeopathic, systems of treatment

ਅਰਥਰਾਈਟਸ, ਦਮਾ, ਸੁਗਰ, ਬਲਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ, ਪੱਥਰੀ, ਖਾਰਿਸ਼, ਮੁਹਾਂਸੇ, ਵਜਨ ਦਾ ਘਟਣਾ ਜਾਂ ਵਧਣਾ, ਜਨਾਨਾ ਤੇ ਮਰਦਾਨਾ ਕਮਜੋਰੀ ਦਾ ਪੱਕਾ ਇਲਾਜ

You can get all Homeopathic, Ayurvedic, Biochemic medicines at economical prices.

www.homeomedicine.net

Consultant /Practitioner
GURDIP SINGH SANDHU
DHMS, Hons, BAMS, MDEH, 30 Years experience
Working as per ACT.SB-577 State of CA.
CALL: TOLL FREE: 877-OK-HOMEO
(877-654-6636)OFFICE: 408-729-6691
E-mail: Homeomedicine@yahoo.com

ਹੋਰ ਇਲਾਜਾਂ ਤੋਂ ਥਕ ਗਏ ਹੋ ਤਾਂ ਹੋਮੀਓਪੈਥੀ ਅਜਮਾਓ

G.M. Lawrence Insurance Brokerage
License# 0D79587

ਟਰੱਕ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਸਪੈਸ਼ਲਿਸਟ ਪਿਛਲੇ 26 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਟਰਕਿੰਗ ਇੰਡਸਟਰੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ

LIABILITY
GENERAL
LIABILITY
PHYSICAL
DAMAGE
CARGO
BONDS

ਜੀ ਐਮ ਲਾਰੈਂਸ ਉਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਿਉਂ?

*ਕੋਈ ਬਰੋਕਰ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਲਈ ਜਾਂਦੀ *ਝਟਪਟ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ *ਮਾਸਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਉਪਲਬਧ ਹਨ

New Ventures Are Welcome

ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ
Ph: 209-474-2771
Fax: 209-474-0215
7746 Lorraine Ave.#214
Stockton CA-95210

SPECIALIZES IN BOTH LOCAL & LONG HAUL
-Flexible down payments
-Excellent customer service
-Committed to each individual client's needs
-Experienced, knowledgeable & professional staff

ਮਿੱਟੀ ਅਤੇ ਬਜਰੀ ਢੋਣ ਵਾਲੇ ਟਰੱਕਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਟਰੱਕਰ ਵੀਰਾਂ ਲਈ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ!

ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਉਪਲਬਧ ਹਨ:

License plates
IFTA *Fuel tax return
DOT, ICC-MMC
Single state registration services
*New Mexico & Kentucky permit

Rajinder Singh

ਹੁਣ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੇਪਰ ਵਰਕ ਲਈ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ, ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਟਰਕਿੰਗ ਇੰਡਸਟਰੀ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਸਟਾਕਟਨ ਵਿਚ ਮੂਵ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ

Now in Strockton, the Hub of the Trucking Industry

Financing Available For Buying Trucks

Cell: (510) 557-6988
Ph: 209-982-9996,
Fax:209-982-9997
13465 Basalt Ct, Lathrop CA 95330

ਓਬਾਮਾ ਤੇ ਬਰਤਾਨਵੀ ਸ਼ਾਹੀ ਘਰਾਣੇ ਦੀਆਂ ਜਾਦੂ ਜੱਫੀਆਂ

–ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ

ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਸ਼ਾਹੀ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰ ਗਈ, ਜਿਹੋ ਜਿਹੀ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਵਾਪਰੀ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਰਾਕ ਓਬਾਮਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਮਿਸ਼ੇਲ ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਮਲਕਾ ਦੁਆਲੇ ਬਾਂਹ ਵਲ ਲਈ। ਉਹ ਇਥੇ ਹੀ ਨਾ ਰੁਕੀ, ਸਗੋਂ ਉਹਨੇ ਅਦਬ-ਸਤਿਕਾਰ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਦਿਆਂ ਬਾਂਹ ਦਾ ਵਲੇਵਾਂ ਨਰਮੀ ਅਤੇ ਸੁਬਕਤਾ ਨਾਲ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਕਸ ਕੇ ਮਲਕਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਵੀ ਲਾ ਲਿਆ।

ਬਹੁਤੇ ਪਾਠਕ ਆਖ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਵਿਚ ਕਿਹੜੀ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਹੋ ਗਈ। ਇਕ ਇਸਤਰੀ ਨੇ ਆਦਰ ਨਾਲ ਦੂਜੀ, ਆਪਣੇ ਨਾਲੋਂ ਉਮਰ ਵਿਚ ਵੱਡੀ, ਸਗੋਂ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਵਰਗੀ ਇਸਤਰੀ ਲਈ ਪਿਆਰ ਸਤਿਕਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਜਿਹਾ ਸੋਚਣ ਵਾਲੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਰਾਜ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਮਲਕਾ ਦੇ ਸਥਾਨ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਮਲਕਾ ਨਾਲ ਮਿਲਣ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰਕ ਨੇਮਾਵਲੀ ਦਾ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨੇਮ 'ਛੂਹਣਾ' ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਸ਼ਾਹੀ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਸਮੇਂ ਕੂਹਣੀਆਂ ਤੱਕ ਪਾਏ ਹੋਏ ਦੁੱਧ-ਚਿੱਟੇ ਦਸਤਾਨਿਆਂ ਨਾਲ ਹੀ ਹੱਥ ਮਿਲਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਵਧੀਕ ਛੂਹ-ਛੁਹਾਈ ਵਰਜਿਤ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਕਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਲਕੀਰ ਨੂੰ ਉਲੰਘਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅੰਗਰੇਜ਼ ਲੋਹੇ-ਲਾਖੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। 1992 ਵਿਚ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਦੇ ਤਤਕਾਲੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਪਾਲ ਕੀਟਿੰਗ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬਾਂਹ ਮਲਕਾ ਦੁਆਲੇ ਵਲਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਬਰਤਾਨਵੀ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਮੱਥੇ ਉੱਤੇ ਡੂੰਘੀਆਂ ਤਿਉੜੀਆਂ ਪੈ ਗਈਆਂ। ਅਖਬਾਰ ਪਾਲ ਕੀਟਿੰਗ ਬਾਰੇ ਕੌੜਾ-ਕੁਸੈਲਾ ਲਿਖਣ ਲੱਗੇ। ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਹੜ ਕਿਰਲਾ ਤੱਕ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜਾਰਜ ਬੁਸ਼ ਨੇ ਮਲਕਾ ਨੂੰ ਛੂਹਿਆ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਦੂਰ ਖਲੋਤਿਆਂ ਹੀ ਅਜੀਬ ਕਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਕੇਵਲ ਦਿਮਾਗ ਅਤੇ ਜ਼ਬਾਨ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਬੁਸ਼ ਦੇ ਹੋਰ ਅੰਗ ਵੀ ਬੇਕਾਬੂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। 2007 ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਮਲਕਾ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਸਮੇਂ ਉਸ ਨੇ ਅੱਖ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ। ਬਰਤਾਨਵੀ ਅਖਬਾਰ ਥੂਹ-ਥੂਹ ਕਰਨ ਲੱਗੇ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਇਕ ਮੱਤ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿਚ ਬੁਸ਼ ਦੀ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਥੱਲੇ ਡਿੱਗ ਗਈ।

ਮਲਕਾ ਸਬੰਧੀ ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰਕ ਨੇਮਾਵਲੀ ਦੇ ਹੋਰ ਨੇਮ ਵੀ ਕੋਈ ਘੱਟ ਦਿਲਚਸਪ ਨਹੀਂ। ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਹਿਣਾ। ਜੇ ਉਹ ਆਪ ਕੋਈ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਗੱਲ ਮੁਕਣ ਪਿੱਛੋਂ ਹੀ ਤੁਸੀਂ ਕੇਵਲ ਉਸ ਗੱਲ ਸਬੰਧੀ ਬੋਲਣਾ ਹੈ। ਮਲਕਾ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਕਦੀ ਵੀ ਉਸ ਵਲ ਤੁਹਾਡੀ ਪਿੱਠ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਜੇ ਭੋਜ ਸਮੇਂ ਮਲਕਾ ਨੇ ਚਮਚਾ ਰੱਖ ਕੇ ਖਾਣਾ ਸਮਾਪਤ ਕਰਦਿਆਂ ਤੌਲੀਏ ਨਾਲ ਬੁੱਲ੍ਹ ਪੂੰਝ ਲਏ ਹਨ, ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਚਮਚਾ ਰੱਖ ਦਿਉ। ਜੇ ਅਜੇ ਅੱਧ-ਭੁੱਖੇ ਹੋ, ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਬਾਹਰ ਜਾ ਕੇ ਕਿਤੇ ਕੁਝ ਖਾ ਲੈਣਾ। ਅੰਗਰੇਜ਼ ਇਸ ਨੇਮਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਰਹਿਤਨਾਮੇ ਵਾਂਗ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਤੋਂ ਪੂਰਨ ਪਾਲਣਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਆਸ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।

ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਬਾਦਸ਼ਾਹਤ ਦਾ ਸਥਾਨ ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਉੱਚਾ ਮਿਥ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਪਾਇਦਾਰ ਅਤੇ ਹੰਢਣਸਾਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਹੈ। ਆਧੁਨਿਕ ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਸਭ ਜਮਹੂਰੀ ਲਹਿਰਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਦੇ ਹਿੱਲਣ-ਡੋਲਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਦੀ ਸਦੀਵਤਾ ਦੀ ਇਕ ਦਿਲਚਸਪ ਸੱਚੀ ਵਾਰਤਾ ਸੁਣੋ। ਕੁਝ ਦਹਾਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਮਿਸਰ ਦੇ ਅੰਤਲੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਫਾਰੂਕ ਨੂੰ ਉਸੇ ਦੀ ਫੌਜ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਅਫਸਰ, ਕਰਨੈਲ ਨਾਸਰ ਨੇ ਗੱਦੀ ਤੋਂ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਲੋਕ ਰਾਜ ਸਥਾਪਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਫਾਰੂਕ ਜਾਨ ਬਚਾ ਕੇ ਭੱਜਣ ਵਿਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸ ਦੀ ਐਸ਼ਪ੍ਰਸਤੀ ਦਾ ਇਹ ਹਾਲ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੇ ਮਹਿਲ ਵਿਚੋਂ ਉਸ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਕੂੜ-ਕਬਾੜ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗਿਆ, ਇਕ ਪੂਰਾ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਟਰੱਕ ਕੇਵਲ ਟਾਈਆਂ ਦਾ ਹੀ ਨਿਕਲਿਆ। ਜਲਾਵਤਨੀ ਵਿਚ ਇਕ ਪੱਤਰਕਾਰ ਨੇ ਉਸ ਤੋਂ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਬਾਦਸ਼ਾਹਤ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਬੇਝਿਜਕ ਉੱਤਰ ਸੀ ਕਿ ਇਕ ਇਕ ਕਰਕੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹੀਆਂ ਖ਼ਤਮ ਹੁੰਦੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਪੰਜ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਰਹਿ ਜਾਣਗੇ, ਚਾਰ ਤਾਸ਼ ਦੇ ਤੇ ਪੰਜਵਾਂ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦਾ!

ਮਲਕਾ ਦੀ ਇਸ ਹੈਸੀਅਤ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਬੁਸ਼ ਦਾ ਅੱਖ ਮਾਰਨ ਅਤੇ ਪਾਲ ਕੀਟਿੰਗ ਦਾ ਬਾਂਹ ਵਲਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਨ ਜਿਹਾ ਕੁੱਜਾ ਕਾਰਾ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਧਿਰਕਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਸੀ। ਮਲਕਾ ਨੇ ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਨਾ ਦਿਖਾ ਕੇ ਆਪਣਾ ਅਬੋਲ ਰੋਸ

ਪ੍ਰਗਟਾਉਣਾ ਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਮਿਸ਼ੇਲ ਦੀ ਜੱਫੀ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਮਲਕਾ ਦਾ ਮੁਸਕਰਾਉਣਾ ਅਣਹੋਣੀ ਵਾਪਰਨ ਦੇ ਤੁੱਲ ਸੀ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰਕ ਨੇਮਾਵਲੀ ਅਨੁਸਾਰ ਮਲਕਾ ਦਾ ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੀ ਮੌਜ ਨਾਲ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਮੁਸਕਰਾ ਪੈਣਾ ਵੀ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ। ਉਸ ਨੇ ਉਦੋਂ ਨਹੀਂ ਮੁਸਕਰਾਉਣਾ ਅਤੇ ਕਦੋਂ ਜ਼ਰੂਰ ਮੁਸਕਰਾਉਣਾ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਪੱਕੇ ਨੇਮ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਮਿਸ਼ੇਲ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਮਲਕਾ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਉੱਤੇ ਖਿੜੀ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਦੇ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਲਈ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਖ਼ਬਰ ਬਣ ਗਈ ਕਿ ਇਹ ਅਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਵਾਪਰਦੀ। ਦੋ ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਜੀ-20 ਸੰਮੇਲਨ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਸਮੇਂ ਖਿੱਚੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਸਮੀ ਤਸਵੀਰ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫਰ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਆਦਤਨ ਹੀ 'ਕਿਰਪਾ ਕਰ ਕੇ ਮੁਸਕਰਾਓ' ਨਿਕਲਿਆ, ਮਲਕਾ ਨੇ ਚਿਹਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਹੀਣ ਬਣਾ ਕੇ ਕਿਹਾ, ''ਕੀ ਇਸ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮੰਨਣਾ ਪਵੇਗਾ?''

ਮਲਕਾ ਨੂੰ ਮਿਸ਼ੇਲ ਦੀ ਜੱਫੀ ਵਾਲੀ ਘਟਨਾ ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰਕ ਨੇਮਾਵਲੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਪੱਖੋਂ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਕਾਰਨ ਵੀ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੀ ਕਿ ਏਡੇ ਉੱਚੇ ਆਸਨ ਉੱਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਮਲਕਾ ਦੇ ਟਾਕਰੇ। ਮਿਸ਼ੇਲ ਨਾ ਕੇਵਲ ਜਨਮੋਂ 'ਆਮ ਲੋਕ' ਸੀ, ਸਗੋਂ ਵਰਤਮਾਨ ਉੱਚੀ ਪਦਵੀ ਉੱਤੇ ਪੁੱਜ ਕੇ ਵੀ 'ਆਮ ਲੋਕ' ਹੀ ਰਹੀ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਸ਼ਾਹੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਨਾਲ ਮਲਕਾ ਅਜਿਹੀ ਨਰਮੀ ਵਰਤਦੀ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਉਂਗਲਾਂ ਇਉਂ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਨਾ ਪੈਂਦੀਆਂ। ਓਬਾਮਾ ਜੋੜੀ ਦੀ ਆਮਤਾ ਦੇਖੋ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਰਾਕ ਓਬਾਮਾ ਜਦੋਂ ਬਰਤਾਨਵੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਨਿਵਾਸ 10, ਡਾਊਨਿੰਗ ਸਟਰੀਟ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਲੱਗਿਆ, ਉਹ ਦੁਆਰਪਾਲ ਕੋਲ ਰੁਕਿਆ, ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਝੁਕਿਆ, ਦੋ ਮਿੱਠੇ ਬੋਲ ਬੋਲਿਆ ਅਤੇ ਮਿਲਾਉਣ ਲਈ ਹੱਥ ਅੱਗੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੀ ਕਿਸੇ ਮਹਿਮਾਨ ਨੇ ਉਥੇ ਖਲੋਤੇ ਕਿਸੇ ਦੁਆਰਪਾਲ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਵਿਹਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਚਕਰਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹਨੇ ਬੌਂਦਲੇ ਹੋਏ ਨੇ ਓਬਾਮਾ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਆ ਰਹੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਲ ਵੀ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਅਣਡਿੱਠ ਕਰਕੇ ਅਗੇ ਵਧ ਗਿਆ। ਭਲਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਮਣੇ ਦੁਆਰਪਾਲ ਦੀ ਕੀ ਔਕਾਤ! ਮਿਸ਼ੇਲ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵਿਹਲ ਮਿਲੀ ਤਾਂ ਉਹ ਲੰਡਨ ਦੀ ਇਕ ਕੰਨਿਆ ਪਾਠਸ਼ਾਲਾ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਸ਼ਣ ਵੀ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚ ਵੱਡੀਆਂ ਹਸਤੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਾਧਾਰਨ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀਆਂ।

ਓਬਾਮਾ ਜੋੜੀ ਨੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਮੋਹਿਆ ਹੀ, ਜੀ-20 ਸੰਮੇਲਨ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਇਹ ਆਖਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਓਬਾਮਾ ਵੀਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੀ ਚੋਣ ਲੜ ਲਵੇ, ਜਿੱਤ ਜਾਵੇਗਾ। ਮਲਕਾ ਨੂੰ ਮਿਸ਼ੇਲ ਦੀ ਜੱਫੀ ਇਸੇ ਪਿਛੋਕੜ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਸੀ। ਮਿਸ਼ੇਲ ਦੇ ਸਾਹਸ ਬਾਰੇ ਹੈਰਾਨ-ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਵਿਸਤਾਰ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਲਝਣ ਹੋਰ ਵਧ ਗਈ। ਵੈਸੇ ਮਲਕਾ ਬਾਰੇ ਓਬਾਮਾ ਜੋੜੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਸਭ ਤੱਕ ਮੀਡੀਆ ਰਾਹੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ, ''ਅੰਤ ਵਿਚ ਇਕ ਹੋਰ ਗੱਲ ਦੱਸ ਦੇਵਾਂ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਬਰਤਾਨੀਆ ਬਾਰੇ ਪਿਆਰੀ ਲੱਗਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਮਲਕਾ। ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਜਾਣ ਲਵੋ ਕਿ ਮਿਸ਼ੇਲ ਦਾ ਵੀ ਇਹੋ ਵਿਚਾਰ ਹੈ।''

ਪਰ ਅਖੀਰ ਨੂੰ ਗੱਲ ਇਹ ਬਣ ਗਈ ਕਿ ਓਬਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਜਿਨਾ ਮਲਕਾ ਨੇ ਮੋਹਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਤੋਂ ਵਧ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮਲਕਾ ਨੂੰ ਮੋਹਿਆ ਸੀ। 'ਮਿਸ਼ੇਲ ਨੇ ਇਹ ਕੀ ਕੀਤਾ' ਆਖਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਵੀਡੀਓ ਤੋਂ ਅਸਲ ਘਟਨਾ-ਕ੍ਰਮ ਦੇਖ ਕੇ ਦੰਗ ਰਹਿ ਗਏ। ਮੌਕਾ ਜੀ-20 ਸੰਮੇਲਨ ਸਮੇਂ ਬਕਿੰਘਮ ਮਹਿਲ ਵਿਚ ਦਾਅਵਤ ਦਾ ਸੀ। ਆਪਣਾ ਚਿਹਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਹੀਣ ਰੱਖਦਿਆਂ ਸਭ ਨਾਲ ਦਸਤਾਨੇ ਵਾਲੇ ਹੱਥ ਮਿਲਾਉਂਦੀ ਹੋਈ ਮਲਕਾ ਜਦੋਂ ਮਿਸ਼ੇਲ ਕੋਲ ਪੁੱਜੀ, ਉਸ ਦਾ ਕੱਦ-ਕਾਠ ਅਤੇ ਨਿਰਛਲ ਹੁਸਨ ਵੇਖ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਪੈਰ ਜਿਵੇਂ ਬੱਝ ਹੀ ਗਏ।

ਚਿਹਰੇ ਉੱਤੇ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਖਿੜ ਪਈ ਅਤੇ ਉਹਨੇ ਆਪਣੀ ਸੱਜੀ ਬਾਂਹ ਮਿਸ਼ੇਲ ਦੇ ਲੱਕ ਪਿੱਛੇ ਵਲਦਿਆਂ ਉਹਦੀ ਲੰਮਾਈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮਧਰੇਪਨ ਬਾਰੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ। ਮਲਕਾ ਦੀ ਮਮਤਾ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਮਿਸ਼ੇਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਖੱਬੀ ਵਾਂਹ ਕੱਦ ਅਨੁਸਾਰ ਮਲਕਾ ਦੇ ਮੌਰਾਂ ਦੁਆਲੇ ਪਾਈ, ਹੱਥ ਨਾਲ ਮੋਢਾ ਘੁੱਟਿਆ ਅਤੇ ਫੇਰ ਬੜੀ ਨਰਮੀ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਘੁੱਟ ਲਿਆ।

ਕੁਝ ਪਲਾਂ ਦੇ ਇਸ ਮਿਲਨ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਜਦੋਂ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਵੱਖ ਹੋਈਆਂ, ਸੁਰਤ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਇਕ ਅਹਿਲਕਾਰ ਬੋਲਿਆ 'ਜੋ ਕੁਝ ਹੁਣੇ ਹੁਣੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ।'

ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਭ ਬੇਯਕੀਨੀਆਂ ਅਤੇ ਅਟਕਲਾਂ ਦਾ ਅੰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਕਿੰਘਮ ਮਹਿਲ ਦੇ ਇਕ ਬੁਲਾਰੇ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣਾ ਪਿਆ, ''ਇਹ ਮੋਹ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦਾ ਪ੍ਰਸਪਰ ਅਤੇ ਆਪਮੁਹਾਰਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਸੀ।'' ਮਿਸ਼ੇਲ ਦੀ ਜਾਦੂ ਦੀ ਜੱਫੀ ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰਕ ਨੇਮਾਵਲੀ ਵਿਚ ਜਕੜੀ ਹੋਈ ਮਲਕਾ ਦੀਆਂ ਗੰਢਾਂ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉੱਚੇ ਹਵਾਈ ਆਸਨ ਤੋਂ ਮਨੁੱਖੀ ਧਰਾਤਲ ਉਤੇ ਉਤਾਰ ਲਿਆਈ ਸੀ।

ਲਾਲੂ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਜੰਗ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਲਈ ਮੌਕੇ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਸਬੱਬ ਬਣੇਗੀ?

ਚੋਣਾਂ ਪਿੱਛੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋਏਗਾ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮਝੌਤਾ

–ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਿਊਜ਼ ਸਰਵਿਸ

ਕੋਲਕਾਤਾ: ਖੱਬੇ ਪੱਖੀ ਆਗੂ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਲਾਲੂ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਵਿਚਕਾਰ ਤਿੱਖੀ ਹੋ ਰਹੀ ਜੰਗ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਨ ਵਾਸਤੇ ਮੌਕੇ ਵਧਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਬਣ ਰਹੀ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਰਗਰਮੀ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਖੱਬੇ-ਪੱਖੀ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਆਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੁੜ ਤੋਂ ਕਤਾਰਬੰਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸੀ.ਪੀ.ਐਮ. ਦੇ ਆਗੂ ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਯੇਚੁਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਾਰਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਗੈਰ ਭਾਜਪਾ ਤੇ ਗੈਰ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹਾਂ ਅਤੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੇ ਉੜੀਸਾ ਵਿਚ ਤੀਜਾ ਮੋਰਚਾ ਤਕੜੀ ਟੱਕਰ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜਰਨਲ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਾਰਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ. (ਐਮ.), ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਕੋਈ ਰਾਜਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਤੀਸਰਾ ਮੋਰਚਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸ਼ਕਤੀ ਬਣ ਕੇ ਉਭਰੇਗਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਰਾਜਸੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮੁੜ ਤੋਂ ਕਤਾਰਬੰਦੀ ਹੋਏਗੀ ਅਤੇ ਤੀਸਰਾ ਮੋਰਚਾ ਇਹ ਯਤਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਇਕ ਗੈਰ-ਭਾਜਪਾ, ਗੈਰ-ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਜਾਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਾਰਤ

ਸੀਤਾਰਾਮ ਯੇਚੁਰੀ

ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਤੋਂ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਮੁਕਾਬਲਾ ਦੋ-ਧਿਰੀ ਨਾ ਹੋ ਕੇ ਤਿੰਨ - ਧਿਰੀ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਖ਼ਤ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਹੈ।

ਆਪਣੇ ਆਪ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾ ਲੈਣ ਦੇ ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਧਰੇ ਨੇੜੇ-ਤੇੜੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਇਸ ਦੋਸ਼ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਤੀਸਰੇ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨਾਲ ਭਾਜਪਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਫ਼ਿਰਕੂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮਦਦ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਦੋਂਕਿ ਅਸਲ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉੜੀਸਾ ਅਤੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਰਗੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਫੂਕ ਕੱਢ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕੌਣ ਹੋਏਗਾ, ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸਾਡੇ ਸਭਨਾਂ ਵਲੋਂ ਮਿਲ ਬੈਠ ਕੇ ਤੈਅ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਏਗਾ। ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਚੋਣ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਣ 'ਤੇ ਕਾਮਰੇਡ ਕਾਰਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਏਥੇ ਤ੍ਰਿਣਮੂਲ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਗਠਜੋੜ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਚੰਗਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪੱਕੀ ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਹੀ ਹੋਏਗੀ। ਨੰਦੀਗ੍ਰਾਮ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਇਕ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਾਮਰੇਡ ਕਰਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਨੰਦੀਗ੍ਰਾਮ ਵਰਗਾ ਇਕੱਲਾ ਕਾਰਾ ਮੁੱਦਾ ਹੀ ਭਾਰੂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਥੇ ਵੋਟਰ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹਨ। ਗੋਰਖਾਲੈਂਡ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਾਮਰੇਡ ਕਾਰਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਦਾਰਜਲਿੰਗ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਖੜ੍ਹਿਆਂ ਕਰਕੇ ਇਕ ਬੇਅਸੂਲਾ ਸਟੈਂਡ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੰਮੇ ਚਿਰ ਲਈ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੀਸਰਾ ਮੋਰਚਾ ਆਪਣੇ ਸਾਂਝੇ ਮੰਚ ਤੋਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚਾਰ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹਨ, ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ, ਧਰਮ-ਨਿਰਪੱਖਤਾ, ਆਜ਼ਾਦ ਵਿਦੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਰਾਜ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ।

ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਇਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਨਜ਼ਰੀਆ ਬਣਾ ਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਉੱਤੇ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਜਾਏ ਤਾਂ ਕਿ ਉੱਥੋਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਾਏ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੀਕ ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਉਹ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਉਥੇ ਕੇਵਲ ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦ ਨੂੰ ਹੀ ਮਦਦ ਮਿਲੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਸਥਿਰ ਹੋ ਜਾਏਗਾ।

ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨਾਲ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਸੌਦੇ ਬਾਰੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿੰਦੀ ਚਲੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਸਾਡੀ ਇਕ ਨਹੀਂ ਸੁਣੀ। ਕੇਰਲਾ ਵਿਚ ਇਹ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਇਕ ਵੱਡਾ ਮੁੱਦਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬੰਗਾਲ ਵਿਚ ਵੀ ਇਹ ਬਣਨ ਵਾਲਾ ਹੈ।

ਇਸ ਸੌਦੇ ਤੋਂ ਹੀ ਪਤਾ ਚੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਸਰਕਾਰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਵਿਚ ਗ਼ਲਤਾਨ ਹੈ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ. (ਐਮ.) ਦੀ ਪੋਲਿਟ ਬਿਊਰੋ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀ ਆਗੂ ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਯੇਚੁਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤੀਜਾ ਮੋਰਚਾ ਸੱਤਾ 'ਚ ਆਉਂਦਾ ਤਾਂ ਭਾਰਤ-ਅਮਰੀਕਾ ਪਰਮਾਣੂ ਕਰਾਰ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ 'ਚ ਵਿਸਾਖੀ ਮੌਕੇ ਛੁਰੇਬਾਜ਼ੀ

ਟਰਾਂਟੋ : ਮਿਸੀਸਾਗਾ ਸਥਿਤ ਮਸ਼ਹੂਰ ਗੁਰਦੁਆਰੇ 'ਚ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਜਸ਼ਨ ਪੂਰੇ ਜਲੌਅ ਵਿਚ ਮਨਾਏ ਗਏ, ਪਰ ਉਥੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਹਫੜਾ ਦਫੜੀ ਮੱਚ ਗਈ ਜਦ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਐਂਬੂਲੈਂਸ ਦੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਨੇ ਪੂਰੇ ਇਲਾਕੇ ਨੂੰ ਘੇਰ ਲਿਆ।

ਓਨਟਾਰੀਓ ਖਾਲਸਾ ਦਰਬਾਰ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਗਲਿਆਰੇ 'ਚ ਦੋ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਚਾਕੂਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰ ਗਈ ਸੀ।

ਲੋਕਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਢਿੱਡ 'ਚ ਚਾਕੂ ਮਾਰ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਫੱਟੜ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਟਰਾਂਟੋ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਪੁਚਾਇਆ ਗਿਆ ਜਦਕਿ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗ੍ਰਿਫਤ 'ਚ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ।

ਪੁਲਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਫੜ੍ਹੇ ਗਏ ਮੁੰਡੇ ਤੋਂ ਹੋਰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਫੱਟੜ ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਹਾਲਤ ਖਤਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੱਸੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸਾਈਬਰ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲਜ਼ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਏ ਫਿਲਮੀ ਅਭਿਨੇਤਰੀਆਂ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਤਾਰ-ਤਾਰ

ਤਲਵੰਡੀ ਭਾਈ: ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੇ ਵਧ ਰਹੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੇ ਸਾਈਬਰ ਕ੍ਰਾਇਮ ਨੂੰ ਵੀ ਇਕ ਵੱਡੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਈਬਰ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲਜ਼ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਸਵਾਰਥ ਤੇ ਚੰਦ ਲਾਲਚ ਲਈ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕੀਤਾ ਹੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲਜ਼ ਵਲੋਂ ਆਪਣੀ ਕਮਾਈ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਨਾਮਵਰ ਹਸਤੀਆਂ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਵੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਉਛਾਲਣ ਵਿਚ ਕੋਈ ਕਸਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਈਬਰ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲਜ਼ ਵਲੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਾਈਟਾਂ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸਿਨੇਮਾ ਜਗਤ ਦੀਆਂ ਨਾਮੀ ਹਸਤੀਆਂ ਖਾਸ ਕਰ ਹੀਰੋਇਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸ਼ਲੀਲ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਿਖਾ ਕੇ ਮੋਟੀਆਂ ਕਮਾਈਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਈਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੈਂਕੜੇ ਸਾਈਟਾਂ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਫਿਲਮੀ ਹੀਰੋਇਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਮੁਕ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਸ਼ਰ੍ਹੇਆਮ ਉਛਾਲੀ ਗਈ ਹੈ। ਵਰਤਮਾਨ ਵਿਚ ਜੇਕਰ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਚ ਇੰਜਣ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਨਯੂਡ ਇੰਡੀਅਨ ਸੈਲੀਬ੍ਰਿਟੀਜ਼ ਲਿਖ ਕੇ ਸਰਚ ਮਾਰੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਸਾਈਟਜ਼ ਓਪਨ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਸਿਨੇਮਾ ਸਿਤਾਰਿਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦਾ ਨਾਂ ਰੋਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਹਸਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬੇਹੱਦ ਹੀ ਅਸ਼ਲੀਲ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਈਬਰ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲਜ਼ ਵਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਈਟਸ ਵਿਚ ਚਿਹਰਾ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਨਾਮੀ ਹਸਤੀਆਂ ਦਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਗਰਦਨ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਦਾ ਸਰੀਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਾ ਲਗਾ ਕੇ ਇੰਡੀਅਨ ਸੈਲੀਬ੍ਰਿਟੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਨਗਨ ਤਸਵੀਰਾਂ ਇਸ ਸਫਾਈ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੀ ਆਮ ਇਨਸਾਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਨਾਮੀ ਹਸਤੀਆਂ ਮੰਨ ਕੇ ਧੋਖਾ ਖਾ ਜਾਵੇ।

ਸਾਈਬਰ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲਜ਼ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਇਸ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੌਰਾਨ ਇਕ-ਦੋ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਲਗਭਗ ਸਾਰੀਆਂ ਫਿਲਮੀ ਹੀਰੋਇਨਜ਼ ਤੇ ਹੀਰੋਜ਼ ਨੂੰ ਇਕ ਮੋਹਰੇ ਵਜੋਂ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਓਧਰ ਸਾਈਬਰ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲਜ਼ ਵਲੋਂ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਪਣੇ ਇਸ ਜਾਲ ਵਿਚ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਫਸਾਉਣ ਅਤੇ ਮੋਟੀਆਂ ਕਮਾਈਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਕਈ ਨਵੇਂ ਹਥਕੰਡੇ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਦੌਰ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਈਟਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫ੍ਰੀ ਆਫ ਕੌਸਟ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਈਟਾਂ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਇਕ ਮੁਸ਼ਤ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਅਸ਼ਲੀਲਤਾ ਦੀ ਦਲਦਲ ਵਿਚ ਧੱਸ ਚੁੱਕੇ ਨੌਜਵਾਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਈਟਸ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਹੀ ਮਹਿਜ ਆਪਣੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਰੁਪਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਕਾਊਂਟ ਵਿਚ ਪਵਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿੱਖ ਮੁੰਡਾ ਕਿਰਪਾਨ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਤੋਂ ਬਰੀ

ਟੋਰਾਂਟੋ : ਆਪਣੇ ਦੋ ਸਕੂਲੀ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾਨ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਗਭਰੀਟ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਵਿਰੁਧ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਣ ਵੇਲੇ ਮੁੰਡੇ ਵਿਰੁਧ ਐਵੇਂ ਨਸਲੀ ਵੇਗ ਦਾ ਹੀ ਅਸਰ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ।ਮਾਂਟਰੀਅਲ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 13 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਤਕਨੀਕੀ ਸਬੂਤ ਤਾਂ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ 'ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ' ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮੌਕਾ ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਕੇ ਅਗੋਂ ਸੋਚਣ ਦਾ ਹੈ।

ਮੀਡੀਆ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ 'ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਰੀ' ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਕਿਤੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਰਿਕਾਰਡ ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਘਟਨਾ 11 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਵਾਪਰੀ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਇਕ ਗਭਰੀਟ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦੋ ਦੋਸਤਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰ ਰਹੇ ਦੋ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨੋਂ ਟੋਕਿਆ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਮੁੰਡੇ ਲੈਸਲੇ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਨ ਤੇ ਦੁਪਹਿਰ ਦਾ ਭੋਜ ਕਰਨ ਲਈ ਸਕੂਲੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲੇ ਸਨ।

ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਮੁਤਾਬਕ ਸਿੱਖ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੰਘਾ ਵਿਖਾ ਕੇ ਡਰਾਇਆ। ਪਰ ਦੂਜੇ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਸਿੱਧਾ ਹੀ ਕਿਰਪਾਨ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਪ੍ਰੇਮੀ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਧਰਨੇ 'ਤੇ ਬੈਠੀ ਗਰਭਵਤੀ ਪ੍ਰੇਮਿਕਾ

ਬਾਲੁਰਘਾਟ : ਪਿਆਰ ਵਿਚ ਧੋਖਾ ਖਾ ਕੇ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਲੁਟਾ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮਿਕਾ ਇਥੇ ਇਕ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਬਾਹਰ 3 ਦਿਨ ਧਰਨੇ 'ਤੇ ਬੈਠੀ ਰਹੀ।

ਪ੍ਰੇਮੀ ਨੇ ਜਦੋਂ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਵਿਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਉਥੇ ਵੀ ਗੱਲ ਨਾ ਬਣੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਮਾਮਲਾ ਪੰਚਾਇਤ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁੱਕਿਆ। ਪੰਚਾਇਤ ਨੇ ਵੀ ਜਦੋਂ ਸਹਾਰਾ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਉਹ ਧਰਨੇ 'ਤੇ ਬੈਠ ਗਈ।

ਉਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਘਰਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੋਂ ਨੌਜਵਾਨ ਫਰਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਦਰ-ਦਰ ਦੀਆਂ ਠੋਕਰਾਂ ਖਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ, ਉਹ ਧਰਨੇ 'ਤੇ ਬੈਠੀ ਰਹੇਗੀ।

ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਨੂੰ ਹੰਝੂਆਂ ਭਰੀ ਵਿਦਾਈ

ਹਾਸਿਆਂ ਮਹਿਕਦਾ ਪਿੜ ਹੈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ,
ਪਰ ਕਿਵੇਂ ਗਮਾਂ ਨੂੰ ਹੰਢਾਈਏ।
ਮਿਹਨਤ ਮੁਸ਼ੱਕਤ ਤਾਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਹਰ ਕੋਈ,
ਪਰ ਕਿਵੇਂ ਸੁੱਚੀ ਕਿਰਤ ਦਾ ਮਸੀਹਾ ਕਹਾਈਏ।
ਨਫ਼ਾ ਨੁਕਸਾਨ ਤਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਦਸਤੂਰ ਵਣਜ ਦਾ,
ਪਰ ਕਿਵੇਂ ਇਸ ਰੂਹ ਦਾ ਘਾਟਾ ਸਹਿ ਪਾਈਏ।
ਸੁਣਿਆ ਵਕਤ ਲੰਘਿਆਂ ਆਠਰ ਜਾਂਦੇ ਜ਼ਖਮ ਸਾਰੇ,
ਪਰ ਵਿਛੋੜੇ ਦਾ ਨਾਸੂਰ ਕਿਵੇਂ ਲੁਕਾਈਏ।
ਹਰ ਦਿਲ ਉਦਾਸ ਅੱਜ ਅੱਖੀਆਂ ਸੇਜਲ,
ਕਿੱਥੋਂ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦੇ ਅਲਫਾਜ਼ ਲਿਆਈਏ।
ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਤਾਂ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ ਹਰ ਕੋਈ,
ਪਰ ਕਿਵੇਂ ਉਸ ਵਾਂਗ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਨਿਭਾਈਏ।
ਉਂਜ ਤਾਂ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਹਮਦਰਦ ਕਈ,
ਪਰ ਵਿਰਲਾ ਹੀ ਸ. ਸੋਹਣ ਵਾਂਗ ਸਲਾਹੀਏ।

-ਜਸ਼ਨਦੀਪ ਗਿੱਲ

ਹੁਣ ਦੱਖਣ ਅਮਰੀਕੀ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਵਲ ਵੀ ਰੁਖ ਕੀਤਾ ਓਬਾਮਾ ਨੇ

ਤ੍ਰਿਨਿਦਾਦ : ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਵੈਨੇਜ਼ੁਏਲਾ ਵਿਚਾਲੇ ਲਗਭਗ 8 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਕੂਟਨੀਤਿਕ ਤਣਾਅ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਰਿਸ਼ਤੇ ਸੁਧਰਨ ਦੇ ਆਸਾਰ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ।

ਤ੍ਰਿਨਿਦਾਦ ਵਿਚ ਇਕ ਸੰਮੇਲਨ ਦੌਰਾਨ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਓਬਾਮਾ ਦਾ ਲੈਟਿਨ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਵੈਂਜ਼ੁਏਲਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਹੁਗੋ ਸ਼ਾਵੇਜ਼ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੋਹਫੇ ਵਿਚ ਇਕ ਕਿਤਾਬ ਦਿੱਤੀ। ਮੁਲਾਕਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੈਨਜ਼ੁਏਲਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਰਾਜਦੂਤ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਵੀ ਵੈਨਜ਼ੁਏਲਾ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਰਾਜਦੂਤ ਭੇਜਣ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ।

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਸਤੰਬਰ ਵਿਚ ਵੈਨਜ਼ੁਏਲਾ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਜਦੂਤ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇਸ਼ ਬੋਲੀਵੀਆ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਈਵੋ ਮੋਰਾਲੇਸ ਦਾ ਤਖ਼ਤਾ ਪਲਟਣ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਇਥੇ ਮੌਜੂਦ ਵੈਨਜ਼ੁਏਲਾ ਦੇ ਰਾਜਦੂਤ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਜਾਰਜ ਬੁਸ਼ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਾਵੇਜ਼ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਕੱਟੜ ਵਿਰੋਧੀ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੁਸ਼ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਖ਼ਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੀ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਓਬਾਮਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਿਸ਼ਤੇ ਸੁਧਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੰਮੇਲਨ ਦੌਰਾਨ ਓਬਾਮਾ ਅਤੇ ਸ਼ਾਵੇਜ਼ ਆਪਸ ਵਿਚ ਗਰਮਜੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਮਿਲੇ ਅਤੇ ਸ਼ਾਵੇਜ਼ ਨੇ ਓਬਾਮਾ ਨੂੰ ਤੋਹਫੇ ਵਿਚ ਇਕ ਕਿਤਾਬ ਦਿੱਤੀ, ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਲੈਟਿਨ ਅਮਰੀਕੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਏਡਵਰਡੋ ਗਾਲੇਨੋ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਸਪੇਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਹੈ।

ਓਬਾਮਾ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਬਾਰੇ ਸ਼ਾਵੇਜ਼ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਕ ਚੰਗਾ ਪਲ ਰਿਹਾ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿਚ ਓਬਾਮਾ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਚੰਗੇ ਇਨਸਾਨ ਹਨ। ਸੰਮੇਲਨ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੈਟਿਨ ਅਮਰੀਕੀ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਉਣ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਸੰਮੇਲਨ ਦੌਰਾਨ ਬੋਲੀਵੀਆ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਰੁਧ ਸਖ਼ਤ ਵਤੀਰਾ ਅਪਨਾਈ ਰੱਖਿਆ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਮੋਰਾਲੇਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ

ਬਰਾਕ ਓਬਾਮਾ

ਹਿਊਗੋ ਸ਼ਾਵੇਜ਼

ਕਿ ਓਬਾਮਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਉਹ ਬੋਲੀਵੀਆ ਪ੍ਰਤੀ ਅਮਰੀਕੀ ਰੁੱਖ ਵਿਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਰਹੇ।

ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਭ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਕਿਊਬਾ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਬਣਿਆ ਰਿਹਾ। ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇਸ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿਚ ਕਿਊਬਾ ਹੀ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਲੈਟਿਨ ਅਮਰੀਕੀ ਦੇਸ਼ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਲੂਲਾ ਡਿਸਿਲਵਾ ਨੇ ਸਾਫ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਊਬਾ ਦੇ ਬਗੈਰ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿਚ ਉਹ ਭਾਗ ਨਹੀਂ ਲੈਣਗੇ।

ਬੋਲੀਵੀਆ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਕੋਲੋਂ ਕਿਊਬਾ 'ਤੇ ਲਾਈਆਂ ਵਪਾਰਕ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਅਮਰੀਕੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਇਕ ਵਾਰ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਾਰ ਕਿਊਬਾ ਜਾਣ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਹਟਾਇਆ ਸੀ। 1960 ਵਿਚ ਕਿਊਬਾ ਵਿਚ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਿਦੇਲ ਕਾਸਤਰੋ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਈ ਸੀ, ਤਦ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਕਿਊਬਾ ਨਾਲ ਕੂਟਨੀਤਿਕ ਸਬੰਧ ਤੋੜ ਰੱਖੇ ਹਨ।

ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਆਪਣਾ ਰਾਜਦੂਤ ਭੇਜਣਗੇ ਸ਼ਾਵੇਜ਼ : ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਰਾਕ ਓਬਾਮਾ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਗਈ ਸਬੰਧ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੈਨਜ਼ੁਏਲਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਹੁਗੋ ਸ਼ਾਵੇਜ਼ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿਚ ਇਕ ਨਵੇਂ ਯੁੱਗ ਦੀ ਉਮੀਦ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਰਾਜਦੂਤ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨਗੇ।

ਵੈਨਜ਼ੁਏਲਾ ਦੇ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਆਗੂ ਨੇ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤੇ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਚ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਆਫ ਅਮਰੀਕਨ ਸਟੇਟਸ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਮੌਜੂਦਾ ਰਾਜਦੂਤ ਰਾਏ ਚਾਡਟਰਨ ਦਾ ਨਾਅ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਗੇ।

ਸ਼ਾਵੇਜ਼ ਨੇ ਬੋਲੀਵੀਆ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਈਵੋ ਮੋਰਾਲੇਸ਼ ਨਾਲ ਏਕਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਸਤੰਬਰ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਜਦੂਤ ਪੈਟ੍ਰਿਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਹਿੰਸਾ ਫੈਲਾਉਣ ਵਿਚ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦੀ ਕਥਿਤ ਮਦਦ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਤਹਿਤ ਮੋਰਾਲੇਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਥੋਂ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਜਦੂਤ ਨੂੰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਵੀ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਰਾਜਦੂਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਸੰਮੇਲਨ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਹਿਲੇਰੀ ਕਲਿੰਟਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਜਦੂਤਾਂ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਕ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਸ਼ਾਵੇਜ਼ ਨੇ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ।

ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਦੱਬੇ ਕਾਲੇ ਧਨ ਦਾ ਮੁੱਦਾ : ਭਾਜਪਾ ਚੁਸਤ, ਕਾਂਗਰਸ ਸੁਸਤ

–ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਿਊਜ਼ ਸਰਵਿਸ

ਦੇਸ਼ 'ਚ ਇਸ ਸਮੇਂ ਮੁੱਦਾਹੀਣ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਨੇਤਾ ਇਕ-ਦੂਜੇ 'ਤੇ

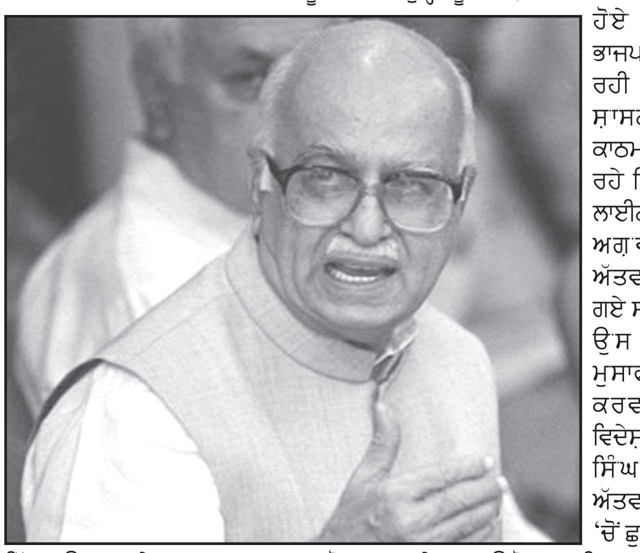

ਚਿੱਕੜ ਉਛਾਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਾਜਪਾ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੱਸ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਅਡਵਾਨੀ ਦੀਆਂ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਨਾਕਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਗਿਣਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਨੇਤਾ ਸਿੱਧ ਕਰਨ 'ਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਕਾਂਗਰਸ ਭਾਜਪਾ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨਕਾਲ 'ਚ ਹੀ ਕਾਠਮੰਡੂ ਤੋਂ ਦਿੱਲੀ ਆ ਰਹੇ ਇੰਡੀਅਨ ਏਅਰ ਲਾਈਨਜ਼ ਦੇ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰਕੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕੰਧਾਰ ਲੈ ਗਏ ਸਨ। ਜਹਾਜ਼ ਅਤੇ ਉਸ 'ਚ ਸਵਾਰ ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕਤ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਤਿੰਨ ਖੂੰਖਾਰ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਜੇਲ 'ਚੋਂ ਛੁਡਾ ਕੇ ਕੰਧਾਰ ਲੈ ਗਏ ਸਨ। ਉਦੋਂ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਸਨ।

ਭਾਜਪਾ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੱਸਦਿਆਂ ਦੋਸ਼ ਲਗਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ਿਵਰਾਜ ਪਾਟਿਲ ਦੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਕਾਰਨ ਹੀ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਅੱਤਵਾਦੀ ਅਤੇ ਨਕਸਲੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਵਧੀਆਂ ਹਨ। ਮੁੰਬਈ 'ਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ 185 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰਕੇ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹੱਕਾ-ਬੱਕਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਉਥੋਂ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦਾ ਸਫਾਇਆ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ ਸੀ।

ਮੌਜੂਦਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ, ਸੜਕ, ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਤੇ ਮਹਿੰਗਾਈ ਵਰਗੀਆਂ ਜਨ-ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਚੋਣ ਰੈਲੀਆਂ ਜਾਂ ਟੀ.ਵੀ. ਚੈਨਲਾਂ ਦੀਆਂ ਬਹਿਸਾਂ 'ਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਹੁਣ ਪੋਲਿੰਗ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਘਟ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਗੇੜ 'ਚ 40 ਤੋਂ 50 ਫੀਸਦੀ ਤਕ ਹੀ ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ। ਹੁਣ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਜਮ੍ਹਾਂ 75 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਕਾਲੇ ਧਨ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹਿ ਕੇ ਇਕ ਅਹਿਮ ਕੌਮੀ ਮੁੱਦਾ ਉਛਾਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਇਸ ਨਾਲ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ 'ਚ ਗਰਮੀ ਆਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਧ ਗਈ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਨੇ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਮੁੰਬਈ 'ਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜਗ ਦੇ ਸੱਤਾ 'ਚ ਆਉਣ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਬੈਂਕਾਂ 'ਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਾਲੇ ਧਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਤਨ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਾਂਗੇ। ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਜਮ੍ਹਾ ਇਹ ਕਾਲਾ ਧਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਇਕ ਵੱਡਾ ਖ਼ਤਰਾ ਹੈ।

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਰਥਚਾਰੇ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਰਹੇ ਕਾਲੇ ਧਨ ਨੂੰ ਵੀ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਾਂਗੇ।

ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਾਲੇ ਧਨ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈਣ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਉਪਾਅ ਸੁਝਾਉਣ ਲਈ ਚਾਰ ਮੈਂਬਰੀ ਇਕ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ ਐਸ. ਗੁਰੂਮੂਰਤੀ, ਆਈ.ਆਈ.ਐਮ. ਬੰਗਲੌਰ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਵੈਦਨਾਥਨ, ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਕੀਲ ਮਹੇਸ਼ ਜੇਠਮਲਾਨੀ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮਾਹਿਰ ਅਜੀਤ ਡੋਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅੰਤ੍ਰਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਵੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਡਵਾਨੀ ਨੇ ਮੁੰਬਈ 'ਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਅਨੁਮਾਨ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਦੇ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ 70 ਅਜਿਹੇ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਸਥਾਨ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਟੈਕਸ ਹੈਵਨ' ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਜਿਥੇ 25 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 75 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤਕ ਦਾ ਕਾਲਾ ਧਨ ਜਮ੍ਹਾ ਹੈ।

ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਕ ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਦੇ ਬੈਂਕ ਅਜਿਹਾ ਧਨ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਪਤ ਰੱਖਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਧਨ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਜੋ ਪੈਸਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਕਾਲਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਫੇਦ?

ਇਸਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾ ਕੇ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਰਾਜਨੇਤਾ ਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਖ਼ਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਲੁੱਟ-ਲੁੱਟ ਕੇ ਸਵਿਸ ਬੈਂਕਾਂ 'ਚ ਅਥਾਹ ਪੈਸਾ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਰਹੇ। ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਦੀ ਦੇਖਾ ਦੇਖੀ ਹੋਰ ਛੋਟੇ-ਮੋਟੇ ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਸਹੂਲਤ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਨ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕਾ ਵਲੋਂ ਸਵਿਸ ਬੈਂਕਾਂ 'ਚ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਧਨ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗਣ 'ਤੇ ਸਵਿਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹੁਣੇ-ਹੁਣੇ ਹੀ ਆਪਣੇ ਬੈਂਕਿੰਗ ਨਿਯਮਾਂ 'ਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਜਰਮਨੀ ਉਥੋਂ ਆਪਣੇ 300 ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਗੁਪਤ ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਿਲ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਸਥਿਤ ਸਵਿਸ ਰਾਜਦੂਤ ਫਿਲਿਪ ਬੇਲਟੀ ਨੇ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਭਾਰਤ ਸਵਿਸ ਬੈਂਕਾਂ 'ਚ ਆਪਣੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਜਮ੍ਹਾ ਕਾਲੇ ਧਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗੇ ਤਾਂ ਸਵਿਸ ਸਰਕਾਰ ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ. (ਐਮ.) ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਵਿਚ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਭਾਈਵਾਲ ਰਹੀ ਹੈ।

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਆਧਾਰਤ ਇਕ ਸੰਸਥਾ ਜੀ.ਐਫ.ਆਈ. ਜਿਸ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਨੇ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 2002 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 2006 ਤੱਕ 27.3 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏ ਗਏ। ਜੇ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿਚੋਂ 55 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਦੀ ਰਕਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਦਾ ਰਾਜ ਸੀ ਅਤੇ ਅਡਵਾਨੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਸਨ।

ਕੋਈ ਵੀ ਪੁੱਛ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਸ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਰਤਾਰੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੀ ਕੀਤਾ? ਭਾਜਪਾ ਦੀ 'ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ' ਜਿਸ ਨੇ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਧਨ ਦੇ ਅੰਕੜੇ 25 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੱਸੇ ਹਨ, ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਟੈਕਸ ਛੁਪਣਗਾਹਾਂ ਵਿਚ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ।

ਇਸ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਜੇ ਪਿਛਲੇ 60 ਸਾਲ ਤੋਂ ਇਸ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਲਾਈਏ ਤਾਂ ਇਹ ਰਕਮ 500 ਅਰਬ ਡਾਲਰ (25 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ) ਤੋਂ 1400 ਅਰਬ ਡਾਲਰ (70 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ) ਦੇ ਵਿਚਾਲੇ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਹੀ ਇਸ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਮਗਰ ਜਾਈਏ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿਚੋਂ 30 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਰਕਮ ਜੋ ਕਿ 164 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਦੇ ਰਾਜ ਸਮੇਂ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਗਈ ਹੈ।

ਅਡਵਾਨੀ ਦੀ ਕਾਲੇ ਧੰਨ ਖਿਲਾਫ ਮੁਹਿੰਮ ਧੂਏਂ ਦੀ ਕੰਧ ਵਾਂਗ-ਚਿਦੰਬਰਮ

ਸਿਵਗੰਗਾ : ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਪੀ. ਚਿਦੰਬਰਮ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਜਮ੍ਹਾ ਪੈਸਾ 100 ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਅਡਵਾਨੀ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਧੂੰਏਂ ਦੀ ਕੰਧ ਵਾਂਗ ਹੈ ਅਤੇ ਹੈਰਾਨੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਡਵਾਨੀ ਅਜਿਹਾ ਕਿਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚੌਕਸ ਕਰਨ ਲਈ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਰਹੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਪੈਸਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਡਵਾਨੀ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾ ਕੇ ਫਾਇਦੇ ਦੀ ਬਜਾਏ ਨੁਕਸਾਨ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਕਦਮਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 16 ਮਈ ਨੂੰ ਅਡਵਾਨੀ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਪੱਤਰ 'ਚ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਲਿਚਨਸਨ 'ਚ ਐਲ.ਜੀ.ਟੀ. ਬੈਂਕ 'ਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਪੈਸੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜਰਮਨ ਸੈਂਟਰਲ ਟੈਕਸ ਆਫਿਸ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸੈਕਸ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਚੋਣ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕ ਮਿਲਿਆ

ਕੋਲਕਾਤਾ : ਇਸ ਮਹਾਨਗਰ ਦੇ ਜਿਨਸੀ ਕਾਮਿਆਂ (ਵੇਸਵਾਵਾਂ) ਵਲੋਂ ਕੁਝ ਪੋਲਿੰਗ ਬੂਥਾਂ 'ਤੇ ਮਦਦ ਦੇਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿਚ ਰਜਿਸਟਰਡ 65000 ਸੈਕਸ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦਰਬਾਰ ਮਹਿਲਾ ਸੰਮਨਯ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਵਪਨ ਗਾਇਨ ਨੇ ਕਿਹਾ, ''ਅਸੀਂ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਅਫਸਰ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਦੱਖਣੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰੀ ਬੰਗਾਲ ਦੇ 17 ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਦੇ ਚੋਣ ਅਮਲ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਸੀ।''

ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਦਾ ਹੁੰਗਾਰਾ ਭਰਿਆ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕੋਲਕਾਤਾ ਉੱਤਰੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਸ਼ਿਆਮਪੁਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਦੇ ਛੇ ਬੂਥਾਂ 'ਤੇ ਛੇ ਸੈਕਸ ਵਰਕਰ ਚੋਣ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣਗੇ।

ਗਾਇਨ ਨੇ ਕਿਹਾ, ''ਅਸੀਂ ਖੁਸ਼ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਕੁਝ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਮੰਗੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਪੋਲਿੰਗ ਬੂਥਾਂ 'ਤੇ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਸਾਡੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਦਿੱਕਤ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਆਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਮਾਲੀ ਲਾਭ ਲਈ ਇਹ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀਆਂ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਰਬਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਸਮਾਨ ਨਾਗਰਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਵੀ ਮਾਨਤਾ ਮਿਲੇਗੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਆੜ ਹੇਠ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸੈਕਸ ਵਰਕਰਾਂ ਨਾਲ ਵਧੀਕੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਅਤੇ ਬੱਚੇ/ਬੱਚੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਧੰਦੇ 'ਚ ਭੇਜਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਦਰਬਾਰ ਮੈਂਬਰ ਮਦਦ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ।

ਗਾਇਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੈਕਸ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਵਰਕਰਾਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਦਿਵਾਉਣ ਅਤੇ ਅਮੌਰਲ ਟ੍ਰੈਫਿਕਿੰਗ ਐਕਟ ਰੱਦ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ 55 ਲੋਕ ਸਭਾ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ 35 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਇਸ ਬਾਰੇ ਗੌਰ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ, ਜਦ ਕਿ 20 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

...ਨੇ ਗਲ੍ਹ ਪਾ ਲਿਆ ਸਾਧਾਂ ਦਾ ਬਾਣਾ

ਜ਼ਰਾ ਸੋਚ ਕੇ ਵੇਖੋ ਜਿਥੇ ਸਾਰੇ ਧਾਹੀਂ ਰੋ ਰਹੇ ਹੋਣ ਉੱਥੇ ਅੱਥਰੂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਕੌਣ ਪੂੰਝੇਗਾ? ਜਿਥੇ ਸਾਰੇ ਅੱਗ ਲਾਉਣ ਲੱਗੇ ਹੋਣ ਉਥੇ ਬੁਝਾਉਣ ਕੌਣ ਆਵੇਗਾ? ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਸਾਰੇ ਨਸ਼ੇ ਸਮਾਂ ਪਾ ਕੇ ਉਤਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਹਕੂਮਤ ਦਾ ਨਸ਼ਾ ਛੇਤੀ ਉਤਰਦਾ ਨਹੀਂ। ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੇ ਭਰਾ-ਭਰਾ ਪਾੜ ਦਿੱਤੇ ਨੇ। ਇਹ ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ ਘਰਾਂ ਤੱਕ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰ ਗਈ ਹੈ। ਪੁੱਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਾਲ ਤੇ ਪਿਉ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਾਲ। ਇਸੇ ਲਈ ਆਥਣੇ ਘੁੱਟ ਪੀ ਕੇ ਘਰ ਦੇ ਚੁੱਲ੍ਹੇ 'ਚ ਹੀ ਲੱਤਾਂ ਮਾਰਦੇ ਨੇ। ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਸਰਪੰਚ ਬਣਨ ਲਈ ਪੰਜਾਹ ਕੁ ਲੱਖ ਵੀ ਲੱਗ ਜਾਂਦੈ ਤੇ ਪੰਚੀ ਲਈ ਅੱਠ ਦਸ ਲੱਖ ਮਾਮੂਲੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਭਲਾ ਇਹ ਪੂਰੇ ਕਿਥੋਂ ਕਰਨੇ ਨੇ? ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅੱਖ ਫਿਰ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਵੱਲ ਟਿਕੀ ਰਹੇਗੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪੁੱਛਣ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਇਹ ਦੋ ਅਹੁਦੇ ਹੋਰ ਕਿਤੇ ਥੋਨੂੰ ਡੀ.ਸੀ. ਬਣਾ ਦੇਣਗੇ? ਮੈਂ ਇਕ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਦੇ ਖਾਣੇ ਦਾ ਖਰਚ ਕਿਵੇਂ ਝਲਦੇ ਹੋ? ਉਹਦਾ ਜਵਾਬ ਸੀ ਕਚਹਿਰੀਆਂ 'ਚੋਂ ਲੁੱਟੀਦੈ, ਡੀ.ਸੀ. ਨੂੰ ਪਤਾ ਈ ਹੁੰਦੈ। ਜਾਂ ਫਿਰ ਪਟਵਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਤੇ ਪਟਵਾਰੀ ਜ਼ਿਮੀਦਾਰਾਂ ਦੀ ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ ਖੱਲ ਲਾਹੁੰਦੇ ਨੇ।' ਗੱਲ ਕੀ ਲੁੱਟ ਗਰੀਬ ਤੇ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਰਬਾਂ ਰੁਪਏ ਦਾ ਵੋਟਾਂ ਦਾ ਖਰਚ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੋਢਿਆਂ ਤੇ ਝੱਲਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਭਲੇ ਮਾਣਸ ਸਿਰਫ ਇਹ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੁੰਦੇ ਕਿ ਚਿੱਟੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਵਾਲੇ, ਉਸਤਰਿਆਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਿਰ ਮੁੰਨਣ ਆਏ ਹਨ। ਬਹੁਤੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਬੁਢਾਪੇ ਦੇ ਅੰਤਲੇ ਦਿਨ ਵਿਧਵਾ ਬਣ ਕੇ ਗੁਜਾਰਨੇ ਹੁੰਦੇ ਨੇ, ਇਵੇਂ ਰਾਜਨੀਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬਾਦਲ ਜਾਂ ਅਮਰਿੰਦਰ ਤੇ ਜਾਂ ਗਾਂਧੀ ਪਰਿਵਾਰ ਵਾਂਗ ਹੱਥ ਆਉਂਦੀ, ਕੁਰਸੀਆਂ ਬਣਦੀਆਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਗਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਲਈ ਹਨ। ਭੈਣ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਭਰਾ ਨੂੰ ਚੁਸਤ ਬਣਾ ਦੇਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਇਵੇਂ ਕੁਰਸੀ ਦਾ ਲੋਭ ਗਲੋਂ ਨਹੀਂ ਲਹਿੰਦਾ। ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਨਾਅਰਾ ਆਇਆ ਸੀ 'ਮੋਹਰ ਕਿਥੇ ਲਾਉਣੀ ਆਂ?-ਚਰਖੇ ਉੱਤੇ ਲਾਉਣੀ ਆਂ ਜਾਂ ਗਾਂ ਵੱਛੇ 'ਤੇ ਲਾਉਣੀ ਆਂ'। ਪਰ ਹੁਣ? ਕਿਤੇ ਹੱਥ ਕਿਤੇ ਹਾਥੀ ਤੇ ਕਿਤੇ ਕਮਲ ਦਾ ਫੁੱਲ ਜਾਂ ਤੱਕੜੀ। ਚੁਰਾਹੇ 'ਚ ਖੜਾ ਵੋਟਰ ਜਾਣਦਾ ਈ ਨ੍ਹੀਂ 'ਕੀਹਦੇ ਸਿਰ 'ਚ ਭੰਨਾ ਕੱਚਾ ਭਾਂਡਾ।' ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਇਹ ਚਾਤਰ ਲੋਕ ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਹੀ ਮਹਿੰਦੀ ਦਾ ਰੰਗ ਗੂੜ੍ਹਾ ਕਰਕੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।

ਗੱਲੀਂ-ਬਾਤੀਂ

ਐਸ. ਅਸ਼ੋਕ ਭੌਰਾ
ਫੋਨ: 925-752-8025

ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਬਾਜ਼ੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਪੱਤੇ ਵਿਖਾ ਕੇ ਨਹੀਂ ਖੇਡਦਾ, ਸਭ ਆਪੋ-ਆਪਣੀ ਚਾਲ ਚਲਾਕੀ ਨਾਲ ਤੇ ਬਚ ਕੇ ਖੇਡਦੇ ਹਨ ਪਰ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਕਿਹੜੀ ਚਾਲ ਕੌਣ ਚਲ ਜਾਵੇ, ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਤੇ ਇਸ ਸ਼ਤਰੰਜ ਵਿਚ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਤੇ ਪਿਆਦਾ ਕਦੋਂ ਕੱਠੇ ਹੋ ਜਾਣ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵੀ ਇਲਮ ਹੋਣਾ ਔਖਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹੀਂ ਦਿਨੀਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਵੋਟਾਂ ਪੈ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਹਦਾ ਜੋ ਮੂੰਹ ਆਵੇ ਉਹੀ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਕੋਲ ਰਾਮ ਮੰਦਿਰ ਤੇ ਰਾਮਸੇਤੂ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਹੈ ਤੇ 'ਪੀ.ਐਮ. ਇਨ ਵੇਟਿੰਗ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਨਵੀਂ ਝੱਗੀ ਤੇ ਕੁੜਤਾ ਪਜਾਮਾ ਸਵਾਈ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਉਹਨੂੰ ਭਰਮ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਰਖਿਆ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਹੁਣ ਉਹਦੇ ਬਿਨਾਂ ਹੋਣਾ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਸੋਨੀਆ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮੁੜ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਐਲਾਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹਦਾ ਸ਼ੌਰੂ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਇਸੇ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਬੈਠਣ ਲਈ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀਆਂ ਝੁੱਗੀਆਂ ਵਿਚ ਰੋਟੀਆਂ ਖਾ ਕੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਚਾਲ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਧਰ ਗੁਜਰਾਤ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਮੂੰਹੋਂ ਅੱਗ ਕੱਢੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਸਲੀਅਤ ਇਹ ਹੈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੇਲਗਾਮ ਘੋੜਿਆਂ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਅੱਗ ਕੱਢੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਸਲੀਅਤ ਇਹ ਹੈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੇਲਗਾਮ ਘੋੜਿਆਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਨਹੀਂ ਜੁਬਾੜੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਲਈ ਸਭ ਅੱਗ ਦੀਆਂ ਨਾਲਾਂ ਬਣੇ ਹੋਏ ਨੇ। ਠੰਡਾ ਤੇ ਸਿਆਣਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਹਾਲੇ ਚੁੱਪ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਹੀ ਵਧ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਬਾਲ ਠਾਕਰੇ ਇਹ ਕਹੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਫਜ਼ਲ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਇਸ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸੇ ਫਿਰਕੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਰੋਣ ਵਰਗਾ ਮੂੰਹ ਬਣਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਅਸਲ ਵਿਚ ਲੀਡਰਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਛਿੱਕਲੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੁਲਕ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਨਿਆਂ ਅਦਾਲਤ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਫਿੱਟ ਲਾਹਣਤ ਕੁਝ ਰੰਗ ਜ਼ਰੂਰ ਲਿਆ ਰਹੀ ਹੈ।

ਕੌਣ ਜਿੱਤੇ ਕੌਣ ਹਾਰੇ? ਹਾਲ ਦੀ ਘੜੀ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਕੇ ਛੱਡਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਭ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਡੰਗ ਮਾਰਨ ਵਾਲੇ ਬਿੱਛੂ ਨੇ। ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤ 'ਤੇ ਸਾਧਾਰਣ ਜਿਹੀ ਟਿੱਪਣੀ ਨੂੰ ਵਿਆਖਿਆ-ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵਿਚ ਲੈ ਚਲਦੇ ਹਾਂ। ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਪੋਤੇ ਸੰਜੇ ਤੇ ਮੇਨਕਾ 'ਚ, ਪੁੱਤਰ, ਕੱਲ ਦੇ ਛੋਕਰੇ ਨੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਗਨਬਾਣ ਜੁਬਾਨ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਛੱਡਿਆ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗੀ ਅੱਗ ਬੁਝਣ ਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਹੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਥੁੱਕ ਕੇ ਚੱਟਣ ਵਾਲਾ ਉਹਨੇ, ਜਾਣੀ ਕਿ ਵਰੁਣ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਪਰ ਜਦੋਂ ਐਨ.ਐਸ.ਏ. ਲਗਾ ਕੇ ਮਾਇਆਵਤੀ ਨੇ ਘੁਰਕੀ ਮਾਰੀ ਤੇ ਜੇਲ੍ਹ ਡੱਕਿਆ ਤਾਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿਚ 'ਹੁਣ ਨ੍ਹੀਂ ਬੋਲਦਾ' ਵਾਲਾ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਆਬੋ-ਹਵਾ ਵਿਚ ਸਾਹ ਲੈਣ ਲਈ ਜੇਲ੍ਹੋਂ ਨਿਕਲਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਲ ਠਾਕਰੇ ਤੇ ਰਾਜ ਠਾਕਰੇ ਵਰਗਿਆਂ ਦਾ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਪਿੱਠ ਥਪਥਪਾਉਂਦੇ ਹੋਣ, ਤਾਂ ਲਗਦਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ੋਕਰਾ ਚੁੱਪ ਰਹੇਗਾ। ਹਾਂ ਏਨਾ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਬਲੂੰਗੜੇ ਨੂੰ ਕੱਲ ਤੱਕ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਉਹ ਪੂਰੇ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਹੀਰੋ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹਦੀ ਅਗਨੀ ਜੁਬਾਨ ਨੇ ਮੇਨਕਾ ਤੇ ਸੋਨੀਆਂ ਨੂੰ ਸੌਕਣ-ਆਢੇ ਵਿਚ ਫਸਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੇਨਕਾ ਨੇ ਕੁਮਾਰੀ ਤੇ ਕਵਾਰੀ ਮਾਇਆਵਤੀ ਨੂੰ ਮਿਹਣਾ ਮਾਰਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਾਸ਼ ਉਹ ਮਾਂ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਧੀਆਂ-ਪੁੱਤਰਾਂ ਦਾ ਦਰਦ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ? ਉਧਰ ਤੇਜ਼ ਤਰਾਰ ਮਾਇਆ ਵੀ ਮਾਇਆ ਵਾਂਗ ਵਰ੍ਹੀ ਕਿ ਮੇਨਕਾ ਮਾਂ ਤਾਂ ਹੈਗੀ ਐ ਪਰ ਮਾਂ ਵਾਲਾ ਫਰਜ਼ ਨਹੀਂ ਨਿਭਾ ਸਕੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਚੰਗੇ ਸੰਸਕਾਰ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਵਾਂ ਹੀ ਦੇਂਦੀਆਂ ਨੇ। ਖੈਰ! ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ 'ਚ ਵਜ਼ਨ ਤਾਂ ਹੈ ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਝਿੰਗ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਫਸਦੀ ਹੈ ਇਸ ਕਰਕੇ ਕਈ ਵਾਰ ਪਤਾ

ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਕਿ ਬਿੱਲਾ ਵਾੜ 'ਚ ਫਸ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਵਾੜ ਨੇ ਫਸਾ ਲਿਆ ਹੈ।

'ਉਸਕੇ ਵਰੁਣ ਗਾਂਧੀ ਹਾਥ ਕਾਟ ਦੇਗਾ' ਵਰਗੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਨਾਅਰੇ ਲਗਾ ਕੇ ਜਿਹੜੀ ਜ਼ਹਿਰ ਇਸ ਲੰਡੂ ਜਿਹੇ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਉਗਲੀ ਹੈ, ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਭਾਜਪਾ ਤੇ ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ. ਦੀ ਉਹੀ ਮੋਹਰ ਲਗਦੀ ਹੈ ਕਿ 'ਗਰਬ ਸੇ ਕਹੋ ਹਮ ਹਿੰਦੂ ਹੈਂ ਤੇ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਹਮਾਰਾ ਹੈ।' ਚਲੋ ਜੋ ਕੁਝ ਇਹ ਛੀਂਟਕਾ ਜਿਹਾ ਮੁੰਡਾ ਬੋਲਿਆ ਉਹਦੇ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ ਤਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਲੋਕ ਦੇਣ ਪਰ ਜੋ ਕੁਝ ਇਕ ਵਿਦਵਾਨ ਤੇ ਸਿਆਣੇ ਸਿੱਖ ਬਾਰੇ ਉਹਨੇ, ਯਾਨਿ ਕਿ ਵਰੁਣ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਹਦੇ ਬਾਰੇ ਉਹ ਕੋਰਾ ਅਣਜਾਣ ਤੇ ਭੋਲਾ ਹੀ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਯਾਨਿ ਕਿ ਰਾਜਨੀਤਕ ਆਲੋਚਨਾ ਇਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਤਾਂ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ, ਹੁੰਦੀ ਰਹੇਗੀ, ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਸਿੱਖ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਉਹਦੀ ਭੁੱਲ ਦੀ ਸੋਧ ਉਹਨੇ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਆਪਾਂ ਕਰ ਦੇਂਦੇ ਹਾਂ।

ਜਿਹੜੇ ਸਿੱਖ ਦੇ ਉਹ ਬਾਰਾਂ ਵੱਜੇ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਵਿਚਾਰੇ ਲਲੂੜੇ ਨੂੰ ਬਾਰਾਂ ਵਜੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਸ਼ਾਇਦ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਹਿਮਦਸ਼ਾਹ ਅਬਦਾਲੀ ਘਰ-ਬਾਰ ਲੁੱਟਣ ਦੇ ਨਾਲ ਧੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਲਾਮਾ ਲਸ਼ਕਰ ਸਮੇਤ ਚੁੱਕਾ ਲਿਜਾਂਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਰਾਤੀਂ ਅੰਤ ਮਚਾਉਂਦੇ ਉਹਦੇ ਫੌਜੀ ਜਦੋਂ ਦਿਨੇ ਘਰਾੜੇ ਮਾਰਦੇ ਨਸ ਤਾਂ ਸਿੰਘ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਲੜੀਆਂ ਨੂੰ ਛੁਡਾ ਕੇ ਲਿਆਉਂਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਬੋਲੀ ਉਦੋਂ ਹੀ ਬਣੀ ਸੀ ਕਿ 'ਮੋਤੀ ਬਾਬਾ ਡਾਂਗ ਵਾਲਿਆਂ, ਰੰਨ ਬਸਰੇ ਨੂੰ ਚੱਲੀ।' ਕਿਉਂਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਕੋਲ ਉਦੋਂ ਹਥਿਆਰ ਸਿਰਫ ਡਾਂਗਾਂ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਤੇ ਧੀਆਂ ਛੁਡਾਉਣ ਲਈ ਤਰਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਹੀ ਕੱਢੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਵਰੁਣ ਗਾਂਧੀ ਪੜ੍ਹਿਆਂ ਤਾਂ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਪੋਤਰਾ ਕਰਕੇ ਕਿਤੇ ਬਾਹਰ ਹੀ ਹੋਣੈ ਇਸੇ ਲਈ ਇਤਿਹਾਸ ਭੁੱਲ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਕੌਮ ਬਾਰੇ ਉਸਨੇ ਇਹ ਭੱਦੇ ਮਜ਼ਾਕ ਵਾਲੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਕਿ ਤੇਰੇ ਪੁਰਖਿਆਂ ਦੇ ਜਨੇਊ ਤੇ ਬੋਦੀ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਜਿਥੇ ਤੂੰ ਰਹਿਨੈਂ ਉਥੇ ਨੌਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਨੇ ਸੀਸ ਕਟਾਇਆ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲਾਸ਼ੇਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਇਹ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਕਿ ਉਹ ਫਿਰਕੂ ਰੰਗਤ ਵਿਚ ਮੁਲਕ ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਅੰਨ੍ਹੇ ਖੂਹ ਵਿਚ ਸੁੱਟ ਰਹੇ ਹਨ।

ਲਾਲੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੇ ਵਰੁਣ ਦੀ ਅਗਨੀ ਸਪੀਚ ਦੇ ਵਿਰੋਧ 'ਚ ਆਪਣੇ ਸੁਭਾਅ ਮੁਤਾਬਿਕ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ ਜਾਹਿਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹਦੇ 'ਤੇ ਬੁਲਡੋਜ਼ਰ ਫੇਰ ਦਿਉ। ਮਾਮਲਾ ਤੂਲ ਫੜ ਗਿਆ। ਬਾਲ ਠਾਕਰੇ ਤੇ ਰਾਜ ਠਾਕਰੇ ਗਿੱਠ ਗਿੱਠ ਉਭਰੇ, ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਤੜਫਿਆ, ਅਡਵਾਨੀ ਨੇ ਅੱਖਾਂ ਲਾਲ ਕੀਤੀਆਂ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ ਦਿਓ। ਠੀਕ ਹੈ ਲਾਲੂ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਕਹਿਣਾ ਲੋਕਤੰਤਰ ਵਿਚ ਨਿੰਦਣਯੋਗ ਹੈ ਪਰ ਜਦੋਂ ਦੋ ਠਾਕਰੇ ਜੁਬਾਨ ਦੀਆਂ ਤੋਪਾਂ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਜੀਭ ਨੂੰ ਜਿੰਦਰਾ ਕਿਉਂ ਲਗਦਾ ਹੈ? ਅਸਲ ਵਿਚ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸਮੀਕਰਨਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਮੀਡੀਆ ਕਰਦਾ ਆਇਆ ਹੈ। ਪਰ ਸੱਚ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸਮੀਕਰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਜੇ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਰਾਮ ਵਿਲਾਸ ਪਾਸਵਾਨ ਪਿਛਲੇ ਪੰਦਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਹਰ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਆਲ੍ਹਾ ਮਹਿਕਮੇ ਦਾ ਮੰਤਰੀ ਕਿਵੇਂ ਬਣ ਸਕਦਾ? ਚਾਹੇ ਦੇਵਗੌੜਾ ਹੋਵੇ, ਚਾਹੇ ਗੁਜਰਾਲ, ਚਾਹੇ ਵਾਜਪਾਈ ਜਾਂ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, ਸ਼ੇਖਰ ਸੁਮਨ ਦੇ ਕਹਿਣ ਵਾਂਗ ਰਾਮ ਵਿਲਾਸ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪੁਜੀਸ਼ਨ ਉਹੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਵਿਆਹ ਵੇਲੇ ਮੁੰਡੇ ਤੇ ਕੁੜੀ ਦੋਹਾਂ ਵਲੋਂ ਸਾਂਝਾ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਲਾੜੇ ਨਾਲ ਤੇ ਬਰਾਤ ਨਾਲ ਭੰਗੜਾ ਵੀ ਪਾਉਂਦੈ ਤੇ ਡੋਲੀ ਤੋਰਨ ਵੇਲੇ ਮਣ ਮਣ ਅੱਥਰੂ ਵੀ ਸੁੱਟਦੈ।

ਰਾਜਨੀਤਕ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਦੀ ਹੋ ਕੇ ਮੈਂ ਵੀ ਕਾਫੀ ਲੰਘਿਆ ਹਾਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਨਤਾ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਫਿਕਰ ਹੁੰਦੈ, ਸਭ ਜਾਣਦੇ ਨੇ ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਇਕ ਹੱਡਬੀਤੀ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦਾਂ ....

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਤੇ ਅਮਨ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਤੇ ਖਾੜਕੂਆਂ ਨੇ ਅਗਵਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਸਭਿਆਚਾਰ ਵਲ ਆਈ ਇਕ ਹਸਤੀ ਦੇ ਘਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਦੋ ਵੱਡੇ ਰਾਜਨੇਤਾ ਵੀ ਉਥੇ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਚੱਲਣਾ ਸੀ। ਤੈਅ ਹੋਇਆ ਕਿ ਤਿੰਨੇ ਮੋਟੇ ਡਾਢੇ ਹਾਂ। ਗੱਡੀ ਅਸ਼ੋਕ ਚਲਾ ਲਵੇਗਾ ਤੇ ਇਕ ਅੱਧ ਗੰਨਮੈਨ ਲੈ ਚਲਦੇ ਆਂ। ਕਾਰ ਵੀ ਮਾਰੂਤੀ ਸੀ। ਹਾਲੇ ਨਵੀਂ ਨਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਬਣੀ ਸੀ। ਚਲ ਪਏ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੂੰ। ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਘੁੰਮਦੇ ਰਹੇ। ਕੰਮ ਅਗਲੇ ਦਿਨ 'ਤੇ ਪੈ ਗਿਆ। ਗਰਮੀ ਬੜੀ ਸੀ ਤੇ ਸਾਰੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਸਵੇਰੇ ਮੁੜ ਕੇ ਆਉਣ ਨਾਲੋਂ ਰਾਤ ਇਥੇ ਹੀ ਕੱਟ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ।

'ਕਿਸਾਨ ਭਵਨ' 'ਚ ਏ.ਸੀ. ਕਮਰਾ ਇਕੋ ਮਿਲਿਆ। ਗੰਨਮੈਨ ਨੂੰ ਗੱਡੀ 'ਚ ਪਾ ਤਾ ਤੇ ਚੱਲ ਪਿਆ ਤੇਰਵੇਂ ਰਤਨ ਦਾ ਦੌਰ। ਊਲ-ਜਲੂਲ ਗੱਲਾਂ ਚਲਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਮੈਂ ਚੁੱਪ ਕਰਕੇ ਸੁਣਦਾ ਰਿਹਾ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਫਿਕਰ 'ਚ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਲੋਹ-ਪੁਰਸ਼ ਵਾਂਗ ਸਾਬਤ ਕਰਦਿਆਂ ਭਾਸ਼ਣ ਕਰਦੇ ਐ, ਪਰ ਆਹ ਕੀ? ਦੇਰ ਰਾਤ ਹੋ ਗਈ। ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਬਾਬਾ ਬੋਲਿਆ, ਬੈੱਡ ਇਕੋ ਈ ਐ। ਪੱਤਰਕਾਰ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਥੱਲੇ ਪਾਵਾਂਗੇ?'

ਉਹ ਲੰਬੇ ਲੰਬੇ ਕੱਛੇ ਪਾ ਕੇ ਹੇਠਾਂ ਬੈਠੇ ਬੋਲੇ 'ਚੜ੍ਹ ਜਾਊ ਨੀਂਦ ਦੇ ਕੰਧਾੜੇ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਹਾਲੇ ਹੋਰ ਪੈੱਗ ਸੁਟਣਾ ਅੰਦਰ।'

ਅੱਧ ਹਾਲੇ ਲੱਗੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਛੇੜ ਲਈ ਹੀਰ। ਤਿੰਨ ਚਾਰ ਘੰਟੇ ਉਹ ਅਸ਼ਲੀਲ ਗੱਲਾਂ ਜਨਾਨੀਆਂ ਬਾਰੇ ਕੀਤੀਆਂ ਕਿ ਸੁਣੀਆਂ ਨਾ ਜਾਣ। ਸ਼ਾਇਦ ਕੋਈ ਲੁੱਚਾ-ਲਫੰਗਾ ਤੇ ਮੁਸ਼ਟੰਡਾ ਵੀ ਨਾ ਕਰੇ। ਕੋਈ ਸ਼ਰਮ ਹਯਾ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਰ ਮੈਂ ਖਚਰੇ ਘੁਰਾੜੇ ਮਾਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ।

ਸਵੇਰੇ ਉਹ ਨਹਾ ਕੇ ਨਿਕਲੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਹਾਸੇ 'ਚ ਕਿਹਾ 'ਰਾਤੀਂ ਥੋਡੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਕਿਆ ਕਮਾਲ ਸਨ?'

ਉਹ ਡੁੱਬ ਡੁੱਬ ਮਰਨ 'ਤੂੰ ਜਾਗਦਾ ਸੀ?'

ਸੱਚ ਜੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਲੋਕ ਵੋਟਾਂ ਮੰਗਣ ਗਿਆਂ ਦੇ ਛਿੱਤਰ ਪ੍ਰੇਡ ਕਰਨ। ਅਫਸੋਸ ਕਿ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਬੁਰਕੇ ਹੇਠ ਲੁੱਚਿਆਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਭਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਲੰਡਨ ਤੋਂ ਮੈਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਇਕ ਵੱਡੀ ਅਖਬਾਰ ਲਈ ਕਈ ਸਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਜਾਣ ਪਹਿਚਾਣ ਵਾਲਾ ਬੰਦਾ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਲੈ ਗਿਆ ਕਿ 'ਆਹ ਤੈਨੂੰ ਜਲਵਾ ਵਿਖਾਵਾਂ।'

ਇਕ ਮੰਤਰੀ ਵਤਨੋਂ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਪਿੱਛੇ ਸੋਕਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਅਤਿ ਦੀ ਗਰਮੀ ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਕੱਟ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਕੱਢ ਰਹੇ ਸਨ ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਚਿੰਤਾ ਮੁਕਤ ਖਰਮਸਤੀ ਦੇਖੋ। ਉਹਦੇ ਕੋਲ ਬੈਠੀ ਇਕ ਮੇਮ ਵੇਖ ਕੇ ਮੈਂ ਨਾਲਦੇ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, ਇਹ ਕੋਈ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਮੰਤਰੀ ਐ?'

'ਕਾਹਨੂੰ ਮੰਤਰੀ? ਤੂੰ ਹਾਲੇ ਸਮਝਿਆ ਈ ਨ੍ਹੀਂ। ਕੱਲ੍ਹ ਦਾ ਪੈੱਗ ਲਗਾ ਕੇ ਪਿੱਛੇ ਪਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ' ਕੋਈ ਗੋਰੀ ਲਿਆ ਦਿਉ। ਇਹ ਜਿਸਮੀ ਬਜ਼ਾਰੋਂ ਲਿਆਕੇ ਇਹਨੂੰ ਤੋਹਫਾ ਦਿੱਤੈ।

ਲੱਖ ਲਾਹਣਤ, ਬੁੱਢੇ ਵਾਰੇ, ਧੌਲੇ-ਝਾਟੇ ਮੁਲਕ ਦੇ ਹਾਕਮ ਬਣ ਕੇ ਆਹ ਕੜ੍ਹੀ ਘੋਲਦੇ ਐ? ਖੈਰ! ਮੈਂ ਉਹਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਖਿੱਚ ਲਈਆਂ ਸਨ। ਜੋ ਹਾਲੇ ਤੀਕਰ ਉਹਦੇ ਹਮਾਇਤੀ ਜਦੋਂ ਟੱਕਰਦੇ ਐ ਮੰਗਦੇ ਨੇ।

ਚਲੋ! ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਕੜ੍ਹੀ ਘੁਲਦੀ ਆਈ ਐ, ਘੁਲਦੀ ਰਹੇਗੀ ਪਰ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਅਰਸੇ ਤੋਂ ਫਿਲਮਾਂ 'ਚ ਅਰਧ ਨਗਨ ਬਸਤਰ ਪਹਿਨ ਕੇ ਨੱਚਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਭੇਜਣ ਦੀ ਭੇਡ ਚਾਲ ਚੱਲੀ ਪਈ ਐ। ਜਯਾ ਬਚਨ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਸੰਜੇ ਦੱਤ ਨੂੰ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਲੱਭ ਲਿਆਂਦੈ, ਠੀਕ ਐ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੱਖਣ 'ਚੋਂ ਵਾਲ ਵਾਂਗ ਕੱਢ'ਤਾ, ਵਰਨਾ ਕਸਰ ਤਾਂ ਬਾਕੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਇਹ ਬਹੁਤੇ ਸਿਆਣੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿਚ ਘੁੱਗੂ ਬਣ ਕੇ ਬੈਠਦੇ ਨੇ। ਕਦੇ ਵੇਖਿਐ ਹੇਮਾ ਮਾਲਨੀ ਨੇ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾਇਆ ਹੋਵੇ, ਜੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਧਰਮਿੰਦਰ ਨੂੰ ਕੱਢਦੇ ਲੋਕ ਸੁਣਨੇ ਤਾਂ ਬੀਕਾਨੇਰ ਜਾਇਓ, ਜਿੱਥੇ ਪਿਉ ਦਾ ਪੁੱਤ 'ਸ਼ੋਅਲੇ' ਸਿਰ ਤੇ ਜਿੱਤ ਤਾਂ ਗਿਆ ਪਰ ਵੜਿਆ ਕਦੇ ਨ੍ਹੀਂ। ਗੋਬਿੰਦਾ ਕਦੇ ਬੋਲਿਐ, ਵਿਨੋਦ ਖੰਨਾ ਕਦੇ ਸੰਸਦ 'ਚ ਉਠ ਕੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ ਵੇਖਿਐ, ਕਦੇ ਸ੍ਰੀ ਦੇਵੀ ਨਾਗਣ ਬਣਕੇ ਉਥੇ ਵੀ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦੇ ਡੰਗ ਮਾਰਦੀ ਵੇਖੀ ਐ? ਸਭ ਮੁਫਤ ਦੇ ਭੱਤੇ ਤੇ ਐਸ਼ੋ ਇਸ਼ਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਚੱਕਰ ਵਿਚ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਨਸ਼ੇ ਚੜ੍ਹਾਈ ਬੈਠੇ ਨੇ। ਦਿੱਲੀ ਏਅਰਪੋਰਟ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਲੁੱਟ ਬੰਦ ਕਰਾਉਣ ਵਾਲੇ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਲਾੜਿਆਂ ਤੋਂ ਸਤਾਈਆਂ ਧੀਆਂ ਦੇ ਦਰਦ ਸੁਣਨ ਵਾਲੇ ਰਾਮੂਵਾਲੀਏ ਦਾ ਵੋਟਾਂ ਵਾਲਾ ਪੀਪਾ ਖਾਲੀ ਕਿਉਂ ਹੁੰਦੈ?

ਰਾਹੁਲ ਨੂੰ ਕਹੋ ਝੁੱਗੀਆਂ 'ਚ ਦੋ ਘੰਟੇ ਨਹੀਂ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਰਹਿ ਕੇ ਵੇਖ, ਫੇਰ ਪਤਾ ਲੱਗੂ ਕਿ ਟੱਬ ਦੇ ਬਾਥ ਤੇ ਟੂਟੀ ਜਾਂ ਘੜੇ 'ਚ ਫਰਕ ਕੀ ਹੁੰਦੈ?'

ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਕਮਾਲ ਵੇਖੋ ਕਿ ਜੀਜਾ ਸਾਲਾ ਯਾਨਿ ਕਿ ਲਾਲੂ ਤੇ ਸਾਧੂ ਯਾਦਵ ਝਿੰਗਾਂ ਵਾਂਗ ਫਸ ਗਏ ਨੇ, ਰਾਬੜੀ ਆਂਹਦੀ ਐ 'ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਭਰਾ ਦੇ ਹੱਥ ਰੱਖੜੀ ਨਾ ਬੰਨ੍ਹੋ।'

ਹੁਣ ਕੋਈ ਛਿਪ ਕੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਹਰ ਕੋਈ ਸੂਰਜ ਵਾਂਗ ਮਘਣਾ ਚਾਹੁੰਦੈ। ਇਸ ਲਈ ਕਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਕੱਪੜੇ ਹੀ ਵਿਖਾਉਣ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਇਕ ਰਾਜਨੀਤਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਦੀ ਟਿੱਪਣੀ ਸੀ 'ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਚੋਰ ਸਾਧ ਬਣ ਕੇ ਟੱਕਰਦੇ ਨੇ ਇਸੇ ਲਈ ਭੁੱਲ ਵਾਰ ਵਾਰ ਹੋਈ ਜਾਂਦੀ ਐ।'

NirpalKaur.com
ਨਿਰਪਾਲ ਕੌਰ ਡਾਟ ਕੌਮ
A WEBSITE SHOWCASING THE TASTE OF PUNJABI FOOD
ਪੰਜਾਬਣ ਦੀ ਰਸੋਈ ਦਾ ਸਵਾਦ
ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸ਼ਾਨ
VISIT : WWW.NIRPALKAUR.COM
HOME COOKING, FASHION AND HEALTH

ਵਾਅਦਾ ਕਰਨਾ, ਭੁੱਲ ਜਾਣਾ ਤੇ ਰੁਆਉਣਾ, ਇਹ ਕੰਮ ਸਿਆਸਤਾਂ ਦਾ

–ਜਤਿੰਦਰ ਪਨੂੰ

1952 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਪੰਡਿਤ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੁੱਲੀ, ਗੁੱਲੀ ਤੇ ਜੁੱਲੀ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਅਮਲ ਵਿਚ ਲੋਕੀਂ ਤਾਂ ਕੁੱਲੀਆਂ 'ਚ ਰਹਿ ਗਏ ਤੇ ਲੁਟੇਰੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਲੀਡਰ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਮਹਿਲਾਂ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਗੁੱਲੀ ਦੇ ਨਾਂਅ ਉੱਤੇ ਸੁੱਕੀਆਂ ਗੁੱਲੀਆਂ ਗਰੀਬਾਂ ਦੇ ਜਵਾਕਾਂ ਲਈ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਤੇ ਮਾਹਲ-ਪੂੜੇ ਤੋਂ ਤੁਰ ਕੇ ਵੋਦਕਾ ਵਿਚ ਤਲੇ ਹੋਏ ਮੁਰਗੇ ਤੱਕ ਹਰ ਰੰਗ ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਦੇ ਘਰੀਂ ਪਹੁੰਚ ਗਏ।

ਜੁੱਲੀ ਦੇ ਨਾਂਅ ਉੱਤੇ ਪਾਟੀਆਂ ਜੁੱਲੀਆਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੇ ਪੱਲੇ ਪੈ ਗਈਆਂ, ਉਪਰਲੇ ਤਬਕਿਆਂ ਵਾਸਤੇ ਏਅਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨਰ ਲੱਗ ਗਏ, ਜਿਹੜੇ ਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਮਕਾਨ ਨੂੰ ਠੰਢਾ ਤੇ ਸਰਦੀਆਂ 'ਚ ਗਰਮ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਜੁੱਲੀ ਤਾਂ ਕੀ, ਕੰਬਲ ਦੀ ਵੀ ਉਥੇ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ। ਸਤਾਰਾਂ ਸਾਲ ਮਹਿਲਾਂ ਦਾ ਵਾਸਾ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਪੰਡਿਤ ਨਹਿਰੂ ਨੇ ਅੱਖਾਂ ਮੀਟੀਆਂ, ਉਹਦੇ ਭਾਣੇ ਤਾਂ ਮੁਲਕ 'ਤਰੱਕੀ' ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਲੋਕੀ ਹਾਲੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਹੀ ਖੜੇ ਸਨ। ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਲਾਮੀ ਹੇਠੋਂ ਨਵੇਂ-ਨਵੇਂ ਨਿਕਲੇ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਉੱਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਵਧ ਲੱਗ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਤੋਰ ਓਨੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਈ, ਜਿੰਨੀ ਹੋਣ ਦੀ ਆਸ ਸੀ।

ਫੇਰ ਆਈ ਪੰਡਿਤ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਦੀ ਧੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ। ਵਿਚਾਲੇ ਆਏ ਲਾਲ ਬਹਾਦਰ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਕਰਨਾ ਹੀ ਥੋੜ੍ਹਾ ਸਮਾਂ ਨਸੀਬ ਹੋਇਆ, ਮੌਤ ਝਪਟਾ ਮਾਰ ਕੇ ਲੈ ਗਈ ਸੀ। ਇੰਦਰਾ ਬੀਬੀ ਨੇ 1971 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਮੌਕੇ ਨਾਹਰਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ 'ਗਰੀਬੀ ਹਟਾਓ' ਦਾ। ਉਸ ਨਾਹਰੇ ਸਦਕਾ ਉਹ ਰਾਜ ਕਰਦੀ ਰਹੀ, ਪਰ ਗਰੀਬੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹਟ ਸਕੀ। ਪੌਣੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਰਾਜ-ਮਹਿਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿ ਕੇ ਉਹ ਫਿਰ ਚਾਰ ਸਾਲ ਰਾਜ ਕਰ ਗਈ, ਪਰ ਮੁੜ ਕੇ ਕਦੇ ਗਰੀਬੀ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਚੇਤਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤਾ।

ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਤੋਂ ਵੀ.ਪੀ. ਸਿੰਘ ਦੇ ਰਾਜ ਹੋਣ ਜਾਂ ਨਰਸਿਮ੍ਹਾ ਰਾਓ ਵਾਲਾ ਅੰਨ੍ਹੀ ਲੁੱਟ ਦਾ ਦੌਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰਨਾ ਵੱਡੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਘਟਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਗਲੀ ਵਾਰੀ ਇਕ-ਇਕ ਸਾਲ ਕੁਰਸੀ ਸੰਭਾਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਐਚ.ਡੀ. ਦੇਵਗੌੜਾ ਤੇ ਇੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਗੁਜਰਾਲ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ। ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਤੇ ਫਿਰ ਭਰੋਸੇ ਦਾ ਵੋਟ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਅੰਦਰ ਇਹ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਸ ਜਨੂੰਨ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਮੋਰਚੇ ਖੋਲ੍ਹਣਗੇ, ਜਿਸ ਜਨੂੰਨ ਨੇ 1992 ਵਿਚ ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਿਦ ਤਬਾਹ ਕੀਤੀ ਤੇ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਦੰਗੇ ਕਰਵਾਏ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਡਿੱਗ ਕੇ ਅਗਲੀ ਚੋਣ ਹੋਈ, ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਦਾ 'ਧਰਮ-ਨਿਰਪੱਖ' ਇੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਗੁਜਰਾਲ ਆਪਣਾ ਨਕਾਬ ਲਾਹ ਕੇ ਜਲੰਧਰ ਵਿਚ ਭਾਜਪਾ ਤੇ ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ. ਵਾਲੇ ਲੀਡਰਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਜਲਸੇ ਲਾਉਂਦਾ ਫਿਰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਸਾਲ

ਹੋਰ ਲੰਘਾ ਕੇ ਦੇਵਗੌੜਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਉਣ ਖਾਤਰ ਕਰਨਾਟਕਾ ਵਿਚ ਸਭ ਧਰਮ-ਨਿਰਪੱਖ ਤਾਕਤਾਂ ਨੂੰ ਠਿੱਬੀ ਲਾ ਕੇ ਭਾਜਪਾ ਨਾਲ ਜੱਫੀ ਜਾ ਪਾਈ ਸੀ। ਅਗਲੇਰੀ ਚੋਣ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਆਈ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨਾਹਰੇ ਭੁੱਲ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਦੀ ਚਹੇਤੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਵਿਚ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸਾਰੇ ਕੁਝ ਤੋਂ ਪਾਸਾ ਵਟ ਖਲੋਤੇ ਸਨ। ਹਾਲਤ ਫੇਰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ 'ਦੀਨ ਗੁਆਇਆ ਦੁਨੀ ਸਿਓ, ਦੁਨੀ ਨਾ ਚਾਲੀ ਸਾਥ' ਵਾਲੀ ਹੀ ਰਹੀ ਸੀ।

ਇਕ ਗੱਲ ਸਾਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਯਾਦ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ 1997 ਵਿਚ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਦੋ ਨਾਹਰੇ ਦੇ ਕੇ ਚੋਣ ਲੜੀ 'ਤੇ ਜਿੱਤੀ ਸੀ। ਪਹਿਲਾ ਨਾਹਰਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਖ਼ਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਨੂੰ ਫੜਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਪੰਝੀ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦਾ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੂਜਾ ਨਾਹਰਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਰਗਾ ਰਾਜ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਹਰ ਸਾਲ ਇਕ ਚੋਟੀ ਦੇ ਈਮਾਨਦਾਰ ਅਫ਼ਸਰ ਨੂੰ 'ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਐਵਾਰਡ' ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਰਾਜ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰੀ ਅਫਸਰ ਤੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਫੜਾਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਬਾਦਲ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਤਿੰਨਾਂ-ਚਹੁੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਦੇ ਕੇ ਫੇਰ ਇਹ ਸਕੀਮ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ ਲਈ ਬਦਨਾਮ ਬੰਦੇ ਕਮਾਊ ਕੁਰਸੀਆਂ 'ਤੇ ਬਿਠਾ ਦਿੱਤੇ।

ਪੂਰੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਰਾਜ ਕਰ ਲਿਆ, ਇਕ ਵੀ ਅਫਸਰ ਨੂੰ 'ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਐਵਾਰਡ' ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਈਮਾਨਦਾਰ ਅਫਸਰ ਕੋਈ ਰਿਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਈਮਾਨਦਾਰ ਨੌਕਰੀਂ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਸਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਇਨਾਮ ਦੇਣ ਨਾਲ ਉੱਠਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਸਵਾਲ ਵੀ ਹੋਣਾ ਸੀ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਅਫਸਰ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਟੀਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਉਹ ਇਸ ਇਨਾਮ ਦੇ ਯੋਗ ਈਮਾਨਦਾਰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲੇ? ਫੇਰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਦੋਬਾਰਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣੇ ਤਾਂ ਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਚਰਚਾ ਛੇੜੀ, ਨਾ ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਦੇ ਐਵਾਰਡਾਂ ਦੀ ਤੇ ਨਾ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਰਗਾ ਰਾਜ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰਨਾ ਵੀ ਆਖ਼ਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਛੱਡ ਕਿਉਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ?

ਤੇ ਜੇ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਨੂੰ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਬਾਰੇ ਚੇਤੇ ਹੈ ਤਾਂ ਇਕ ਗੱਲ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਰੇ ਵੀ ਚੇਤੇ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਰਾਜ ਦੇ ਆਖ਼ਰੀ ਸਾਲ 2001 ਵਿਚ ਝੋਨੇ ਦੀ ਫਸਲ ਰੁਲਦੀ ਵੇਖ ਕੇ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਆਵੇਗੀ, ਅਸੀਂ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਰਾਜ ਵੇਲੇ ਰੁਲਦੇ ਰਹੇ ਝੋਨੇ ਉੱਤੇ ਵੀ ਬੋਨਸ ਦਿਆਂਗੇ। ਰਾਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਫਰਵਰੀ 2002 ਵਿਚ ਹੀ ਮਿਲ ਗਿਆ। ਪੂਰੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਾਜ-ਸੁੱਖ ਮਾਣਿਆ, ਪਰ ਇਹ ਚੇਤਾ ਕਦੇ ਆਇਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਝੋਨੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਬੋਨਸ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਬੀਤੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਤਜ਼ਰਬਿਆਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸੋਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਲੀਡਰਾਂ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਕਿੰਨੇ ਕੁ ਹਕੀਕੀ ਹਨ ਤੇ ਕਿੰਨੇ ਕੁ ਹਵਾਈ, ਓਦੋਂ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਵੇਂ ਦਾਈਏ ਬੰਨ੍ਹੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਾਜਪਾ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ-ਭਾਗ ਹਥਿਆਉਣ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਲਫਾਫੇਬਾਜ਼ੀ ਵੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਉਸੇ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਇਕ ਲੀਡਰ ਨੇ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਾਜ ਆ ਗਿਆ, ਉਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਦਾ ਖ਼ਾਤਮਾ ਕਰਨ ਲਈ ਓਥੇ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਭੇਜ ਦੇਣਗੇ। ਇਹ ਸਿਰੇ ਦੀ ਅਹਿਮਕਾਨਾ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਅੱਗੇ ਇਕ ਵਾਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਵਿਚ ਫੌਜ ਭੇਜ ਕੇ ਜਿਹੜੀ ਬੇਵਕੂਫੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਇਹ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਬੱਜਰ ਭੁੱਲ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਆਵੇ, ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਦਖ਼ਲ ਦੇਣ ਦਾ ਉਸ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਬਿਆਨ ਸੰਸਾਰ ਪੱਧਰ ਦੀ ਕੂਟਨੀਤਿਕ ਸਮਝਦਾਰੀ ਤੋਂ ਵੀ ਸੱਖਣਾ ਹੈ ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਗੜੇ ਹੋਏ ਦੁਵੱਲੇ ਸਬੰਧ ਹੋਰ ਵਿਗਾੜਨ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ ਨੇ ਇਹ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਇਕ ਹੋਰ ਸਾਥੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੇ ਤਾਮਿਲਾਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਡੀਂਗ ਵੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਮਾਨ ਉਸੇ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਹੱਥ 1998 ਤੋਂ 2004 ਤੱਕ ਲਗਾਤਾਰ ਛੇ ਸਾਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਜਿਹੜਾ ਕੰਮ ਉਹ ਛੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵੀ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ, ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ 'ਚ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਮੂਰਖ ਕਿਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ?

ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਜਪਾ ਇਸ ਵੇਲੇ ਰਾਜ ਤਖ਼ਤ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਧਮਕੜੇ ਪਈ ਹੋਈ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਦੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਵੀ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਇਕ ਰਿਪੋਰਟ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਆ ਗਈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਖਾਤੇਦਾਰਾਂ ਦਾ ਅਰਬਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਖ਼ਰਬਾਂ ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਾਲਾ ਧਨ ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਦੇ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿਚ ਪਿਆ ਹੈ। ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਜੀ ਨੇ ਇਸੇ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਮੁੱਦਾ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਵਿਚ ਹਰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮਾੜੇ ਧੰਦੇ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਪੈਸਾ ਪਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਭਾਰਤੀਆਂ ਦਾ ਵੀ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਵਿਚ ਹਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਧੰਦੇਬਾਜ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਆਉਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ, ਵਾਜਪਾਈ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ ਵੀ ਆਇਆਂ, ਜਦੋਂ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਡਿਪਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵੀ ਸਨ ਤੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਵੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਜਾਂਚ ਦਾ ਹੁਕਮ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿੱਤਾ। ਹੁਣ ਉਹ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣੀ ਤੇ ਉਹ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣ ਗਏ ਤਾਂ ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਦੇ ਬੈਂਕਾਂ 'ਚ ਪਿਆ ਕਾਲਾ ਧਨ ਸਿਰਫ ਸੌ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਵਾਪਸ ਮੰਗਵਾ ਕੇ ਵਿਖਾਉਣਗੇ। ਜਦੋਂ 1998 ਤੇ ਫਿਰ 1999 ਵਿਚ ਜਿੱਤੇ ਸਨ, ਉਦੋਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸੌ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਬੋਫੋਰਜ਼ ਤੋਪ ਸੌਦੇ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਮੰਗਵਾ ਦੇਣਗੇ, ਪਰ ਹੋਇਆ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮੰਗਵਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੀ ਨਾ ਪਈ, ਦਲਾਲੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਿੰਦੂਜਾ ਭਰਾ ਆਪ ਹੀ ਭਾਜਪਾ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਦਿੱਲੀ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਏ ਸਨ। ਇਸ ਵਾਰੀ ਵੀ ਸ਼ਾਇਦ ਕੁਝ ਏਦਾਂ ਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਸਭ ਅਸਮਾਨ ਤੋਂ ਤਾਰੇ ਤੋੜਨ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹਨ, ਹਕੀਕਤ ਉਹ ਹੈ, ਜੋ ਸਾਹਮਣੇ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਦੋ ਕਾਂਗਰਸੀ ਲੀਡਰਾਂ ਉੱਤੇ ਜੁੱਤੀ ਸੁੱਟੀ ਗਈ, ਭਾਜਪਾ ਲੀਡਰ ਉਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਗਲਤ, ਪਰ ਕਾਰਵਾਈ ਪਿੱਛੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਠੀਕ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਫਿਰ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਉੱਤੇ ਜੁੱਤੀ (ਖੜਾਵਾਂ ਦਾ ਇਕ ਪੈਰ) ਸੁੱਟ ਦੇਣ ਦੀ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ। ਇਸ ਵਾਰੀ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਭਾਜਪੀਆਂ ਦੇ ਦੰਦ ਵੀ ਜੁੜ ਗਏ।

ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਕੰਬਣੀ ਛਿੜੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਬੜ੍ਹਕਾਂ ਮਾਰਨ ਵਾਲੇ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੂੰ। ਉਸ ਨੇ ਜਿਹੜੇ ਜਲਸੇ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਉਥੇ ਸਟੇਜ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਪੰਜਤਾਲੀ ਫੁੱਟ ਥਾਂ ਖਾਲੀ ਰੱਖ ਕੇ ਵੀ ਸਬਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਹੁੱਲੜਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਜਿਵੇਂ ਹੁਣ ਕ੍ਰਿਕਟ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਜਾਲੀਦਾਰ ਪਰਦਾ ਲਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੇ ਮੰਚ ਮੂਹਰੇ ਵੀ ਓਦਾਂ ਹੀ ਜਾਲੀ ਦੀ ਇਕ ਪੂਰੀ ਦੀਵਾਰ ਖੜੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਹੋ ਹਕੀਕਤ ਹੈ ਅੱਜ ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀ, ਬਾਕੀ ਸਭ ਤਾਂ ਅਸਮਾਨ ਤੋਂ ਤਾਰੇ ਤੋੜਨ ਵਰਗੇ ਮੁਹਾਵਰੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਅਮਲ ਹੀ ਕਿਸੇ ਨੇ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ, ਹਕੀਕਤ ਸਿਰਫ ਇਹੋ ਹੀ ਹੈ।

ਕਵੀ ਪਾਸ਼ ਬਾਰੇ ਬਹਿਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਤੋਰਦਿਆਂ...

ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਅਰਸੇ ਤੋਂ ਰਜਿੰਦਰ ਰਾਹੀ ਦੀ ਕਿਤਾਬ "ਜਿਥੇ ਪਾਸ਼ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ" ਦੀ ਚਰਚਾ 'ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼' ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। 11 ਅਪ੍ਰੈਲ ਵਾਲੇ ਅੰਕ ਵਿਚ ਇਕ ਸੱਜਣ ਸੁਖਦਰਸ਼ਨ ਨੱਤ ਦੀ ਲਿਖਤ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਿਖਤ ਪੜਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਬਹਿਸ ਵਿਚ ਕਿੱਥੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੀ ਵੀ ਥੋੜੀ ਸਮਝ ਆਈ ਹੈ।

ਮਰਹੂਮ ਕਵੀ ਪਾਸ਼ ਅਤੇ ਜਿਸ ਲਹਿਰ ਦਾ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੇਰੀ ਹਮ ਉਮਰ (40 ਤੋਂ ਘੱਟ) ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਕਦੀ ਕਦਾਈਂ ਕਿਸੇ ਪੁਰਾਣੇ 'ਇਨਕਲਾਬੀ' ਤੋਂ ਵੀ, ਜਿਹੜਾ ਇਸ ਵੇਲੇ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਦੀ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦੀ ਅਨੰਦ ਮਾਣ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਹਿਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੁਝ ਸੱਜਣ ਸਾਡੇ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਵੀ ਸਰਗਰਮ ਸਨ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ ਇਨਕਲਾਬੀ ਕਵੀ ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ ਜੀ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਆਏ ਸਨ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਚਿਹਰਾ (ਕਾਲੀਆਂ ਐਨਕਾਂ ਨਾਲ) ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯਾਦ ਹੈ। ਇਸ ਲਹਿਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੇਰੇ ਮਾਮਾ ਜੀ ਤੋਂ ਕੁਝ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਵੀ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਮੇਰੇ ਮਾਮਾ ਜੀ ਨੂੰ ਮੈਂ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਵੇਖਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਉਹ ਧਾਰਮਿਕ ਬਿਰਤੀ ਵਾਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਕ ਪੁੱਤਰ ਵੀ ਸਿੱਖ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿਚ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਸੁਖਦਰਸ਼ਨ ਨੱਤ ਦੀ ਲਿਖਤ ਤੋਂ ਇਕ ਗੱਲ ਸਾਫ ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਿੱਖ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਮਾਰਖੋਰੇ ਅਤੇ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ। ਆਪਣੀ ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਸਮਕਾਲੀਆਂ, ਸਾਥੀਆਂ ਲਈ 'ਇਨਕਲਾਬੀ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਜਿਥੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਗੱਲ ਚੱਲਦੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਉਹ ਉਹੀ ਰਾਗ ਅਲਾਪ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਕੀ ਤਥਾ-ਕਥਿਤ ਸੰਘਰਸ਼ਸ਼ੀਲ ਜਮਾਤਾਂ, ਕਾਮਰੇਡਾਂ, ਨਕਸਲੀਆਂ, ਮਾਰਕਸਿਸਟਾਂ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸਟੇਟ ਦੇ ਹੋਰ ਕਰਿੰਦਿਆਂ ਨੇ ਸਿੱਖ ਸੰਘਰਸ਼ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਨਕਸਲੀ ਸਾਥੀਆਂ ਵਲੋਂ ਹਕੂਮਤ ਵਿਰੁਧ ਕੀਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਸਨੂੰ ਗੁਰੀਲਾ ਦਸਤੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾਲ ਵਡਿਆਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਜੇ ਕਿਤੇ ਸਿੱਖੀ ਰਵਾਇਤਾਂ 'ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖ ਯੋਧਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਨਵੇਂ ਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਭੰਡਿਆ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਨੱਤ ਸਾਹਿਬ ਪਾਸ਼ ਦੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਨ ਕਿ ਜੂਨ 84 ਦਾ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਜਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਦੁੱਖ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ, ਜੋ ਬਾਕੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸੀ। ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਉੱਪਰ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਕੀ ਤਥਾ ਕਥਿਤ ਇਨਕਲਾਬੀ ਜਮਾਤਾਂ ਨੇ ਜਾਇਜ਼ ਸਮਝ ਕੇ ਸਿੱਖ ਸੰਘਰਸ਼ਸ਼ੀਲਾਂ ਨੂੰ ਭੰਡਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਥਿਤ ਇਨਕਲਾਬੀ ਜੋ ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰਕ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਵਲੋਂ ਜ਼ੁਲਮ ਖਿਲਾਫ, ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਅਣਖ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਵਿਢੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਸਨ।

ਸੁਰਖ ਰੇਖਾ, ਨਵਾਂ ਜਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਲੋਕ ਲਹਿਰ ਵਰਗੀਆਂ ਪੱਤਰਕਾਵਾਂ ਨੇ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੇ ਨਾਂ ਥੱਲੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਹਰ ਜਾਇਜ਼ ਮੰਗ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ, ਨਾਲ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਹੋ ਰਹੇ ਧੱਕੇ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਭਾਰਤੀ ਸਟੇਟ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਖੜੇ ਹੋ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪਿੱਠ ਵਿਚ ਵੀ ਛੁਰਾ ਮਾਰਿਆ।

ਮਰਹੂਮ ਕਵੀ ਪਾਸ਼ ਬਾਰੇ ਜੇਕਰ ਰਜਿੰਦਰ ਰਾਹੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਤੇ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਤਸਵੀਰ ਦਾ ਦੂਜਾ ਪਾਸਾ ਜਨਤਾ ਦੀ ਕਚਹਿਰੀ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਸਾਥੀ ਤੜਫ ਉਠੇ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਹੀਰਿਆਂ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦਾ ਚੀਰ-ਫਾੜ ਜੋ 'ਸੁਰਖ ਰੇਖਾ' ਜਾਂ 'ਜਤਿੰਦਰ ਪਨੂੰ' ਵਰਗਿਆਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਨਾ ਕਾਬਲੇ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਹੈ।

ਕਵੀ ਪਾਸ਼ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਕਵੀ ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਵਖਰੇਵਾਂ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ ਅੱਜ ਵੀ ਸੰਘਰਸ਼ਸ਼ੀਲ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਚਾਨਣ ਮੁਨਾਰਾ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਿੱਖੀ ਵਾਲੀ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਪਾਸ਼ ਵਾਂਗ ਵਿਸਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਿਤੇ ਪਾਸ਼ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਗਿਲਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕਵੀ ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ ਅੱਜ ਵੀ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਘਰਸ਼ਸ਼ੀਲ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਦਕਿ ਪਾਸ਼ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਿਆ। ਕਿਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਇਹ ਰਚਨਾਵਾਂ ਪਾਸ਼ ਦੀ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਾ ਰੱਖਣ ਦਾ ਇਕ ਉਪਰਾਲਾ ਹੈ।

ਕਾਸ਼! ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀ ਇਨਕਲਾਬੀਆਂ ਨੇ ਕਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਹੋ ਰਹੀ ਲੁੱਟ ਖਸੁੱਟ ਖਿਲਾਫ ਲੜ ਰਹੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕੀਤੀ ਹੁੰਦੀ। ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਘਾਣ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਈ ਹੁੰਦੀ, ਦਿੱਲੀ ਦਰਬਾਰ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਪਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਤੁਰੇ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਉਹ ਦਿਨ ਦੇਖਣੇ ਨਾ ਪੈਂਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪਾਸ਼ ਦਾ ਕਤਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਖੂਨ ਡੁੱਲ੍ਹਿਆ। ਝੂਠੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਖਿਲਾਫ ਆਵਾਜ਼ ਚੁੱਕੀ ਹੁੰਦੀ, ਧੀਆਂ-ਭੈਣਾਂ ਦੀ ਬੇਪਤੀ ਖਿਲਾਫ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰੋਹ ਜਾਗਦਾ, ਇਕ ਧਿਰ ਬਣਨ ਦੀ ਥਾਂ ਮੋਢੇ ਨਾਲ ਮੋਢਾ ਲਾ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਵਾਸੀਆਂ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾਵਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੀ ਨਾ ਪੈਂਦੀ।

ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ
ਹਿਊਸਟਨ (ਟੈਕਸਸ)

ਫਰਿਸ਼ਤੋਂ ਸੇ ਬਿਹਤਰ ਹੈ ਇਨਸਾਨ ਬਣਨਾ

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦੇ 11 ਅਪ੍ਰੈਲ 2009 ਦੇ ਅੰਕ ਵਿਚ ਰਾਜਿੰਦਰ ਰਾਹੀ ਤੇ ਪਾਸ਼ ਵਿਚਕਾਰ ਚੱਲਦੀ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਵਿਚ ਸੁਖਦਰਸ਼ਨ ਨੱਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਪੜ੍ਹੇ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਕੇ ਇਵੇਂ ਲੱਗਾ ਜਿਵੇਂ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਮਨੁੱਖਤਾ, ਨੈਤਿਕਤਾ, ਜ਼ਮੀਰ ਆਦਿ ਦੈਵੀ ਗੁਣ ਅਲੋਪ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਦਰਦ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ, ਜਜ਼ਬਾਤ ਤੇ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਮਨੁੱਖ ਵਿਚੋਂ ਸਮਾਪਤ ਹੀ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਮਨੁੱਖ ਇਕ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਤੇ ਖਾਣ ਪੀਣ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਨੱਤ ਆਪ ਹੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਦ ਕੋਈ ਲੇਖਕ, ਕਲਾਕਾਰ ਆਪਣੀ ਕੌਮ ਦੇ ਦਰਦ ਤੋਂ ਅੱਖਾਂ ਮੀਟ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਨੈਤਿਕ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ ਜਿਹੜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੇਖ ਵਿਚ ਕੁਝ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉਠਾਏ ਹਨ,

ਚਰਚਾ

ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੀ ਕੌਮ ਦਾ ਦਰਦ ਮੰਨਣ ਬਾਰੇ ਉਦੋਂ ਵੀ ਤੇ ਹੁਣ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਵਿਚ ਆਮ ਸਹਿਮਤੀ ਸੀ ਜਾਂ ਹੈ?

ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦਾ ਦਰਦ ਭਾਵ ਮਨੁੱਖੀ ਪੀੜਾਂ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਮਨੁੱਖ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਵ ਜਿਸ ਵਿਚ ਅਹਿਸਾਸ ਅਤੇ ਜਜ਼ਬਾਤ ਹੋਣ। ਪੱਥਰ ਦਿਲ ਮਨੁੱਖ, ਦੁਸ਼ਟ, ਪਾਪੀ, ਅਹੰਕਾਰੀ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦੀ ਪੀੜ ਦਾ ਕੋਈ ਅਹਿਸਾਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। '84 ਦਾ ਘੱਲੂਘਾਰਾ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਘਟਨਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਜੋ ਜ਼ੁਲਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਉਹ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਪਿਛਲੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਜ਼ੁਲਮਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮਾਤ ਕਰ ਗਿਆ। ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਅਜੇ ਵੀ ਇਹ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹੋ ਕਿ ਸਾਡੇ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਅਕਹਿ/ਅਸਹਿ ਜ਼ੁਲਮ ਬਾਰੇ ਜ਼ਮੀਰ, ਨੈਤਿਕਤਾ, ਗੈਰਤ, ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਤੇ ਜਜ਼ਬਾਤਾਂ ਤੋਂ ਸੱਖਣੇ ਭਾਵ ਵਹਿਸ਼ੀ, ਪਸ਼ੂ, ਦੁਸ਼ਟ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਹੀ ਅਸਹਿਮਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਇਹ ਕਾਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬੰਦਿਆਂ ਦਾ, ਇਹ ਕਾਰਾ ਸੀ ਸੁਆਰਥੀ, ਅਕ੍ਰਿਤਘਣ, ਜ਼ਾਲਮ, ਵਹਿਸ਼ੀ ਤੇ ਪਸ਼ੂ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ। ਨੱਤ ਸਾਹਿਬ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਕੌਮ ਦੀ ਮੁਕਤੀ ਹੈ? ਕੀ ਸਿੱਖਾਂ ਉਤੇ ਅਸਹਿ ਤੇ ਅਕਹਿ ਜ਼ੁਲਮ ਕਰਨਾ, ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਮੁਕਤੀ ਹੈ? ਮੁਕਤੀ ਸੰਪੂਰਨ ਮਨੁੱਖ ਬਣਨ ਵਿਚ ਹੈ। ਮਨੁੱਖਤਾ ਦਾ ਭਲਾ ਮਨੁੱਖ ਬਣਨ ਵਿਚ ਹੈ:

ਫਰਿਸ਼ਤੋਂ ਸੇ ਬਿਹਤਰ ਹੈ ਇਨਸਾਨ ਬਣਨਾ,
ਮਗਰ ਇਸ ਮੇਂ ਲਗਤੀ ਹੈ ਮਿਹਨਤ ਜ਼ਿਆਦਾ।

–ਮਾਸਟਰ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਲਾਲੀ
ਯੂਬਾ ਸਿਟੀ।

ਭਗਤ ਧੰਨਾ ਜੀ ਦੀ ਕੋਈ ਸਮਰੱਥ ਯਾਦਗਾਰ ਨਹੀਂ

ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਦੇ ਟਾਂਕ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਧੂਆਨ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਜਿਸ ਨੂੰ 'ਧੂਆਂ ਕਲਾਂ' ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸੰਮਤ 1473 ਭਾਵ 1416 ਈਸਵੀ ਨੂੰ ਇਕ ਜੱਟ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਭਗਤ ਧੰਨਾ ਬਾਰੇ ਵੀ ਅਨੇਕ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਕਿਆਸਅਰਾਈਆਂ ਅਤੇ ਅਟਕਲਾਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੂਜੇ ਸਮੂਹ ਭਗਤ ਸਾਹਿਬਾਨ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਧੰਨਾ ਭਗਤ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਡੂੰਘਾ ਮਨਨ ਨਾ ਕੇਵਲ ਇਸ ਬਾਣੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰਗਤ ਉੱਚਤਾ ਨੂੰ ਹੀ ਅੰਕਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਬਾਣੀ ਸਿਰਜਕ ਓਸ ਮਹਾਨ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਦੇ ਦੀਦਾਰੇ ਵੀ ਕਰਵਾਉਂਦੈ ਜੋ ਮਾਸੂਮੀਅਤ, ਸਾਫ਼ਗੋਈ, ਸਾਦਗੀ, ਨਿਰਛਲਤਾ, ਨਿਰਮਲਤਾ, ਬੇਬਾਕੀ ਅਤੇ ਬਾਲ ਜਿਹੀ ਸਰਲਤਾ ਦਾ ਮੁਜੱਸਮਾ ਸਨ। ਮਹਾਨ ਕੋਸ਼ ਦੇ ਕਰਤਾ ਭਾਈ ਕਾਨ੍ਹ ਸਿੰਘ ਨਾਭਾ ਨੇ ਵੀ ਪਰੰਪਰਾਵਸ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮੀ ਰਾਮਾਨੰਦ ਦੇ ਸ਼ਿਸ਼ ਸਵੀਕਾਰਿਆ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਤੋਂ ਕਾਸ਼ੀ ਜਾ ਕੇ ਗੁਰੂ-ਦੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੂਰਤੀ-ਪੂਜਕ ਵੀ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਹੜੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਰੂਪ ਜਗਤ ਨਾਥ ਦੇ ਉਪਾਸ਼ਕ ਹੋ ਕੇ ਪਰਮਪਦ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਣੇ।

ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਭਾਰਤ ਵਿਚ, ਜਦੋਂ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰੰਤਰ ਆਪੋ ਧਾਪੀ ਪਈ ਹੋਈ ਸੀ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਦੀ ਆਮਦ ਅਗਿਆਨਤਾ-ਅਮਾਵਸ ਦੀ ਕਾਲਖ ਨੂੰ ਗਿਆਨ-ਪੂਰਨਮਾਸ਼ੀ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿਚ ਬਦਲਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਈ ਅਤੇ ਇਹ ਕ੍ਰਿਸ਼ਮਾ ਵੀ ਜਗਤ-ਤਾਰਕ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦਾ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੂਰਵ ਵਰਤੀ ਅਤੇ ਸਮਕਾਲੀ ਤੱਤਵੇਤੇ ਮਹਾਂਪੁਰਖਾਂ ਦੀ ਅਮਰ, ਅਨਾਦੀ ਤੇ ਧੁਰਕੀ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਯੁਗ-ਯੁਗਾਂਤਰ ਲਈ ਸਾਂਭਣ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਕ ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਹਸਤਾਖ਼ਰ ਸਨ-

ਡਾ. ਕੁਲਵੰਤ ਕੌਰ

ਮਹਾਂਤੇਜਸਵੀ ਤੇ ਤਪੱਸਵੀ ਭਗਤ ਧੰਨਾ ਜੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਪਰੰਪਰਾ ਕਈ ਹਾਸੋ ਹੀਣੀਆਂ ਤੇ ਤਰਕ ਰਹਿਤ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਪਾਵਨ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਧਨਾਸਰੀ ਰਾਗ ਵਿਚ ਅੰਕਿਤ ਵਿਭਿੰਨ ਬਾਣੀ ਸਿਰਜਕਾਂ ਦੀ ਆਰਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਹੁੰਦਾ 'ਆਰਤਾ' ਦਾ ਗਾਇਨ ਚੇਤਨਾ ਦੀ ਬਾਲ-ਉਮਰ ਤੋਂ ਹੀ ਕਈ ਸਵਾਲੀਆ ਚਿੰਨ੍ਹ ਉਭਾਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਭਗਤ ਧੰਨਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦੇ ਸਾਰੇ (ਤਿੰਨ) ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਦੀਰਘ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ 'ਆਰਤਾ' ਵਿਚਲੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਨ ਦੇ ਬੰਦ ਕਿਵਾੜ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਚਮ ਗੁਰੂ ਦੀ ਉੱਪਰ ਅੰਕਿਤ ਤੁਕ (ਧੰਨੈ ਸੇਵਿਆ ਬਾਲ ਬੁਧਿ) ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ੰਕਾ ਤੇ ਸੰਸਾ ਬਾਕੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣ ਦਿੰਦੀ।

ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਦੇ ਟਾਂਕ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਧੂਆਨ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਜਿਸ ਨੂੰ 'ਧੂਆਂ ਕਲਾਂ' ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸੰਮਤ 1473 ਭਾਵ 1416 ਈਸਵੀ ਨੂੰ ਇਕ ਜੱਟ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਭਗਤ ਧੰਨਾ ਬਾਰੇ ਵੀ ਅਨੇਕ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਕਿਆਸ ਅਰਾਈਆਂ ਅਤੇ ਅਟਕਲਾਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੂਜੇ ਸਮੂਹ ਭਗਤ ਸਾਹਿਬਾਨ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਧੰਨਾ ਭਗਤ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਡੂੰਘਾ ਮਨਨ ਨਾ ਕੇਵਲ ਇਸ ਬਾਣੀ ਦੀ

ਭਗਤ ਧੰਨਾ ਜੀ

ਵਿਚਾਰਗਤ ਉੱਚਤਾ ਨੂੰ ਹੀ ਅੰਕਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸਗੋਂ ਬਾਣੀ ਸਿਰਜਕ, ਓਸ ਮਹਾਨ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਦੇ ਦੀਦਾਰੇ ਵੀ ਕਰਵਾਉਂਦੈ ਜੋ ਮਾਸੂਮੀਅਤ, ਸਾਫ਼ਗੋਈ, ਸਾਦਗੀ, ਨਿਰਛਲਤਾ, ਨਿਰਮਲਤਾ, ਬੇਬਾਕੀ ਅਤੇ ਬਾਲ ਜਿਹੀ ਸਰਲਤਾ ਦਾ ਮੁਜੱਸਮਾ ਸਨ। ਮਹਾਨ ਕੋਸ਼ ਦੇ ਕਰਤਾ ਭਾਈ ਕਾਨ੍ਹ ਸਿੰਘ ਨਾਭਾ ਨੇ ਵੀ ਪਰੰਪਰਾਵਸ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮੀ ਰਾਮਾਨੰਦ ਦੇ ਸ਼ਿਸ਼ ਸਵੀਕਾਰਿਆ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਤੋਂ ਕਾਸ਼ੀ ਜਾ ਕੇ ਗੁਰੂ-ਦੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੂਰਤੀ-ਪੂਜਕ ਵੀ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਰੂਪ ਜਗਤ ਨਾਥ ਦੇ ਉਪਾਸ਼ਕ ਹੋ ਕੇ ਪਰਮਪਦ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਣੇ।

ਗਿਆਨੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਿੰਘ ਵੀ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਵਿਚਾਰ ਹੀ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭਗਤ ਧੰਨਾ ਜੀ ਟਾਂਕ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ 1473 ਬਿਕ੍ਰਮੀ ਨੂੰ ਜੱਟਾਂ ਦੇ ਘਰ ਜਨਮੇ। ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਪਸ਼ੂ ਚਰਾਉਂਦੇ ਅਤੇ ਜਵਾਨ ਹੋ ਕੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਸਾਧੂ ਸੇਵਾ ਕਰਨੀ ਤੇ ਵੰਡ ਛੱਕਣਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਾਸ ਗੁਣ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚ ਸੰਮਿਲਤ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਵਿਖਿਆਤ ਭਗਤ ਸੰਬੰਧੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਅਣਗੌਲਣਾ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੇ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਨਮ-ਨਗਰੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਜ਼ਿਆਰਤ ਯੋਗ ਸਥਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਯਾਤਰੂ ਦੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ।

ਧੰਨੇ ਭਗਤ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਉਵੰ 568 ਵਰ੍ਹੇ ਪਹਿਲਾਂ "ਡਿਗੀ ਕਿਸ਼ਨਗੜ੍ਹ" ਪਿੰਡ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਬਣੇ। ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਅਯੁੱਧਿਆ ਤੇ ਕਾਸ਼ੀ ਵਿਖੇ ਸਵੀਕਾਰਦੇ ਹਨ। ਪਰਸ਼ੁਰਾਮ ਚਤੁਰਵੇਦੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਸ਼ਾਮੀ ਰਾਮਾਨੰਦ ਦੇ ਸ਼ਿਸ਼ ਮੰਨਦੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ 1415 ਈਸਵੀ ਵਿਚ ਕਬੂਲਦੈ। ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵੀ ਉਕਤ ਕਬੀਰ, ਸੇਨ, ਰੈਦਾਸ ਵਾਂਗ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਾਮੀ ਜੀ ਦੇ ਬਾਰਾਂ ਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਾਭਾਦਾਸ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀ 'ਭਗਤਮਾਲ' ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੰਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮੀ ਰਾਮਾਨੰਦ ਦੇ ਸ਼ਿਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਪ੍ਰਤੱਖ ਪ੍ਰਮਾਣ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। 'ਸਿੱਖ ਰਿਲੀਜਨ' ਦੇ ਰਚੇਤਾ ਮੈਕਾਲਿਫ ਵੀ ਭਗਤ ਧੰਨਾ ਦਾ ਜਨਮ 1415 ਈਸਵੀ ਹੀ ਸਵੀਕਾਰਦੇ ਹਨ।

ਵਿਚਾਰਨਯੋਗ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜਿਹੇ ਮਹਾਨ ਫ਼ਲਸਫ਼ੇ, ਪੂਰਨ ਗ੍ਰੰਥ ਦਾ ਦੂਰ ਅੰਦੇਸ਼ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਇਸ ਪਾਵਨ-ਪੁਨੀਤ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸਿਲਸਿਲੇਵਾਰ ਤਰਤੀਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਮਹਾਨ ਰਹਿਬਰਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿਲੱਖਣ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦਾ ਸਾਕਾਰ ਰੂਪ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪੂਰੇ ਪੂਰੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਲੇਖੇ ਲਾਇਆ, ਦੇਸ਼-ਦੇਸਾਂਤਾਰਾਂ ਦਾ ਰਟਣ ਕੀਤਾ, ਭੁੱਲੀ ਭਟਕੀ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਸੁਮਾਰਗ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ, ਕਰਮ ਕਾਂਡਾਂ ਵਿਚ ਖਚਿਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚ ਦਾ ਰਾਹ ਸੁਝਾਇਆ ਅਤੇ ਅਸਲ ਉਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਭਟਕੀ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਦੀ ਚਿਣਗ ਬਖਸ਼ੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਅੱਜ ਬਾਣੀ ਦੇ ਸੰਭਾਲਕਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਨੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅਨਰਥ ਕਰਕੇ ਇਸ ਅਮੁੱਲੇ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਲੀਕਾਂ ਵਾਹ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਰਚਿਤ ਬਾਣੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦੂਜੀ ਸਾਰੀ ਬਾਣੀ ਤੇ ਬਾਣੀ ਰਚੇਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਉਹ ਮਹੱਤਵ ਸਾਰਥਿਕਤਾ ਤੇ ਭਾਵੁਕ ਗਹਿਰਾਈ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ ਜੋ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਉਚਾਰੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਹੈ। ਬਾਣੀ ਵਿਚਲਾ ਫੁਰਮਾਨ ਤਾਂ ਇਉਂ ਹੈ:-

ਬਾਣੀ ਗੁਰੂ ਗੁਰੂ ਹੈ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਬਾਣੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਸਾਰੇ।
ਗੁਰਬਾਣੀ ਕਹੈ ਸੇਵਕ ਜਨ ਮਾਨੈ ਪ੍ਰਤਖ ਗੁਰੂ ਨਿਸਤਾਰੇ।

ਪਾਕਿ-ਪਵਿੱਤਰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ 1430 ਪੰਨੇ ਓਸੇ ਦਰਸ਼ਨ, ਉਸੇ ਫ਼ਲਸਫੇ, ਓਸੇ ਭਾਵ ਬੋਧ ਅਤੇ ਉਸੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਲਿਖਾਇਕ ਹਨ ਜਿਹੜਾ ਸਤਿਗੁਰ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਵਲੋਂ ਚਿਤਵਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਹੁਰਾਂ ਦਾ ਗਿਲਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਟਾਂਕ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਭਗਤ ਧੰਨੇ ਹੁਰਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਸੁਹਾਵਣੀ ਯਾਦਗਾਰ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ, ਜਾਂ ਧਰਮ-ਸਥੱਲ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਰਚੇਤੇ ਦੂਜੇ ਭਗਤ ਸਾਹਿਬਾਨ ਬਾਰੇ ਵੀ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਮੰਦ-ਰੁਚੀ ਹੀ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੈ। ਸਾਫ਼ਗੋਈ ਅਤੇ ਬੇਬਾਕੀ ਦੀ ਮੂਰਤ ਭਗਤ ਧੰਨਾ ਜੀ ਸਬੰਧੀ ਕਿਸੇ ਯਾਦਗਾਰੀ ਸਮਾਰਕ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ-ਸਥੱਲੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਹੁਰਾਂ ਨੂੰ ਜੇਕਰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਈ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕਿਹੜੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ? ਭਗਤ ਧੰਨਾ ਜੱਟ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਪਰੰਪਰਾ ਦੋਵੇਂ ਇਕਮਤ ਹਨ। ਚੌਥੇ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਫ਼ਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ :-

ਮੇਰੇ ਮਨ ਨਾਮੁ ਜਪਤ ਤਰਿਆ
ਧੰਨਾ ਜਟੁ ਬਾਲਮੀਕੁ ਬਟਵਾਰਾ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਾਰਿ ਪਇਆ
(ਪੰਨਾ 995)

ਇਵੇਂ ਹੀ ਪੰਚਮ ਗੁਰੂ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨਾ ਹੈ ਕਿ:

ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੁਨਿ ਕੈ ਜਾਟਰੋ ਉਠਿ ਭਗਤੀ ਲਾਗਾ।
ਮਿਲੇ ਪ੍ਰਤੀਖ ਗੁਸਾਇਆ ਧੰਨ ਵਡਭਾਗਾ (488)

ਪਰੰਪਰਾ ਵਿਚੋਂ ਅੱਜ ਤੱਕ ਭਗਤ ਧੰਨੇ ਹੁਰਾਂ ਦਾ ਜੋ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ ਉਭਰਦੈ ਉਹ ਇਹੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੱਥਰ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਠਾਕੁਰ-ਪੂਜਾ ਜਾਂ ਪੱਥਰ ਪੂਜਾ ਰਾਹੀਂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨਾਲ ਅਭੇਦਤਾ ਵਾਲਾ ਸੰਕਲਪ ਡਾਹਢਾ ਘਾਤਕ ਹੈ, ਜਿਸਦੇ ਸੰਕੇਤ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਅਨੇਕ ਹਵਾਲਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਮਿਲਦੇ ਹਨ:

ਬੁਤ ਪੂਜਿ ਪੂਜਿ ਹਿੰਦੂ ਮੂਏ ਤੁਰਕ ਮੂਏ ਸਿਰੁ ਨਾਈ।
ਓਇ ਲੇ ਜਾਰੇ ਓਇ ਲੇ ਗਾਡੇ ਤੇਰੀ ਗਤਿ ਦੁਹੂ ਨਾ ਪਾਈ
(ਸੋਰਠਿ ਕਬੀਰ, 654)

ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਹੈ:

ਕੋਊ ਬੁਤਾਨ ਕੋ ਪੂਜਤ ਹੈ ਪਸੁ।
ਕੋਊ ਮ੍ਰਿਤਾਨ ਕੋ ਪੂਜਨ ਧਾਇਓ।
ਕੂਰ ਕ੍ਰਿਆ ਉਰਝਿਓ ਸਭ ਹੀ ਜਗ।
ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਕੋ ਭੇਦੁ ਨ ਪਾਇਓ।
(ਤਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸਵੱਯੇ, ਪਾ 10)

ਪੰਚ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਅਗਾਂਹ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ:

ਗੁਨਾਹਗਾਰ ਲੂਣ ਹਰਾਮੀ।
ਪਾਹਣ ਨਾਵ ਨ ਪਾਰਗਿਰਾਮੀ। (ਪੰਨਾ 739)

ਮੁੱਕਦੀ ਗੱਲ ਕਿ ਪੱਥਰ ਵਿਚੋਂ ਰੱਬ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਵਰਗੀਆਂ ਦੰਦ ਕਥਾਵਾਂ ਬੇਸਿਰ ਪੈਰ ਦੀਆਂ ਆਖੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਵੇਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ਜੋ ਅਟਲ ਅਸਲੀਅਤਾਂ ਬਿਆਨ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਉਹ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕ ਹਨ। ਭਗਤ ਧੰਨਾ ਜਿਹਾ ਸਾਦ ਮੁਰਾਦੇ ਸੁਭਾਅ ਅਤੇ ਮਾਸੂਮੀਅਤ ਦਾ ਮਜੱਸਮ ਵਿਅਕਤੀਤਵ ਬਹੁਤ ਦੁਰਲੱਭ ਹੈ। ਭਗਤੀ ਤਾਂ ਨਿਸ਼ਚਾ ਤੇ ਅਕੀਦਤ ਦਾ ਨਾਂ ਹੈ। ਇਹ ਭਗਤ ਤੇ ਭਗਵਾਨ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕ ਪ੍ਰਤੱਖ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦਾ ਨਾਂ ਹੈ। ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਰਚਿਤ ਦਸਵੀਂ ਵਾਰ ਵਿਚੋਂ ਇਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦੈ ਕਿ ਅਤਿ ਦੀ ਨਿਸ਼ਚਾ ਤੇ ਅਤੁੱਟ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅੱਗੇ ਪ੍ਰਭੂ ਵੀ ਨਤ ਮਸਤਕ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ :

ਹਥ ਜੋੜ ਮਿਨਤਿ ਕਰੈ ਪੈਰੀਂ ਪੈ ਪੈ ਬਹੁਤ ਮਨਾਵੈ।
ਹਉ ਭੀ ਮੁਹੁ ਨ ਜੁਠਾਲਸਾ ਤੂੰ ਰੁਠਾ ਮੈ ਕਿਹੁ ਨ ਸੁਖਾਵੈ।
ਗੋਸਾਈ ਪਰਤਖਿ ਹੋਇ ਰੋਟੀ ਖਾਹਿ ਛਾਹਿ ਮੁਹਿ ਲਾਵੈ।
ਭੋਲਾ ਭਾਉ ਗੋਬਿੰਦ ਮਿਲਾਵੈ।

ਗੋਬਿੰਦ-ਸੰਗ ਪ੍ਰੀਤ ਦਾ ਦੂਜਾ ਨਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਜਿਵੇਂ ਕਿ:-

ਗੋਬਿੰਦ ਗੋਬਿੰਦ ਗੋਬਿੰਦ ਸੰਗਿ ਨਾਮਦੇਉ ਮਨੁ ਲੀਣਾ।
ਆਢ ਦਾਮ ਕੋ ਛੀਪਰੋ ਹੋਇਓ ਲਾਖੀਣਾ।
ਬੁਨਨਾ ਤਨਨਾ ਤਿਆਗਿ ਕੈ ਪ੍ਰੀਤਿ ਚਰਨ ਕਬੀਰਾ।
ਨੀਚ ਕੁਲਾ ਜੋਲਾਹਰਾ ਭਇਓ ਗੁਨੀਯ ਗਹੀਰਾ।
ਰਵਿਦਾਸੁ ਢੁਵੰਤਾ ਢੋਰ ਨੀਤਿ ਤਿਨਿ ਤਿਆਗੀ ਮਾਇਆ।
ਪਰਗਟੁ ਹੋਆ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਹਰਿ ਦਰਸਨੁ ਪਾਇਆ।
ਸੈਨੁ ਨਾਈ ਬੁਤਕਾਰੀਆ ਓਹੁ ਘਰਿ ਘਰਿ ਸੁਨਿਆ।
ਹਿਰਦੈ ਵਸਿਆ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਭਗਤਾ ਮਹਿ ਗਨਿਆ।
ਇਹ ਬਿਧਿ ਸਨਿ ਕੈ ਜਾਟਰੋ ਉਠਿ ਭਗਤੀ ਲਾਗਾ।
ਮਿਲੇ ਪ੍ਰਤੀਖ ਗੁਸਾਈਆਂ ਧੰਨਾ ਵਡਭਾਗਾ। (487)

ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ, ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਦੀ ਗੋਬਿੰਦ-ਪ੍ਰੀਤ, ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂ-ਪ੍ਰੀਤ, ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ ਦੀ ਮਾਇਆ ਤਿਆਗੀ ਵਿਰਤੀ ਅਤੇ ਭਗਤ ਸੈਨ ਨਾਈ ਦੀ ਜਗਤ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਕੇ ਭਗਤ ਧੰਨਾ ਭਗਤੀ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਵਿਲੀਨ ਹੋਏ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਨ-ਮਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਲੇਸ਼ ਮਿਟ ਗਏ। ਮਾਇਆਵੀ-

ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ

ਜੰਜਾਲ ਬਿਨਸ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਆਤਮਿਕਤਾ ਇਸ ਕਦਰ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋ ਗਈ ਕਿ ਗੋਸਾਈ ਦੇ ਪ੍ਰਤੱਖ ਦਰਸ਼ਨ ਨਸੀਬ ਹੋ ਗਏ। ਭਾਵੇਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਮੰਨਤਾਂ ਇਸੇ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੀ ਰੰਗਤ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੱਥਰ-ਪੂਜ ਸਿੱਧ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਡੰਕੇ ਦੀ ਚੋਟ 'ਤੇ ਇਹ ਗੱਲ ਸਿੱਧ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ :

ਧਨੈ ਸੇਵਿਆ ਬਾਲ ਬੁਧਿ।
ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ ਗੁਰ ਮਿਲਿ ਭਈ ਸਿਧਿ।
ਬੇਣੀ ਕਉ ਗੁਰਿ ਕੀਓ ਪ੍ਰਗਾਸੁ।
ਰੇ ਮਨ ਤੂ ਭੀ ਹੋਹਿ ਦਾਸੁ।
ਜੈਦੇਵ ਤਿਆਗਿਓ ਅਹੰਮੇਵ।
ਨਾਈ ਉਧਰਿਓ ਸੈਨੁ ਸੇਵ।
ਮਨੁ ਡੀਗਿ ਨ ਡੋਲੇ ਕਹੂੰ ਜਾਇ।
ਮਨੂ ਤੂ ਭੀ ਤਰਸਹਿ ਸਰਣਿ ਪਾਇ।
ਜਿਹ ਅਨੁਗ੍ਰਹੁ ਠਾਕੁਰਿ ਕੀਓ ਆਪਿ।
ਸੈ ਤੈਂ ਲੀਨ੍ਹੈ ਰਾਖਿ।
....
ਕਬੀਰਿ ਧਿਆਇਓ ਏਕ ਰੰਗ।
ਨਾਮਦੇਵ ਹਰਿ ਜੀਉ ਬਸਹਿ ਸੰਗਿ।
ਰਵਿਦਾਸ ਧਿਆਏ ਪ੍ਰਭ ਅਨੂਪ।
ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਗੋਵਿੰਦ ਰੂਪ। (ਬਸੰਤ 5, 1192)

ਉਪਰ ਅੰਕਿਤ ਸ਼ਬਦ ਰਾਹੀਂ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਨੇ ਸਾਰੇ ਸ਼ੰਕੇ-ਸੰਸੇ ਮੇਟਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲਤਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਹੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ "ਸ਼ਬਦਾਂ" ਵਿਚ ਪੰਜਵੀਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਦੇ ਐਨ ਆਰੰਭ ਵਿਚ ਭਗਤ ਧੰਨੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਭਗਤ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦਿਆਂ ਭਗਤ ਧੰਨੇ ਦੀ ਬਾਲਾਂ ਜਿਹੀ ਮਾਸੂਮੀਅਤ, ਸਰਲਤਾ, ਸਾਦਗੀ, ਅਪਣੱਤ, ਬੇਬਾਕੀ, ਨਿਰਛਲਤਾ, ਨਿਰਮਲਤਾ ਅਤੇ ਪਾਕੀਜ਼ਗੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮਨ-ਮਸਤਕ ਵਿਚ ਇਸ ਕਦਰ ਘਰ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਜਾ ਆਖਰੀ ਥਾਂ ਰੱਖ ਕੇ ਮਹੱਤਵ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਨਿਰਸੰਦੇਹ, ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਪਰੰਪਰਾ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਵੇਸਵਾ ਸੰਗ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਅਜਾਮਲ, ਬਾਲਮੀਕ ਰਿਸ਼ੀ, ਧ੍ਰੂਰ ਭਗਤ, ਗਨਿਕਾ ਵੇਸਵਾ, ਹਾਥੀ, ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਸੁਦਾਮਾ, ਤੀਰ ਮਾਰ ਕੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਦੇ ਪਦਮ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਮਾਰਨ ਵਾਲਾ ਸ਼ਿਕਾਰੀ, ਕੁਬਿਜਾ, ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਅਤੇ ਦ੍ਰੋਪਤੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵੀ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਦਇਆਲਤਾ ਤੇ ਕ੍ਰਿਪਾਲਤਾ ਦੇ ਸੰਕੇਤਕ ਹਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਭਗਤ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਗੁਰੂ-ਨਿਸ਼ਠਾ ਅਤੇ ਇਕ-ਈਸ਼ਵਰਵਾਦਿਤਾ ਦਰਸਾ ਕੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਸਭ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਭਰਮ-ਭੁਲੇਖੇ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਹਨ। ਪਰੋਖ ਰੂਪ ਵਿਚ ਭਗਤ ਧੰਨੇ ਹੁਰਾਂ ਦੀ ਰੱਬੀ ਭਗਤੀ ਅਤੇ ਨਿਰਮਲ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚੋਂ ਚਿੱਟੇ ਦਿਨ ਵਾਂਗ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਉਂਜ ਵੀ ਚਤੁਰਾਈ, ਚਤੁਰਤਾ, ਚਾਲਾਕੀ, ਹੁਸ਼ਿਆਰੀ, ਮੱਕਾਰੀ, ਸਵਾਰਥ, ਦਾਨਾਈ, ਹਉਮੈ, ਮਹਾਨਤਾ ਅਤੇ ਸਵਾਰਥ ਪ੍ਰਭੂ-ਮੇਲ ਲਈ ਅਸਲ ਅੜਿਚਣਾਂ ਹਨ। ਅਟੁੱਟ ਦੀਵਾਰਾਂ। ਅਲੰਘ ਗਾਰਾਂ।

ਗੁਰਬਾਣੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹੈ :

ਚਤੁਰਾਈ ਨਹ ਚੀਨਿਆ ਜਾਇ। (ਗਉੜੀ 1,221)
ਸਹਸ ਸਿਆਣਪਾ ਲਖ ਹੋਹਿ ਤ ਇਕ ਨਾ ਚਲੈ ਨਾਲਿ।
(ਜਪੁ 1,1)

ਗੁਰਮਤਿ ਸਾਚੀ ਹੁਜਤਿ ਦੂਰਿ।
ਬਹੁਤ ਸਿਆਣਪ ਲਾਗੈ ਧੂਰਿ। (ਆਸਾ 1,352)
ਏ ਮਨ ਚੰਚਲਾ ਚਤੁਰਾਈ ਕਿਨੈ ਨ ਪਾਇਆ।
ਚਤੁਰਾਈ ਨ ਪਾਇਆ ਕਿੰਨੇ ਤੂ ਸੁਣਿ ਮੰਨ ਮੇਰਿਆ।
(ਰਾਮਕਲੀ 3,918)

ਨਾਨਕ ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਝੂਠੀ ਚਤੁਰਾਈ (ਗਉੜੀ, 230)
ਛੋਡਿ ਸਗਲ ਸਿਆਣਪਾ ਮਿਲਿ ਸਾਧ ਤਿਆਗਿ ਗੁਮਾਨੁ।
ਅਵਰੁ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਮਿਥਿਆ ਰਸਨਾ ਰਾਮ ਨਾਮ ਵਖਾਨੁ।
(ਮਾਰੂ 5, 1006)

ਰੇ ਜਨ ਮਨੁ ਮਾਧਉ ਸਿਉ ਲਾਈਐ।
ਚਤੁਰਾਈ ਨ ਚਤੁਰਭੁਜੁ ਪਾਈਐ।
(ਗਉੜੀ ਕਬੀਰ, 324)

ਕਹਾਣੀ

ਸੁੱਚਾ ਤਿੱਲਾ

ਮਕਸੂਦ ਸਾਕਿਬ

ਮੁੰਡਪੁਣੇ ਵਿਚ ਮੈਨੂੰ ਵੱਡਿਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਬਹਿਣ ਦਾ ਬੜਾ ਭੁੱਸ ਸੀ। ਜਿਹੜੇ ਵੇਲੇ ਮੇਰੇ ਹਾਣੀ ਮੁੰਡੇ ਲੰਮੀ ਘੋੜੀ, ਛੂਹਣ ਛੁਹਾਈ, ਬਾਂਦਰ ਕਿੱਲਾ ਜਾਂ ਕੋਟਲਾ ਛਪਾਕੀ ਖੇਡਦੇ ਪਏ ਹੁੰਦੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਮੈਂ ਦਾਰੇ ਵਿਚ ਵੜ ਕੇ ਬੈਠਾ ਹੁੰਦਾ। ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਾਣੀਆਂ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਖੇਡਣਾ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੱਗਦਾ। ਕਦੇ ਆਉਂਦਿਆਂ ਜਾਂਦਿਆਂ ਉਹਨਾਂ ਮੈਨੂੰ ਖੇਡਦਿਆਂ ਵੇਖ ਵੀ ਲੈਣਾ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਸਦਿਆਂ ਭੱਜਦਿਆਂ ਤੇ ਰੌਲਾ ਪਾਉਂਦਿਆਂ ਵੇਖ ਕੇ ਮੇਰਾ ਮਨ ਕਾਹਲਾ ਜਿਹਾ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਤੇ ਮੈਂ ਛੇਤੀ ਨਾਲ ਉਥੋਂ ਟੁਰ ਪੈਂਦਾ। ਦਾਰੇ ਵਿਚ ਬਹਿਣ ਦਾ ਮੈਨੂੰ ਬੜਾ ਝੱਸ ਆਉਂਦਾ ਸੀ। ਵੱਡੇ ਵਡੇਰੇ ਗੱਲੀਂ ਜੁੱਟੇ ਹੁੰਦੇ, ਹੁੱਕੇ ਦੀ ਨਾਲ ਫਿਰਕੀ ਟੁਰੀ ਜਾਂਦੀ ਤੇ ਵੰਨ ਸੁਵੰਨੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਲੌਆਂ ਦੇ ਲੌਅ ਇੰਜ ਉਸਰਦੇ ਲੱਗੇ ਆਉਂਦੇ ਜਿਵੇਂ ਜਵਾਰ, ਇਧਰੋਂ ਇਕ ਲੌਅ ਵੱਢ ਕੇ ਹਟੋ ਉਧਰੋਂ ਦੂਜਾ ਲੌਅ ਤਿਆਰ ਹੋਇਆ ਹੁੰਦਾ ਏ। ਸਮਝ ਤੇ ਵਿਚੋਂ ਮੈਨੂੰ ਵਿਰਲੀ ਈ ਆਉਂਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਇੰਜ ਇਕ ਤੋਂ ਇਕ ਚੜ੍ਹੀ ਆਵਣਾ ਬਹੁੰ ਨਿਵੇਕਲਾ ਜਾਪਦਾ ਸੀ ਤੇ ਉਹਦਾ ਝੱਸ/ਸਵਾਦ ਵੀ ਢੇਰ ਆਉਂਦਾ ਸੀ।

ਸੂਰਜ ਡੁੱਬਣ ਪਿੱਛੋਂ ਦਾਰੇ ਵਿਚ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਬੰਦੇ ਬਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਬਾਬੇ ਹੁਕਮੇ ਦਾ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਨੰਬਰ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੇਲ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਛਿੜੀ ਹੁੰਦੀ, ਬਾਬਾ ਹੁਕਮਾ ਹੁੰਗਾਰਾ ਭਰਦਾ ਹੋਇਆ ਵਿਚ ਸਾਹ ਰਲਾਂਦਾ ਤਾਂ ਵੇਖਦਿਆਂ ਈ ਵੇਖਦਿਆਂ ਗੱਲ ਕਿਥੇ ਦੀ ਕਿਥੇ ਅੱਪੜ ਜਾਂਦੀ। ਇੰਜ ਈ ਹੁੰਦਾ ਜਿਵੇਂ ਝੱਟ ਕਰਕੇ ਗੱਲ ਨੂੰ ਚਾਰ ਚੰਨ ਈ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ। ਓੜਕ ਦਾਰੇ ਵਿਚ ਉਹ ਇਕੱਲਾ ਈ ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ। ਹੋਰਨਾਂ ਸਭਨਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹਾਂ ਨੂੰ ਤੇ ਜਿਵੇਂ ਜਿੰਦਰੇ ਵੱਜ ਜਾਂਦੇ। ਕੰਨਾਂ ਦੀਆਂ ਬਾਰੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰ ਲੱਥ ਜਾਂਦੀਆਂ। ਦਾਰੇ ਵਿਚ ਹਰ ਕੋਈ ਉਹਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣਦਿਆਂ ਸਾਹ ਲੈਣਾ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦਾ।

ਬਾਬਾ ਹੁਕਮਾ ਗੱਲ ਵਿਚ ਰਲਦਿਆਂ ਸਾਰ ਹਰ ਇਕ ਨੂੰ ਲਾਟੂ ਵਾਂਗ ਸਵਾਂ ਦੇਂਦਾ ਤੇ ਫੇਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਲੌਅ ਵਿਚੋਂ ਨਿਖੇੜ ਕੇ ਕੱਢੀ ਹੋਈ ਗੱਲ ਉਹਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਆਪ-ਮੁਹਾਰੇ ਵਧਦੀ ਟੁਰੀ ਜਾਂਦੀ, ਜਿਵੇਂ ਕੌੜੀ ਵੇਲ ਨਹੀਂ ਵਧਦੀ ਤੇ ਸੁਣਦਿਆਂ ਸੁਣਦਿਆਂ ਉਹ ਕੌੜੀ ਵੇਲ ਪੂਰੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਨੂੰ ਕੱਜ ਲੈਂਦੀ। ਬਾਬੇ ਹੁਕਮੇ ਦੇ ਲਫਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਈ ਉਹਨੂੰ ਹੱਥ ਹੱਥ ਜੇਡੇ ਚੌੜੇ ਪੱਤਰ ਲੱਗਦੇ ਤੇ ਫੇਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਵੇਲ ਸੂਹੇ, ਸਾਵੇ, ਨੀਲੇ ਤੇ ਪੀਲੇ ਫੁੱਲ ਕੱਢਦੀ ਤਾਂ ਦਾਰੇ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਹਰ ਸੁਨੇਰ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਆਪ ਧਰਾਪ ਈ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦਾ, 'ਵਾਹ ਬਾਬਾ ਹੁਕਮਿਆ ਨਹੀਂ ਰੀਸਾਂ ਵਈ ਤੇਰੀਆਂ। ਐਡੀ ਪੜ੍ਹਿਆਂ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਤੈਥੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।'

ਸੱਚੀ ਪੁੱਛੋ ਤੇ ਮੈਂ ਦਾਰੇ ਵਿਚ ਵੱਡਿਆਂ ਨਾਲ ਜਿਹੜਾ ਘੁਸਰ ਕੇ ਬਹਿੰਦਾ ਸਾਂ, ਉਹਦਾ ਇਕੋ ਇਕ ਕਾਰਨ ਬਾਬਾ ਹੁਕਮਾ ਤੇ ਉਹਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਸੀ। ਉਹ ਆਪ ਵੀ ਮੇਰਾ ਬਹੁੰ ਉਚੇਚ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਦਾਰੇ ਦੇ ਵੇਲੇ ਤੋਂ ਵਾਹਵਾ ਅਗਦੀਂ ਈ ਮੈਂ ਘਰੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਬਾਬੇ ਹੁਕਮੇ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਦਾ ਗੇੜਾ ਲਾ ਆਉਂਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸਾਂ। ਇਹ ਤਸੱਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪਈ ਉਹ ਦਾਰੇ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਪਿਆ ਏ ਜਾਂ ਨਹੀਂ?

'ਸੁਣਾ ਫੇਰ ਬਿੱਲੋ, ਅੱਬੇ ਤੇਰੇ ਦਾ ਕੋਈ ਚਿੱਠੀ ਪੱਤਰ ਆਇਆ ਏ ਕਿ ਨਹੀਂ?' ਉਹ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਹੋਰ ਗੱਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰੋਜ਼ ਦਿਹਾੜੀ ਇਹੋ ਪੁੱਛਦਾ।

ਮੈਂ ਰੋਜ਼ ਦਿਹਾੜੀ ਅੱਗੋਂ ਉਹਨੂੰ ਇਹੋ ਜੁਆਬ ਦਿੰਦਾ, 'ਆਹੋ ਬਾਬਾ ਅੱਜ ਈ ਉਹਦੀ ਚਿੱਠੀ ਆਈ ਏ, ਤੈਨੂੰ ਬੜੀ ਬੜੀ ਸਲਾਮ ਦੁਆ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਸੂ।'

ਉਹ ਮੇਰਾ ਜੁਆਬ ਸੁਣ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਬੱਗੀਆਂ ਮੁੱਛਾਂ ਹੇਠੋਂ ਮੁਸਕਰਾਂਦਾ ਤੇ ਫੇਰ ਹੋਰ ਵੀ ਚਿੱਟੀ ਦੁੱਧ ਦਾੜ੍ਹੀ ਵਿਚ ਉਂਗਲਾਂ ਫੇਰਨ ਲੱਗ ਪਵੰਦਾ। ਉਹਦੇ ਮੁਸਕਰੇਵੇਂ ਤੇ ਦਾੜ੍ਹੀ ਵਿਚ ਉਂਗਲਾਂ ਫੇਰਨ ਤੋਂ ਕਈ ਵਾਰੀ ਮੈਨੂੰ ਇੰਜ ਜਾਪਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਉਹਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਵੇ ਪਈ ਦੂਰ ਪਰਦੇਸ ਵਿਚ ਗਿਆ ਬੰਦਾ ਰੋਜ਼ ਕਿਵੇਂ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖ ਸਕਦਾ ਏ ਤੇ ਉਹਦੀ ਲਿਖੀ ਰੋਜ਼ ਕਿਵੇਂ ਏਥੇ ਪੁੱਜ ਸਕਦੀ ਏ? ਮੈਂ ਇਕ ਦਿਹਾੜੇ ਉਹਨੂੰ ਏਸ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮੂੰਹੋਂ ਈ ਮੰਨ ਗਿਆ, 'ਓ ਬਿੱਲੋ ਪੁੱਤਰ, ਤੇਰਾ ਪਿਉ ਆਪਣਾ ਯਾਰ ਵੀ ਏ ਤੇ ਭਰਾ ਵੀ। ਮੈਂ ਜਦੋਂ ਤੁਹਾਡੀ ਜੂਹੇ ਆਣ ਕੇ ਵੱਸਿਆ ਸਾਂ ਤਾਂ ਉਹਨੇ ਮੇਰਾ ਐਨਾ ਕੁ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਿੰਨਾ ਕੋਈ ਕੂੜ ਮਾਰ ਲਵੇ। ਸੱਚੀ ਤੇ ਇਹੋ ਈ ਆ ਪਈ ਅੱਜ ਜਿਹੜਾ ਮੈਂ ਏਥੇ ਵੱਸਦਾ ਪਿਆਂ ਤੇਰੇ ਪਿਉ ਦੀ ਮਿਹਰਬਾਨੀ ਦਾ ਈ ਸਿੱਟਾ ਏ। ਹੁਣ ਉਹ ਚਾਰ ਵਲਾਇਤਾਂ ਪਾਰ ਬੈਠਾ ਹੋਇਆ ਏ ਤੇ ਜੇ ਅਸੀਂ ਚਿੱਠੀ ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੱਜੀਂ ਉਹਦਾ ਹਾਲ ਚਾਲ ਵੀ ਨਾ ਪੁੱਛੀਏ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਅਗਲੀ ਗੱਲ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਏ?'

ਚਿੱਠੀ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਮੇਰੇ ਅੱਬੇ ਦਾ ਹਾਲ ਪੁੱਛਣ ਮਗਰੋਂ ਬਾਬਾ ਰੋਜ਼ ਦਿਹਾੜੀ ਇਕ ਹੋਰ ਗੱਲ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਆਂਹਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, 'ਆਹ ਸੁੱਚਾ ਤਿੱਲਾ ਹੱਥ ਆ ਜਾਏ ਨਾ ਕਿਧਰੋਂ ਫੇਰ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਪਿਉ ਨੂੰ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਬਾਂਕੀ ਤੇ ਫੁੱਲ ਤੋਂ ਵੀ ਹੌਲੀ ਜੁੱਤੀ ਸਿਉਂ ਕੇ ਘੱਲਾਂ ਕਿ ਪੈਰੀਂ ਪਾ ਕੇ ਕਿਤੇ ਬੰਨੇ ਨਿਕਲੇ ਤਾਂ ਮੇਮਾਂ ਉਹਦੇ ਪੈਰਾਂ ਵਲ ਈ ਬਿੱਟ ਬਿੱਟ ਤੱਕਦੀਆਂ ਰਹਿ ਜਾਣ। ਪਰ ਹੁਣ ਸੁੱਚਾ ਤਿੱਲਾ ਕਿੱਥੋਂ? ਜਦੋਂ ਕਦੀ ਆਉਂਦਾ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਹਰ ਤਿੰਨੀ ਚਹੁੰ ਮਹੀਨੀਂ ਬੜੀ ਰੀਝ ਨਾਲ ਜੁੱਤੀ ਸਿਉਂ ਕੇ ਦਈਦੀ ਸੀ ਉਹਨੂੰ।' ਐਨੀ ਗੱਲ ਕਰਕੇ ਬਾਬਾ ਹੁਕਮਾ ਚੁੱਪ ਹੋ ਜਾਂਦਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਡੂੰਘੀ ਸੋਚ ਵਿਚ ਪੈ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। 'ਚੰਗਾ ਬਾਬਾ ਮੈਂ ਫੇਰ ਜਾਨਾਂ। ਤੂੰ ਦਾਰੇ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਪਿਆ ਏ ਨਾ, ਅੱਜ ਰਾਤੀਂ?' ਮੈਂ ਉਹਦੇ ਵਿਹੜਿਓਂ ਨਿਕਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲੋਂ ਪੁੱਛਦਾ।

ਉਹ ਮੂੰਹੋਂ ਕੁਝ ਆਖਣ ਦੀ ਥਾਂ ਮਾੜਾ ਜਿਹਾ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਹਿਲੂਣ ਛੱਡਦਾ। ਬਾਬਾ ਹੁਕਮਾ ਕਸਬ ਵਲੋਂ ਮੋਚੀ ਸੀ। ਸਾਡੀ ਜੂਹ ਵਿਚ ਈ ਉਹਦਾ ਅੱਡਾ ਸੀ, ਜਿਥੇ ਉਹਦੇ ਪੁੱਤਰ ਭਤਰੀਏ ਜੁੱਤੀਆਂ ਪਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਬਾਬਾ ਹੁਕਮਾ ਕਦੇ ਆਪ ਵੀ ਸੀਊਂਦਾ ਹੋਣਾ ਏ ਮੇਰੇ ਜੰਮਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ। ਮੈਂ ਤੇ ਜਦੋਂ ਦੀ ਹੋਸ਼ ਸੰਭਾਲੀ ਸੀ, ਉਹਨੂੰ ਧਾਗੇ ਨਾਲ ਮੋਮ ਲਾਉਣ ਤੇ ਵੱਟੀ ਤੇ ਔਜ਼ਾਰ ਤ੍ਰਿਖੇ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅੱਡ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕੰਮ ਕਰਦਿਆਂ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਵੇਖਿਆ।

ਅੱਬਾ ਮੇਰਾ ਆਂਹਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, 'ਬਾਬੇ ਹੁਕਮੇ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਜੁੱਤੀ ਸੀਊਣ ਵਾਲਾ ਸਾਡੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਨਾ ਕਦੀ ਹੋਇਆ ਏ ਤੇ ਨਾ ਈ ਕਦੀ ਹੋਣਾ ਏ। ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਤੋਂ ਕੰਮ ਛੱਡਿਆ ਹੋਇਆ ਸੂ ਪਰ ਜੇ ਹੁਣ ਵੀ ਕੰਮ 'ਤੇ ਬਹਿ ਜਾਵੇ, ਆਹ ਮੁੰਡੇ ਤੇ ਉਹਦੀ ਧੂੜ ਨੂੰ ਨਾ ਅੱਪੜ ਸਕਣ। ਐਵੇਂ ਤੇ ਨਹੀਂ ਨਾ ਆਂਹਦੇ, ਬੱਲੇ ਵਈ ਫਲਾਣਿਆਂ, ਤੂੰ ਤਾਂ ਇੰਜ ਟੁਰਨਾ ਏ, ਜਿਵੇਂ ਹੁਕਮੇ ਦੇ ਖਲੇ ਪਾਏ ਹੋਏ ਨੇ।'

ਕੰਮ ਬਾਬੇ ਹੁਕਮੇ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਭਤਰੀਏ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਜਿਥੋਂ ਤਾਈਂ ਨਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਸੀ, ਉਹ ਬਾਬੇ ਹੁਕਮੇ ਦਾ ਈ ਵੱਜਦਾ ਸੀ। ਉਹਦੇ ਨਾਂ ਪਿੱਛੇ ਈ ਦੁਨੀਆ ਦੂਰੋਂ-ਦੂਰੋਂ ਜੁੱਤੀਆਂ ਸਿਵਾਉਣ ਲਈ ਸਾਡੀ ਜੂਹੇ ਆਉਂਦੀ ਸੀ। ਅੱਗੋਂ ਉਹ ਥੋੜ੍ਹਾ ਕੀਤਿਆਂ ਸਾਈ ਬਿਆਨਾ ਨਹੀਂ ਸਨ ਫੜਦੇ। ਜੇ ਫੜਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਤਿੰਨਾਂ-ਤਿੰਨਾਂ, ਚਹੁੰ-ਚਹੁੰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦਾ ਕਾਰਾ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਰਦੇ। ਜੇ ਕੋਈ ਚੋਖਾ ਈ ਕਾਹਲਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਹਨੂੰ ਸਾਫ ਚਿੱਟੇ ਲਫ਼ਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਨਾਂਹ ਕਰ ਛੱਡਦੇ, 'ਮੀਆਂ ਜੀ! ਅਸੀਂ ਕਾਹਲੀ ਦਾ ਤੇ ਕੰਮ ਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਦੀ। ਤੁਸੀਂ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਦਿਓ ਸੀਵਾਂ ਲਵੋ। ਸਾਥੋਂ ਸੀਵਾਣੀ ਜੇ ਤਾਂ ਸਬਰ ਨਾਲ ਸੀਵਾਂਗੇ।' ਓੜਕ ਅਗਲੇ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮੰਨਣੀ ਈ ਪੈਂਦੀ।

ਮੈਨੂੰ ਬੜੀ ਰੀਝ ਸੀ ਬਾਬੇ ਹੁਕਮੇ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਦਿਆਂ ਵੇਖਣ ਦੀ। ਇਹ ਰੀਝ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿਚ ਉਹਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ ਸੁਣ ਕੇ ਈ ਜਾਗੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਸਾਂ ਪਈ, ਉਹ ਦਾਰੇ ਵਿਚ ਬੈਠਾ ਅੱਡੇ ਚੱਸ ਨਾਲ ਜਿਹੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਏ ਇਹਦੇ ਪਿੱਛੇ ਜ਼ਰੂਰ ਉਹਦੇ ਕਸਬ ਕਲਾ ਦਾ ਹੱਥ ਏ। ਪਰ ਇਹ ਰੀਝ ਜਦੋਂ ਵੀ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿਚ ਜਾਗਦੀ, ਮੈਨੂੰ ਉਹਦੀ 'ਆਹ ਸੁੱਚਾ ਤਿੱਲਾ ਲੱਭ ਪਵੇ ਨਾ ਕਦੀ' ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਚੇਤੇ ਆ ਜਾਂਦੀ। ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਕੀ ਇਹ ਸੁੱਚਾ ਤਿੱਲਾ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਜੇ ਕਦੀ ਮੈਨੂੰ ਇਹਦੀ ਦੱਸ ਪੈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਆਪ ਮੁੱਲ ਤਾਰ ਕੇ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਲਿਆ ਦੇਵਾਂ ਤੇ ਫੇਰ ਆਖਾਂ, ਲੈ ਬਾਬਾ ਇਹੋ ਈ ਆ ਸੁੱਚਾ ਤਿੱਲਾ ਜਿਹਨੂੰ ਚੇਤੇ ਕਰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੈਂ....ਲੈ ਆਇਆ ਪਿਆ ਈ। ਹੁਣ ਤੂੰ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਬਹਿ ਕੇ ਮੇਰੇ ਪਿਉ ਦੀ ਜੁੱਤੀ ਸੀਊਂ। ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਨੂੰ ਤਾਂ ਵੇਖਾਂ, ਭਲਾ ਕਿਵੇਂ ਕਰਨਾ ਏ।' ਪਰ ਬੜੀ ਸਾਫ਼ ਗੱਲ ਏ ਪਈ ਸੁੱਚਾ ਤਿੱਲਾ ਜਿਹਦੀ ਗੱਲ ਬਾਬਾ ਹੁਕਮਾ ਐਡੇ ਹਰਖ ਨਾਲ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਉਹਦੀ ਦੱਸ ਮੈਨੂੰ ਅਸਲੋਂ ਈ ਲਵੇ ਛੋਹਰ ਨੂੰ ਕਿੱਥੋਂ ਪੈਣੀ ਸੀ।

ਮੈਂ ਤੇ ਬਾਬਾ ਹੁਕਮਾ ਦੋਵੇਂ ਦਾਰੇ ਵਿਚੋਂ ਉੱਠ ਕੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਈ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਪਰਤਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਾਂ। ਮੈਂ ਰੋਜ਼ ਨਿਸ਼ਚਾ ਧਾਰਦਾ ਪਈ ਅੱਜ ਰਾਤੀਂ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਇਹ ਸੁੱਚੇ ਤਿੱਲੇ ਬਾਰੇ ਸਪਸ਼ਟ ਪੁੱਛਣਾ ਏ, ਪਰ ਰੋਜ਼ ਰਾਤ ਨੂੰ ਘਰੇ ਮੁੜਦਿਆਂ ਇਹ ਗੱਲ ਮੈਨੂੰ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੀ। ਬਾਬਾ ਰਾਹ ਵਿਚ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਫੇਰ ਅਜਿਹੀ ਗੱਲ ਛੇੜ ਛੱਡਦਾ ਸੀ, ਜਿਹੜੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪਾਸੇ ਚਿੱਤ ਹੋਵਣ ਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦੇਂਦੀ।

ਇਕ ਰਾਤ ਉਂਜ ਈ ਅਸੀਂ ਦਾਰੇ ਵਿਚੋਂ ਇਕੱਠੇ ਪਰਤਦੇ ਪਏ ਸਾਂ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਇਕੋ ਵਾਰੀ ਸੁੱਚੇ ਤਿੱਲੇ ਦਾ ਚੇਤਾ ਆ ਗਿਆ ਤੇ ਮੈਂ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਪੁੱਛ ਈ ਲਿਆ, 'ਬਾਬਾ ਅੱਜ ਇਹ ਤੇ ਦੱਸ ਪਈ ਕੀ ਇਹ ਤਿੱਲਾ ਏਥੋਂ ਕਿਧਰੋਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ?'

'ਮਿਲਦਾ ਏ ਪੁੱਤਰ, ਪਰ ਉਹ ਸੁੱਚਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।' ਉਸ ਵਲਦਾ ਦਿੱਤਾ।

'ਤੇ ਫਿਰ ਸੁੱਚਾ ਕਿੱਥੋਂ ਮਿਲਦਾ ਏ?' ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ।

'ਕਦੇ ਉਧਰੋਂ ਮਿਲਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਮੈਂ ਵੇਖਿਆ ਏ ਉਧਰ ਵੀ ਸੁੱਚਾ ਤਿੱਲਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਖੋਟ ਈ ਖੋਟ ਹੋ ਗਿਆ ਏ ਦੋਹੀਂ ਪਾਸੀਂ।' ਉਹ ਬੜੀ ਡੂੰਘੀ ਜਿਹੀ ਵਾਜ ਵਿਚ ਬੋਲਿਆ।

'ਬਾਬਾ ਓਧਰੋਂ ਕਿਧਰੋਂ?'

'ਪਾਰਲੇ ਬੰਨੇ ਦੀ ਗੱਲ ਪਿਆ ਕਰਨਾਂ।'

'ਪਾਰਲੇ ਬੰਨੇ ਦੀ, ਕਿਹੜਾ ਪਾਰਲਾ ਬੰਨਾਂ?' ਮੈਨੂੰ ਉਹਦੀ ਗੱਲ ਦੀ ਸਮਝ ਨਾ ਆਈ।

'ਹੱਦੋਂ ਪਾਰਲਾ ਬਿੱਲੋ ਹੋਰ ਕਿਹੜਾ? ਪਿਉ ਤੇਰੇ ਨੂੰ ਤਿੱਲੇ ਵਾਲੀ ਜੁੱਤੀ ਪਾਉਣ ਦਾ ਬੜਾ ਸ਼ੌਂਕ ਸੀ। ਮੈਂ ਵੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਿੱਲੇ ਦਾ ਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਏਥੋਂ ਈ ਮੇਰਾ ਉਹਦਾ ਸਲੂਕ ਪਿਆਰ ਬਣਿਆ। ਆਵੇਂ ਨਾ ਝੱਟ ਏਥੇ ਲੱਕੜ 'ਤੇ ਬਹਿ ਜਾਈਏ ਘੜੀ। ਫੇਰ ਚੱਲਾਂਗੇ। ਨਾਲੇ ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਛੇੜੀ ਓ ਉਹਨੂੰ ਪੂਰਿਆਂ ਕਰਦਿਆਂ ਚੱਲੀਏ।'

ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਜਣੇ ਤੇਲੀਆਂ ਦੀ ਕੰਧ ਨਾਲ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਤੋਂ ਪਈ ਪੁਰਾਣੀ ਲੱਕੜ 'ਤੇ ਬਹਿ ਗਏ।

'ਮਗਰੋਂ ਅਸੀਂ ਅੰਬਰਸਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਆਂ।' ਬਾਬੇ ਨੇ ਗੱਲ ਦਾ ਮੁੱਢ ਬੰਨ੍ਹਿਆ। 'ਤਰਨਤਾਰਨ ਤਹਿਸੀਲ ਵਿਚ ਪਿੰਡ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਸਾਡਾ, ਨਾਂ ਕੀ ਲੈਣਾ ਏ। ਉਂਜ ਵੀ ਮੈਂ ਦਿਲ ਦਾ ਚੋਖਾ ਹੌਲਾ ਆਂ। ਐਵੇਂ ਬੇਸਵਾਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹੋ ਜੁੱਤੀਆਂ ਸੀਊਣ ਦਾ ਕਸਬ ਸੀ ਸਾਡਾ ਉਥੇ ਵੀ। ਜਿਵੇਂ ਏਥੇ ਅੱਲ੍ਹਾ ਦਾ ਢੇਰ ਤਰਸ ਏ ਇੰਜ ਈ ਉਥੇ ਵੀ ਬੜੀ ਖ਼ੈਰ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਪੰਜਾਂ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਿਉ ਸਣੇ ਕੰਮ ਕਰਦਿਆਂ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਉਂਦਾ। ਲੋਕਾਈ ਚੌਂਹ ਹੁੱਦੀਂ ਸਾਡੀਆਂ ਸੀਤੀਆਂ ਜੁੱਤੀਆਂ ਈ ਪਾਂਦੀ ਸੀ। ਉਜਾੜੇ ਪਏ, ਹਰ ਪਾਸੇ ਅੱਗਾਂ ਲੱਗੀਆਂ, ਦੁਨੀਆ ਕੁੱਤਿਆਂ ਬਿੱਲਿਆਂ ਤੇ ਚੂਹਿਆਂ ਵਾਂਗੂੰ ਮਾਰੀ ਜਾਣ ਲੱਗੀ ਤਾਂ ਸਾਡੀਆਂ ਨੀਂਦਰਾਂ ਵੀ ਹਰਾਮ ਹੋਵਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ। ਪਿੰਡ ਵਾਲਿਆਂ ਸਾਨੂੰ ਬਥੇਰੀ ਤਸੱਲੀ ਦਿੱਤੀ, ਸਾਡੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਕੋਈ ਤੁਹਾਡੀ ਧੂੜ ਵਲ ਨਹੀਂ ਵੇਖਣ ਲੱਗਾ... ਤੁਸੀਂ ਚੁੱਪ ਕਰਕੇ ਏਥੇ ਈ ਟਿਕੇ ਰਵ੍ਹੋ। ਪਰ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਉਥੇ ਟਿਕਣਾ ਦਿਨੋ-ਦਿਨ ਔਖਾ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਰਨ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਅੱਪੜੀਆਂ ਅਸੀਂ ਹੋਰ ਤ੍ਰੁੱਠ ਜਾਂਦੇ।

ਓੜਕ ਅਸੀਂ ਹਰ ਸ਼ੈ ਸਾਂਭ ਕੁੰਜ ਕੇ ਟੁਰ ਪਏ ਉਥੋਂ। ਸਾਰਾ ਪਿੰਡ ਛੱਡਣ ਆਇਆ ਸਾਨੂੰ ਬਰੂਹਾਂ ਤਾਂਈਂ। ਹੱਦ ਸਾਤੋਂ ਕੋਈ ਬਹੁਤੀ ਦੁਰਾਡੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਜਿਹੜੀ ਰੱਤ ਦੀ ਹਨੇਰੀ ਝੁੱਲੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਉਹਦੇ ਪਾਰੋਂ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਪੰਧ 'ਤੇ ਜਾ ਖਲੋਤੀ ਸੀ। ਰਾਹ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਟਾਬਰੀਆਂ ਰਲੀਆਂ ਉੱਜੜ ਕੇ ਏਧਰ ਨੂੰ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ। ਇੰਜ ਅਸੀਂ ਵਾਹਵਾ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਹੋ ਗਏ। ਉਦੋਂ ਅਸੀਂ ਹੱਦ ਤੇ ਅੱਪੜੇ ਈ ਪਏ ਸਾਂ ਜਦੋਂ ਹੋਣੀ ਨੇ ਸਾਡੇ ਉੱਤੇ ਆਪਣਾ ਵਾਰ ਕੀਤਾ। ਏਧਰੋਂ ਉਜੜ ਕੇ ਜਾਂਦਿਆਂ ਦਾ ਇਕ ਜਥਾ ਆ ਪਿਆ ਸਾਨੂੰ। ਤੀਹ ਚਾਲੀ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਸਾਡੇ ਤੇ ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਮੈਥੋਂ ਵੱਡੇ ਤਿੰਨੇ ਭਰਾ ਤੇ ਸਾਡਾ ਪਿਉ ਵੀ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਡਾਢੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਵੱਜੀਆਂ। ਅਗਲਾ ਪੰਧ ਅਸਾਂ ਫੇਰ ਪੁੱਤਰਾਂ ਸੂਲਾਂ 'ਤੇ ਈ ਕੀਤਾ। ਬੜੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਹੱਦ ਲੰਘੇ। ਪਹਿਲਾਂ ਤੇ ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ ਏਧਰ ਕੈਂਪ ਵਿਚ ਪਏ ਰਹੇ। ਮੁੜ ਏਥੋਂ ਚੁਕਿਓ ਨੇ ਤੇ ਸ਼ੇਖੂਪੁਰੇ ਲਿਆ ਸੁਟਿਓ ਨੇ। ਥਾਂ ਉਂਜ ਸਾਨੂੰ ਸਿਰ ਲੁਕਾਉਣ ਲਈ ਵਾਹਵਾ ਈ ਚੰਗੀ ਜੁੜ ਗਈ। ਲਾਲਿਆਂ ਦਾ ਜਹਾਜ਼ ਜੇਡਾ ਘਰ ਸੀ। ਬੜਾ ਈ ਸੋਹਣਾ ਤੇ ਰੀਝਾਂ ਦਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ। ਜਿਵੇਂ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਚੰਦਰਿਆਂ ਦੇ ਬਣੇ ਹੁੰਦੇ ਨੇ। ਸਗਵਾਂ ਉਂਜੇ ਦਾ ਸਗੋਂ ਉਹਦੇ ਤੋਂ ਵੀ ਕੁਝ ਵੱਧ। ਲਾਲੇ ਢੇਰ ਸੌਖੇ ਬੰਦੇ ਜਾਪਦੇ ਸਨ। ਅਸੀਂ ਕਦੇ ਅਜਿਹੇ ਘਰ ਸੁਫ਼ਨੇ ਵਿਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਵੇਖੇ। ਛੱਜਿਆਂ, ਰੌਸਾਂ ਤੇ ਝਰੋਖਿਆਂ ਵਾਲੇ ਘਰ। ਉੱਚੀਆਂ ਛੱਤਾਂ ਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਬਾਰੀਆਂ ਵਿਚ ਸੋਹਣੀਆਂ ਕਾਰਨਸਾਂ ਤੇ ਲੱਕੜ ਦੀਆਂ ਅਲਮਾਰੀਆਂ। ਸੱਚੀ ਦੇਸਾਂ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਉਥੇ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਡਰ ਆਵੇ। ਇਹੋ ਈ ਜਾਪੇ ਹੁਣੇ ਮਾਲਕਾਂ ਆ ਜਾਣਾ ਏ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਕੱਢ ਦੇਣਾ ਏ ਉਹਨਾਂ ਆਪਣੇ ਐਡੇ ਸੋਹਣੇ ਘਰ ਵਿਚੋਂ। ਤਾਂ ਵੀ ਅਸੀਂ ਦੜ ਵੱਟ ਕੇ ਟਿਕੇ ਰਹੇ। ਟੱਬਰ ਵਿਚ ਹੁਣ ਮੈਂ ਹੀ ਸਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਾਂ।

ਨਿੱਕਾ ਅਸਲੋਂ ਹੌਲਾ ਸੀ। ਆਪੋ ਕੋਈ ਕੰਮ ਵਿੱਢਣ ਜੋਗਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦੁੱਖਾਂ ਤੇ ਗ਼ਮਾਂ ਦੀ ਫੰਡੀ ਹੋਈ ਵਡੇਰੀ ਮਾਂ, ਮੋਏ ਹੋਏ ਭਰਾਵਾਂ ਦਾ ਜੀਆ-ਜੰਤ, ਦੋ ਨਿੱਕੇ ਭੈਣ-ਭਰਾ ਫੇਰ ਮੇਰੀ ਆਪਣੀ ਦਿਆਲਦਾਰੀ। ਐਡੀ ਵੱਡੀ ਗੱਡ ਮੈਨੂੰ ਕੱਲੇ ਨੂੰ ਈ ਚੁੱਕਣੀ ਪੈਣੀ ਸੀ। ਬੰਨੇ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਦਾ ਨਾ ਕੋਈ ਹੱਜ ਸੀ ਤੇ ਨਾ ਕੋਈ ਵਨ। ਪੱਲੇ ਅੱਲ੍ਹਾ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਸ਼ੈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਹੜੀ ਵੇਚ ਵੱਟ ਕੇ ਆਪਣਾ ਅੱਡਾ ਈ ਲਾ ਬਹਿੰਦੇ ਕਿਤੇ। ਸਾਰੀ ਦਿਹਾੜੀ ਉਰ੍ਹਾਂ-ਪਰ੍ਹਾਂ ਧੱਕੇ ਠੁੱਡੇ ਖਾ ਕੇ ਜਿਹੜਾ ਛਿੱਲੜ ਲੱਭਦਾ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਡੰਗ ਨਾ ਲੰਘਦਾ। ਕਦੀ ਸੋਚਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇੰਜ ਆਨਾ-ਆਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਫਿਰਨ ਦਾ। ਰੋ ਪਿੱਟ ਕੇ ਵੇਲਾ ਕੱਢਿਆ। ਧੂੜ ਤੇ ਭੁੱਬਲ ਥੋੜ੍ਹਾ ਬਹਿਣ ਲੱਗੀ ਤਾਂ ਨਿੱਕੇ ਮੋਟੇ ਕੰਮਾਂ ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਨਿੰਮ੍ਹੀ ਨਿੰਮ੍ਹੀ ਜੋਤ ਮੁੜ ਜਗਣੀ ਚਾਲੂ ਹੋਈ। ਉਦੋਂ ਈ ਮੈਨੂੰ ਸੁੱਚੇ ਤਿੱਲੇ ਵਾਲਾ ਰਾਹ ਵਿਖਾਈ ਦਿੱਤਾ। ਏਧਰ ਸੁੱਚੇ ਤਿੱਲੇ ਦਾ ਲੰਮਾ ਕਾਲ ਸੀ। ਉਧਰ ਮੇਰੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਕੋਈ ਧੁਰ ਧਜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦਿਲ ਵਿਚ ਆਈ ਕਿਉਂ ਨਾ ਉਧਰੋਂ ਲਿਆ ਕੇ ਏਧਰ ਵੇਚਾਂ। ਆਸਿਓਂ ਪਾਸਿਓਂ ਸੂਹ ਕੱਢੀ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਪਈ ਕਿੰਨੇ ਈ ਲੋਕ ਸਨ, ਜਿਹੜੇ ਹੱਦ ਟੱਪ ਕੇ ਓਧਰ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਕਈਆਂ ਵੰਨਾਂ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਸਤਾਂ ਲਿਆ ਕੇ ਏਧਰ ਖੱਟੀਆਂ ਖੱਟਦੇ ਪਏ ਸਨ। ਹੱਦ ਤੇ ਪਾਹਰਤ ਬੜੀ ਸੀ, ਪਰ ਜਿੰਨੀ ਕਰੜੀ ਅੱਜ ਸੁਣਨ ਵਿਚ ਆਉਂਦੀ ਏ, ਐਨੀ ਕਰੜੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹੱਦ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਾਤ ਦੇ ਹਨੇਰੇ ਵਿਚ ਅਡੋਲ ਈ ਪਾਰ ਉਚਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਪਾਹਰਵਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ਬਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦੀ।

ਲੈ ਬਈ ਮੈਂ ਵੀ ਟੁਰ ਪਿਆ ਭੁੱਖਾਂ ਦਾ ਮਾਰਿਆ ਤੇ ਫਾਕਿਆਂ ਦਾ ਕੁਠਾ ਏਸੇ ਵਾਟੇ। ਪਹਿਲੇ ਫੇਰੇ ਈ ਸਾਰੇ ਡਰ ਡੁੱਕਰ ਲਹਿ ਗਏ। ਦੂਜਾ ਫੇਰਾ ਮੇਰਾ ਪਹਿਲੇ ਤੋਂ ਵੀ ਚੰਗਾ ਰਿਹਾ। ਘਰ ਦੀ ਦਾਲ ਰੋਟੀ ਦਾ ਆਸਰਾ ਬਣਨ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਓਧਰੋਂ ਲਿਆਂਦਾ ਸੁੱਚਾ ਤਿੱਲਾ ਦੂਣੇ ਭਾਅ ਤੇ ਏਧਰ ਵਿਕ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਤੇ ਚਾਰ ਛਿਲਾਂ ਚੰਗੀਆਂ ਲੱਭ ਪੈਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਤਰੀਜੇ ਫੇਰੇ ਮੈਂ ਗਿਆ ਮੁੜ....ਪਰ ਨਪਿਆ ਗਿਆ। ਅਗਲਿਆਂ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਈ ਆਣ ਫੜਿਆ ਮੈਨੂੰ। ਕਾਗ਼ਜ ਪੱਤਰ ਹੈ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਹੱਦ ਟੱਪਣ ਦਾ। ਉਹਨਾਂ ਮਾਂ ਦਿਆਂ ਖਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੇ ਬਣਾ ਕੇ ਘੜਿਆ ਮੈਨੂੰ ਉਥੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਈ ਫੇਰ ਮੋਟਰ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ ਲੈ ਗਏ ਤੇ ਹਵਾਲਾਤ ਵਿਚ ਲਿਜਾ ਸੁੱਟਿਓ ਨੇ। ਮੇਰੇ ਤੇ ਪ੍ਰਾਣ ਈ ਟੁੱਟ ਗਏ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਜੀਆਂ ਦਾ ਸੋਚਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਤੇ ਲੱਗ ਗਏ ਪਛਤਾਵੇ, ਝੂਰਾਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲ ਉਸ ਕਾਲ ਕੋਠੜੀ ਵਿਚ ਪਿਆ ਹੋਇਆ, 'ਕੀ ਲੋੜ ਸੀ ਏਸ ਕੁੱਤੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਵੜਨ ਦੀ। ਦਿਹਾੜੀ ਦੱਪਾ ਕਰਕੇ ਈ ਵੇਲਾ ਟਪਾਈ ਰੱਖਦਾ ਤੇ ਉਹ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਸੀ? ਏਥੇ ਬੇ ਵਤਾਨਿਆ ਤੇ ਬੇ ਪਰਾਣਿਆ ਹੋ ਕੇ ਪੈਣ ਨਾਲੋਂ। ਹੁਣ ਦੋ ਨਹੀਂ ਤੇ ਡੂਢ ਵਰ੍ਹਾ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਉਣ ਨਹੀਂ ਦੇਣ ਲੱਗੇ ਬੰਨੇ। ਪਿੱਛੋਂ ਘਰ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਕੌਣ ਵਾਲੀ ਵਾਰਸ ਹੋਵੇਗਾ?' ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਇਹਨਾਂ ਈ ਖ਼ਿਆਲਾਂ ਦੀਆਂ ਹਾਠਾਂ ਨਾਲ ਰੂਹ ਬਾਵਰਾ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ, ਹੱਡਾਂ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਦੀਆਂ ਚੀਸਾਂ ਵੀ ਕਿਹੜਾ ਕਰਾਰ ਲੈਣ ਪਈਆਂ ਦੇਂਦੀਆਂ ਸਨ।

ਸਵੇਰ ਹੋਈ ਤਾਂ ਹੱਥਕੜੀ ਮਾਰ ਕੇ ਇਕ ਮਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਲਿਜਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੋ ਨੇ। ਮਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਵਾਹਵਾ ਪਕਰੋਟ ਉਮਰ ਦਾ ਗੋਰਾ ਚਿੱਟਾ ਗੱਭਰੂ ਸੀ। ਉਹਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਮੇਰੇ ਤੇ ਲੂੰ ਕੰਡੇ ਈ ਖਲੋ ਗਏ। ਐਨਕ ਲਾਈ, ਕਾਗਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਨੀਵੀਂ ਪਾਈ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਸ਼ਕਲੋਂ ਈ ਬੇਕਿਰਕ ਜਿਹਾ ਬੰਦਾ ਜਾਪਦਾ ਸੀ। ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਆਖੇ ਇਹਨੇ ਡੂਢ ਦੋ ਵਰ੍ਹੇ ਅਰਮਾਨ ਨਾਲ ਈ ਬੰਨ੍ਹ ਛੱਡਣਾ ਏ। ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਉਹ ਨੀਵੀਂ ਪਾਈ ਬੈਠਾ ਰਿਹਾ, ਮੈਂ ਉਹਦੇ ਵਲ ਈ ਤੱਕਦਾ ਰਿਹਾ। ਫੇਰ ਉਹਨੇ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਨਿਗਾਹ ਚਾਈ। ਮੇਰੇ ਵਲ ਡਿੱਠਾ, ਨਾਲ ਈ ਹੇਠਾਂ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਇਕ ਅਦਾਲਤੀ ਕਰਿੰਦੇ ਨੂੰ ਕੁਝ ਪੁੱਛਿਓਸ ਤੇ ਫੇਰ ਸਾਹਵਾਂ ਮੇਰੇ ਵਲ ਵੇਖਦਾ ਹੋਇਆ ਬੋਲਿਆ, 'ਹਾਂ ਬਈ, ਤੂੰ ਬਾਰਡਰ ਟੱਪ ਕੇ ਆਇਆ ਏਂ?''

ਮੈਂ ਅੱਗੋਂ ਵਾਜ ਵਿਚ ਆਖਿਆ, 'ਸਾਹਬ ਬਹਾਦਰ, ਆਇਆ ਤੇ ਮੈਂ ਬਾਰਡਰ ਟੱਪ ਕੇ ਈ ਆਂ, ਇਹਦੇ ਵਿਚ ਜ਼ਰੀ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ। ਪਰ ਆਇਆ ਭੁੱਖ ਦਾ ਮਾਰਿਆ ਆਂ। ਹੁਣ ਜੇ ਤੁਸਾਂ ਮੈਨੂੰ ਏਥੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਚਾ ਸੁੱਟਿਆ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਸਾਰਾ ਟੱਬਰ ਭੁੱਖਾ ਮਾਰ ਜਾਏਗਾ। ਇਕ ਵਾਰੀ ਗੁਨਾਹ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਰੱਬ ਵੀ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਛੱਡਦਾ ਏ, ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ੀ ਦੇ ਦਿਓ।'

ਉਹ ਫੇਰ ਹੇਠਾਂ ਬੈਠੇ ਕਰਿੰਦੇ ਨਾਲ ਕੁਝ ਘੁਸਰ-ਮੁਸਰ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਮੇਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਉਹਦੇ 'ਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕੁਝ ਅਸਰ ਈ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਮੈਂ ਮੁੜ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, 'ਲੈ ਬਈ ਏਥੋਂ ਤੇ ਸੌਖੀ ਜਿੰਦ ਨਹੀਂ ਛੁੱਟਦੀ ਦਿੱਸਦੀ।'

'ਅਦਾਲਤ ਜਿੰਨੀ ਗੱਲ ਪੁੱਛੇ ਉਹਨੂੰ ਉਤਨਾ ਈ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਏ, ਵਾਧੂ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ।' ਉਹਨੇ ਮੈਨੂੰ ਟਕੋਰਿਆ।

ਮੈਂ ਅੱਗੋਂ ਹੱਥ ਚਾ ਬੱਧੇ, 'ਮੁਆਫੀ ਦੇ ਦਿਉ ਸਾਹਬ

ਬਹਾਦਰ।'

'ਓਧਰ ਕਿਹੜੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਏਂ?'

'ਜਨਾਬ ਸ਼ੇਖ਼ੂਪੁਰੇ ਦਾ।'

ਸਾਹਬ ਨੇ ਮੇਰੇ ਮੂੰਹ ਵਲ ਕੁਝ ਨੀਝ ਨਾਲ ਤੱਕਿਆ ਤੇ ਰਤਾ ਕੋ ਕੁਰਸੀ ਤੇ ਕਵਾਸਾ ਵੀ ਹੋ ਹੋਇਆ, 'ਸ਼ੇਖ਼ੂਪੁਰੇ ਕਿਥੋਂ ਦਾ?'

'ਜੀ ਖੰਡ ਪੁਰੀਆਂ ਦਾ ਮਹੱਲਾ ਆਖਦੇ ਨੇ ਉਹਨੂੰ।'

'ਏਧਰੋਂ ਗਿਆ ਹੋਇਆਂ ਏਂ ਤੂੰ?'

'ਆਹੋ ਸਾਹਬ ਬਹਾਦਰ, ਏਧਰ ਈ ਰਹਿੰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਾਂ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲੋਂ।'

'ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ ਹੋ ਗਿਆ ਈ ਖੰਡ ਪੁਰੀਆਂ ਦੇ ਮੁਹੱਲੇ?' ਸਾਹਬ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਖੰਡ ਪੁਰੀਆ ਦੇ ਮੁਹੱਲੇ ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਚੇਤੇ ਸੀ।

'ਸਾਹਬ ਤੁਸੀਂ ਕਿਧਰੇ ਓਥੋਂ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਤਾਂ ਨਹੀਂ?' ਮੇਰੇ ਮੂੰਹੋਂ ਅਚਨਚੇਤੀ ਨਿਕਲ ਗਿਆ।

ਉਹਨੇ ਇਕ ਘੂਰੀ ਜਿਹੀ ਵੱਟ ਕੇ ਮੇਰੇ ਵਲ ਵੇਖਿਆ, 'ਨਹੀਂ, ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ।' ਤੇ ਫੇਰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਥਾਓਂ ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਈ ਬਣੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਉਹਨੇ ਇਕੱਲੇ ਨੂੰ ਉਥੇ ਈ ਸੱਦਿਆ।

ਮੈਨੂੰ ਸੋਫੇ ਉੱਤੇ ਬਿਠਾ ਕੇ ਉਹ ਕੁਰੀਸ ਚੁੱਕ ਕੇ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੋ ਬੈਠਾ, 'ਅੱਛਾ, ਤੂੰ ਖੰਡ ਪੁਰੀਆਂ ਦੇ ਮੁਹੱਲੇ ਰਹਿੰਨਾ ਏ ਉਥੇ। ਕਿਥੇ ਕਰਕੇ ਭਲਾ?' ਉਸ ਮੈਨੂੰ ਬੜੇ ਸਹਿਜ ਨਾਲ ਪੁੱਛਿਆ।

ਮੈਂ ਸਮਝ ਗਿਆ, ਸਾਹਬ ਉਥੋਂ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਫੇਰ ਉਥੇ ਗਿਆ ਆਇਆ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਇਆ ਏ....ਹੁਣ ਉਹੋ ਯਾਦਾਂ ਘੇਰੀ ਬੈਠੀਆਂ ਨੇ ਉਹਨੂੰ। 'ਲਾਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਵੱਜਦੀ ਉਹ ਗਲੀ, ਲਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਲੀ ਕਰਕੇ।' ਮੈਂ ਉਹਨੂੰ ਦੱਸਿਆ।

'ਤੂੰ ਖੰਡ ਪੁਰੀਆਂ ਦੇ ਮੁਹੱਲੇ ਲਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਲੀ ਵਿਚ ਰਹਿੰਨਾ ਏਂ।' ਉਹਦੇ ਉੱਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰਵੀਂ ਜਿਹੀ ਵਰਤਣ ਲੱਗ ਪਈ, 'ਘਰ ਦਾ ਪਤਾ ਦੱਸ ਹਾਂ ਭਲਾ ਜਿਹਦੇ ਵਿਚ ਤੂੰ ਬੈਠਾ ਹੋਇਆ ਏਂ।' ਉਹ ਉਤਾਵਲਾ ਜਿਹਾ ਹੋ ਗਿਆ।

'ਲਾਲਿਆਂ ਦਾ ਘਰ ਈ ਸੁਣਨ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਏ ਉਹ।' ਮੈਂ ਆਖਿਆ।

ਉਹਨੂੰ ਤੇ ਜਿਵੇਂ ਸੱਚੀਂ-ਮੁੱਚੀਂ ਕਰੰਟ ਜਿਹਾ ਲੱਗਾ ਹੋਵੇ। ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਨਾਲ। ਕੁਰਸੀ ਪਿਛਾਂਹ ਰੇੜ੍ਹ ਕੇ ਹੇਠਾਂ ਗਲੀਚੇ ਉੱਤੇ ਮੇਰੇ ਪੈਰਾਂ ਕੋਲ ਹੋ ਬੈਠਾ ਤੇ ਬਿੱਟ ਬਿੱਟ ਮੇਰਾ ਮੂੰਹ ਤੱਕਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਸਮਝ ਤੇ ਅੱਗੇ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਉਂਦੀ ਪਈ, ਹੁਣ ਤੇ ਉੱਕਾ ਮੇਰੇ ਪਰਾਣ ਗਵੀਚ ਗਏ ਕੇ। ਉਹ ਮੁਨਸਫ ਹੋ ਕੇ ਇਕ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਕੋਲ ਬੈਠਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਕ ਅਜਿਹੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਕੋਲ ਜਿਹੜਾ ਆਪੋ ਝੋਲੀ ਅੱਡ ਕੇ ਉਹਦੇ ਕੋਲੋਂ ਮਿਹਰ ਪਿਆ ਮੰਗਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਹਨੂੰ ਹੱਥ ਬੰਨ੍ਹੇ ਤੇ ਉਤਾਂਹ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਹੋ ਬਹਿਣ ਦਾ ਤਰਲਾ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਉਹ ਕੋਈ ਨਾ ਮੰਨਿਆ। ਮੈਂ ਆਪ ਥੱਲੇ ਉਹਦੇ ਕੋਲ ਹੋ ਬਹਿਣਾ ਚਾਹਿਆ ਤਾਂ ਉਹਨੇ ਮੈਨੂੰ ਸੋਫਿਓਂ ਥੱਲੇ ਨਾ ਲੱਥਣ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਆਖਿਆ, 'ਸਾਹਬ ਕੋਈ ਵੇਖ ਲਵੇ ਤਾਂ ਕੀ ਆਖੇ?'

'ਤੂੰ ਛੱਡ ਏਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸ ਬਰੀ ਹੋਣਾ ਈ ਕਿ ਜੇਲ੍ਹੇ ਜਾਣਾ ਈ?' ਉਹ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਝਾਕਦਾ ਹੋਇਆ ਬੋਲਿਆ।

'ਸਾਹਬ ਬਰੀ ਕਰ ਦੇਵੇਂ ਤਾਂ ਤੇਰੇ ਜਿਹਾ ਇਕ ਨਹੀਂ ਏਸ ਦੁਨੀਆ ਤੇ, ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਵਾਅਦਾ ਕਰਨਾ ਮੁੜ ਇੰਜ ਹੱਦ ਟੱਪ ਕੇ ਨਾ ਆਵਾਂਗਾ ਕਦੇ ਏਸ ਬੰਨੇ।'

'ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦੇਨਾਂ, ਪਰ ਪਹਿਲੋਂ ਤੈਨੂੰ ਮੇਰੀ ਇਕ ਸ਼ਰਤ ਮੰਨਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਦੱਸ ਮੰਨੇਗਾਂ?'

'ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਲਿਆਂ ਤੂੰ ਇਕ ਆਹਨਾਂ ਏਂ, ਮੈਂ ਤੇਰੀਆਂ ਦਸ ਸ਼ਰਤਾਂ ਮੰਨਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਆਂ।'

'ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਈ ਪਈ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਲਾਲਿਆਂ ਵਾਲੇ ਘਰ ਬਾਰੇ ਦੱਸ, ਉਥੇ ਕੀ ਕੀ ਏ ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਕਿਵੇਂ ਦਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਏ। ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿਆਂਗਾ।' ਉਹ ਹਾੜ੍ਹੇ ਪਾਂਦਾ ਬੋਲਿਆ।

ਪਹਿਲੋਂ ਤੇ ਲੱਗਾ ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਪੂਰੀ ਕਰਨਾ ਮੇਰੇ ਜਿਹੇ ਗਲਾਪੜੀ ਬੰਦੇ ਲਈ ਕਿਹੜੀ ਔਖੀ ਗੱਲ ਏ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵਣ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਚੇਤੇ ਈ ਨਾ ਆਵੇ। ਬੜਿਆ ਔਖਿਆਂ ਸੌਖਿਆਂ ਹੋ ਕੇ ਮੈਂ ਅੜਦਿਆਂ ਅੜਦਿਆਂ ਬੋਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਬਾਹਰੋਂ ਗਲੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਮੈਂ। ਥੜੀ ਦੱਸੀ, ਬੂਹਾ ਦੱਸਿਆ। ਬੂਹੇ ਦੀ ਉਤਲੀ ਮਹਿਰਾਬ ਵਿਚ ਸੱਜੀ ਖੱਬੀ ਨੁੱਕਰੇ ਸੁੰਢਾਂ ਚਾਈ ਪਿਛਲਿਆਂ ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ ਖਲੋਤੇ ਹਾਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਚਾਂਦੀ ਰੰਗੀਆਂ ਸੂਰਤਾਂ ਦੱਸੀਆਂ। ਫੇਰ ਮੈਂ ਅੰਦਰ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਆਰੀਆਂ ਤੋਂ ਟੁਰਦਾ ਹੋਇਆ ਚੌਂਕੇ ਵਲ ਆਇਆ, ਦਿਮਾਗ਼ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਪਾ ਕੇ ਜੋ-ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਚੇਤੇ ਆਇਆ, ਉਹ ਮੈਂ ਉਹਨੂੰ ਦੱਸਿਆ। ਉਹ ਨੀਵੀਂ ਪਾਈ ਮੇਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣਦਾ ਪਿਆ ਸੀ।

ਅਸਲੋਂ ਅਡੋਲ ਹੋਇਆ ਬੈਠਾ। ਮੈਨੂੰ ਤੇ ਉਹ ਸਾਹ ਲੈਂਦਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਪਦਾ ਪਿਆ। ਮੈਂ ਚੌਂਕੇ ਤੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਹੁਣ ਉਸ ਘਰ ਦੇ ਪਸਾਰ ਵਲੇ ਵਧਿਆ ਜਿਹਦੇ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਟਿਕੇ ਹੋਏ ਸਾਂ। ਪਸਾਰ ਦੀਆਂ ਜਿੰਨੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਮੈਨੂੰ ਚੇਤੇ ਆਈਆਂ, ਮੈਂ ਦੱਸੀਆਂ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਹਾਲ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਵੜਨ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਚੇਤੇ ਆਇਆ ਪਈ ਪਸਾਰ ਦੀ ਇਕ ਥਾਂ ਬਾਬਤ ਤੇ ਮੈਂ ਭੁੱਲ ਈ ਗਿਆ ਸਾਂ। ਮੈਂ ਹਾਲ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਵੜਦਾ ਵੜਦਾ ਪਰਤ ਆਇਆ, ਪਸਾਰ ਦੀ ਇਕ ਥਾਂ ਦਾ ਦੱਸਣ ਦਾ ਮੈਨੂੰ ਚੇਤੇ ਈ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਸੱਜੀ ਕੰਧ ਵਿਚ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਇਕ ਵੱਡਾ ਸਾਰਾ ਆਲਾ ਏ, ਬੜਾ ਈ ਸੋਹਣਾ। ਐਨਾ ਸੋਹਣਾ ਕਿ ਵੇਖਦਿਆਂ ਭੁੱਖ ਲਹਿੰਦੀ ਏ ਇਹਨੂੰ ਤੇ ਇਹਦੇ ਕੰਢਿਆਂ ਉੱਤੇ ਜਿਹੜੇ ਵੇਲ ਬੂਟੇ ਨਕਸ਼ੇ ਹੋਏ ਨੇ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਤੇ ਸੋਭਾ ਮੈਂ ਕਰ ਈ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ...।'

ਅਜੇ ਇਹ ਗੱਲ ਮੇਰੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਈ ਸੀ ਕਿ ਉਹਦਾ ਗਲੀਚੇ ਉੱਤੇ ਬੈਠੇ ਦਾ ਉੱਚੀ ਸਾਰੀ ਰੋਣ ਨਿਕਲ ਗਿਆ। ਉਹ ਮੇਰੇ ਗੋਡਿਆਂ ਉੱਤੇ ਸਿਰ ਰੱਖ ਕੇ ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ ਹਟਕੋਰੇ ਭਰਦਾ ਹੋਇਆ ਬਾਲਾਂ ਵਾਂਗੂੰ ਰੋਂਦਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਮੇਰਾ ਸਾਰਾ ਵਜੂਦ ਇਕ ਅਵੱਲੀ ਜਿਹੀ ਪੀੜ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ਮੇਰੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਸਿੰਜ ਗਈਆਂ।

ਰੋਂਦਿਆਂ ਰੋਂਦਿਆਂ ਉਸ ਐਨ ਈ ਆਖਿਆ, 'ਉਸ ਆਲੇ ਵਿਚ ਈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਨਿੱਕਾ ਹੰਦਾ ਆਪਣਾ ਬਸਤਾ ਰੱਖਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸਾਂ।' ਮੇਰਾ ਆਪਣਾ ਹਓਕਾ ਨਿਕਲ ਗਿਆ। ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਤੇ ਮੈਂ ਉਹਦੇ ਸਿਰ ਨੂੰ ਪਲੋਸਦਾ ਹੋਇਆ ਇਹ ਵੀ ਭੁੱਲ ਗਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਆਂ ਤੇ ਉਹ ਮੁਨਸਫ਼। ਸਗੋਂ ਹੁਣ ਮੈਂ ਉਹਨੂੰ ਆਂਹਦਾ ਪਿਆ ਸਾਂ, 'ਸਾਹਬ ਮੇਰਾ ਰੱਖ, ਇਹ ਤੇ ਹੋਣੀ ਦੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਨੇ। ਕੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਆਂ ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਅੱਗੇ।' ਝੱਕ ਕੁ ਮਗਰੋਂ ਉਹ ਧਰਵਾਸ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਤੇ ਅੰਦਰ ਈ ਬਣੇ ਗੁਸਲਖਾਨੇ ਵਿਚ ਜਾ ਵੜਿਆ।

ਮੁੜ ਕੇ ਅਦਾਲਤ ਲਾਇਓਸ। ਬੜੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੁਣਿਆ। ਤੇ ਫੇਰ ਇਹ ਆਖ ਕੇ ਮੇਰੀ ਹੱਥਕੜੀ ਪੁੱਟ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿਤੋਸ, 'ਮੁਲਜ਼ਮ ਬਲੈਕੀਆ ਨਹੀਂ, ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਕੱਥ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਏ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੀ ਯਾਦ ਸਤਾਇਆ ਤੇ ਉਹ ਪੰਧ ਕਰਕੇ ਹੱਦ ਤਾਈਂ ਅੱਪੜ ਗਿਆ। ਉਹਦਾ ਪਿੰਡ ਹੱਦ ਨਾਲ ਲਗਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਏ। ਏਸ ਲਈ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਿਲ 'ਤੇ ਵਸ ਨਾ ਰਿਹਾ ਤੇ ਉਹ ਹੱਦ ਟੱਪ ਕੇ ਉਰਲੇ ਬੰਨੇ ਆ ਗਿਆ। ਪਰ ਏਸ ਪਾਸਿਓਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਰਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਆਉਂਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਧੱਕੇ ਠੁੱਡੇ ਖਾਂਦਾ ਸ਼ਹਿਰ ਅੱਪੜ ਗਿਆ। ਜਿਥੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਹਨੂੰ ਫਿਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਪਕੜ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਤੋਂ ਕੋਈ ਸ਼ੈਅ ਬਰਾਮਦ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ੈ ਲੱਭੀ ਏ ਜਿਹਦੇ ਤੋਂ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕੇ ਪਈ ਉਹ ਉਚੇਚੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਹੱਦ ਟੱਪਣ ਦਾ ਗੁਨਾਹਗਾਰ ਏ। ਏਸ ਪਾਰੋਂ ਅਦਾਲਤ ਉਹਨੂੰ ਇੱਜ਼ਤ ਆਬਰੂ ਨਾਲ ਬਰੀ ਕਰਦੀ ਏ।'

ਬਰੀ ਕਰਕੇ ਮੈਨੂੰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਘਰ ਲੈ ਆਇਆ। ਆਪਣੀ ਘਰ ਵਾਲੀ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਮਿਲਵਾਇਓਸ। ਉਹਨੂੰ ਆਖਣ ਲੱਗਾ, 'ਵੇਖ ਕੁਸ਼ੱਲਿਆ, ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਸ਼ੇਖ਼ੂਪੁਰੇ ਵਾਲੇ ਘਰ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੋਈ ਆਪ ਟੁਰ ਕੇ ਆ ਗਈ ਓ ਸਾਡੇ ਤਾਈਂ।' ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਉਹਦੀ ਘਰ ਵਾਲੀ ਚਾਵਾਂ ਨਾਲ ਭਰ ਗਈ ਤੇ ਵੀਰ ਜੀ ਵੀਰ ਜੀ ਆਂਹਦੀ ਦਾ ਮੂੰਹ ਸੁੱਕਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਘਰ ਬਿਲੋ ਪੁੱਤਰ ਦੋ ਕਿ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਰਿਹਾ। ਇਹਨਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਮੇਰੀਆਂ ਉਹ ਖਾਤਰਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਪਈ ਤੈਨੂੰ ਕੀ ਦੱਸਾਂ? ਮੈਂ ਜਿਥੇ ਪੈਰ ਧਰਦਾ ਉਥੇ ਉਹ ਅਗਦੀ ਈ ਹੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਤਲੀਆਂ ਚਾ ਵਿਛਾਉਂਦੇ। ਐਨਾ ਪਿਆਰ ਐਨਾ ਪਿਆਰ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਸੰਗ ਆਵੇ। ਰਹਿ ਰਹਿ ਕੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਇਹ ਸੋਚ ਉਭਰੇ ਪਈ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿਆਰ ਦਾ ਵਲਦਾ ਦੇਣ ਲਈ ਰੱਬ ਕਰਦਾ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਸ਼ੈ ਹੁੰਦੀ।

ਉਹ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਘੰਟਿਆਂ ਬੱਧੀ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਘਰ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ। ਉਹਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੀ ਇਕ ਇਕ ਸ਼ੈ ਇੰਜ ਚੇਤੇ ਸੀ ਪਈ ਮੈਂ ਵੀ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ। ਫਲਾਈ ਥਾਓਂ ਕਲੀ ਭੁਰੀ ਹੋਈ ਏ, ਫਲਾਣੇ ਬੂਹੇ ਉੱਤੇ ਇਹ ਨਕਸ਼ ਬਣੇ ਹੋਏ ਨੇ। ਉਹ ਕੋਈ ਗੱਲ ਈ ਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਹਿਣ ਦੇਂਦਾ ਬਾਕੀ। ਮੈਂ ਉਸ ਘਰ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਪਿਆ ਸਾਂ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਕੁਝ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਹੜੀਆਂ ਉਹ ਪੂਰੇ ਵੇਰਵੇ ਨਾਲ ਦੱਸਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ।

ਉਹਨੇ ਆਪ ਈ ਨੱਸ ਭੱਜ ਕਰਕੇ ਮੇਰੇ ਕਾਗਜ਼ ਬਣਵਾਏ, ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚੋਂ ਸਾਡੇ ਪੂਰੇ ਟੱਬਰ ਲਈ ਐਨੀਆਂ ਕੁ ਸ਼ੈਵਾਂ ਮੁੱਲ ਲੈ ਦਿੱਤੀਆਂ ਕਿ ਵੱਡਾ ਸਾਰਾ ਇਕ ਸੰਦੂਕ ਭਰਿਆ ਗਿਆ। ਫੇਰ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਜੀ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮੋਟਰ 'ਤੇ ਹੱਦ ਪਾਰ ਕਰਾਉਣ ਆਏ। ਵਿਛੜਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਸੀਂ ਗੱਲਵਕੜੀ ਪਾ ਕੇ ਇੰਜ ਧਾਈਂ ਮਾਰ ਮਾਰ ਕੇ ਰੋਏ ਜਿਵੇਂ ਅਸਲੋਂ ਸਕੇ ਹੋਈਏ, ਸਗੋਂ ਸਕਿਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਵਧ। ਛੇਕੜਲੀ ਵਾਰ ਮਿਲਦਿਆਂ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਆਖਣ ਲੱਗਾ, 'ਇਕ ਕੰਮ ਕਰੀਂ ਪਿਛਲੀ ਨਿੱਕੀ ਕੋਠੜੀ ਵਿਚ ਮਾਂ ਨੂੰ ਆਖੀਂ ਹਰ ਜੁੰਮੇਰਾਤ ਦੀਵਾ ਜ਼ਰੂਰ ਜਗਾਇਆ ਕਰੇ। ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਉਥੇ ਕਿਸੇ ਤੁਹਾਡੇ ਈ ਫ਼ਕੀਰ ਦੇ ਨਾਂ ਦਾ ਦੀਵਾ ਜਗਾਇਆ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਦੂਜਾ ਤਿੱਲੇ ਦਾ ਚਿੱਤ ਚੇਤਾ ਨਾ ਕਰੀਂ। ਤੈਨੂੰ ਘਰ ਬੈਠੇ ਨੂੰ ਜਿੰਨਾ ਚਾਹਵੇ ਤਿੱਲਾ ਅੱਪੜ ਜਾਇਆ ਕਰਸੀ।' ਉਂਜ ਵੀ ਉਹਨੇ ਮੇਰੇ ਸਾਮਾਨ ਵਿਚ ਵਾਹਵਾ ਸਾਰਾ ਤਿੱਲਾ ਬੰਨ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਬਸ ਫੇਰ ਮੈਂ ਪਾਰਲਿਓਂ ਉਰਲੇ ਬੰਨੇ ਆ ਗਿਆ। ਪਾਰਲਾ ਬੰਨਾ ਜਿਹੜਾ ਕਦੇ ਮੇਰਾ ਸੀ ਤੇ ਉਰਲਾ ਬੰਨਾ ਜਿਹੜਾ ਕਦੇ ਉਹਦਾ ਸੀ।

ਬਾਬਾ ਹੁਕਮਾ ਹਨੇਰੇ ਵਿਚ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪੱਗ ਨਾਲ ਅੱਖਾਂ ਪੂੰਝਦਾ ਹੋਇਆ ਦਿੱਸਿਆ। ਫੇਰ ਉਹ ਪਹਿਲੇ ਤੋਂ ਵੀ ਨੀਵੀਂ ਵਾਜ ਵਿਚ ਬੋਲਣ ਲੱਗ ਪਿਆ, 'ਸੁੱਚਾ ਤਿੱਲਾ ਮੈਨੂੰ ਘਰ ਬੈਠੇ ਨੂੰ ਈ ਮਿਲਦਾ ਰਿਹਾ ਬਾਰਡਰ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਬੰਦਿਆਂ ਹੱਥ। ਉਸ ਤਿੱਲੇ ਦੀ ਕਮਾਈ ਤੋਂ ਈ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਅੱਡਾ ਲਾਇਆ ਤੇ ਮੁੜ ਕੇ ਪਿਉ ਦਾਦੇ ਦਾ ਕਸਬ ਛੋਹਿਆ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਜੀਆਂ ਦੇ ਜੋੜੇ ਬਣਾ ਕੇ ਘੱਲੇ, ਤਿੱਲੇ ਨਾਲ ਗੱਚ। ਮੇਚੇ ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਲਏ ਤੇ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਪਰ ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਉੱਕਰੇ ਹੋਏ ਸਨ।

ਅੱਜ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੇਚੇ ਦੀਆਂ ਜੁੱਤੀਆਂ ਬਣਾ ਸਕਨਾ ਮੈਂ। ਪਰ ਹੁਣ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕੁਝ ਪਤਾ ਈ ਨਹੀਂ ਪਈ ਕਿਥੇ ਨੇ? ਉਦੋਂ ਮੈਂ ਤਿੰਨੀ ਚੌਹਵੀਂ ਮਹੀਨੀਂ ਜੁੱਤੀਆਂ ਬਣਾ ਕੇ ਘੱਲ ਛੱਡਦਾ ਸਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ। ਬੜੇ ਰਾਜ਼ੀ ਹੁੰਦੇ ਸੀ ਉਹ ਮੇਰੀ ਏਸ ਮਾੜੀ ਜਿਹੀ ਸੇਵਾ 'ਤੇ। ਫੇਰ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਉਹਨਾਂ ਵਾਲਾ ਘਰ ਖੁੱਸ ਗਿਆ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਕਲੇਮ ਵਿਚ ਪਵਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਤੇ ਕੋਈ ਲਿਖਤ ਪੜ੍ਹਤ ਹੈ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਏਸ ਲਈ ਨਿਕਲ ਆਏ ਉਥੋਂ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਉੱਜੜ ਕੇ। ਇਹ ਉਜਾੜਾ ਪਹਿਲੇ ਉਜਾੜੇ ਤੋਂ ਵੀ ਢਾਹਡਾ ਦੁੱਖ ਭਰਿਆ ਸੀ। ਉਥੋਂ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਵਾਲੀ ਜੂਹ ਵਿਚ ਆ ਟਿਕੇ। ਇਥੇ ਤੇਰੇ ਪਿਉ ਨਾਲ ਭਰਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਵਧ ਪਿਆਰ ਪੈ ਗਿਆ। ਇਥੇ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਉਹਦਾ ਘੱਲਿਆ ਤਿੱਲਾ ਅੱਪੜਦਾ ਰਿਹਾ। ਇਕ ਦਿਨ ਤੇਰੇ ਪਿਉ ਨੂੰ ਮੈਂ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਦੱਸੀ ਤੇ ਹੱਸ ਕੇ ਆਖਣ ਲੱਗਾ, 'ਤੂੰ ਕਿਤੇ ਉਸ ਬਾਂਦਰ ਜਿਹੇ ਦੀ ਗੱਲ ਤੇ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਪਿਆ, ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ ਦੀ। ਉਹ ਤੇ ਮੇਰਾ ਚੰਗਾ ਭਲਾ ਜਾਣੂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਏਥੇ ਜਦੋਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਰਲ ਕੇ ਖੇਡਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਾਂ।' ਸਾਡੇ ਉੱਤੇ ਤੇ ਸਾਰੇ ਆਲ-ਦੁਆਲੇ ਉੱਤੇ ਕੁਝ ਚਿਰ ਡੂੰਘੀ ਚੁੱਪ ਵਰਤੀ ਰਹੀ। ਫਿਰ ਬਾਬਾ ਹੁਕਮਾ ਮੈਨੂੰ ਆਖਣ ਲੱਗਾ, 'ਚੱਲ ਬਿੱਲੋ ਚਲੀਏ ਏਥੋਂ, ਕਵੇਲਾ ਚੋਖਾ ਹੋ ਗਿਆ ਏ ਐਵੇਂ ਤੇਰੀ ਮਾਂ ਭਰਮ ਕਰਦੀ ਹੋਵੇਗੀ।' ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਲੱਕੜ ਤੋਂ ਉੱਠ ਖਲੋਤੇ ਤੇ ਫੇਰ ਚੁੱਪ ਚਾਨ ਗਲੀ ਵਿਚ ਟੁਰ ਪਏ, ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ।

***

ਬਾਹਰੋਂ ਆਇਆ ਮੇਲੂ

ਬੁਢੇ ਵਾਰੇ ਮੇਲੂ ਦੇ ਮਨ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀ ਵਾਣਪ੍ਰਸਤ ਬਿਰਤੀ ਜਾਗ ਪਈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੇਸ-ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਰਹਿੰਦੀ ਉਮਰ ਗੁਜ਼ਾਰਨ ਦੀ ਖਬਤ ਲੱਗ ਗਈ। ਇਕ ਦਿਨ ਉਹ ਪੰਡ ਡਾਲਰਾਂ ਦੀ ਬੰਨ੍ਹਕੇ ਆਪਣੀ ਬੁਢੀ ਪਤਨੀ ਸਮੇਤ ਪਿੰਡ ਆ ਧਮਕਿਆ। ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਲਾ-ਲਾ, ਲਾ-ਲਾ ਹੋ ਗਈ ਮੇਲੂ ਆ ਗਿਆ ਮੇਲੂ ਆ ਗਿਆ। ਪਿੰਡ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ, ਕੁਝ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਗੁਰਦਵਾਰਿਆਂ ਨੇ ਉਸਤੋਂ ਫ਼ੰਡ ਮੰਗੇ ਪਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਉਸਨੇ ਗੱਫੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ। ਸਿਰ ਤੇ ਹੈਟ, ਲਾਲ ਚਾਰਖਾਨਿਆਂ ਵਾਲੀ ਸ਼ਰਟ ਤੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਖੂੰਡਾ ਫੜੀ ਮੇਲੂ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ, ਫਿਰਨੀਆਂ ਤੇ ਰਾਹ ਕਛਦਾ ਰਿਹਾ।

ਬਲਜੀਤ ਬਾਸੀ

ਮੇਲੂ ਚੜ੍ਹਦੀ ਜਵਾਨੀ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਨਿਮਾਣਾ ਜਿਹਾ ਪਿੰਡ ਛੱਡਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੋ ਘਟਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਕਾਰਨ ਪਰਦੇਸਾਂ ਵਿਚ ਵਸਣ ਲੱਗੇ ਸਨ। ਉਸਨੇ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਆ ਕੇ ਬੜੀ ਘਾਲਣਾ ਘਾਲੀ ਤੇ ਇਕ ਦਿਨ ਐਸਾ ਆਇਆ ਕਿ ਉਹ ਸੈਂਕੜੇ ਏਕੜ ਦੀ ਮਿਲਖ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ। ਉਸਦੀ ਮਿਲਖ ਵਿਚ ਫਲ-ਫਰੂਟਾਂ ਦੇ ਬਾਗ਼, ਇਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਫ਼ਾਰਮ ਤੇ ਦਰਜਣਾਂ ਭਾਂਤ-ਸੁਭਾਂਤ ਦੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਤੇ ਘੋੜੇ। ਬਾਗਾਂ ਚ ਫਲ ਤੋੜਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਮੈਕਸੀਕੇ ਸਨ। ਉਸ ਕੋਲ ਡਾਲਰਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਮੁੰਡੇ ਤਾਂ ਵੱਡੇ ਹੋ ਕੇ ਪੂਰੇ ਯੈਂਕੀ ਬਣ ਗਏ ਸਨ, ਬਹੁਤੀ ਆਉਂਦੀ ਮਾਇਆ ਕਾਰਨ ਫਿੱਟੇ ਹੋਏ। ਯੂਬਾ ਸਿਟੀ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਵਿਚ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਜੀਪਾਂ ਘੁਮਾਉਂਦੇ, ਸ਼ਰਾਬਾਂ ਤੋਂ ਉਪਰ ਲੰਘ ਚੁਕੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਸ਼ੇ ਕਰਦੇ, ਪਰ ਕੰਮ ਵਿਚ ਵੀ ਪੂਰੇ। ਉਹ ਆਏ ਦਿਨ ਕੈਸੀਨੋ ਜਾਂਦੇ, ਜੂਏ ਤੇ ਜ਼ਨਾਨੀਬਾਜ਼ੀ 'ਤੇ ਪੈਸੇ ਲੁਟਾਉਂਦੇ। ਮੇਲੂ ਆਪਣੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਬੜਾ ਦੁਖੀ ਸੀ। ਪਰ ਉਹ ਖੁਦ ਪੂਰਾ ਦੇਸੀ ਦਾ ਦੇਸੀ, ਸੰਨ ਪੰਤਾਲੀ ਦੀ ਸੋਚ ਵਾਲਾ ਦੁਆਬੀਆ। ਉਹ ਸੋਚਦਾ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਦੇਸ ਵਿਚ ਏਨਾ ਧਨੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਸਰਦਾਰ ਮੇਲਾ ਸਿੰਘ ਕਹਿਣ ਲੱਗ ਜਾਣਾ ਸੀ।

ਬੁਢੇ ਵਾਰੇ ਮੇਲੂ ਦੇ ਮਨ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀ ਵਾਣਪ੍ਰਸਤ ਬਿਰਤੀ ਜਾਗ ਪਈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੇਸ-ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਰਹਿੰਦੀ ਉਮਰ ਗੁਜ਼ਾਰਨ ਦੀ ਖਬਤ ਲੱਗ ਗਈ। ਇਕ ਦਿਨ ਉਹ ਪੰਡ ਡਾਲਰਾਂ ਦੀ ਬੰਨ੍ਹਕੇ ਆਪਣੀ ਬੁਢੀ ਪਤਨੀ ਸਮੇਤ ਪਿੰਡ ਆ ਧਮਕਿਆ। ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਲਾ-ਲਾ, ਲਾ-ਲਾ ਹੋ ਗਈ ਮੇਲੂ ਆ ਗਿਆ ਮੇਲੂ ਆ ਗਿਆ। ਬਹੁਤਾ ਚਾਹ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਮਿਲਣ ਨਾ ਆਇਆ। ਪਿੰਡ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ, ਕੁਝ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਗੁਰਦਵਾਰਿਆਂ ਨੇ ਉਸਤੋਂ ਫ਼ੰਡ ਮੰਗੇ ਪਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਉਸਨੇ ਗੱਫੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ। ਸਿਰ ਤੇ ਹੈਟ, ਲਾਲ ਚਾਰਖਾਨਿਆਂ ਵਾਲੀ ਸ਼ਰਟ ਤੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਖੂੰਡਾ ਫੜੀ ਮੇਲੂ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ, ਫਿਰਨੀਆਂ ਤੇ ਰਾਹ ਕਛਦਾ ਰਿਹਾ। ਫਿਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਜਿਵੇਂ ਉਸਨੂੰ ਗੌਲਣਾ ਹੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ- ਅਕਸਰ ਆਏ ਦਿਨ ਮੇਲੂ ਵਰਗੇ ਵਲੈਤੀਏ ਉਸ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਢੁਕੇ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਉਸਨੂੰ ਗਰਾਈਂ ਹੁਣ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੇ ਨਾ ਲਗਦੇ।

"ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਧੌਣ ਵਿਚ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀ ਕੀਲਾ ਫਸ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਾਸਰੀ ਕਾਲ ਤਾਂ ਕੀ ਕੋਈ ਸਿੱਧੇ ਮੂੰਹ ਗੱਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।" ਉਹ ਕ੍ਰਿਝਦਾ।

ਖੈਰ, ਮੇਲੂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਜੱਦੀ ਕੋਠਾ ਢਾਹ ਕੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਬਾਹਰ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਘਰ ਛੱਤਣ ਦੀ ਠਾਣੀ। ਫਿਰਨੀ ਤੇ ਇਕ ਵੱਡਾ ਤੌੜ ਉਸ ਕੋਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਸੀ ਕੁਝ ਨੀਵਾਂ। ਇਕ ਦਿਨ ਉਹ ਏਥੇ ਭਰਤੀ ਪੁਆਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੁਝ ਦਿਹਾੜੀਦਾਰ ਕਰਨ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਚਲੇ ਗਿਆ।

ਉਸਨੇ ਦੇਖਿਆ 'ਚੂੜਿਆਂ' ਦੀਆਂ ਢਾਣੀਆਂ ਥਾਂ ਪੁਰ ਥਾਂ ਬੈਠੀਆਂ ਹਨ। ਦੋ ਕੁ ਤਾਸ਼ ਖੇਡ ਰਹੀਆਂ, ਦੋ ਕੁ ਗੱਪਾਂ ਮਾਰ ਰਹੀਆਂ, ਦੋ ਕੁ ਐਵੇਂ ਹੀ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਛੇੜਖਾਨੀ ਕਰ ਰਹੀਆਂ। ਪਰ ਸਭੇ ਵਕਤ ਨੂੰ ਐਵੇਂ ਬਰਬਾਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰ ਰਹੇ, ਕੁਝ ਟਾਹਲੀਆਂ ਹੇਠਾਂ ਲੰਮੀਆਂ ਤਾਣ ਕੇ ਪਏ ਠੰਡੀ ਹਵਾ ਦੇ ਲੁਤਫ਼ ਵੀ ਲੈ ਰਹੇ ਸਨ।

"ਕੰਮ ਤਾਂ ਇਹ ਮੂਲਕ ਸਾਲਾ ਕਰਕੇ ਰਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ, ਤਰੱਕੀ ਕਿਵੇਂ ਕਰੇ?" ਮੇਲੂ ਦਾ ਨਿਸ਼ਕਰਸ਼ ਸੀ। ਇਕ ਤਾਸ਼ ਖੇਡਦੀ ਢਾਣੀ ਕੋਲ ਆਕੇ ਮੇਲੂ ਗਰਜਿਆ, "ਓਇ ਬਣਸੂ, ਮਿੱਟੀ ਸਿੱਟਣੀ ਹੈ ਸਵੇਰੇ!"

ਬਣਸੂ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਹੁਕਮ ਦਾ ਦਹਿਲਾ ਸੁਟਿਆ ਪਰ ਮੇਲੂ ਵੱਲ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਨਾ ਦਿੱਤਾ। ਮੇਲੂ ਨੇ ਇਕ ਹੋਰ ਬੰਦੇ ਦਾ ਨਾਂ ਲੈ ਕੇ ਇਹੀ ਸਵਾਲ ਪਾਇਆ ਪਰ ਕੋਈ ਟੱਸ ਤੋਂ ਮੱਸ ਨਾ ਹੋਇਆ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਉਸ ਵੱਲ ਝਾਕਿਆ ਤੱਕ ਨਾ। ਨਿਰਾਸ ਹੋ ਕੇ ਉਹ ਇਕ ਦੂਜੀ ਢਾਣੀ ਵੱਲ ਵਧਿਆ। "ਸੱਬੋ ਯਾਰ, ਮਿੱਟੀ ਸਿੱਟਣੀ ਆਂ ਸਵੇਰੇ ਆਪਣੇ ਫਿਰਨੀ ਵਾਲੇ ਤੌੜ 'ਚ, ਵਿਹਲਾ ਏਂ?" ਇਸ ਵਾਰ ਉਹ ਨਿਸਚੇ ਹੀ ਢੈਲਾ ਸੀ। ਪਰ ਸੱਬੋ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਖੇਡ ਵਿਚ ਅਣਚਾਹਿਆ ਦਖਲ ਪਸੰਦ ਨਾ ਕੀਤਾ। ਜਦ ਮੇਲੂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਦੁਹਰਾਈ ਤਾਂ ਸੱਬੋ ਤੰਬੇ ਦੇ ਡਿਗੇ ਹੋਏ ਲੜ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਵੱਲ ਅੜੁੰਗਦਾ ਹੋਇਆ ਉਠ ਖੜਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਤਮਕਿਆ, "ਮੈਂ ਘੈਂਟੇ ਦਾ ਤੈਨੂੰ ਦੇਖੀ ਜਾਨਾਂ, ਕਦੀ ਬਣਸੂ ਕਦੀ ਸੱਬੋ, ਤੈਂ ਮੇਲੂਆ ਲੈ ਦੇ ਕੇ ਦਿਹਾੜੀ ਦੇ ਰਪੱਈਏ ਦੇਣੇ ਆਂ ਪੰਜਾਹ, ਤੂੰ ਕਹਿਨਾਂ ਤੇਰੇ ਪੰਜਾਹਾਂ ਖਾਤਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਖੇਲ ਛੱਡੀਏ?" ਉਹ ਮੇਲੂ ਦੀ ਉਚ ਜਾਤੀ ਦੀ ਹਉਮੈਂ ਅਤੇ ਘੱਟ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦੇਣ ਦੀ ਫਿਤਰਤ ਤੋਂ ਔਖੇ ਸਨ।

ਮੇਲੂ ਦਾ ਤਾਂ ਸਿਰ ਜਿਵੇਂ ਸੁੰਨ ਹੋ ਗਿਆ। "ਐਵੇਂ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਫਲਾਨੇ ਵਿਚ ਸੱਤਾਂ ਚੂੜ੍ਹਿਆਂ ਜਿੰਨੀ ਆਕੜ ਹੈ, ਸਾਲਾ ਚੜੰਮ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕੀ ਸਮਝਦੈ, ਲੱਖ ਭਈਆ ਤੁਰਿਆ ਫਿਰਦਾ ਏਥੇ, ਖੇਲ ਲੈਣ ਇਹ ਤਾਸ਼ਾਂ!" ਹੈਟ ਲਾਹਕੇ ਸਿਰ ਖੁਰਕਦਾ ਹੋਇਆ ਉਹ ਉਨ੍ਹੀਂ ਪੈਰੀਂ ਘਰ ਮੁੜ ਆਇਆ। ਉਸ ਪਿਛੋਂ ਕੋਠੀ ਛੱਤਣ ਦਾ ਚੱਕਣ ਉਸਨੇ ਕਿਸੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸਨੇ ਭਈਏ ਲਗਵਾਕੇ ਦੋ ਕੁ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਮਹਿਲ ਵਰਗੀ ਕੋਠੀ ਤਿਆਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਕੋਠੀ ਦੀ ਛੱਤ ਉਪਰ ਉਸਨੇ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਦੀ ਟੈਂਕੀ ਬਣਵਾ ਲਈ। ਮੇਲੂ ਦੇ ਡਾਲਰ ਵੀ ਪਾਣੀ ਵਾਂਗ ਰੁੜੇ ਪਰ ਸਾਰਾ ਖਰਚਾ ਉਸ ਦੀ ਮਾਇਆ ਵਿਚੋਂ ਚੁੰਝ ਸਮਾਨ ਹੀ ਸੀ। ਘਰ ਬਣਿਆ ਤਾਂ ਚੱਠ ਤਾਂ ਹੋਣੀ ਹੀ ਸੀ ਤੇ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਵੀ ਖੁਲ੍ਹਣਾ ਹੀ ਸੀ। ਲੰਗਰ ਜਾਂ ਕਹਿ ਲਵੋ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਸਭ ਉਚ ਜਾਤੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਘਰ ਵਿਚ ਦੇਗਾਂ ਦੀਆਂ ਦੇਗਾਂ ਮਟਰ ਪਨੀਰ, ਮਾਂਹ ਦੀ ਦਾਲ, ਖੱਟਾ, ਸਲਾਦ, ਕੜਾਹ, ਲੱਡੂ, ਜਲੇਬੀਆਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਬਹੁਤ ਲੋਕ ਲੰਗਰ ਛਕਣ ਆਏ, ਪਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨਹੀਂ ਆਏ। ਅੱਧੇ ਤੋਂ ਬਹੁਤੇ ਪਕਵਾਨ ਬਚ ਗਏ। ਲਾਗੀ-ਜੋਗੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਘਰ ਘਰ ਪਰੋਸੇ ਭੇਜ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਘਟਾਅ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਲੱਗੀ। ਅਚਾਨਕ ਉਸਨੇ ਮਾਈਕ ਫੜਿਆ ਤੇ ਬੋਲਣ ਲੱਗਾ , 'ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਬੇਸੁਮਾਰ ਲੰਗਰ ਤਿਆਰ ਪਿਆ ਹੈ, ਨਗਰ ਦੇ ਸਭ ਗਰੀਬ ਗੁਰਬੇ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਅੱਗੇ ਦਾਸ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਛੇਤੀ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਛਕ ਕੇ ਜਾਣ।'

ਕੁਝ ਮਿੰਟ ਲੰਘੇ, ਕੋਈ ਗਰੀਬ ਗੁਰਬਾ ਨਾ ਆਇਆ ਬਾਕੀ ਤਾਂ ਜਿਸਨੇ ਆਉਣਾ ਸੀ ਉਹ ਆ ਹੀ ਚੁੱਕੇ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਫਿਰ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਪਰ ਉਸਦੇ ਘਰ ਵੱਲ ਕੋਈ ਨਾ ਢੁੱਕਾ। ਹਾਰ ਕੇ ਉਸਨੇ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਅਨਾਊਂਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਇਸ ਵਾਰ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਤਾਸ਼ ਖੇਡ ਰਹੀਆਂ ਢਾਣੀਆਂ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਵੱਲ ਦਗੜ ਦਗੜ ਕਰਦੀਆਂ ਆਈਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਜਣੇ ਨੇ ਮੇਲੂ ਦੀ ਕੋਠੀ ਦੇ ਖਿੜਕ ਅਗੇ ਖੂੰਡਾ ਮਾਰਦੇ ਹੋਏ ਲਲਕਾਰਾ ਮਾਰਿਆ "ਸੁਣ ਓਇ ਮੇਲੂਆ, ਚੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਲੰਗਰਾਂ ਦਿਆ, ਗਰੀਬ ਗੁਰਬੇ ਅੱਗੇ ਤੇਰਾ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਖਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਬਥੇਰਾ ਖਾਣ ਨੂੰ ਹੈ, ਬੰਦ ਕਰ ਇਹ ਅਨੌਂਸਮੈਂਟਾਂ!"

ਮੇਲੂ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀਆਂ ਸੱਜਰੀਆਂ ਕਿਆਰੀਆਂ ਅੱਗੇ ਖੜਾ ਸੁਣਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਹ ਡੌਰ ਭੌਰ ਹੋਇਆ ਲਾਗੇ ਪਏ ਮੰਜੇ 'ਤੇ ਢਹਿ ਪਿਆ ਤੇ ਫਾਟਕ ਬੰਦ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ।

ਸਵੇਰੇ ਨਵੀਂ ਨਕੋਰ ਕੋਠੀ ਅੱਗੇ ਜਿੰਦਾ ਲੱਗਾ ਹੋਇਅ ਸੀ ਤੇ ਮੇਲੂ ਜਲੰਧਰ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਸੀਟ ਰਖਾਉਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਦੀ ਸੋਚ ਵਿਚ ਸੰਨ ਪੰਤਾਲੀ ਠਹਿਰ ਗਿਆ ਸੀ।

ਵਿਆਹ

ਅਮਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਅਮਰ

ਵਿਆਹ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਫਲ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਖਾਣ ਵਾਲਾ ਵੀ ਪਛਤਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ-ਖਾਣ ਵਾਲਾ ਵੀ। ਜੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਵਾਚਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਗੱਲ ਭਲੀ ਭਾਂਤ ਸਾਫ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸੁਖੀ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਦੁਖੀ ਵਧੇਰੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਜੋੜਿਆਂ ਦਾ ਜੇਕਰ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ 90% ਜੋੜੇ ਅਜਿਹੇ ਨਿਕਲਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਚ ਇਕ ਵਾਰ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਸੋਚਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ 'ਆਹ ਸਿਆਪਾ ਕਿਉਂ ਗਲ ਪਾਉਣਾ ਸੀ?'

ਸਿਆਣਿਆਂ ਦਾ ਕਥਨ ਹੈ ਕਿ ਜਿਥੇ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਵਿਚ ਜੋੜ ਹੈ, ਉਥੇ ਹੋਰ ਸਵਰਗ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਰਲੇ ਭਾਗਾਂ ਵਾਲੇ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅਕਸਰ ਜੋੜੀਆਂ ਜੱਗ ਥੋੜੀਆਂ ਤੇ ਨਰੜ ਬਥੇਰੇ ਵਾਲੀ ਕਹਾਵਤ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਕਿ ਅਰਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਬੈਠਾ ਰੱਬ ਜੋੜੀਆਂ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਦੋਨਾਂ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਡੱਕੇ ਫੜ ਕੇ ਮੰਦਾ-ਚੰਗੀ, ਚੰਗਾ-ਮੰਦੀ ਦੀ ਰੱਟ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਉਹਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਚੰਗਾ-ਚੰਗੀ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀ ਜੋੜੀ ਨੂੰ ਆਈਡੀਅਲ ਕਪਲ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਣ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਮਰਦ ਘੋੜੀ ਚੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਪਨੇ ਸਜਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਕਿਸੇ ਰਾਜਕੁਮਾਰੀ ਜਾਂ ਪਰੀ ਨੂੰ ਘਰ ਲੈ ਕੇ ਆਵੇਗਾ। ਜਦ ਉਹ ਹੱਸੇਗੀ ਤਾਂ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਸੂਹੇ-ਸੂਹੇ ਫੁੱਲ ਖਿੜ ਜਾਣਗੇ, ਜਦ ਉਹ ਤੁਰੇਗੀ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਕਾਇਨਾਤ ਉਸਦੀ ਪਾਇਲ ਦੀਆਂ ਸੁਰਾਂ ਨਾਲ ਸੁਰ ਮੇਲ ਕੇ ਨੱਚ ਉਠੇਗੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਔਰਤ ਵੀ ਡੋਲੀ 'ਚ ਬੈਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਪਨੇ ਬੁਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਘੋੜੀ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਕੋਈ ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਵਿਆਹੁਣ ਆਏਗਾ। ਲਾਵਾਂ ਫੇਰਿਆਂ ਦੇ ਬੰਧਨ ਵਿਚ ਬੱਝਣ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ, ਚੰਦ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੇ ਕੁਝ ਕਿਸਮਤ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਸਾਲ, ਸਵਾ-ਸਾਲ ਕੁ ਤੱਕ ਤਾਂ ਸਭ ਕੁਝ ਠੀਕ ਚੱਲਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜਦ ਧੰਦ ਪਿੱਟਣ ਦੀ ਪੰਜਾਲੀ ਗਲ ਵਿਚ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਗਿਣਤੀ ਉਲਟੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੁਪਨਿਆਂ ਦਾ ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਵੱਢ ਖਾਣੇ ਦੈਂਤ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਡੋਲੀ ਬਹਿ ਕੇ ਆਈ ਪਰੀ ਡਾਇਣ ਭਾਸਣ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਲੂਣ ਮਿਰਚ ਦਾ ਚੱਕਰ ਆਪਣਾ ਰੰਗ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਗਾਮੇ ਵਰਗੇ ਭਲਵਾਨ ਦੀ ਵੀ ਲੱਕ 'ਤੇ ਪੈਂਟ ਨਹੀਂ ਖੜ੍ਹਦੀ। ਖਿੜਿਆ ਚਿਹਰੇ ਵੀ ਪੀਲੀ ਭਾਅ ਮਾਰਨ ਲਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਗੱਲੀਂ ਬਾਤੀਂ ਦਿੱਲੀ-ਦੱਖਣ ਗਾਹ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸੱਜਣਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

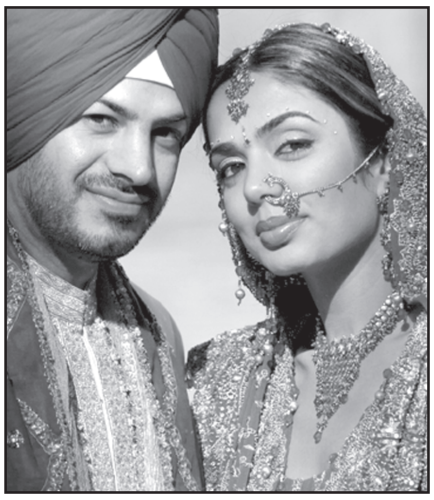

'ਭੁੱਲ ਗਏ ਰਾਗ ਰੰਗ, ਵਿਸਰ ਗਈਆਂ ਜੱਕੜੀਆਂ।
ਤਿੰਨੋਂ ਗੱਲਾਂ ਯਾਦ ਰਹੀਆਂ ਲੂਣ ਤੇਲ ਲੱਕੜੀਆਂ...।'

ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀ ਸੁਆਮੀ ਬ੍ਰਹਮ ਦੇਵ ਉਦਾਸੀ ਵਿਆਹ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ-
'ਗਲ ਫਾਹੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਪਾਉਂਦੇ ਨੇ ਪੰਡਿਤ, ਭਾਈ, ਕਾਜ਼ੀ।
ਦਰਸ਼ਕ ਬਣ ਦੇਖ ਮਨਾ, ਜਗਤ ਪਤੀ ਜਾਦੂਗਰ ਦੀ ਬਾਜ਼ੀ।'

ਅਸਲ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖੀ ਮਨ ਦਾ ਕੁਦਰਤੀ ਸੁਭਾਅ ਆਜ਼ਾਦੀ ਪਸੰਦ ਹੈ। ਬੰਧਨ ਭਾਵੇਂ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਸੋਹਣਾ, ਪਵਿੱਤਰ ਅਤੇ ਅਨੰਦਦਾਇਕ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ ਇਕ ਦਿਨ ਤੁਹਾਨੂੰ ਚੁੱਭਣ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇਹੋ ਚੋਭ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਆਰ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਆਰ ਸੂਲੀ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਫਾਹੀ ਤੋਂ ਨਿਜ਼ਾਤ ਪਾਉਣ ਲਈ ਛਟਪਟਾਉਣ ਲੱਗਦੇ ਹੋ ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ਼ਾਂ, ਧਰਮ, ਸਮਾਜ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਡਰੋਂ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਪਾਉਂਦੇ ਤੇ ਗਲ ਪਿਆ ਢੋਲ ਵਜਾਈ ਜਾਂਦੇ ਹੋ।

ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਦੋ ਰਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਕਿ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਚ 'ਸਗਲ ਧਰਮ ਮਹਿ ਗ੍ਰਹਿਸਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈ' ਦਾ ਹੋਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਰ ਧਨ-ਪਿਰ ਭਾਵ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਜੁੜ ਕੇ ਬੈਠਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਚੰਗੇ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਿਹੜੇ ਦੋ ਸਰੀਰ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਇਕ ਆਤਮਾ (ਜੋਤ) ਹੋਣ, ਅਸਲ ਵਿਚ ਵਧੀਆ ਤੇ ਅਸਲ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਉਹੀ ਅਖਵਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਆਸੇ-ਪਾਸੇ ਝਾਤ ਮਾਰ ਕੇ ਦੇਖੀਏ ਤਾਂ ਕਿੰਨੇ ਕੁ ਅਜਿਹੇ ਵਡਭਾਗੇ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਮਿਲ ਸਕਣਗੇ...?

ਕਵੀ ਭਾਈ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਤਾਂ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਦ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਮਸਤ ਫਕੀਰੀ ਸੁਭਾਅ ਮਾਤਾ ਸੁਲੱਖਣੀ ਦੀ ਸਮਝ ਵਿਚ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਕਹਿਣੋਂ ਨਾ ਰਹਿ ਸਕੀ ਕਿ- "ਕਰ ਸਨਬੰਧ ਡੋਬ ਤੁਮ ਦੀਨੀ...।"

ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਮਨੁੱਖ ਪਦਾਰਥਵਾਦੀ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਉਂ ਕਹਿ ਲਵੋ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤਰੱਕੀ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਰਾਂ ਵਲ ਨੂੰ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਤਿਵੇਂ-ਤਿਵੇਂ ਵਿਆਹ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੱਛਮੀ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਤਾਂ ਇਹ ਸੰਸਥਾ ਜਰਜਰੀ ਹੋ ਕੇ ਟੁੱਟਣ ਕਿਨਾਰੇ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਅਗਾਂਹ ਵਧੂ ਤੇ ਸਭਿਅਕ ਅਖਵਾਉਂਦੇ ਸਮਾਜਾਂ ਵਿਚ ਤਲਾਕ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਦਿਨੋ-ਦਿਨ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਮਰਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਮਾਜ ਨੇ ਔਰਤ ਨੂੰ ਪੈਰ ਦੀ ਜੁੱਤੀ ਬਣਾ ਕੇ ਘਰ ਦੀ ਚਾਰਦੀਵਾਰੀ ਅੰਦਰ ਕੈਦ ਕਰੀ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਪਰ ਅੱਜ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਪਸਾਰ ਕਰਕੇ ਔਰਤ ਜਾਗਰੂਕ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਤੇ ਘਰ ਦੀ ਚਾਰਦੀਵਾਰੀ ਦੀ ਕੈਦ ਕੁਝ ਢਿੱਲੀ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਈ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੀ ਔਰਤ ਸਕੂਲਾਂ, ਕਾਲਜਾਂ, ਦਫਤਰਾਂ ਵਿਚ ਮਰਦ ਦੇ ਮੋਢੇ ਨਾਲ ਮੋਢਾ ਜੋੜ ਕੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਖੜੀ ਸਗੋਂ ਕੁਝ ਕਦਮ ਅਗਾਂਹ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਸਿਰਜੇ ਹੋਏ ਮਰਦਾਂ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਦੇ ਸੰਗਲ ਟੁੱਟਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣਿਆਂ ਦੀ ਥਾਵੇਂ ਨਵੇਂ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਜੋਕੇ ਵਿਸ਼ਵ ਦਾ ਬਹੁ ਗਿਣਤੀ ਨੌਜਵਾਨ ਤਬਕਾ (ਜਿਸ ਵਿਚ ਲੜਕੀਆਂ ਦੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।) ਵਿਆਹ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਪਾਸਾ ਵੱਟਦਾ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਤੇ ਵਿਕਸਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਬਿਨਾਂ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਕੇ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਜੋੜਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਹੜੇ ਚਿੜੀ-ਚਿੜੇ ਵਾਂਗ ਸਾਥੀ ਬਦਲਣ ਵਿਚ ਵੀ ਬਹੁਤੀ ਦੇਰ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਂਦੇ।

ਅਮਰੀਕਾ ਸਮੇਤ ਹੋਰਨਾਂ ਵਿਕਸਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਕੁਆਰੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਦਿਨੋ-ਦਿਨ ਵਧਣਾ ਕੋਈ ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਕਈ ਮੁਲਕ ਘੱਟ ਅਬਾਦੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਤੋਂ ਚਿੰਤਤ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਥੋਂ ਦੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣ ਤੇ ਬੱਚੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਰਗੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਫਜ਼ੂਲ ਸਮਝਣ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਹਾਲੇ ਵੀ ਵਿਆਹ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਪੈਰਾਂ ਸਿਰ ਖੜੀ ਹੈ, ਪਰ ਵਿਆਹ ਬਾਰੇ ਸਬੰਧ ਚੋਰੀ-ਛੁਪੇ ਚੋਖੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਬਣ ਰਹੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸਦੀ ਸਾਰਥਿਕਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਪਰਿਵਾਰ ਸਮਾਜ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਇਕਾਈ ਹੈ ਤਾਂ ਵਿਆਹ ਬੰਧਨ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਬੀਜ਼ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਵਿਆਹ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਤਹਿਸ-ਨਹਿਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਜਿਉਂਦੇ ਰੱਖ ਸਕਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਤਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਸਮਾਂ ਹੀ ਦੱਸੇਗਾ ਕਿ ਵਿਆਹ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ? ਕਿਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਇਤਿਹਾਸ ਇਹ ਨਾ ਕਹੇ ਕਿ "ਖੰਡਰਾਤ ਬਤਾਤੇ ਹੈਂ ਕਿ ਇਮਾਰਤ ਬੁਲੰਦ ਹੋਗੀ...।"

ਪਰ ਬਹੁਤੀਆਂ ਤਰਕਾਂ ਵਿਤਰਕਾਂ ਤੋਂ ਬੱਚ ਕੇ ਗਲ ਪਿਆ ਢੋਲ ਵਜਾਉਂਦੇ ਰਹਿਣ ਵਿਚ ਹੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਭਲਾ ਹੈ। ਗ੍ਰਹਿਸਥ ਦੀ ਗੱਡੀ ਤਾਂ ਹੀ ਰਿੜਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਹਰ ਆਦਮੀ ਸੋਚੇ..."ਵਾਰਿਸ਼ ਸ਼ਾਹ ਉਹਨੇ ਆਪਣੀ ਸਹੀ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਤੋੜ ਨਿਭਾਵਣ ਦੇ....।"

ਯੁੱਗ ਪੁਰਸ਼ ਡਾ. ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਦਕਰ

ਹਜ਼ਾਰੋਂ ਬਰਸ ਨਰਗਿਸ
ਆਪਨੀ ਬੇਨੂਰੀ ਪੇ ਰੋਤੀ ਹੈ,
ਬੜੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸੇ ਹੋਤਾ ਹੈ
ਚਮਨ ਮੇਂ ਦੀਦਾਵਰ ਪੈਦਾ

ਉਹ ਕੌਮਾਂ ਜੋ ਆਪਣਾ ਇਤਿਹਾਸ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਗੁਲਾਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਕੌਮਾਂ ਜੋ ਆਪਣੇ ਮਹਾਨ ਪੁਰਖਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸਾਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਗੁਲਾਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਨ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸੋਨੂੰ ਅੰਬੇਦਕਰ*

ਅਗਿਆਨਤਾ ਅਣਜਾਣਤਾ ਜਿੱਥੇ ਗੁਲਾਮੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਅਤੇ ਮਿੱਤਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਸਮਝਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰਥ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਸਗੋਂ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਜ਼ਾਲਮਾਂ ਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਨ ਤਕ ਡੇਗ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਉਹ ਇਨਸਾਨ ਜੋ ਆਪਣਾ ਘਰ ਬਾਰ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਜਾਗ੍ਰਿਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਖਾਤਰ ਲੜਦੇ ਹਨ, ਮਹਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਦੀਆਂ ਤੱਕ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਉੱਪਰ ਮੇਲੇ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਰਹਿਬਰਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਘੋਖਦਾ ਹਾਂ, ਪੜ੍ਹਦਾ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਖੁਦ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾਂ ਨੇ ਗ੍ਰਹਿਸਤੀ ਜੀਵਨ ਜੀਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਉਹ ਕਾਰਨਾਮੇ ਕਰ ਵਿਖਾਏ, ਉਹ ਇਤਿਹਾਸ ਸਿਰਜਿਆ, ਜਿਸ ਉੱਪਰ ਅੱਜ ਸਾਨੂੰ ਫਖ਼ਰ ਹੈ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਸਿਰਫ ਚਮੜੇ ਦਾ ਕੰਮ ਕਾਰ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕੋਈ ਮਿੱਲਾਂ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦੀਆਂ ਸਨ, ਸਿਰਫ ਹੱਕ ਹਲਾਲ ਦੀ ਕਮਾਈ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਕਬੀਰ ਜੀ ਵੀ ਕੱਪੜਾ ਬੁਣਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਕੋਈ ਮਿੱਲਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਹੱਥੀਂ ਮਿਹਨਤ ਕਰ ਕੇ ਖਾਂਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਵਲੋਂ ਹੋ ਰਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੁੱਟ ਖਸੁੱਟ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਦੱਸਦੇ ਸਨ, ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਜਾਗ੍ਰਤ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾ. ਅੰਬੇਦਕਰ ਦੇ ਮਰਨ ਉਪਰੰਤ ਉਹ 40 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੇ ਕਰਜ਼ਾਈ ਸਨ। ਅਗਰ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਜਦੋਂ ਬਾਬੂ ਜਗਜੀਵਨ ਰਾਮ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿਚ ਉਸ ਵੇਲੇ ਤਕਰੀਬਨ 750 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਸਨ। ਪਰ ਅੱਜ ਜੋ ਅਸਥਾਨ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਜਾਂ ਕਬੀਰ ਜੀ ਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਪਿਆਰ-ਸਤਿਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਜੋ ਸਤਿਕਾਰ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਚ ਮੈਨੂੰ ਬਾਬੂ ਜਗਜੀਵਨ ਰਾਮ ਕਿਤੇ ਦੀਵਾ ਲੈ ਕੇ ਭਾਲਿਆਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿਸ ਰਿਹਾ।

ਡਾ. ਅੰਬੇਦਕਰ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਇਕ ਦੋ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕਰਨ ਲੱਗਾ ਹਾਂ। ਇਹ ਤਕਰੀਬਨ 1928 ਦੀ ਘਟਨਾ ਹੈ। ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਇਕ ਧੀ ਸੀ, ਜੋ ਪੈਸੇ ਦੀ ਤੋਟ ਕਾਰਨ ਇਲਾਜ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਚਲੇ ਗਏ। ਇਕ ਵਾਰੀ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਇਕ ਬੇਟਾ ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਰਮਾ ਬਾਈ ਦਾ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸ਼ਾਮ ਤਕ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਆਉਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਕਿ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕੰਮ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆਉਣਗੇ ਤਾਂ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਡਾਕਟਰ ਪਾਸ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਦਵਾਈ ਦਵਾਉਣਗੇ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਘਰ ਆਏ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਰਮਾ ਬਾਈ ਨੂੰ 10 ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੂੰ ਰਾਮ ਰਤਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਚੰਗੇ ਡਾਕਟਰ ਪਾਸੋਂ ਦਵਾਈ ਲਿਆ ਦੇ ਅਤੇ ਆਪ ਕਮਰੇ ਅੰਦਰ ਵੜ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਮਾ ਬਾਈ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਡਿਸਟਰਬ ਨਾ ਕਰਨਾ, ਭਾਵ ਮੇਰੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਿਘਨ ਨਾ ਪਾਉਣਾ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।

ਇਹ ਸਾਰੀ ਗੱਲਬਾਤ ਕੋਲ ਖੜਾ ਇਕ ਬਜ਼ੁਰਗ ਸੁਣ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜੋ ਰਮਾਬਾਈ ਨੂੰ ਵੀ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਦੀ ਨੂੰ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਵੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਇਹ ਸਭ ਵੇਖ/ਸੁਣ ਕੇ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕਮਰੇ ਦਾ ਕੁੰਡਾ ਜਾ ਖੜਕਾਇਆ ਅਤੇ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਬੋਲਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਵੇਖ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਰਮਾ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਤੇਰੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਕਦੋਂ ਤੂੰ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਆਵੇਂਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਦਵਾਈ ਲਿਆ ਕੇ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਤੂੰ ਉਸਨੂੰ 10 ਰੁਪਏ ਫੜਾ ਕੇ ਅੰਦਰ ਵੜ ਕੇ ਬੈਠ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਨਾ ਕਰਨਾ। ਤੈਨੂੰ ਐਨਾ ਕੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੰਮ ਹੈ, ਜੋ ਤੈਨੂੰ ਤੇਰੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਦਵਾਈ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਪਿਆਰਾ ਹੈ।

ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਕਹਿੰਦੇ ਮੈਂ ਰਮਾ ਨੂੰ 10 ਰੁਪਏ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਉਹ ਜਿਸ ਵੀ ਕਿਸੇ ਡਾਕਟਰ ਕੋਲ ਜਾ ਕੇ ਮੇਰਾ ਨਾਂ ਲਵੇਗੀ, ਉਹ ਡਾਕਟਰ ਉਸ ਨੂੰ ਠੀਕ-ਠੀਕ ਦਵਾਈ ਦੇ ਦੇਵੇਗਾ। ਪਰ ਜਿਹੜੀ ਦਵਾਈ ਅੰਦਰ ਬੈਠ ਕੇ ਮੈਂ ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਲੱਖਾਂ ਕਰੋੜਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਭਲਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ।

ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਕਿਹੜੀ ਐਸੀ ਦਵਾਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਤਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਉਹੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਦੀ ਦਵਾਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਲੰਡਨ ਦੀ ਹਾਲਮੈਨ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ 1931-32 ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਲੜ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਲੰਡਨ ਗੋਲਮੇਜ਼ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ, ਜਦੋਂ ਉਸਦੀ ਲੰਡਨ ਵਿਚ ਇਕ ਨਾ ਚੱਲੀ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਰਜ਼ਾਮੰਦ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ 19 ਸਤੰਬਰ 1932 ਨੂੰ ਪੂਨਾ ਦੀ ਯਰਵਦਾ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਮਰਨ ਵਰਤ ਦਾ ਢੌਂਗ ਰਚ ਬੈਠਾ। ਇਹ ਹੱਕ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਦਿੱਤੇ ਸਨ, ਵਾਪਸ ਖੋਹ ਲਏ। ਇਕ ਚੂਪੇ ਹੋਏ ਅੰਬ ਦੀ ਗਿਟਕ ਸਾਡੇ ਵਲ ਵਗਾਹ ਮਾਰੀ।

ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਇਸ ਸਾਰੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਦਲਿਤਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਇਕ ਮੁਰਦਾ ਲਾਸ਼ ਕਿਸੇ ਚੁਰਾਹੇ ਵਿਚ ਪਈ ਹੋਵੇ। ਉਸ ਲਾਸ਼ ਵਿਚ ਅਜੇ ਟਾਵਾਂ-ਟਾਵਾਂ ਸਾਹ ਤਾਂ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਲਾਸ਼ ਉੱਠ ਸਕਣ ਤੇ ਚੱਲ ਫਿਰ ਸਕਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਸਿਰਫ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਹੱਡੀਆਂ ਦਾ ਢਾਂਚਾ ਸੀ ਗਿਰਝਾਂ ਉਸ ਦੇ ਉਪਰ ਮੰਡਰਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਪਰ ਉਸ ਵਿਚ ਅਜੇ ਜਾਨ ਬਾਕੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਰੱਬ ਦੇ ਕਹਿਰ ਤੋਂ ਡਰਦੀਆਂ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਖਾ ਨਹੀਂ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਸਿਰਫ ਆਖਰੀ ਸਾਹ ਨਿਕਲਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਉਸ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਆਤਮਾ ਕੰਬ ਗਈ। ਉਹ ਭਿਆਨਕ ਸੀਨ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਧੁਰ ਅੰਦਰ ਤਕ ਘਰ ਕਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਪੱਕਾ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸਮਾਜ ਜਿਸ ਵਿਚ ਮੈਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹਾਂ, ਜੇ ਮੈਂ ਇਸ ਸਮਾਜ ਦੀ ਹਾਲਤ ਨਾ ਸੁਧਾਰ ਸਕਿਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਖਤਮ ਕਰ ਲਵਾਂਗਾ। ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਉਸ ਮੁਰਦਾ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਘਰ ਲਿਆਂਦਾ। ਉਸ ਦੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆ ਰੂਪੀ ਦਵਾਈ ਦੇ ਟੀਕੇ ਲਗਾਏ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਪੱਟੀਆਂ ਉਸ 'ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ, ਉਸਨੂੰ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਬਾਕੀ ਸਮਾਜਾਂ ਵਿਚ ਤੁਰਨ ਫਿਰਨ ਦੇ ਕਾਬਲ ਬਣਾਇਆ।

ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਇਕ ਘਟਨਾ:

ਜਦੋਂ ਸਾਡਾ ਰਹਿਬਰ ਯੁੱਗ ਪੁਰਸ਼ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਆਖਰੀ ਲੜਾਈ ਲੜ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਰੋਂਦਾ ਸੀ। ਨਾਨਕ ਚੰਦ ਰੱਤੂ ਦੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਪੁੱਛਣ 'ਤੇ ਵੀ ਉਹ ਕੁਝ ਦੱਸਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਰ ਇਕ ਦਿਨ ਨਾਨਕ ਚੰਦ ਰੱਤੂ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੇ ਖਹਿੜੇ ਹੀ ਪੈ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਕਿਹੜੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਐਨਾ ਰੋਂਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਦੱਸ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰਹੇ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਨਾਨਕ ਚੰਦ ਰੱਤੂ ਨੂੰ ਕੋਲ ਬੈਠਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਦਲਿਤ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਤੰਬੂ ਵਿਚ ਬੰਬੂ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਡਰ ਵੱਢ-ਵੱਢ ਖਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਹ ਬੰਬੂ ਡਿੱਗ ਪਿਆ, ਫਿਰ ਇਸ ਤੰਬੂ ਦਾ ਕੀ ਬਣੇਗਾ। ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸ ਦੇਣਾ ਕਿ ਇਸ ਬੇੜੀ ਨੂੰ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨਾਲ ਅਨੇਕਾਂ ਲੜਾਈਆਂ ਲੜ ਕੇ, ਅਨੇਕਾਂ ਝੱਖੜਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ, ਇਸ ਜਗ੍ਹਾ ਤੱਕ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਹਾਂ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕੇ ਇਸ ਬੇੜੀ ਨੂੰ, ਇਸ ਕਾਫਲੇ ਨੂੰ, ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣਾ। ਅਗਰ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨਾ ਲਿਜਾ ਸਕੇ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦੇਣਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਜਿਥੇ ਖੜਾ ਹੈ ਉਥੇ ਹੀ ਖੜਾ ਰਹਿਣ ਦੇਣਾ। ਮੇਰੇ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਹੋਰ ਪੁਰਸ਼ ਆਵੇਗਾ, ਜੋ ਇਸ ਕਾਫਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਬੇੜੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲੈ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਹ ਸੀ ਉਹ ਯੁੱਗ ਪੁਰਸ਼ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾ. ਅੰਬੇਦਕਰ ਜਿਸ ਦਾ ਜਨਮ 14 ਅਪਰੈਲ 1891 ਨੂੰ ਭੀਮਾਂ ਮਾਂ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ ਪਿਤਾ ਸੂਬੇਦਾਰ ਰਾਮ ਜੀ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ।

'ਸਿਰ ਉਠਾ ਕੇ ਚੱਲੋ
ਨਾ ਸਿਰ ਝੁਕਾ ਕੇ ਚੱਲੋ
ਸਿਰ ਝੁਕਾ ਕੇ ਕੌਮ ਦੇ
ਗੱਦਾਰ ਚੱਲਿਆ ਕਰਦੇ ਨੇ
ਸਿਰ ਉਠਾ ਕੌਮ ਦੇ
ਸਰਦਾਰ ਚੱਲਿਆ ਕਰਦੇ ਨੇ।

*ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਬਾਮਸੇਫ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ, ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ

ਪਾਠਕਾਂ ਦਾ ਪੰਨਾ

ਇਕ ਭੈਣ ਦੀ ਅਰਦਾਸ

ਤੂੰ ਕਦੀ ਡੋਲਦਾ ਡਿਗਦਾ ਨਹੀਂ, ਤੇਰਾ ਪਰਬਤ ਵਰਗਾ ਜੇਰਾ ਹੈ
ਤੂੰ ਹੀਰਾ ਕੋਈ ਅਨਮੁਲਾ ਹੈ, ਤਾਂਹੀਓਂ ਨਾਮ ਅਮੋਲਕ ਤੇਰਾ ਹੈ।

ਪੂਰੇ ਨੌਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਏ, ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਅਖ਼ਬਾਰ ਤੇਰਾ
ਤੇਰੀ ਕਲਮ ਨੇ ਧੂਮਾਂ ਪਾਈਆਂ ਨੇ, ਹਰ ਦਿਲ ਵਿਚ ਹੈ ਸਤਿਕਾਰ ਤੇਰਾ।

ਅੰਬਰਾਂ ਦੇ ਤਾਰਾ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਜਿਵੇਂ, ਚੰਨ ਪੂੰਨਿਆ ਦਾ ਲਗਦਾ ਹੈ
ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਅਖ਼ਬਾਰ ਤੇਰਾ, ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਇੰਜ ਸੱਜਦਾ ਹੈ।

ਦੁਖ ਝੱਲ ਕੇ ਵੀ ਸੁਖ ਮੰਨਦਾ ਹੈਂ, ਤੈਨੂੰ ਰੱਬ ਨੇ ਦਿੱਤੀ ਸ਼ਕਤੀ ਏ।
ਤੇਰੀ ਕਲਮ ਨੇ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਜੋ, ਇਹ ਵੀ ਤੇ ਰੱਬ ਦੀ ਭਗਤੀ ਏ।

ਇਨਸਾਨ ਹੈ ਪੁਤਲਾ ਮਿੱਟੀ ਦਾ, ਕਦੀ ਰੋਂਦਾ ਹੈ ਕਦੀ ਹੱਸਦਾ ਹੈ,
ਜੋ ਜੀਵੇ ਪਰਉਪਕਾਰ ਲਈ, ਉਹੀਓ ਹਰ ਦਿਲ ਵਿਚ ਵਸਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਜੱਗ ਰਚਨਾ ਸਭ ਝੂਠੀ ਹੈ, ਮਾਲਕ ਨੇ ਖੇਡ ਰਚਾਈ ਏ,
ਸੁਖ ਥੋੜ੍ਹੇ ਨੇ ਦੁਖ ਬਹੁਤੇ ਨੇ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਏਹੋ ਸੱਚਾਈ ਏ।

ਇਕ ਭੈਣ ਦੁਆਵਾਂ ਕਰਦੀ, ਕਦੀ ਵੀਰਾ ਨਾ ਘਬਰਾਇਆ ਕਰ,
ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਭ ਦਾ ਰਾਖਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰ ਮਨਾਇਆ ਕਰ।

ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਦੇਵੇ ਰੱਬ ਤੈਨੂੰ, ਦੁਖ ਮੁੱਕ ਜਾਵਣ ਸਭ ਤੇਰੇ ਵੇ,
ਰੱਬ ਰਹਿਮਤ ਦੇ ਵਿਚ ਆ ਜਾਵੇ, ਸੁੱਖ ਪਾਵਣ ਘਰ ਵਿਚ ਫੇਰੇ ਵੇ।

ਤੂੰ ਰਾਖਾ ਏਂ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦਾ, ਤੇਰੀ ਕਲਮ ਵੀ ਧੂਮਾਂ ਪਾਉਂਦੀ ਰਹੇ
ਮਜ਼ਲੂਮਾਂ ਅਤੇ ਗਰੀਬਾਂ ਦੇ ਸਦਾ ਹੱਕ ਵਿਚ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਉਂਦੀ ਰਹੇ।

ਅਰਦਾਸ ਜੋ ਅਜ ਮੈਂ ਕੀਤੀ ਏ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਇਹ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰੇ
ਮੇਰੇ ਵੀਰ ਨੂੰ ਦੇਵੇ ਤੰਦਰੁਸਤੀ, ਮੇਰੇ ਵੀਰੇ ਦੇ ਦੁਖ ਦੂਰ ਕਰੇ

ਸੁਰਜੀਤ ਦੁਆਵਾਂ ਕਰਦੀ ਏ, ਸਦਾ ਰੱਬ ਦੀ ਰਹਿਮਤ ਵੱਸਦੀ ਰਹੇ
ਸਦਾ ਘਰ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣਿਆ ਰਹੇਂ, ਤੇਰੇ ਘਰ ਦੀ ਰਾਣੀ ਹੱਸਦੀ ਰਹੇ।

-ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰ
(ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ), ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਟੈਂਪਲ,
ਪਿਟਸ ਬਰਗ, ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ

ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਦਰਿਆ

ਲੜੀਵਾਰ ਨਾਵਲ

ਭਾਗ – 1

ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੁੱਸਾ

ਇਮਤਿਹਾਨ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਹੀ ਉਸ ਆਪਣੇ ਬਰਾਬਰ ਬੈਠੀ ਕੁੜੀ ਵਲ ਤੱਕਿਆ। ਉਸਦਾ ਗੋਭਲਾ ਜਿਹਾ ਚਿਹਰਾ ਗੁਲਾਬੀ ਭਾਅ ਕਾਰਨ ਭੋਲੇਪਣ ਵਿਚ ਮਠਾਰਿਆ ਪਿਆ ਸੀ। ਭੂਰੇ ਸੁਨਹਿਰੀ ਵਾਲਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਗੁੱਤਾਂ ਉਸਦੀ ਪਤਲੀ ਧੌਣ ‘ਤੇ ਪਲਮੀਆਂ ਪਈਆਂ ਸਨ। ਕੁਲਵੰਤ ਜਿਹੜਾ ਪਠੀਰ ਉਮਰ ਵਿਚ ਗਦਰਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਵੇਖਦਾ ਹੀ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਨਿਗਰਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਜੁੱਤੀਆਂ ਦੀ ਠੱਕ ਠੱਕ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਫਰਵਰੀ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਠੰਢ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਮਘਿਆ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਵੰਡੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਸਨ, ਹਾਲ ਵਿਚ ਸੂਈ ਡਿਗਣ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਵੀ ਆਉਂਦੀ ਸੀ। ਅਚਾਨਕ ਉਸਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਸੂਕਵਾਂ ਸਾਹ ਨਕ ਰਾਹੀਂ ਇਉਂ ਵਗਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਪਾਣੀ ਦਾ ਤੇਜ ਵਹਾਅ ਕੱਚੀ ਮਿੱਟੀ ਨੂੰ ਭੰਨ ਕੇ ਲੈ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਬੈਠੇ ਮੁੰਡੇ ਕੁੜੀਆਂ ਉਸ ਵਲ ਝਾਕੇ। ਦੋ ਗੁੱਤਾਂ ਵਾਲੀ ਕੁੜੀ ਨੇ ਨੀਵੀਂ ਚੁੱਕ ਕੇ ਉਧਰ ਵੇਖਿਆ। ਕੱਛਾਂ ਵਿਚ ਹੱਥ ਦੇਈ ਖਲੋਤੇ ਨਿਗਰਾਨ ਨੇ ਅੱਖਾਂ ਕੱਢੀਆਂ।

‘‘ਉਇ ਮੁੰਡਿਆ!’’ ਉਸਦੀ ਕੜਕਵੀਂ ਅਵਾਜ਼ ਨੇ ਬਾਕੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਿਰ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ,

‘‘ਪੇਪਰ ਅਜੇ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਤੁਸੀਂ ਘੁਸਰ ਮੁਸਰ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ?’’

ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਅੱਖ ਚੁੱਕ ਕੇ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਵਲ ਦੇਖਿਆ, ਪਰ ਕੁੜੀ ਨੇ ਨੀਵੀਂ ਪਾ ਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ‘ਤੇ ਅੱਖਾਂ ਲਾ ਲਈਆਂ, ਇਕ ਦੋ ਵਾਰੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਮਿਲੀਆਂ, ਕੁਲਵੰਤ ਨੂੰ ਲੱਗਿਆ ਜਿਵੇਂ ਕੁੜੀ ਦੀਆਂ ਗੁਲਾਬੀ ਗੱਲ੍ਹਾਂ ਭੱਖ ਪਈਆਂ ਹੋਣ। ਉਸਦੀਆਂ ਬਿੱਲੀਆਂ ਬਲੌਰੀ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਵਸਿਆ ਜਾਪਿਆ। ਪੇਪਰ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਉਸਨੇ ਗੇਟ ‘ਤੇ ਖੜੋ ਕੇ ਕੁੜੀਆਂ ਵਿਚ ਲੰਘਦੀ ਕੁੜੀ ਵਲ ਫਿਰ ਗੱਡ ਕੇ ਵੇਖਿਆ। ਇਸ ਬਾਰ ਬਲੌਰੀ ਅੱਖਾਂ ਉਤਾਂਹ ਨਾ ਉੱਠੀਆਂ ਤੇ ਉਹ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ ਚਿੜੀਆਂ ਵਰਗੇ ਚਰਚੋਲਰ ਵਿਚ ਤੁਰੀ ਗਈ। ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਕੱਚਾ ਜਿਹਾ ਹੁੰਦਿਆਂ ਉਤਾਂਹ ਅਕਾਸ਼ ਵਲ ਵੇਖਿਆ, ਕੋਈ ਟਾਂਵਾਂ ਟਾਂਵਾਂ ਬਦਲੋਟਾ ਨਿੱਘੀ ਧੁੱਪ ਵਿਚ ਝੁੱਕਿਆ ਖਲੋਤਾ ਸੀ। ਦੂਸਰੇ ਦਿਨ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਬਦਲ ਗਈਆਂ। ਚੌਥੇ ਪੇਪਰ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਉਹ ਫਿਰ ਆਮੋ ਸਾਹਮਣੇ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਪਰਚਾ ਹਿਸਾਬ ਦਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਹੋਕਰੇ ਤੇ ਹੋਕਰਾ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਕੁਲਵੰਤ ਨੂੰ ਜਿੰਨੇ ਸਵਾਲ ਆਉਂਦੇ ਸਨ, ਉਹ ਹੱਲ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਸੀ, ਐਵੇਂ ਬੈਠਾ ਇਧਰ ਉਧਰ ਵੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਨਿਗਰਾਨ ਉਹਦੇ ਵਲ ਪੜਤਾਲੀਆ ਨਜ਼ਰਾਂ ਨਾਲ ਵੇਖਦਾ ਅਗਾਂਹ ਲੰਘ ਗਿਆ। ਉਹ ਸਹਿਜ ਸੁਭਾਅ ਹੀ ਫਿਰ ਬਰਾਬਰ ਵਾਲੀ ਡੈਸਕ ਵਲ ਝਾਕਿਆ, ਕੁੜੀ ਨੇ ਮਾਮੂਲੀ ਜਿਹਾ ਸਿਰ ਝਟਕਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸਦੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਗੁੱਤਾਂ ਉਤਾਂਹ ਉੱਠੀਆਂ। ਫਿਰ ਉਸ ਪਿਛਾਂਹ ਗਏ ਸੁਪਰਵਾਜ਼ੀਰ ਵਲ ਚੋਰ ਝਾਤੀ ਮਾਰੀ, ਉਸਦੀ ਅਜੇ ਇਧਰੋਂ ਪਿੱਠ ਸੀ, ਕੁੜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਲੂਕ ਹੱਥ ਵਿਚ ਪੈੱਨ ਚੁੱਕਿਆ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਉਸ ਵਲ ਉਲਟਾਉਂਦਿਆਂ, ਪੰਜਵੇਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉਤੇ ਪੈੱਨ ਦੀ ਨੋਕ ਲਾਈ ਤੇ ਅੱਖਾਂ ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਮਾਮੂਲੀ ਜਿਹਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ।

ਕੁਲਵੰਤ ਦੀ ਮੁਸ਼ਕੀ ਰੰਗਤ ਵਿਚ ਕੇਸੂ ਵਰਗੀ ਭਾਅ ਚਮਕ ਉੱਠੀ। ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਤੋਂ ਅੱਖ ਬਚਾਉਂਦਿਆਂ ਉਸ ਕੁੜੀ ਵਲ ਹਾਂ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਸੁੱਟਿਆ, ਫਰਸ਼ ‘ਤੇ ਖੜਕਦੀ ਗੁਰਗਾਬੀ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੇੜੇ ਸਰਕਦੀ ਮਲੂਮ ਹੋਈ ਤੇ ਉਹ ਸਾਵਧਾਨ ਹੋ ਕੇ ਬਹਿ ਗਏ। ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਮਲਕ ਮਲਕ ਤੁਰਦਾ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਪੈਂਟ ਦੀਆਂ ਜੇਬਾਂ ਵਿਚ ਹੱਥ ਪਾ ਕੇ ਖੜੋ ਗਿਆ, ਮੁੰਡੇ ਤੇ ਕੁੜੀ ਨੇ ਤਿਰਛੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਮਿਲਾਈਆਂ। ਕੁਲਵੰਤ ਨੇ ਖੜਾ ਹੋ ਕੇ ਕਾਗਜ਼ ਮੰਗ ਲਿਆ, ਰੋਲ ਨੰ. ਨੋਟ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸਨੇ ਤਾੜ ਕੇ ਵੇਖਿਆ, ਕੁਲਵੰਤ ਨੇ ਵੀ ਅਧਿਆਪਕ ਵਲ ਸਰਸਰੀ ਵੇਖਿਆ ਉਸਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਚਿਟਿਆਈ ਉਭਰੀ, ਫੇਰ ਸਾਹ ਛੱਡਦਿਆਂ ਚਿੱਤ ਵਿਚ ਨਿਗਰਾਨ ਬਾਰੇ ਆਖਿਆ, ‘‘ਸਾਲਾ ਚੂਹੜਾ ਜਿਆ!’’ ਵਾਧੂ ਸ਼ੀਟ ਉੱਤੇ ਉਸਨੇ ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਫੇਰ ਇਕ ਹੋਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਐਵੇਂ ਉਤਰ ਕਾਪੀ ਫਰੋਲਦਿਆਂ ਨਿਗਰਾਨ ਵਲ ਦੇਖਿਆ, ਹੁਣ ਨਿਗਰਾਨ ਦਾ ਉਸ ਵਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਉਥੇ ਹੀ ਗੇੜੇ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਹਾਰ ਕੇ ਉਸ ਇਕ ਹੋਰ ਸੁਆਲ ਕੱਢਣਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਲਿਆ।

‘‘ਸਿਰਫ ਪੰਦਰਾਂ ਮਿੰਟ ਬਾਕੀ ਰਹਿ ਗਏ।’’ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੀ ਗਰਜਵੀਂ ਅਵਾਜ਼ ਸਾਰੇ ਹਾਲ ਵਿਚ ਖਿੱਲਰ ਗਈ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਇਕ ਮੱਠੀ ਜਿਹੀ ਹਲਚਲ ਮੱਚ ਗਈ ਨਿੱਕੀਆਂ ਨਿੱਕੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਭਿਣਕ ਪੈਣ ਲੱਗੀ, ਨਿਗਰਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਸਵੀਆਂ ਅਵਾਜ਼ਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਪੈਣ ਲੱਗੀਆਂ, ਪਰ ਟੁਣਕਾਰ ਘਟਣ ਦੀ ਥਾਂ ਸਗੋਂ ਵਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਮੂਰਤੀ ਵਾਂਗ ਖਲੋਤਾ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਭੱਜ ਕੇ ਪਿਛਲੇ ਬੈਂਚਾਂ ਵਲ ਗਿਆ, ਕੁਲਵੰਤ ਨੇ ਧੌਣ ਮੋੜ ਕੇ ਉਹਦੇ ਵਲ ਵੇਖਿਆ ਤੇ ਉਸ ਛੇਤੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਵਲ ਝਾਕਦੀ ਕੁੜੀ ਤਰਫ ਕਾਗਜ਼ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ। ਉਦੋਂ ਹੀ ਇਕ ਦਹਾੜ ਵੱਜੀ, ਕੁਲਵੰਤ ਪੀਲਾ ਵਿਸਾਰ ਵਰਗਾ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਉਸਦੀ ਡੈਸਕ ਮਾਮੂਲੀ ਜਿਹੀ ਟੇਢੀ ਹੋ ਗਈ, ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਕੜਕਿਆ,

‘‘ਉਇ! ਕੀ ਗੱਲ ਐ?’’

‘‘ਕੁਸ਼ ਨੀ ਜੀ।’’

‘‘ਕੀ ਮੰਗਦਾ ਐਂ ਤੂੰ ਉਹਤੋਂ?’’

ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਨੇ ਏਨੀ ਦਹਾੜ ਮਾਰੀ ਮੁੰਡੇ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਬੱਗੀਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ। ‘‘ਖੜਾ ਹੋ ਜਾਹ।’’

ਕੁਲਵੰਤ ਡਰ ਨਾਲ ਪੀਲਾ ਹੋਇਆ ਖੜਾ ਹੋ ਗਿਆ, ਘੂਰ ਘੂਰ ਕੇ ਵਿੰਹਦਿਆਂ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਨੇ ਉਸਦੀ ਕਾਪੀ ਫਰੋਲੀ ਮੁੜ ਉਸਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਝਾਕਿਆ। ਫਿਰ ਅਧਿਆਪਕ ਨੇ ਉਸਦਾ ਮੋਢਾ ਫੜਦਿਆਂ ਮਾਮੂਲੀ ਜਿਹੀ ਦਾਬ ਨਾਲ ਉਂਗਲਾਂ ਉਸਦੇ ਨਰਮ ਮਾਸ ਵਿਚ ਖੁਭੋਈਆਂ, ਸੱਚ ਦੱਸ ਕੀ ਗੱਲ ਐ?’’

‘‘ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਜੀ।’’

ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਨੇ ਮਲੂਕ ਜਿਹੀ ਕੁੜੀ ਵਲ ਵੇਖਿਆ, ਡਰ ਨਾਲ ਉਹ ਵੀ ਪੀਲੀ ਭੂਕ ਹੋਈ ਪਈ ਸੀ। ਫਿਰ ਉਸ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਤਾੜਿਆ, ਪੰਦਰਾਂ ਕੁ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਸਜ਼ੇ ਫਬੇ ਗਲੋਟ ਵਰਗੇ ਸਰੀਰ ਵਲ ਵੇਖ ਕੇ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚੋਂ ਤਾਅ ਆਪਣੇ ਆਪ ਮੱਠਾ ਪੈ ਗਿਆ। ਬਾਕੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਾਹ ਰੋਕੀ ਉਹਨਾਂ ਵਲ ਵੇਖ ਰਹੇ ਸਨ। ਅਧਿਆਪਕ ਨੇ ਦੋਬਾਰਾ ਉਂਗਲਾਂ ਨਾਲ ਉਹਦਾ ਮੋਢਾ ਘੁਟਿਆ, ‘‘ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ?’’

‘‘ਨਹੀਂ ਜੀ, ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ।’’

ਕੁਲਵੰਤ ਦੇ ਕੁਮਲਾਏ ਚਿਹਰੇ ‘ਤੇ ਰੌਣਕ ਆ ਗਈ ਅਤੇ ਸਿਰ ਮਾਰ ਕੇ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਅਗਾਂਹ ਲੰਘ ਗਿਆ। ਬੈਠਣ ਲੱਗੇ ਕੁਲਵੰਤ ਨੇ ਸਾਹ ਛੱਡਦਿਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਸਰੂਰ ਭਰ ਕੇ ਕੁੜੀ ਵਲ ਦੇਖਿਆ, ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਡਰੀ ਬੈਠੀ ਸੀ।

ਅਖੀਰਲੇ ਦਿਨ ਪੇਪਰ ਮੁੱਕਣ ਮਗਰੋਂ ਜਦੋਂ ਕੁਲਵੰਤ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੀ ਢਾਣੀ ਵਿਚ ਖਲੋਤਾ ਸੀ, ਬਿੱਲੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਾਲੀ ਕੁੜੀ ਨੇ ਪਿੱਛੇ ਮੁੜ ਮੁੜ ਤੱਕਿਆ। ਵਾਹਵਾ ਪਠੀਰ ਹੋਏ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੇ ਕੁਲਵੰਤ ਦੇ ਚੂੰਢੀਆਂ ਵੱਢਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਬਹਾਨਾ ਲਾ ਕੇ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਤੋਂ ਖਹਿੜਾ ਛੁਡਾ ਕੇ ਸਾਇਕਲ ਰੇੜ੍ਹਿਆ, ਮੁੰਡਿਆਂ ਤੇ ਉਹਨੂੰ ਕਚੀਚੀਆਂ ਛੁੱਟ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਸਾਇਕਲ ‘ਤੇ ਚੜ੍ਹਿਆ ਚੜ੍ਹਾਇਆ ਹੀ ਉਹ ਖਿਲਰਵੇਂ ਜਿਹੇ ਬਜ਼ਾਰ ਦੁਕਾਨਾਂ ਵੇਖਦਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਫਿਰ ਉਹਦੇ ਅੰਦਰ ਇਹ ਖਿਆਲ ਫੁਰਿਆ, ‘‘ਇਹ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਵਹਿਮ ਐ ਬਈ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਉਡੀਕ ਦੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਖਬਰੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਚਿੱਤ ਚੇਤੇ ਵੀ ਨਾ ਹੋਵੇ!’’

ਬਜ਼ਾਰ ਲੰਘ ਕੇ ਜਿਹੜਾ ਪੰਦਰਾਂ ਵੀਹਾਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਸੀ, ਉਹਨੇ ਡੰਡੇ ‘ਤੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਥੱਲੇ ਲੱਤ ਲਾ ਕੇ ਸਾਇਕਲ ਖੜਾ ਲਿਆ। ਅੱਖਾਂ ‘ਚ ਗਹਿਰ ਭਰ ਕੇ ਆਉਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਲ ਦੇਖਿਆ। ਅੱਕਦਿਆਂ ਕੁਲਵੰਤ ਨੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਹੌਲੀ ਜਿਹੀ ਗਾਲ੍ਹ ਕੱਢੀ, ਮੂੰਹ ਉੱਤੇ ਹੱਥ ਫੇਰਦਿਆਂ ਸਾਈਕਲ ਪਿੰਡ ਵਲ ਤੋਰ ਲਿਆ। ਸੜਕ ਚੜ੍ਹਦਿਆਂ ਸਾਰ ਉਸਦੇ ਅੰਦਰ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ਖਿਆਲ ਖਿੰਡਣ ਲੱਗੇ।

‘‘ਉਹਨਾਂ ਸਾਲੇ ਰੁੰਡਾਂ ਨੇ ਨੀ ਘੰਟਾ ਖਹਿੜਾ ਛੱਡਿਆ। ਅਗਲੀ ਉਡੀਕ ਕੇ ਚਲੀ ਗਈ ਹੋਊ!’’

ਅਚਾਨਕ ਮੂੰਹਰਿਉਂ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਹਾਰਨ ਵੱਜਿਆ, ਕੁਲਵੰਤ ਨੇ ਛੇਤੀ ਦੇ ਕੇ ਘਬਰਾਹਟ ਵਿਚ ਮੂੰਹ ਉਤਾਂਹ ਚੁੱਕਿਆ। ਟਾਹਲੀਆਂ ਦੀ ਚਿੱਤਕਬਰੀ ਛਾਂ ਵਿਚ ਟਰੱਕ ਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਉੱਤੇ ਹੀ ਆ ਚੜ੍ਹਿਆ ਸੀ। ਉਹਨੇ ਧੂੜ ਤੋਂ ਅੱਖਾਂ ਮੀਟਦਿਆਂ ਹੱਥ ਮੂਹਰੇ ਕਰ ਲਿਆ। ਵਰੋਲਾ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਜਾਣ ਕੇ ਆਸੇ ਵਾਸੇ ਵੇਖਿਆ, ਟੁੱਟ ਰਹੇ ਸੂਰਜ ਦੀ ਚਮਕ ਟਾਹਲੀਆਂ ਦੇ ਪੱਤਿਆਂ ਵਿਚ ਦੀ ਝਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਪੈਰ ਨਾਲ ਪੈਡਲ ਉਗਾਸ ਕੇ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਸਾਇਕਲ ਅਗਾਂਹ ਵਲ ਰੇੜ੍ਹਿਆ, ਤਦ ਸਾਹਮਣੇ ਵੱਡੀ ਸਾਰੀ ਟਾਹਲੀ ਕੋਲ ਦੋ ਕੁੜੀਆਂ ਪਰਾਂਹ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਕਰੀ ਖਲੋਤੀਆਂ ਸਨ। ਬਰਾੜ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਭੁਲੇਖਾ ਪਿਆ। ਹਵਾ ਨਾਲ ਝੂਮਦੀਆਂ ਟਾਹਲੀਆਂ ਦੀਆਂ ਟਾਹਣੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਹਟ ਹਟ ਪੈਂਦੀ ਲਿਸ਼ਕੋਰ ਨਾਲ ਕੁੜੀ ਦੇ ਸੁਨਹਿਰੀ ਵਾਲ ਚਮਕ ਪੈਂਦੇ ਸਨ। ਕੁਲਵੰਤ ਦਾ ਚਿੱਤ ਖਿੜ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸਦੀਆਂ ਰੱਤ-ਮਸੈਲੀਆਂ ਗੱਲ੍ਹਾਂ ਲਾਲ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਸਾਇਕਲ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਪਹੁੰਚਣ ‘ਤੇ ਉਰੇ ਟੇਢੀ ਝਾਕਦੀ ਕੁੜੀ ਨੇ ਸੁਨਹਿਰੀ ਵਾਲਾਂ ਵਾਲੀ ਕੁੜੀ ਦੇ ਹੁੱਜ ਮਾਰੀ, ਦੂਸਰੀ ਨੇ ਮੁੜਕੇ ਵੇਖਿਆ ਸੰਗਦਿਆਂ ਅਤੇ ਮੁਸਕਰਾਂਦਿਆਂ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਹੀ ਆਖਿਆ, ‘‘ਸਾਸਰੀ ਕਾਲ।’’

ਕੁਲਵੰਤ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਭੂਰੇ ਵਾਲਾਂ ਸਮੇਤ ਗੋਲ ਜਿਹਾ ਚਿਹਰਾ ਮਮੂਲੀ ਜਿਹਾ ਝੁਕਦਾ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਦੁਵਲੀ ਚੁੱਪ ਵਰਤ ਗਈ। ਗੂੰਜਦੀ ਹੋਈ ਹਵਾ ਉਹਨਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਦੇ ਕਪੜਿਆਂ ਵਿਚ ਪੈ ਕੇ ਫੜ ਫੜ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਦੋਹਾਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੇ ਇਕ ਦੂਸਰੀ ਵਲ ਵੇਖਿਆ। ਕੁਲਵੰਤ ਨੇ ਵੀ ਐਵੇਂ ਹੀ ਇਧਰ ਉਧਰ ਦੇਖਿਆ। ਦੂਰ ਸਿੱਧਵਾਂ ਵਲੋਂ ਇਕ ਸਾਇਕਲ ਵਾਲਾ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਫਿਰ ਕੁੜੀਆਂ ਵਲ ਝਾਕਿਆ। ਅਚਾਨਕ ਹੀ ਸੁਨਹਿਰੀ ਵਾਲਾਂ ਵਾਲੀ ਕੁੜੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਬਰੀਕ ਜਿਹਾ ਮੂੰਹ ਖੋਹਲਿਆ,

‘‘ਉਸ ਦਿਨ ਮੈਂ ਤਾਂ ਡਰ ਈ ਗਈ ਸੀ, ਕਿਤੇ ਤੇਰੇ ’ਤੇ ਕੇਸ ਨਾ ਬਣਾ ਦੇਣ।’’

ਕੁਲਵੰਤ ਨੇ ਰਤਾ ਕੁ ਹੱਸ ਕੇ ਉਸਦੇ ਚਿਹਰੇ ਵਲ ਤੱਕਿਆ।

ਸਾਇਕਲ ਵਾਲਾ ਨੇੜੇ ਰਿਸਕ ਆਇਆ ਸੀ, ਕੁੜੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਇਕਲ ਰੋੜ੍ਹਦਿਆਂ ਸਿਰ ਝੁਕਾਉਂਦਿਆਂ ਮੁਸਕਰਾ ਕੇ ਤੁਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, ਚੰਗਾ ਸਾਸਰੀ ਕਾਲ।’’

ਪੈਡਲ ਤੇ ਪੈਰ ਧਰਦਿਆਂ ਸੁਨਹਿਰੀ ਵਾਲਾਂ ਵਾਲੀ ਕੁੜੀ ਨੇ ਧੌਣ ਭੁਆ ਕੇ ਸਾਇਕਲ ਵਾਲੇ ਵਲ ਝਾਤ ਮਾਰੀ, ਉਹ ਦੋ ਕੁ ਕਿੱਲੇ ਦੀ ਵਾਟ ਉਤੇ ਸੀ। ਕੁਲਵੰਤ ਨੂੰ ਸਾਇਕਲਾਂ ਉਪਰ ਜਾਂਦੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਤਿਤਲੀਆਂ ਵਰਗੀਆਂ ਜਾਪੀਆਂ। ਸਾਇਕਲ ਵਾਲੇ ਨੇ ਕੋਲ ਆ ਕੇ ਜਿਵੇਂ ਜਾਣ ਕੇ ਘੰਟੀ ਵਜਾਈ ਹੋਵੇ, ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਛੇਤੀ ਦੇ ਕੇ ਸਿਰ ਉਤਾਂਹ ਚੁੱਕਿਆ ਤੀਹਾਂ ਕੁ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਗੱਭਰੂ ਚਮਕਦੇ ਚਿਹਰੇ ਤੇ ਘੋਖਵੀਂ ਤਾੜ ਨਾਲ ਵੇਖਦਾ ਕੋਲ ਦੀ ਲੰਘ ਗਿਆ।

ਕੁਲਵੰਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਦਿੱਖ ਲਹਿਰ ਝੁਣਝੁਣਾਉਂਦੀ ਹੋਈ ਰੌਂਅ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸ ਸਾਇਕਲ ਸਿਧਵਾਂ ਵਲ ਵਾਪਸ ਮੋੜ ਲਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਮੁੜ ਮੁੜ ਪਿੱਛੇ ਵੇਖਿਆ, ਦੂਰ ਚਿੱਟੀਆਂ ਚੁੰਨੀਆਂ ਲਹਿਰਾਉਂਦੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਚਿੱਤ ਵਿਚ ਏਨਾ ਚਾਅ ਚੜ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਉਸਦਾ ਜੀਅ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਕਾਸੇ ਦਾ ਕਲਾਵਾ ਭਰ ਲਵੇ। ਟਾਹਲੀਆਂ ਦੇ ਕੋਰੇ ਨਾਲ ਭੰਨੇ ਅਤੇ ਤਾਂਬੇ ਰੰਗੇ ਪੱਤੇ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਨਹਿਰੀ ਜਾਪਣ ਲੱਗੇ। ਵਗਦੀ ਵਾ ਜਦੋਂ ਉਸਦੇ ਸਰੀਰ ਨਾਲ ਛੋਂਹਦੀ, ਉਸਨੂੰ ਕੋਈ ਖੁਸ਼ੀ ਜਿਹੀ ਚੜ੍ਹਦੀ। ਸੜਕ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਖਲੋਤੀਆਂ ਕਣਕਾਂ ਵਲ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀ, ਬੱਲੀਆਂ ਦੇ ਹਰੇ ਕਸੀਰ ਝੂਮਦੇ ਹੋਏ ਜਾਪੇ, ਜਿਵੇਂ ਦੂਰ ਤੱਕ ਹਰੇਵਾਈ ਦਾ ਇਕ ਸਾਗਰ ਜਿਹਾ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਕੋਈ ਗਾਣਾ ਗੁਣਗੁਣਾਉਂਦਾ, ਉਹ ਕਿੰਨੀ ਵਾਟ ਸਾਇਕਲ ਦੱਬੀ ਗਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਉਸਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਉਤਸ਼ਾਹ ਠਾਠਾਂ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਰਜ਼ਲਟ ਆਉਣ ਤੱਕ ਉਸਨੂੰ ਉਚੜ ਪੈੜੀ ਲੱਗੀ ਰਹੀ, ਰਗੜ ਰਗੜ ਕੇ ਨਹਾਉਂਦਾ, ਪੋਚ ਪੋਚ ਪੱਗ ਬੰਨ੍ਹਦਾ, ਗੁੱਟ ‘ਤੇ ਘੜੀ ਸਜਾ ਕੇ ਸਾਇਕਲ ਚੁੱਕ ਕੇ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ। ਫਿਰ ਅਗਲੇ ਦੋ ਸਾਲ ਚਿੱਠੀਆਂ ਫੜਣ-ਫੜਾਉਣ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਚਲਦਾ ਰਿਹਾ।

ਦਸਵੀਂ ਦੇ ਇਮਤਿਹਾਨ ਦੇ ਕੇ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੱਧਵਾਂ ਤੋਂ ਕਾਸ਼ੀਰਾਮ ਦੇ ਭੱਠੇ ਤੋਂ ਟਰਾਲੀ ਨਾਲ ਇੱਟਾਂ ਢੋਹ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਚਾਰ ਪੰਜ ਦਿਹਾੜੀਏ ਟਰਾਲੀ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਫੋਰਡ ਟਰੈਕਟਰ ਸੜਕ ‘ਤੇ ਟਿਕਵੀਂ ਚਾਲ ਨਾਲ ਗੂੰਜ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਲੋਧੀ ਵਾਲੇ ਕੋਲ ਆ ਕੇ ਉਸ ਟਰੈਕਟਰ ਹੌਲੀ ਕਰਦਿਆਂ ਆਲਾ ਦੁਆਲਾ ਦੇਖਿਆ, ਪਰ ਕੁਝ ਪੱਲੇ ਨਾ ਪੈਂਦਾ ਵੇਖ ਕੇ ਉਸ ਟਰੈਕਟਰ ਮੁੜ ਤੇਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਲੰਸਰ ਵਿਚੋਂ ਗਾੜ੍ਹਾ ਧੂੰਆਂ ਵਲ ਖਾਂਦਾ ਉਛਲਿਆ ਤੇ ਉਸ ਧੌਣ ਮੋੜ ਕੇ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਵਿਚ ਵੇਖਿਆ। ਚਿਹਰੇ ‘ਤੇ ਮਾਮੂਲੀ ਜਿਹੀ ਦਾਹੜੀ ‘ਤੇ ਹੱਥ ਮਾਰ ਕੇ ਉਸ ਦੋਵੇਂ ਹੱਥ ਛੱਡ ਕੇ ਪੱਗ ਲੋਟ ਕੀਤੀ। ਮੂਹਰੇ ਜਾਂਦੀਆਂ ਦੋ ਜਨਾਨੀਆਂ ਨੇ ਅਚਾਨਕ ਆਉਂਦੇ ਟਰੈਕਟਰ ਦੀ ਗੂੰਜ ਵਲ ਵੇਖਿਆ। ਪੰਮੀ ਦੀਆਂ ਬਿੱਲੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਹੱਸ ਪਈਆਂ। ਰੇਸ ‘ਤੇ ਹੱਥ ਆਪਣੇ ਆਪ ਚਲਾ ਗਿਆ, ਟਰੈਕਟਰ ਥੋੜਾ ਜਿਹਾ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਰੁਕ ਗਿਆ। ਪੰਮੀ ਨੇ ਨੇੜੇ ਆ ਕੇ ਹੱਸਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਪੁੱਛਿਆ, ‘‘ਕੁਲਵੰਤ ਕਿਧਰ ਨੂੰ ਚੱਲਿਐਂ?’’

‘‘ਸਿੱਧਵਾਂ ਵਾਲੇ ਭੱਠੇ ਤੋਂ ਇੱਟਾਂ ਢੋਂਹਦੇ ਆਂ। ਤੇ ਤੁਸੀਂ?’’

‘‘ਸਾਨੂੰ ਬੱਸ ਈ ਨੀ ਮਿਲੀ।’’

ਕੁਲਵੰਤ ਨੇ ਨਾਲ ਬੈਠੇ ਸੀਰੀ ਟੈਟੋ ਤੇ ਇਕ ਦਿਹਾੜੀਏ ਨੂੰ ਮਗਰ ਟਰਾਲੀ ਵਿਚ ਬੈਠਣ ਲਈ ਕਹਿ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, ‘‘ਆ-ਜੋ ਮੈਂ ਛੱਡ ਆਉਨਾ ਆਂ।’’

ਪੰਮੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਦੀ ਅੱਧਖੜ ਉਮਰ ਦੀ ਜਨਾਨੀ ਨੂੰ ਆਖਿਆ,

‘‘ਆਹੋ ਮਾਸੀ, ਆਪਾਂ ਟਰੈਕਟਰ ‘ਤੇ ਬਹਿ ਚਲਦੇ ਆਂ।’’ ਤੇ ਉਹ ਹੁੱਕ ਉੱਤੇ ਪੈਰ ਰੱਖ ਕੇ ਬਰਾੜ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਜਾ ਬੈਠੀ, ਅੱਧਖੜ ਉਮਰ ਦੀ ਜਨਾਨੀ, ਜਿਹੜੀ ਪਿੱਛੋਂ ਹੱਟਵੀਂ ਖਲੋਤੀ ਸੀ, ਆਪਣਾ ਖਿਚੜੀ ਵਾਲਾ ਰੇਸ਼ਮੀ ਦੁੱਪਟਾ ਸੂਤ ਕਰਦਿਆਂ, ਬਿਨਾਂ ਕੁਝ ਆਖੇ ਮਡਗਾਰਡ ਨੂੰ ਹੱਥ ਪਾ ਕੇ ਚੜ੍ਹ ਗਈ ਅਤੇ ਬਹਿੰਦਿਆਂ ਸਾਰ ਉਹ ਕੱਪੜੇ ‘ਕੱਠੇ ਕਰਦਿਆਂ ਪੰਮੀ ਵਲ ਸਰਸਰੀ ਝਾਕੀ, ਫੇਰ ਉਸ ਸਟੇਰਿੰਗ ਫੜੀ ਬੈਠੇ ਗਭਰੀਟ ਮੁੰਡੇ ਵਲ ਵੇਖਿਆ, ਉਹ ਅਹਿਲ ਹੋਇਆ ਸਿੱਧਾ ਸਾਹਮਣੇ ਵੇਖਦਾ ਟਰੈਕਟਰ ਭਜਾਈ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਪੰਮੀ ਨੇ ਚਾਣਚੱਕ ਬਰਾੜ ਨੂੰ ਪੁਛਿਆ,

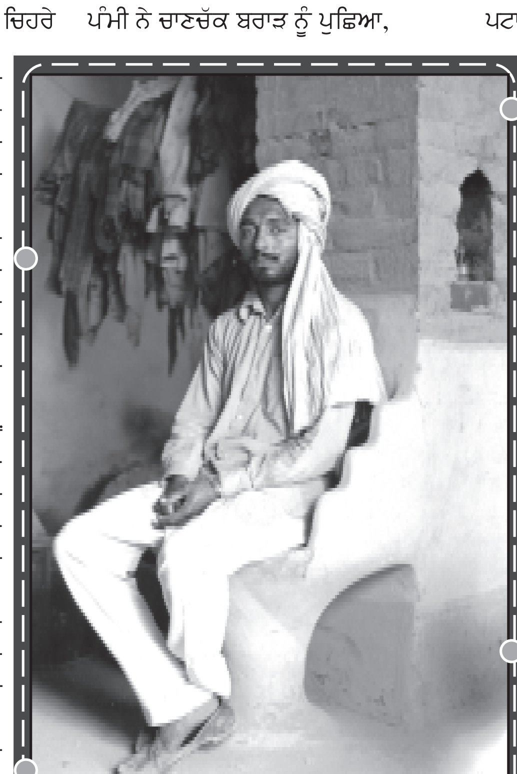

‘‘ਕੁਲਵੰਤ ਚਾਚੀ ਰਾਜੀ ਐ?’’

‘‘ਹਾਂਅ।’’ ਮਾਮੂਲੀ ਜਿਹਾ ਝੁਕਦਿਆਂ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਨਿੱਕਾ ਜਿਹਾ ਹੱਸ ਕੇ ਆਖਿਆ। ਕੁੜੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਮੂੰਹ ਮਾਸੀ ਵਲ ਫੇਰਿਆ, ‘‘ਮਾਸੀ, ਇਹ ਗਿੱਦੜ ਪਿੰਡੀਉਂ ਚਾਚੇ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿਹੁੰ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਐ। ਬਾਪੂ ਜੀ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਲਿਹਾਜੀ ਨੇ। ਸਾਡੀ ਤਾਂ ਬਾਹਲੀਉ ਆਉਣੀ ਜਾਣੀ ਐ।’’

ਮਾਸੀ ਨੇ ਸਿਰ ਹਿਲਾ ਕੇ ਹੁੰਗਾਰਾ ਭਰਦਿਆਂ ਲਵੇ ਜਿਹੇ ਮੁੰਡੇ ਵਲ ਵੇਖਿਆ। ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਉਸਦਾ ਰੰਗ ਜਚਵਾਂ ਨਹੀਂ ਲੱਗਿਆ। ਪਰ ਨਕਸ਼ ਥਾਂ ਥਾਂ ਕੱਟੇ ਪਏ ਸਨ। ਉਸਦੇ ਚਿੱਤ ਵਿਚ ਕੁਝ ਆਇਆ, ਪਰ ਉਸਦੀ ਦੁੱਵਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਕੁਝ ਨਾ ਚੜ੍ਹਿਆ। ਅੱਜ ਉਹ ਮਾਸੀ ਭਾਣਜੀ ਰਾਊਵਾਲ ਨੂੰ ਚੱਲੀਆਂ ਸਨ। ਰਾਊਵਾਲ ਮਾਸੀ ਦੀ ਦਰਾਣੀ ਦੇ ਪੇਕੇ ਸਨ ਤੇ ਉਹ ਆਏ ਦਿਨਾਂ ‘ਤੇ ਸੀ। ਚੌਂਕ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਟਰੈਕਟਰ ਹੌਲੀ ਹੋਇਆ, ਮੁੜਦੀ ਟਰਾਲੀ ਨੇ ਇਕ ਵੱਡਾ ਸਾਰਾ ਖੜਕਾ ਕੀਤਾ, ਬਰਾੜ ਨੇ ਅੱਡੇ ਵਿਚ ਲਿਜਾ ਕੇ ਟਰੈਕਟਰ ਰੋਕਦਿਆਂ ਮਾਸੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ,

‘‘ਜਗਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਾ ਐ ਜੀ?’’

‘‘ਨਹੀਂ ਬਿੱਲੂ, ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਰਾਊਆਲ ਜਾਣਾ ਐ।’’

‘‘ਰਾਊਆਲ ਨੂੰ ਤਾਂ ਕੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ।’’

ਇਸ ਬਾਰ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਪੰਮੀ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਤਿਰਛੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਵੇਖਿਆ, ਮਾਸੀ ਬੁੱਕਲ ਸੂਤ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਦੋਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਨਿੱਘ ਤਿੜਕ ਉੱਠਿਆ।

‘‘ਭਾਈ ਕਾਕਾ ਜਿਉਂਦਾ ਵਸਦਾ ਰਹਿ, ਨਹੀਂ ਸਾਨੂੰ ਤਾਂ ਤੁਰਦਿਆਂ ਦੁਪਹਿਰਾ ਚੜ੍ਹ ਆਉਣਾ ਸੀ।’’

ਕੁਲਵੰਤ ਨੇ ਐਵੇਂ ਹੀਂ ਹੀਂ ਕੀਤੀ।

‘‘ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ ਕਿੱਥੇ ਤੁਰ ਕੇ ਜਾਉਂਗੇ ਜੀ, ਮੈਂ ਛੱਡ ਆਉਨਾ ਆਂ, ਆ-ਜੋ।’’

‘‘ਨਾ ਬਿੱਲੂ,’’ ਮਾਸੀ ਨੇ ਕਾਹਲੀ ਨਾਲ ਆਖਿਆ, ‘‘ਤੇਰੇ ਕੰਮ ਦਾ ਹਰਜਾ ਹੋਊਗਾ।’’

‘‘ਕੰਮ ਤਾਂ ਹੁੰਦੇ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਐ ਜੀ।’’ ਉਸ ਟਰੈਕਟਰ ਬੰਦ ਕਰਦਿਆਂ ਪੰਮੀ ਵਲ ਦੇਖਿਆ।

ਆਹੋ ਮਾਸੀ, ਕਿੱਥੇ ਲੱਤਾਂ ਤੜਾਉਂਦੀਆਂ ਜਾਵਾਂਗੀਆਂ।’’

ਮਾਸੀ ਦੋ ਚਿੱਤੀ ਵਿਚ ਉਲਝੀ ਖਲੋਤੀ ਸੀ, ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਉਲਰਵਾਂ ਜਿਹਾ ਮੋਹ ਵੇਖ ਕੇ ਮਾਸੀ ਬਹਿ ਗਈ। ਟਰਾਲੀ ਭੱਠੇ ਉੱਤੇ ਲਾ ਕੇ, ਦਿਹਾੜੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਟਾਂ ਭਰਨ ਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਟਰੈਕਟਰ ਦੇ ਹਝੋਕਿਆਂ ਤੋਂ ਡਰਦੀ ਮਾਸੀ ਮੱਡਗਾਰਡ ‘ਤੇ ਬਣੀ ਡੰਡੇਦਾਰ ਵਾੜ ਨੂੰ ਹੱਥ ਘੁੱਟ ਕੇ ਪਾਈ ਬੈਠੀ ਸੀ।

‘‘ਵੇ ਬਿੱਲੂ, ਅਸੀਂ ਤੈਨੂੰ ਐਵੇਂ ਵਾਧੂ ਵਿੱਢੀ ਪਾਈ...।’’ ਉਦੋਂ ਹੀ ਟਰੈਕਟਰ ਨੇ ਹਝੋਕਾ ਮਾਰਿਆ ਤੇ ਮਾਸੀ ਨੂੰ ਧੁਰਲੀ ਵੱਜੀ ਤੇ ਉਸਦੀ ਗੱਲ ਅੱਧ ਵਿਚਾਲੇ ਹੀ ਖਿਲਰ ਗਈ।

‘‘ਨਹੀਂ ਜੀ।’’ ਕੁਲਵੰਤ ਨੇ ਫੇਰ ਹੱਸ ਕੇ ਆਖਿਆ, ‘‘ਵਿੱਢੀ ਕਾਹਦੀ ਐ ਜੀ। ਜੇ ਆਪਾਂ ਈ ਜੀ ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਦੇ ਕੰਮ ਨਾ ਆਵਾਂਗੇ। ਫੇਰ ਲਿਹਾਜ ਨੂੰ ਵੀ ਕੀ ਕਰਨਾ ਐ। ਨਾਲੇ ਜੇ ਬਾਪੂ ਜੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ, ਉਹ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਕੁਪੱਤ ਕਰਨਗੇ।’’

‘‘ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਭਾਵੇਂ ਗਿੱਦੜ ਪਿੰਡੀ ਨਾ ਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ, ਚਾਚਾ ਜੀ ਨੂੰ ਦੱਸ ਕੇ ਤੇਰੇ ਕੰਨ ਪਟਾਉਂਦੀ।’’

‘‘ਨਾ ਕੁੜੇ।’’ ਮਾਸੀ ਨੇ ਪੰਮੀ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, ‘‘ਇਹ ਮੁੰਡਾ ਤਾਂ ਬਾਹਲਾ ਸਾਊ ਐ, ਆਪਣੇ ਬੰਸ਼ ਵਰਗਾ! ਮੁੱਲ ਦੀਉ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਐ।’’

ਕੁਲਵੰਤ ਨੇ ਮੂਹਰੇ ਆਏ ਗੱਡੇ ਨੂੰ ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਹਾਰਨ ਮਾਰਕੇ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਵਿਚ ਦੀ ਪੰਮੀ ਵਲ ਵੇਖਿਆ, ਉਹ ਮਾਣ ਮੱਤੀ ਹੋਈ, ਚੁੰਨੀ ਕੰਨਾਂ ਉਪਰ ਦੀ ਕਰਕੇ ਬੁਕਲ ਸੰਵਾਰ ਕੇ ਬੈਠੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਟਰੈਕਟਰ ਅੱਧੇ ਘੰਟੇ ਵਿਚ ਰਾਊਵਾਲ ਦੀ ਫਿਰਨੀ ਜਾ ਚੜ੍ਹਿਆ, ਇਸ ਦਫਾ ਮਾਸੀ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਖ ਦਿੱਤਾ,

‘‘ਬਿੱਲੂ, ਹੁਣ ਤੂੰ ਚਾਹ ਪਾਣੀ ਪੀ ਕੇ ਜਾਈਂ।’’

‘‘ਨਹੀਂ ਜੀ,’’ ਬਰਾੜ ਨੇ ਟਰੈਕਟਰ ਦੇ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਵਿਚ ਆਪਦੇ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਬੰਨ੍ਹੀ ਉਨਾਭੀ ਪੱਗ ਦੇ ਪੇਚ ਵੇਖੇ, ‘‘ਦਿਹਾੜੀਏ, ਟਰਾਲੀ ਭਰ ਕੇ ਉਡੀਕਦੇ ਹੋਣਗੇ।’’

‘‘ਨਾ ਭਾਈ।’’ ਮਾਸੀ ਨੇ ਬਹੁਤੀ ਹੀ ਮਿੱਠੀ ਹੋ ਕੇ ਆਖਿਆ, ‘‘ਦਿਹਾੜੀਏ ਬਿੰਦ ਅੜੀਕ ਲੈਣਗੇ। ਤੂੰ ਜਦੋਂ ਸਾਡੇ ਲਈ ਐਨਾ ਕਰਿਆ, ਆਪਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਛੱਡਿਆ। ਐਂ ਨਿਰਨੇ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਜਾਣ ਦੇ ਦੇਵਾਂਗੇ।’’

ਕੁਲਵੰਤ ਕੁਝ ਨਾ ਬੋਲਿਆ ਅਤੇ ਤਿਰਛੀ ਨਜ਼ਰ ਪੰਮੀ ਵਲ ਵੇਖਿਆ। ਉਸਦੇ ਚਿਹਰੇ ‘ਤੇ ਨੂਰ ਡਲਕ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਟਰੈਕਟਰ ਫਿਰਨੀ ਦਾ ਅਗਲਾ ਮੋੜ ਮੁੜ ਕੇ ਇਕ ਵਾਹਵਾ ਵੱਡੇ ਸਾਰੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਜਿਹੇ ਘਰ ਮੂਹਰੇ ਜਾ ਖਲੋਤਾ। ਅੰਦਰੋਂ ਇਕ ਕੁੜੀ ਨੇ ਵਰਾਂਡੇ ਵਿਚੋਂ ਧੌਣ ਵਧਾ ਕੇ ਵੇਖਿਆ। ਕੁਲਵੰਤ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਕੇ ਝਾਕਿਆ ਇਹ ਕੁੜੀ ਤਾਂ ਪੰਮੀ ਨਾਲ ਹੀ ਪੜ੍ਹਦੀ ਸੀ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਜਣੇ ਉਤਰ ਕੇ ਅੰਦਰ ਚਲੇ ਗਏ। ਦੁਵੱਲੀ ਫਤਿਹ ਬੁਲਾਈ ਗਈ। ਉਸ ਕੁੜੀ ਨੇ ਝੱਟ ਬੈਠਕ ਦਾ ਬਾਰ ਖੋਹਲ ਦਿੱਤਾ। ਕੁਲਵੰਤ ਅੰਦਰ ਚਲਾ ਗਿਆ, ਮਾਸੀ ਆਪਣੀ ਦਰਾਣੀ ਕੋਲ ਬਹਿ ਗਈ। ਉਸੇ ਕੁੜੀ ਨੇ ਪੰਮੀ ਨੂੰ ਜੱਫੀ ਪਾ ਲਈ ਤੇ ਚੀਕਾਂ ਭਰੀ ਹਾਸੜ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਅੰਦਰਲੀ ਸਬਾਤ ਵਿਚ ਵੜ ਗਈਆਂ। ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਵਾਲੇ ਮੰਜੇ ਤੇ ਜੱਫੀ ਪਾ ਕੇ ਡਿਗਦਿਆਂ ਘੁਲਦਿਆਂ ਜੀਤੀ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, ‘‘ਨੀ ਇਹਨੂੰ ਅੱਜ ਕਿਥੋਂ ਫੜ ਲਿਆਈ ਐਂ?’’

(ਬਾਕੀ ਅਗਲੇ ਅੰਕ ’ਚ)

ਜਦੋਂ ਕੋਕ 'ਚੋਂ ਗੀਤਾਂ ਦਾ ਝਉਲਾ ਪੈਣ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਸਮਝੋ ਮਾਮਲਾ ਗੜਬੜ ਹੈ

ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ

ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਪਾਸੋਂ ਜਿੰਨਾ ਮਾਣ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਉਨਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਗਾਇਕ ਨੂੰ ਨਹੀਂ। ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਲੋਕਪ੍ਰਿਅਤਾ ਦੀ ਇਕੋ ਹੀ ਉਚਾਈ ਉਤੇ ਉਹ ਛਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੀ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੀ। ਜਿਥੇ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਦੇ ਗੀਤਾਂ ਦੀਆਂ ਰੀਲਾਂ ਅਤੇ ਸੀਡੀਆਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਮੰਗ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਉਸ ਦੇ ਸ਼ੋਅ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਗਾਇਕ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਭਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਪੈਸੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਗਾਇਕ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਨਾਲ ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ੋਅ ਦਾ ਰੇਟ ਇੰਨਾ ਉਚਾ ਰੱਖਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਲੋਕ ਚਾਹ ਕੇ ਵੀ ਉਸ ਦਾ ਸ਼ੋਅ ਨਹੀਂ ਵੇਖ ਸਕਦੇ।

ਆਖਿਰ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਦੀ ਇਸ ਚੜ੍ਹਤ ਦਾ ਰਾਜ਼ ਕੀ ਹੈ? ਇਕ ਵਾਰ ਉਸ ਦੇ ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕ ਦੋਸਤ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਨਿਰਾ ਗਾਇਕ ਨਹੀਂ, ਉਹ ਇਕ ਸ਼ੋਅਮੈਨ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਗਾਇਕੀ ਨਿਰੀ ਸੁਣਨ ਦੀ ਨਹੀਂ ਦੇਖਣ ਦੀ ਸ਼ੈਅ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਪਰਫਾਰਮੈਂਸ ਦੇ ਰਿਹਾ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਇਕ ਪਲ ਲਈ ਵੀ ਆਪਣੇ ਸਰੋਤਿਆਂ/ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਪਾਸੇ ਨਹੀਂ ਹਟਣ ਦਿੰਦਾ। ਮੇਰੇ ਹਿਸਾਬ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਲਾ ਵੇਚਣ ਦੀ ਜੁਗਤ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੇਚੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਬਸ ਇਹੋ ਉਸ ਦੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਦਾ ਰਾਜ਼ ਹੈ। ਜਵਾਨੀ ਵੇਲੇ ਸਟੇਜ ਉਤੇ ਚੰਗਾ ਨੱਚ-ਟੱਪ ਕੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਰੋਤਿਆਂ/ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਬੰਨ੍ਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸੱਠਾਂ ਨੂੰ ਢੁੱਕ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਰੀਰ ਪਹਿਲਾਂ ਜਿਹਾ ਫੁਰਤੀਲਾ ਤੇ ਜਾਨਦਾਰ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ, ਉਸ ਨੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਬੰਨ੍ਹੀਂ ਰੱਖਣ ਲਈ ਨਵੀਆਂ ਜੁਗਤਾਂ ਵਰਤਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਸਟੇਜ ਉਤੇ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਬਹਾਨੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਲਏਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਰਚਾ ਕੁਝ ਮਿੰਟਾਂ ਲਈ ਸਾਹ ਲੈ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਛੁੱਟ ਆਪਣੇ ਚਿਹਰੇ ਦੇ ਅਭਿਨੈ ਦਾ ਵੀ ਉਹ ਭਰਪੂਰ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਬਾਰੇ ਆਮ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਹਲਕੀ ਪੱਧਰ ਦਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਗਾਇਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹਲਕੀ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਵੀਡੀਓ ਬਣਾਈਆਂ ਹਨ। ਉਂਜ ਜੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਹਿ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਹਲਕੀ ਪੱਧਰ ਦਾ ਗਾਉਣ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਠੀਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਂਜ ਉਹ 'ਬੋਤੋ ਨਿਕਲ ਗਈ' ਵਰਗਾ ਹਲਕਾ ਗੀਤ ਵੀ ਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਧੱਕੇ ਨਾਲ ਸੂਫੀ ਰੰਗ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੇ ਉਤੋਂ ਹਲਕਾ ਗਾਉਣ ਦਾ ਲੇਬਲ ਲਾਹ ਕੇ ਪਾਸੇ ਸੁੱਟ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁਝ ਵੀਡੀਓ ਵਿਚ ਉਹ ਪੱਧਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਉਸ ਦੇ ਦਰਸ਼ਕ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਸ ਤੋਂ ਤਵੱਕੋ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦਾ ਉਹ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਆਪਣੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਖਿੱਚ ਨੂੰ ਵੀ ਇਕ ਵਪਾਰਕ ਜੁਗਤ ਵਜੋਂ ਹੀ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। 'ਮੁੜ ਮੁੜ ਯਾਦ ਸਤਾਵੇ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਦੀ' ਗੀਤ ਪੰਜਾਹਵਿਆਂ ਨੂੰ ਢੁੱਕੇ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵਡੇਰੀ ਉਮਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਵਾਨੀ ਦੇ ਦਿਨ ਚੇਤੇ ਕਰਵਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਮੱਖਣ ਬਰਾੜ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਗੀਤ 'ਆਪਣਾ ਪੰਜਾਬ ਹੋਵੇ' ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਦੇ ਗਲੇ ਵਿਚੋਂ ਦੀ ਹੋ ਕੇ ਹਰ ਪੰਜਾਬੀ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵੱਸੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿਚ ਘਰ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਗੀਤ ਨੂੰ ਸੁਣਦਿਆਂ ਹੀ ਹਰ ਪੰਜਾਬੀ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੇਂਡੂ ਪਿਛੋਕੜ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਬੈਠਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਗੀਤਾਂ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਨੂੰ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਅਲੰਬਰਦਾਰ ਮਿਥ ਲਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸੱਚਮੁੱਚ ਹੀ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਅਲੰਬਰਦਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਤਾਜ ਮਹਿਲ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, 'ਇਹ ਹੁਸਨ ਹੁਸਨ ਹੈ ਸੱਚਮੁੱਚ ਜਾਂ ਇੰਜੇ ਹੀ ਛਲਦਾ' ਸਿਰਫ ਇਕ ਛਲ ਹੈ, ਇਕ ਜੁਗਤ ਹੈ, ਗਾਇਕੀ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਉਪਰਲੇ ਸਿਖਰ ਉਤੇ ਰਹਿਣ ਲਈ।

ਕੋਕ ਨਾਲ ਮਾਨ ਦਾ ਹੈ ਰਿਸ਼ਤਾ ਗੀਤਾਂ ਵਰਗਾ

ਇਹ ਗੱਲ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਗੁੱਝੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਨਾਇਕਾਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸਿਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਸੈਲੀਬ੍ਰਿਟੀਜ਼ ਆਖਦੇ ਹਨ, ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹੋ ਵਜ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਲਕਸ ਸਾਬਣ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਿਤਾਰਿਆਂ ਦਾ ਸਾਬਣ ਆਖਦੇ ਆਏ ਹਨ। ਇੰਜ ਹੀ ਨਾਇਕੀ ਜੁੱਤੇ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਆਪਣੇ ਜੁੱਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬਾਸਕਟਬਾਲ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵੱਡੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੇ ਪੈਰੀਂ ਪੁਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਜੇ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਜਦੋਂ ਬਾਸਕਟਬਾਲ ਖਿਡਾਰੀ ਮਾਈਕਲ ਜਾਰਡਨ ਆਪਣੀ ਖੇਡ ਦੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਸੀ ਤਾਂ ਨਾਇਕੀ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਂ ਉਤੇ ਏਅਰ ਜਾਰਡਨ ਨਾਂ ਦੇ ਜੁੱਤੇ ਕੱਢੇ ਸਨ। ਸਿਰਫ ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਲੱਗਣ ਨਾਲ 60-70 ਡਾਲਰ ਵਾਲੇ ਜੁੱਤੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ 150-200 ਡਾਲਰ ਦੇ ਵਿਕਦੇ ਸਨ। ਮੇਕਅਪ ਦਾ ਜਿੰਨਾ ਸਾਮਾਨ ਹੈ ਉਹ ਸਾਰਾ ਵੱਡੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਫਿਲਮ ਐਕਟਰੈਸਾਂ ਨੂੰ ਮਾਡਲ ਲੈ ਕੇ ਵੇਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਥੇ ਮੈਨੂੰ ਇਕ ਗੱਲ ਚੇਤੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ-1970 ਦੇ ਗੇੜ ਵਿਚ ਮੁੰਬਈ ਦੀ ਇਕ ਮਸ਼ਹੂਰ ਫਿਲਮ ਐਕਟਰੈਸ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕੀ ਸੱਚਮੁੱਚ ਤੁਸੀਂ ਲਕਸ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸੀ ਲਕਸ ਤਾਂ ਕੀ ਮੈਂ ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸਾਬਣ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਪਰ ਇਹ ਚਿੱਟੇ ਦਿਨ ਵਰਗਾ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਨਵੀਂ ਉਮਰ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਚਹੇਤੇ ਖਿਡਾਰੀ ਦੇ ਹੱਥ ਗੈਟੋਰੇਡ (ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸ਼ਰਬਤ) ਦੀ ਬੋਤਲ ਫੜੀ ਵੇਖਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਪਣ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਕਾਮਯਾਬ ਖਿਡਾਰੀ ਬਣਨ ਲਈ ਗੈਟੋਰੇਡ ਪੀਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਹੋ ਹਾਲ ਹਰਭਜਨ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਪੈਪਸੀ ਕੋਲਾ ਵੇਖ ਕੇ ਸਿਖਾਂਦਰੂ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਪੈਪਸੀ ਜਾਂ ਕੋਕਾ ਕੋਲਾ ਨੇ ਟੀ.ਵੀ. ਉਤੇ ਇਕ ਮਸ਼ਹੂਰੀ ਕੱਢੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਕ ਬੱਚਾ ਕੋਕ ਦੀ ਬੋਤਲ ਪੀ ਕੇ ਸਪਾਈਡਰਮੈਨ ਵਾਂਗ ਉਡਾਰੀ ਭਰਨ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਸ਼ਹੂਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਿੰਨ ਅਜਿਹੇ ਹਾਦਸੇ ਹੋਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਉਪਰ ਸਪਾਈਡਰਮੈਨ ਜਿਹਾ ਚੋਲਾ ਲੈ ਕੋਕ ਦੀ ਬੋਤਲ ਹੱਥ ਫੜੀ ਤੇ ਘਰ ਦੀ ਛੱਤ ਤੋਂ ਥੱਲੇ ਨੂੰ ਛਾਲ ਮਾਰ ਦਿਤੀ। ਕੋਕ ਜਾਂ ਪੈਪਸੀ ਵਾਲੀ ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਇਸ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਬਾਰੇ ਕਈ ਸਫਾਈਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਕਹਿਣ ਦਾ ਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਨਾਇਕ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਨ ਦੀ ਬਿਰਤੀ ਬੜੀ ਪ੍ਰਬਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਕੰਪਨੀਆਂ ਇਸ ਦਾ ਪੂਰਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵੀਡੀਓ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਪਕੜ ਵੀ ਵੱਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਹੁਣ ਇਹੋ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੋਕ ਨੇ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਇਸ ਇਕ ਵੀਡੀਓ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿਚ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, 'ਕੋਕ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਗੀਤਾਂ ਵਰਗਾ'। ਫਿਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, 'ਕੋਕਾ ਕੋਲਾ ਖੋਲੋ, ਮਤਲਬ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਪਟਾਰੀ ਖੋਲੋ'। ਇਸ ਸਾਰੇ ਦੇ ਉਪਰ ਸਿਤਮ ਇਹ ਕਿ ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, 'ਮੈਂ ਕੋਈ ਝੂਠ ਬੋਲਿਆ...' ਕੀ ਕੋਕ ਨਾਲ ਸੱਚਮੁੱਚ ਉਸ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਗੀਤਾਂ ਵਰਗਾ ਹੈ? ਕੀ ਸੱਚਮੁੱਚ ਕੋਕ ਦੀ ਬੋਤਲ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਪਟਾਰੀ ਹੈ? ਤਾਂ ਤੇ ਫਿਰ ਇਸ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਅਮਰੀਕਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਕੋਕ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਦੂਜੇ ਠੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਪਾਪੜ ਵੇਲੇ ਹਨ। ਜੇ ਕੋਕ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤਾ ਸੱਚਮੁੱਚ ਗੀਤਾਂ ਜਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ 'ਆਪਣਾ ਪੰਜਾਬ ਹੋਵੇ' ਗੀਤ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ ਦਾ ਕੀ ਬਣੇਗਾ। ਤਾਂ ਫਿਰ 'ਮੱਕੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰੋਟੀਆਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਗਿਣੇ ਖਾਈ ਜਾਣ' ਜਾਂ ਫਿਰ 'ਖੂਹ 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਗੰਨੇ ਚੂਪਣ ਦਾ ਕੀ ਬਣੇਗਾ? 'ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ' ਗੀਤ ਵਿਚਲੇ 'ਅਧ ਰਿੜਕੇ ਦੇ ਛੰਨੇ' ਦਾ ਕੀ ਬਣੇਗਾ? ਜਾਂ ਫਿਰ ਜੈਲਾਂ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਸਰੋਂ ਦੇ ਤੇਲ ਤੋਂ ਮੁਸ਼ਕ ਆਉਣ ਦੇ ਮਿਹਣਿਆਂ ਦਾ ਕੀ ਬਣੇਗਾ? ਇਸੇ ਵੀਡੀਓ ਵਿਚ ਉਹ ਇਕ ਚਿੱਟੀ ਦਾਹੜੀ ਵਾਲੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨੂੰ ਕੋਕ ਦੀ ਬੋਤਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ 'ਬਾਬੇ ਭੰਗੜਾ ਪਾਉਂਦੇ ਨੇ' ਵਾਲੇ ਗੀਤ ਬਾਰੇ ਕੀ ਸੋਚੀਏ? ਕੋਈ ਨਿੱਕੂ ਜਾਂ ਕੋਈ ਜਿੱਪੀ ਜੋ ਮਰਜ਼ੀ ਗਾਈ ਜਾਵੇ, ਜਿਹਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਮਸ਼ਹੂਰੀ ਕਰੀ ਜਾਵੇ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਗਿਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਲੱਗਾ ਪਰ ਜਦੋਂ ਸੂਫੀ ਗਾਇਕੀ ਦਾ ਅਲੰਬਰਦਾਰ ਹੰਸ ਰਾਜ ਹੰਸ 'ਓਹ ਵੇਖੋ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਅੱਗ ਤੁਰੀ ਜਾਂਦੀ ਐ' ਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕਾਂ ਦੇ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਤਿਊੜੀ ਪੈਣੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕੋਕ ਛੱਡ ਕੇ ਜਿਸ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਮਸ਼ਹੂਰੀ ਪਿਆ ਕਰੇ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਸਰੋਂ ਦੇ ਸਾਗ ਦਾ ਹੋਕਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਨੂੰ ਕੋਕ ਆਪਣੇ ਗੀਤਾਂ ਵਰਗਾ ਜਾਪਣ ਲੱਗੇਗਾ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕਾਂ ਨੂੰ ਇਤਰਾਜ਼ ਤਾਂ ਹੋਣਾ ਹੀ ਹੈ।

ਦਰਅਸਲ ਗੱਲ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਵਪਾਰਕ ਜੁਗਤ ਦੀ ਹੈ। ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਜੁਗਾੜੀ ਬੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹੁਣ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਹੈ। ਇਹ ਉਸ ਦੀ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਰਹੀ ਕਿ ਉਹ ਬਹੁਤ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਗਾਇਕੀ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੇ ਸਿਖਰ ਉਤੇ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਪੈਸਾ ਵੀ ਉਸ ਲੋਹੜੇ ਦਾ ਕਮਾਇਆ। ਸਮਾਂ ਆਪਣੀ ਤੋਰ ਤੁਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਦਿਨ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਹਿਣ ਇਸੇ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਕੋਕਾ ਕੋਲਾ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ਹੂਰੀ ਦਾ ਜੁਗਾੜ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਤਾਂ ਸ਼ੱਕ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪੈਸੇ ਮੋਟੇ ਮਿਲੇ ਹੋਣਗੇ। ਕੋਕ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਚਾਰੀਆ ਰਾਮਦੇਵ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੋਕ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਕਾਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੱਡੇ ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਹੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਲਈ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਚਿਹਰਾ ਕੋਈ ਹੈ ਨਹੀਂ। ਮਾਨ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਹੋਵੇਗਾ, 'ਮੋਟੀ ਰਕਮ ਹੈ ਜੇਬ ਵਿਚ ਪਾਓ, ਪੰਜਾਬੀ ਪੈਂਦੇ ਢੱਠੇ ਖੂਹ ਵਿਚ' ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਉਸ ਕੋਈ ਠੇਕਾ ਥੋੜਾ ਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਰ ਉਤੇ ਜੇ ਮੋਟੀ ਰਕਮ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਲੈਣ ਵਿਚ ਹਰਜ਼ ਵੀ ਕੀ ਹੈ? ਗੱਲ ਮਾਨ ਦੀ ਠੀਕ ਹੈ, ਬਸ ਉਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਪਾਰ ਦੀ ਜੁਗਤ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਫਿਰ ਸਿੱਧਾ ਸਿੱਧਾ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, 'ਭਾਈ ਮੇਰੇ ਲਈ ਤਾਂ ਇਹ ਇਕ ਜੁਗਾੜ ਹੀ ਸੀ ਆਪਣੀ ਦੁਕਾਨਦਾਰੀ ਦਾ। ਡਫਲੀ ਛੱਡ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਕੋਕ ਦੀ ਬੋਤਲ ਫੜ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਟਹਿਣੇ ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨ ਕੇ ਆਪਣੇ ਗੀਤ ਦੇ ਬੋਲ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰ ਲੈਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ:

ਮਾਂ ਦੀ ਹੱਲਾਸ਼ੇਰੀ ਸ਼ੇਰ ਬਣਾ ਦਿੰਦੀ,
ਜਦ ਕੋਕ ਦੀ ਬੋਤਲ ਕੱਢ ਕੇ ਮੂੰਹ ਨੂੰ ਲਾ ਦਿੰਦੀ।

ਪਰਤ ਆਈ ਨਮਰਤਾ

ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਦੀਆਂ ਕਈ ਫਿਲਮਾਂ 'ਚ ਲੀਡ ਕਰਕੇ ਵਿਦਾ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਨਮਰਤਾ ਸ਼ਿਰੋਡਕਰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸਿਲਵਰ ਸਕ੍ਰੀਨ ਤੋਂ ਗਾਇਬ ਹੈ ਪਰ ਹੁਣ ਨਮਰਤਾ ਛੇਤੀ ਹੀ ਵੱਡੇ ਪਰਦੇ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਆਵੇਗੀ। ਉਸ ਦਾ ਦੀਦਾਰ ਅਨੀਸ ਬਜ਼ਮੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ 'ਚ ਬਣਨ ਵਾਲੀ ਇਕ ਫਿਲਮ 'ਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਉਹੀ ਫਿਲਮ ਹੈ, ਜੋ ਲਗਭਗ ਅੱਠ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ।

ਜੀ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਅਕਸ਼ੈ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਸੁਨੀਲ ਸ਼ੈਟੀ ਸਟਾਰਰ ਫਿਲਮ 'ਪੂਰਬ ਕੀ ਲੈਲਾ, ਪਸ਼ਚਿਮ ਕਾ ਛੈਲਾ', ਦੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਅਨੀਸ ਬਜ਼ਮੀ ਨੇ ਲੱਗਭਗ ਅੱਠ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਅਕਸ਼ੈ ਅਤੇ ਸੁਨੀਲ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਈ ਫਿਲਮਾਂ 'ਚ ਇਕੱਠੇ ਕੰਮ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ 'ਮੋਹਰਾ', 'ਫਿਰ ਹੇਰਾ ਫੇਰੀ' ਵਰਗੀਆਂ ਕੁਝ ਇਕ ਹਿੱਟ ਫਿਲਮਾਂ ਵੀ ਦੇ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਪਰ ਦੋਹਾਂ ਵਿਚਲੀ ਹਉਮੈ ਦੇ ਟਕਰਾਅ ਕਾਰਨ ਮਜਬੂਰੀ 'ਚ ਅਨੀਸ ਬਜ਼ਮੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ 'ਚ ਬਣਨ ਵਾਲੀ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਵਿਚਕਾਰੋਂ ਹੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਅਨੀਸ ਬਜ਼ਮੀ ਦੇ ਵੀ ਖਾਤੇ 'ਚ ਹਿੱਟ ਫਿਲਮਾਂ ਕੋਈ ਖਾਸ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਹੁਣ ਕਿਉਂਕਿ ਸੁਨੀਲ ਸ਼ੈਟੀ ਤੇ ਅਕਸ਼ੈ ਕੁਮਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਹਉਮੈ ਦਾ ਟਕਰਾਅ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਨੀਸ ਵੀ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਅਕਸ਼ੈ ਕੁਮਾਰ ਨਾਲ 'ਵੈੱਲਕਮ', 'ਸਿੰਘ ਇਜ਼ ਕਿੰਗ' ਵਰਗੀਆਂ ਸੁਪਰਹਿੱਟ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਅਨੀਸ ਬਜ਼ਮੀ ਨੇ ਅਕਸ਼ੈ ਅਤੇ ਸੁਨੀਲ ਨੂੰ ਹੀ ਇਸ ਫਿਲਮ 'ਚ ਮੁੜ ਇਕੱਠੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿਵੇਂ-ਕਿਵੇਂ ਰਾਜ਼ੀ ਕਰ ਹੀ ਲਿਆ। ਹੁਣ ਫਿਲਮ ਦਾ ਨਾਂ 'ਪੂਰਬ ਕੀ ਲੈਲਾ ਪਸ਼ਚਿਮ ਕਾ ਛੈਲਾ' ਤੋਂ ਬਦਲ ਕੇ 'ਹੈਲੋ ਇੰਡੀਆ' ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਫਿਲਮ 'ਚ ਬਤੌਰ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਨਮਰਤਾ ਸ਼ਿਰੋਡਕਰ ਨੂੰ ਸਾਈਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜ਼ਿਆਦਾ ਗੋਰਾ ਕੌਣ?

ਕਬੀਰ ਖਾਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਵਿਚ ਬਣ ਕੇ ਤਿਆਰ 'ਯਸ਼ਰਾਜ' ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਨਿਊਯਾਰਕ' ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੈਟਰੀਨਾ ਕੈਫ਼ ਅਤੇ ਨੀਲ ਨੀਤਿਨ ਮੁਕੇਸ਼ ਵਿਚ ਅਕਸਰ ਬਹਿਸ ਹੁੰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਪਰ ਕਿਉਂ? ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਜਾਣ ਕੇ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਜਾਓਗੇ। ਜੀ ਹਾਂ ਕੈਟ ਅਤੇ ਨੀਲ ਵਿਚ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਬਹਿਸ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗੋਰਾ ਕੌਣ ਹੈ!

ਨੀਲ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, 'ਅਸਲ ਵਿਚ ਜਾਨ ਇਬ੍ਰਾਹਿਮ ਨੇ ਕਾਫੀ ਡਾਰਕ ਮੇਕਅਪ ਕਰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਇਸਲਈ ਕੈਟਰੀਨਾ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਵਿਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੱਟੀ ਮਿੱਠੀ ਨੋਕ ਝੋਕ ਹੁੰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਲੜਦੇ ਸਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਵਿਚੋਂ ਜਿਆਦਾ ਗੋਰਾ ਕੌਣ ਹੈ? ਤਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀ ਹੋਇਆ? 'ਆਖਿਰ ਵਿਚ ਫੈਸਲਾ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਜਿਆਦਾ ਗੋਰਾ ਮੈਂ ਹਾਂ' ਨੀਲ ਸ਼ਰਮਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਦਸਦੇ ਹਨ।

ਕਰੀਨਾ ਦਾ ਮਹਿੰਗਾ ਗਿਫਟ

ਨਿਰਮਾਤਾ ਸਾਜਿਦ ਨਾਡਿਆਡਵਾਲਾ ਆਪਣੀ ਫਿਲਮ ਦੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਗਿਫਟ ਦਿੰਦੇ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਵਾਰ ਜੋ ਗਿਫਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਰੀਨਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹੂੰ ਪਾ ਕੇ ਬੇਬੋ ਖੁਸ਼ ਹੈ। ਜੀ ਹਾਂ 'ਕਮਬਖ਼ਤ ਇਸ਼ਕ' ਦੇ ਇਕ ਗਾਣੇ ਵਿਚ ਕਰੀਨਾ ਜੋ ਡ੍ਰੈਸ ਪਾਏਗੀ ਉਹ 8 ਲੱਖ ਦੀ ਹੈ। ਸਾਜਿਦ ਨੇ ਸਪੈਸ਼ਲ ਆਰਡਰ ਦੇ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਪੈਰਿਸ ਤੋਂ ਮੰਗਵਾਇਆ ਹੈ।

ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਰੀਨਾ ਉਸ ਡ੍ਰੈਸ ਵਿਚ ਬੇਹੱਦ ਖੂਬਸੂਰਤ ਵੀ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਜਦ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ, ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਕਿਆਸ ਲਗਾ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਉਸ ਡ੍ਰੈਸ ਦਾ ਸਾਜਿਦ ਕੀ ਕਰਣਗੇ? ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਚੱਕਮਾ ਦੇ ਕੇ ਸਾਜਿਦ ਨੇ ਉਹ ਡ੍ਰੈਸ ਬੇਬੋ ਨੂੰ ਗਿਫਟ ਕਰ ਦੀ। ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੈ, ਕਦੇ ਵੀ ਸ਼ਾਦੀ ਦੇ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਰੀਨਾ ਦੀ ਇਹ ਡ੍ਰੈਸ ਅੱਗੇ ਵੀ ਕੰਮ ਆਵੇਗੀ।

ਬਾਲੀਵੁੱਡ 'ਤੇ ਛਾਈ 'ਗਜਨੀ' ਫੇਮ ਅਸਿਨ

ਐਸ਼ਵਰਿਆ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਕਰੀਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿਅੰਕਾ ਨੇ ਵੀ ਵਿਆਹ ਦੀ ਇੱਛਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁੰਬਈ ਦੇ ਫਿਲਮ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ ਕਿ ਉਹ ਹੁਣ ਕਿਸ ਨਾਲ ਫਿਲਮਾਂ ਬਣਾਉਣ। ਮੁੰਬਈ ਦੀਆਂ ਜੋ ਬਾਕੀ ਹੀਰੋਇਨਾਂ ਹਨ, ਉਹ ਅਜੇ ਇੰਨਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀਆਂ ਕਿ ਨਿਰਮਾਤਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਲਈ ਸਾਈਨ ਕਰ ਲੈਣ। ਅਜਿਹੇ 'ਚ 'ਗਜਨੀ' ਫੇਮ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਅਸਿਨ ਨੂੰ ਕਦਮ ਦਰ ਕਦਮ ਸਫਲਤਾ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਆਮਿਰ ਦੀ ਕਿਸੇ ਫਿਲਮ 'ਚ ਆਮਿਰ ਤੋਂ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਉਸ ਫਿਲਮ ਦੀ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਵਾਕਈ 'ਗਜਨੀ' 'ਚ ਅਸਿਨ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਦੇ ਹਾਵ-ਭਾਵ ਦੇਖਣ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਉਸਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਇੰਨਾ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਮੁੰਬਈ 'ਚ ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਾਪਤ ਅਭਿਨੇਤਰੀਆਂ ਦੇ ਹੋਸ਼ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉੱਡ ਗਏ ਸਨ। ਉਸ ਦੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੁੱਪਚਾਪ ਆਮਦ ਨਾਲ ਮੁੰਬਈ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਹੀਰੋਇਨਾਂ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਸਨ। 'ਗਜਨੀ' ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਲਾਤ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਨ ਕਿ ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੇਖੋ, ਉਹੀ ਅਸਿਨ ਦੇ ਗੁਣ ਗਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਅਸਿਨ 'ਗਜਨੀ' ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਸਲਮਾਨ ਖਾਨ ਅਤੇ ਅਜੇ ਦੇਵਗਨ ਨਾਲ 'ਲੰਦਨ ਡ੍ਰੀਮਜ਼' ਲਈ ਸਾਈਨ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਫਿਲਮ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਬੈਂਡ 'ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਪੂਰੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਯਕੀਨਨ ਇਸ ਸਾਲ ਮਈ-ਜੂਨ 'ਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਅਸਿਨ ਨੇ ਹੁਣੇ ਜਿਹੇ ਇਕ ਹੋਰ ਫਿਲਮ ਸਾਈਨ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਟਾਈਟਲ ਹੈ '19 ਸਟੈਂਪਸ'। ਇਹ ਫਿਲਮ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਮੇਤ ਤਾਮਿਲ ਅਤੇ ਜਾਪਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ 'ਚ ਵੀ ਬਣੇਗੀ। ਇਸ ਫਿਲਮ 'ਚ ਦੱਖਣ ਦੇ ਮੰਨੇ-ਪ੍ਰਮੰਨੇ ਹੀਰੋ ਕਮਲ ਹਸਨ ਅਸਿਨ ਨਾਲ ਬਤੌਰ ਹੀਰੋ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣਗੇ।

Bob Lynn Edwards, Jr.
Attorney at Law

Over 17 Years Handling Family Law Cases in Fremont, California, All Aspects of Divorce Including Child Support, Child Custody, Spousal Support, Property Division, Restraining Orders, Modification of Support, Etc.

Free Initial Consultation

Ph:510-770-0500

www.BobEdwards.com

3869 Peralta Boulevard, Fremont CA 94536-3712

Attention Business Owners!!

Are You Worried About Your Business When You`re Not There?

Are Worries Keeping You Awake?

Watch Your Business AnyTime Any Place.

NO PAYMENTS For 3 Months

For A Free Estimate Call Sidhu 209-495-3905

Financing & Lease Options For 12, 24, 36 Months Available.

ਵਾਜਬ ਕੀਮਤ, ਸਹੀ ਕੰਮ

ਆਪਣੇ ਘਰ ਜਾਂ ਬਿਜਨਸ 'ਤੇ ਸਿਕਿਉਰਟੀ ਸਿਸਟਮ ਲਵਾਓ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿੰਤ ਹੋ ਜਾਓ

DVR UNLIMITED

Sidhu 209-495-3905 www.dvrunlimited.com

SINGH
PINLESS COMMUNICATION

www.singhpinless.com (ਇਸ ਸਾਈਟ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵੀ ਫੋਨ ਚਾਰਜ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ) ਜਾਂ ਸਾਡੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਵਿਚ ਡਾਲਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਇੰਡੀਆ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਆਪਣੇ ਭੈਣਾਂ, ਭਰਾਵਾਂ, ਦੋਸਤਾਂ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਸਾਫ ਸੁਥਰੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਸਸਤੀਆ ਸਸਤੀ ਫੋਨ ਕੰਪਨੀ

2.2¢ PER MINUTE

NO Hidden Charges / Connection Fee / Montly Fee / Other Charges

$100 ਵਿਚ 75 ਘੰਟੇ ਗੱਲ ਕਰੋ

ਇੰਡੀਆ ਸੈਲ ਫੋਨ ਤੇ

ਅਤੇ

ਇੰਡੀਆ ਸੈਲ ਫੋਨ ਤੇ 75 ਘੰਟੇ (4545 ਮਿੰਟ) ਗੱਲ ਕਰੋ

2.5¢ PER MINUTE ਇੰਡੀਆ ਘਰ ਵਾਲੇ ਫੋਨ ਤੇ 66 ਘੰਟੇ 40 ਮਿੰਟ (4000 ਮਿੰਟ) ਗੱਲ ਕਰੋ

ਕਾਲ ਕਰੋ 661-889-1927

ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਦਰਦਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋ ?

ਪਿੱਠ ਤੇ ਗਰਦਨ ਦਰਦ
ਜੋੜਾਂ ਦਾ ਦਰਦ
ਸਿਰ ਦਰਦ
ਮਸਲ ਦਰਦ
ਹੱਥਾਂ ਪੈਰਾਂ ਦਾ ਦਰਦ

★ Arthritis ★ Back & Neck Pain
★ Carpal Tunnel Syndrome ★ Headaches
★ Join & Muscle Pain ★ Strains & Sprains Sciatica

ਡਾ. ਜਿਗਨੇਸ਼ ਭਕਤਾ (DC)

Limited Time Offer

$39 Complete Spinal Exam / Complete Spinal Xrays / Full Computer Analysis

ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਦੋ ਹਸਪਤਾਲ ਹਨ

YUBA CITY 530-315-5220
1670 Sierra Ave Ste., 302 Yuba City, CA 95993

Advanced Family Chiropractic & Rehab

SACRAMENTO 916-689-3200
7850 Stockton Blvd. Ste. 170 Sacramento CA 95823

Dr. Jignesh Bhakta (DC)

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਵਿਚ ਖੁੱਲ ਗਿਆ ਹੈ

Tandoorie Wok Restaurant

Fusion Indian Cuisine

Starting $1 per dish Call for Details

CATERING FOR ANY OCCASION

ਕੇਟਰਿੰਗ, ਲੰਚ, ਬਫੇ ਵੱਡਾ ਪਾਰਟੀ ਹਾਲ

Big Party Hall, Lunch Buffet

www.tandooriewok.com

Punjabi-Indo, Chinese Restaurant

FREE Parking Upto 2 Hrs.

50% OFF* Second Entre with a purchase of any one entre of equal or greater value *No valid on seafood items Free 2 Hour Validated Parking

Lunch and Salad Buffet $8.95 with over 18 Items Free 2 Hour Validated Parking

Ph.: 916-441-2008

403 J Street, Sacramento CA

Real Estate and Home Loans

For buying or selling your home Call Aman Hundal at: 209-918-6464

ਅਮਨਜੋਤ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ

ਲੋਨ ਮੋਡੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਝੂਠੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਤੋਂ ਸਾਵਧਾਨ

ਲੋਨ ਮਾਫ ਕਰਾ ਦੇਣ ਜਾਂ ਲੋਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਬਦਲਾ ਦੇਣ ਦੇ ਲਾਰੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ਗੀ ਫੀਸ ਲੈਣਾ ਧੋਖਾਦੇਹੀ ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜੁਰਮ ਵੀ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ਗੀ ਫੀਸ ਨਾ ਦਿਓ।

Selling Bank Owned/ Foreclosed homes in entire northern California- Bay Area, Tracy, Modesto, Stockton, Manteca, Lathrop, Tracy, Lodi, Ceres, Riverbank,Patterson, Turlock, Delhi, Livingston, Ripon.

ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਘਰ ਖਰੀਦਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਐਲਾਨੇ ਗਏ 8 ਹਜ਼ਾਰ ਡਾਲਰ ਦੇ ਕਰੈਡਿਟ ਦਾ ਜ਼ੂਰੂਰ ਲਾਭ ਉਠਾਓ।

ਟਰੇਸੀ, ਲੈਥਰੌਪ, ਮਾਡੈਸਟੋ, ਸੈਰੀਜ਼ ਅਤੇ ਟਰਲਕ ਏਰੀਏ ਵਿਚ ਤੁਸੀਂ 1.20 ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਦੋ ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਤੱਕ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਿਚ ਚੰਗਾ ਖਾਸਾ ਘਰ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਸੈਂਕੜੇ ਘਰ ਵਿਕਾਊ ਹਨ, ਜੇ ਤੁਸੀਂ 700 ਡਾਲਰ ਕਿਰਾਇਆ ਦੇ ਰਹੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਆਪਣਾ ਘਰ ਖਰੀਦਣਾ ਵੱਡਾ ਲਾਹੇਵੰਦ ਰਹੇਗਾ। ਵੇਰਵੇ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰੋ:

Aman Hundal
Broker Associate/ Realtor
MBA Marketing
License No. : 01839828
Century 21 M&M and Associates
605 Standiford Ave Ste D
Modesto, CA 95350
Cell: 209-918-6464, Fax: 209-552-7285
ahundal@c21mm.com

Century 21 M&M and Associates

Sold Foreclosed homes

Lathrop CA	2879 Sq ft 4 BR 2.5 Bath	Sold $220,000	previously sold $561,000
Ceres CA	1040 sq ft 3 Br 2 Bath	Sold $70,000	previously valued at 300,000
Keyes CA	2346 Sq ft 4 Br 2.5 bath	Sold $190,000	previously sold $403,000
Tracy:	1030 Bordona Ln	1400 sq feet for $150,000	previously sold for $445,000
Tracy:	311 Yosemite Dr	1105 sq ft for $150,000	previously sold for $398,000
Tracy:	1832 Periwinkle Dr	3008 Sq ft for $320,000	previoulsy sold for $690,000
Lathrop:	17619 Water Mill St	2350 sq ft for $ 238,000	previously for $ 528,000

ਫਾਰਮਰਜ਼ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ

FARMERS INSURANCE GROUP
Symbol of Superior Service
FARMERS

*Auto*Home*Life*Business *Workers Comp.

*ਆਟੋ *ਹੋਮ
*ਬਿਜਨਸ
*ਮੈਡੀਕਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ
*ਲਾਈਫ
*ਵਰਕਰਜ਼ ਕੌਂਪ.

Farmers offers more discounts than anybody else.

Call me today to insure that your assets are protected.

ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਦੇ ਬਿਹਤਰੀਨ ਰੇਟ ਲੈਣ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰੋ।

Kiran Hundal

(209)345-0183

Truck Insurance at very competitive rates.

ਟਰੱਕ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਸਤੀ

khundal@farmersagent.com

CA insurance License # 0F96503

ਪਾਲਿਸੀ (ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ, ਜੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇ) ਸਿਰਫ ਅੰਗ੍ਰਜ਼ੀ ਵਿਚ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਜੋ ਦਫਤਰ ਵਲੋਂ ਮਨਜੂਰਸ਼ੁਦਾ ਹੈ।

1900 Standiford Ave.
Modesto, CA 95350

ਅਸੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਧੀਆ ਰੇਟ ਦਿਵਾਵਾਂਗੇ ਪਰ ਤੁਹਾਡੀ ਕਵਰੇਜ ਘੱਟ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ